

LÁSZLÓ ENDRE

Jóholdat, Szíriusz kapitány!

Fantasztikus ifjúsági regény
a szerző
rádiójáték-sorozatából

MÓRA FERENC KÖNYVKIADÓ

GÖNCZI BÉLA RAJZAIVAL

© László Endre, 1981

Krisztinára és Marcira
gondoltam e könyv írása közben

ELSŐ FEJEZET

amelyben színre lép néhány főszereplő, de korántsem valamennyi

A fiú elgondolkozva ül a Luna-27-es kupolaváros legmagasabb pontján, a páncélüvegből készült kilátóharangban. Ötszáz méterrel alatta terül el a titokzatos holdtáj. Éjszaka van, Nox-51. Még ötvenegy földi órán át sötét lesz. Csak az óriási kék mandula formájú Föld szórja be fényével a komor krátereket és a távoli, kivilágított kupolavárosokat. Ötvenegy óra múlva felkel a Nap, kezdődik a 354 órás Sol-ciklus. 354 óra, s ezalatt egyvégtében süti, forralja a kegyetlen Nagy Sárga Csillag a kis Luna védtelen felszínét. Könnyű a Földnek! Óvja a légköre, mely – a termoszférát is beleértve – legalább nyolcszáz kilométer vastagságú burok...

Nemrég éppen erről felelt az iskolában.

– Nos, Pierre, halljuk! A Föld légkörének szférái?

– A Föld légkörének szférái: troposzféra, sztratoszféra, mezoszféra, termoszféra, exoszféra.

– Köszönöm, Pierre, kitűnően válaszolt – mondta a tanár az Interplanetáris Hírközlési Középiskola csillagászati előadótermében.

Pierre Renard, a „Hírköz” első osztályú tanulója most feláll, nyújtózik. Szőke haja a kilátóharang mennyezetét súrolja. Hirtelen sípolni kezd a videnton, élesen, kellemetlenül. Pierre-nek nincs kedve jelentkezni. Sípolj csak, sípolj! Majd abbahagyod. Bizonyára a karbantartó szerelőt keresik... vagy Tom Allent, azt a különös rendfenntartót, aki néha innen távcsövezi a Holdat meg a Földet... A piros kis masina azonban nem hagyja abba: sípol szakadatlanul. A fiú végül megunja, benyomja a fogadógombot.

– Itt a Luna-27 kilátója.

– Csakhogy megkerültél, te elkódorgott üstökös! – mondja egy kedves leányhang. – Kapcsolj képre!

És ugyanabban a pillanatban ő is képre kapcsol. Pierre készülékének tenyérműi ernyőjén megjelenik egy piros hajú, szürke szemű, kicsit szeplős kislány nevető arca.

– Hurrá! Megtaláltalak!

– Veszem észre. Mit akarsz, Li?
– Kedvesebben is fogadhatnál, te morcos nagyokos. Miért kuksolsz ott fönn?
– Semmiért... – dörmögi a fiú. – Nézem a Földet.
– Amióta ott töltöttél egy nyarat, túl sokat nézed. Mintha oda vágynál.
– Nem! – tiltakozik Pierre. – Nem vágyom oda. A Holdon születtem, és itt szeretek élni. De mondd már meg, miért hívtál fel!

Li nem válaszol azonnal. Csak nézi Pierre videfonképét. (Az ernyőn rosszul vannak beállítva a színek. Sok a kék, kevés a sárga.) „Leszel te még sokkal, de sokkal kedvesebb is hozzám!” – gondolja.

– Liuna! Miért nem válaszolsz?
– Ajaj, Liuna... akkor baj van.
– Kérlek, kedves Pierre, azért hívtalak fel, mert kérdezni szeretnék valamit.
– Kérdezz.
– Milyen nap van ma?
– Elment a sütnivalód?... Ezért hívtál fel?
– Ezért – mondja a lány.
– Csütörtök! – veti oda kurtán a fiú.
– Nem ezt kérdezem... tudom, hogy csütörtök van. Azt szeretném tudni, hogy a földi naptár szerint milyen nap van ma?
– A földi naptár szerint?... Hát 2479. július 15.
– Július tizenöt... július tizenöt... igen... valóban annyi van. Köszönöm.

Pierre kiabálni kezd:

– Tel Nekem ne mondd, hogy csak ezért videfonáltál! Te valamiben sántikálsz! A szeplőid sokkal pirosabbak lettek!... Te Liuna! Ha nem bököd ki azonnal...

Liuna kicsit mosolyog, aztán váratlanul a népszerű plasztivizorsztár: Rosa Mariny hangját utánozza:

– Ma 2479. július 15-ike, csütörtök van. Pontosan száz éve született az újkori úrhajózás egyik legnagyobb egyénisége, Viktor Szíriusz kapitány, akinek ez alkalommal jó egészséget és hosszú életet kívánunk.

Pierre-nek egy pillanatra eláll a lélegzete, aztán felüvölt:

– A Nagymedve összes bocsaira! Drága Li! Imádott Li! Liuna Steff! Te vagy a legokosabb leányzó a Holdon!... Visszavonok mindent, amit gondoltam... ó, én ökör!... Igenis, ökör!... A Földön láttam az állatkertben igazi, élő ökröket. Két hosszú szarvuk volt, és bambán néztek rám. Hasonlítanak hozzám!... Li! Én elfelejtettem, hogy Szíriusz bácsinak ma van a századik születésnapja!... Mit tegyünk?

Liuna Steff kész a válasszal:

– Azonnal ereszkedj le a kosárral. Találkozunk a minifurgon-állomáson. Felkeressük Szíriusz kapitányt.

– Előbb haza kell ugornom valami ajándékért.

– Hoztam a nevedben is.

*

Leonida néni, Szíriusz kapitány házvezetőnője a szobájában ül, és a plasztivizort nézi. A falba süllyesztett gép méteres képernyőjén plasztikusan, színesen éppen a legfrissebb Holdhíradót sugározzák. Fogadás Viktor Szíriusz tiszteletére a kormányzói palota márványtermében. Az ünnepelt kezét fog a kormányzóval, a kormányzónéval, utánuk szigorú protokollsorrendben a miniszterek következnek, aztán a holdbéli gyárak, bányák, intézmények igazgatói, vezetői... Zengő pátosszal közvetít a láthatatlan riporter:

– Nézzék meg ezt a nagyszerű emberpéldányt, korunk hőst! Szálfaegyenes, csaknem két méter magas óriás. Haja, szakála már őszbe csavarodik, de bronzbarna arcából jóságosan mosolyog égszínkék szeme, bizonyosságul annak, hogy a híres űrhajóskapitány, a neves biológus, a kiváló patológus, a sikeres hibernológus még ereje teljében lévő, pompás férfi... – itt hirtelen lehalkítja a hangját – akinek századik születésnapjára most pohárköszöntőt mond a Hold Állam kormányzója.

A kép máris Martim Gomest mutatja. Kezében piros dobozt tart. A riporter azonnal helyesbít:

– Tévedtem, elnézést kérek. Nem a pohárköszöntő következik, hanem Viktor Szíriusz kitüntetésé.

– Kitűnő barátom, hűséges harcostársam!...

(– Államunk első embere most magához öleli az ünnepeltet – közvetíti a riporter azt, amit Leonida néni amúgy is kifogástalanul lát.)

– ...Engedd meg, hogy domború melledre, fiatalosan dobogó szíved fölé tűzzem az Egyesült Világországok Szövetsége kitüntetését, a rubinokkal ékesített Aranycsillag Rendet.

(– Az ünnepelt megengedi – humorizál a riporter –, és a hétágú aranycsillag hét rubinköve máris ott sziporkázik Szíriusz kapitány selyemzubbonyán. Ezek a rubinkövek – mint tudjuk – a hét világrészt jelképezik: Európát, Ázsiát, Afrikát, Amerikát, Ausztráliát, Antarktist és a hetediket... igen, persze!... Hold Államot. Nos, már csak az van hátra, hogy a népszerű HPV, azaz a Hold Plasztivíz Társulat nevében mi is kifejezzük jókívánásainkat.

A kép elsötétül.

Leonida néni ráncharázdálta arcán végiggördül egy könny csepp.

– Szép volt... – sóhajtja. – De ki tudja, mikor fog hazajönni!

*

Liuna és Pierre a Luna-27-es kupolaváros minifurgonállomásán találkozik.

– Mit hoztál? – kíváncsiskodik a fiú.

– Én virágot viszek. Tíz szál brazil orchideát. Édesanyádtól kaptam.

Pierre anyja, Helga Renard, a Hold főkertésze. Három kupolavárosban gyümölcsöt és zöldségfélét termel. S mivel egy-egy kupolaváros ezer méter átmérőjű óriás félgömb, e három „üvegház” bőségesen ellátja Otto Steff tízezer személyre főző Központi Konyháját. A 18-as számú negyedik kupola alatt valóságos dél-amerikai dzsungel pompázik. Itt nyílnak az orchideafélék is.

– Én mit adok? Nekem mit hoztál?

– Tessék, ezt... – nyújt a lány egy kis dobozt.

Pierre arca csodálkozóra nyílik.

– Otto bácsi havanna szivarjai! Ezekhez hogy jutottál?

– Nem kell mindent tudnod. Maradjon az én titkom.

Marad is. Mert az alagútból ijesztő sebességgel becsúszik az állomásra az 1119-es rendszámú légpárnás mihifurgon. Sziszegve megáll. Szinte hangtalanul nyílik az ajtaja. Pierre lovagi mozdulattal mutat a piros ülésekre.

Liuna beugrik, Pierre utána. A lány beigazítja a műszerfal vezérlőkarját a 28-as szám első fokozatára, rászorítja... a jármű megindul. Szédítő sebességgel szágul a felszín alatti nikkeltelésű ón alagútban. Egy perc alatt teszi meg az utat a 27-es kupolavároستól a 28-asig. Ott lakik Szíriusz kapitány. A távolság mindössze tíz kilométer.

*

Már ott állnak a kiskert csipkefinom, fehér rácskerítésénél, és nevetve idézik a sokat hallott, sokszor mondott sztereotip szöveget:

– Túlságosan cifra ez a kis palota. Csupa kagyló, csiga, csupa aranyozás! És azok a röpdöső gipszangyalkák!

– Rokokó. XV. Lajos barátnőjének kéjlakja volt Versailles-ban. Pontos másolat. A Hold története, III. kötet: Kupolavárosok építése a XXIII. században.

– Ötvenharmadik oldal!

– Nem! Ötvenhatodik!

– Legyen neked igazad – nevet a lány –, ötvenhatodik. Idézem: „A kezdeti időben a holdi építkezés szolgálai másolta a Föld építészeti stílusait. Így lett a kormányzósági hivatal a Tower »ikertestvére«, ezért hasonlít színházunk a milánói Scalához, így került az elnöki palota tetejére a Kreml egyik bástyája.”

– Bravó! Kitűnően feleltél, Liuna!

– Most te következel.

Pierre nagy nehezen visszatartja kitörni készülő jókedvét. Pózba vágja magát.

– Tekintsék meg, hölgyeim és uraim, Leonida nevezetes veteményeskertjét! Amint éppen sárgát virágozik a tök! Szép termést ígér a mák! Kővér fejet dagasztott magának a káposzta!

Kipukkad mindkettőjükből a kacagás. Harsogó vidámságuk felveri a kupolaváros csendjét. Ám egyszerre megszűnik a hancúrozás. Mert nyílik a konyhaajtó, és kilép Leonida néni.

– Hallom, hogy itt vannak... és azt is, hogy jókedvűek. Ugye, milyen szép a veteményeskertem?

– Gyönyörű! Igazán!

– Ne ácsorogjanak idekint. Jöjjenek be. Viktor Szíriusz ugyan még nincs itthon, de minden pillanatban megérkezhet. A kormányzónál ünnepelték. Kapott valami aranycsillagot piros rubinokkal. Láttam a Hold-híradóban.

Tereli őket befelé.

– Erre, kedveskéim... itt üljenek le, amíg csinállok egy kis tejszínhabos kakaót, van hozzá mazsolás kuglófom... Látom, gratulálni jöttek... Ni csak, orchideák! Jobban szeretem az egyszerű rezedát meg violát... de nem mondom, ez is szép. Maga mit hozott, fiam?

– Havanna szivarokat. Szíriusz bácsi kedvence.

– Kedvence, kedvence! Árt a tüdejének, és be fogja bűdösíteni az egész lakást!

Közben jön-megy, tesz-vesz, megterít dédanyja korabeli porcelánnal, kitölti a gőzölgő kakaót, tejszíntornyocskákat rak a csészékbe, szeleteli az aranysárga bélű kuglófot...

Gingalang!... Megszólal a kapuharang.

– Na, végre! – és ugyancsak szedi reumas, öreg lábait, hogy beengedje a gazdáját.

A híres ember berobban a lakásba.

– Pierre! Liuna! Már azt hittem, megfeledeztek rólam!

A kislány hevesen tiltakozik. Amint rázza a fejét, piros haja szinte lángot vet.

– Hogyan tetszik ilyesmit képzelni!

Pierre-ből azonban kibuggyan az igazság:

– Én valóban megfeledeztem Szíriusz bácsi születésnapjáról. Li figyelmeztetett az utolsó pillanatban. Szégyeltem, de így történt.

– Szeretem az őszinteségedet, fiam. De mi a csudát csináltál egész nap? Hol jártál? Kerestek a szüleid is.

Liuna kotnyelesen tájékoztatja:

– A Luna-27-es kilátóharangjában akadtam rá. Olyan volt, mintha nem is a Holdon élne. Bámulta a Földet. Nem tudom, mi van azon bámulnivaló!

Szíriusz kapitány nem válaszol azonnal, csak nézi, nézi két ifjú „barátját”. Milyen nagyszerű emberké!... Tizenöt évesek... Pierre lángoló eszű, és olyan mélységeket hordoz magában,

mini a valaha élt legnagyobbak. Ez a kis piros Liuna meg kicsattanó egészségével, temperamentumával, izgalmas szépségével maga az örök nő... És milyen okos...

(Hetven évvel ezelőtt ilyen volt a másik Liuna is... Liuna Pello... Akkor az a Liuna húszéves volt, ő pedig harminc. És csillaghajóra beosztott első osztályú űrhajós hadnagy. Akkor választania kellett – és a Pluto-expedíciót választotta. Kilenc év múlva vergődött haza. Az egész világ róluk beszélt. Emberfölötti hőökké magasztosultak. Ünnepezték őket. Százezerszámra érkeztek a jókívánságok. Köztük egy – neki címezve – ezzel a szöveggel: „Sikeres hazaérkezésének szívből örül Liuna Pello és férje.”)

– Hát nincs igazam, Szíriusz bácsi? Mi van a Földön bámulnivaló?

Ejnye!... Hiszen a mai Liuna kérdezett valamit, és arra válaszolni illik.

– A Földön, kislányom, éppenséggel van mit nézni. Pierre barátunkban tavalyi látogatása bizonyára maradandó emlékeket rögzített.

A kislány nevet.

– Nyilatkozz, Pierre! Rögzített vagy nem rögzített?

Pierre ránt egyet a vállán – és Szíriusz kapitányhoz intézi a szavait:

– Tetszik tudni, az úgy van, hogy mi az iskolában voltaképpen mindent megtanultunk a Földről, de amikor az ember kilép a lunabusz párizsi kikötőjének kapuján, és nem kell zsilipelni, rájön, hogy nem tud semmit. A testem és minden huszonöt százalékkal nehezebb...

– Ez csak természetes – okoskodik a lány –, te is tudod, hogy a Holdon hetvenöt százalékos gravitonok működnek.

– Köszönöm, ezt én is tanultam. De a vele járó érzést nem tanították. Az érzést, hogy az ég nem bársonyfeke, hanem ragyogó azúrkék, hogy mindenütt van levegő, hogy a horizont sokkal távolabbra került... és hogy Kocsis professzorék hazájában még igazi pulikutyák élnek, és hogy Kocsis Berci valódi élő ló hátán vágat igazi fűvel borított igazi mezőn!

– Erről jut eszembe – állítja meg a tirádát Szíriusz kapitány –, hogy ma délelőtt beszélgettem, Kocsis professzorral. Bizonyára örülni fogsz a hírnek: Kocsis Berci a Holdra jön.

Pierre tágra nyitja a szemét.

– Hogyhogy?... Berci a Holdra?!

– Éppen édesapádnál jártam az Urándúsítóban, amikor felhívta őt bolygóközi vonalon a professzor. Tőle hallottam...

Hirtelen abbahagyja, és kiszól a konyha felé:

– Leonida! Leonida, kérem!

Leonida néni öregesen bedöcög.

– Mit kíván, Viktor Szíriusz?

– Terített asztalt látok, de senki sem mondja, hogy ülünk uzsonnához.

– Azt hittem, a gyerekek még mindig ünneplik magát.

Liuna azonnal észbe kap. Megragadja az orchideacsokrot, meghajol, és köszöntő versikét rögtönöz:

Ahány csillag ragyog fenn az égen

Szíriusz bácsi annyi évig éljen!

– Köszönöm, kislányom. Rossz volt a vers, de jó a kívánság – nevet Szíriusz kapitány. – Nos, Pierre, halljuk, te milyen költő vagy.

A fiúnak egészen máshol jár az esze. Aztán mégis nekidurálja magát. Fogja a szivarosdobozt, vinyázzba merevedik.

Ebben a kis skatulyában

benne van a dohány lelke!

Alaposan eldugandó,
Leonida meg ne lelje!

– Bravó! Nagyszerű! – tör ki a nevetés.

– Tőlem ugyan szívhatja azt a büdös szivart! Nem az én tudómet mérgezi vele...

– Ne zsörtölődjék, öregasszony, inkább gyűjtsen rá maga is – biztatja Szíriusz kapitány.

Leonida néni nem kéreti magát. Benyúl a dobozba, kivesz egy valódi „havannát”, tapogatja, forgatja, aztán szakértelemmel leharapja a végét, rágyújt, eregeti az illatos füstöt.

– Hm... nem mondom, egészen tűrhető.

Pierre és Liuna döbbenet bámulja: Leonida néni szájában szivar füstöl!

– Miért csodálkoznak, kedveskéim? Leánykoromban, mielőtt ehhez a világcsavargóhoz kötöttem az életemet, a rosztovi dohánygyárban dolgoztam. Csináltunk ott ennél külön szivarokat is!... No, de üljenek végre asztalhoz. Kihűl a kakaó.

Pierre, miközben a finom mazsolás kuglófot majszolja, megkockáztatja a kérdést:

– Az előbb azt tetszett mondani, ha jól értettem, hogy Berci a Holdra látogat.

Szíriusz kapitány jókora bajusza és szakála mögött sokat sejtetően mosolyog.

– Nem azt mondtam, hogy látogat, hanem hogy jön. Jön és itt marad.

– Hosszabb ideig?

– Amíg elvégzi a holdmérnöki technikumot...

Viktor Szíriusz szünetet tart, mert látja, hogy Pierre szemében örömtűz gyullad. Aztán hozzáteszi:

– ...és az egyetemet.

Pierre puhatolózni kezd:

– Természetesen valahol majd laknia kell... Bizonyára valamelyik kollégiumban...

– Erről beszélgettem ma édesapáddal és édesanyáddal. Persze te egész nap nem találkoztál velük, mert fönn gubbasztottál a kukulóriumodban. Nekik az a véleményük, hogy Berci bizonyára megszokta a családi fészek melegét, ezért nem szabad bedobni őt a ridegebb kollégiumi közösségbe. Családnál kellene elhelyezni...

Pierre olyasmit érez, mint amikor Nox-1 után felbukkan a láthatáron a perzselő Nap vékony tűzcsíkja. Bátrabban kérdez:

– Családnál, ahol van a lakásban külön szoba...?

– Igen. Ahol van.

– Mondjuk, az emeleten...

– Mondjuk.

– Mint nálunk...

– Mint nálatok.

Pierre örömeiben majd kibújik a bőréből. Megfeledkezik illemről, jólneveltségről, felugrik az asztal mellől. Kiabálni kezd, és közben hadonászik hosszú karjaival, akár a szélmalom.

– Szíriusz bácsi! És ezt csak így tetszik mondani?!

– Hát hogyan mondjam?

– Ujjongva! Boldogan!... Nálunk fog lakni a legjobb barátom! Micsoda nagyszerű dolog! Együtt járunk, együtt tanulunk, együtt szórakozunk!

– Állj! Állj!... Ez még nem elhatározott tény. A szüleid még megkérdezik...

– Kitől?

– Tőled, hogy mit szólsz hozzá.

Pierre a hadonászt most majomszerű ugrásokkal elegyíti.

– Beleegyezem! Beleegyezem!

Ekkor Liuna halkán azt mondja:

– És velem... mi lesz?

A fiú értetlenül rácsodálkozik.

- Veled?... Természetesen te is velünk maradhatsz. Te leszel a harmadik. Liunának kicsit legörbül a szája.
- A harmadik... köszönöm.
- Pierre-t nem érdekli, ki hányadik lesz.
- Szíriusz bácsi! Tessék már elárulni, hogy Berci mikorra várható... Szeptemberre?
- Nem. Hamarabb.
- Egy hónap múlva?... Vagy még korábban?... A jövő héten talán?... Nem? Még ezen a héten?... Holnap?... Tessék mondani: holnap?
- Nem holnap, hanem ma – mondja Szíriusz kapitány. – A mai lunabusszal érkezik. És azt ígértem Kocsis professzornak, hogy várni fogjuk a fiát az űrkikötőben.

*

A lunabuszok nagy testű, lomha járású űrhajók. Kizárólag a Föld–Hold közötti 350-400 ezer kilométeres útvonalon közlekednek. Nagyrészt teherárut szállítanak, de naponta, kétnaponta összegyűlik a kívánatos száz utas is, Hagyományos atommeghajtású stabil rakétái negyvenezer kilométeres óránkénti sebességgel megbízhatóan cipelik oda-vissza a rájuk bízott száz tonna hasznos súlyt. Formájuk erősen megnyúlt tojás alak, átmérőarányuk. 100:12/m, tompább végükön tapadókorongokkal ellátva. Ezek csak le- és felszálláskor működnek.

Az LB–VII számú lunabusz megtette már útjának több mint felét. Az űrkisasszonyok begyűjtötték az ebédmaradványokat, és a szennyes edénnyel együtt a hulladékzilipen át katapultálták az űrbe.

Egy kreol bőrű, fényes fekete hajú, atlétatermetű férfi rosszállóan csóválja a fejét.

– Helytelen... van helytelen.

Kocsis Berci a szomszédos heverőn pihen. Kíváncsian kérdezi:

- Miért tetszik azt mondani, hogy helytelen? Mit tegyenek a sok kacattal?
- Össze kellene csomagolni, fiatal barátom, bele présbe, onnan gyárba, és újra felhasználásra. De ők ehelyett csinálni szennyezést az űrutakon.
- Mit számít a világmindenség végtelenjében az a néhány tányér meg pohár?
- Sókat számítja. Egyszer összesodródott néhány tonna hulladék, és egy figyelmetlen űrkapitány átvágta magát rajta. Betömődtek lyukak returfűvőkákon, leszálláskor majdnem fölrobbant az űrhajó.
- Miket beszélnek itt összevissza! Meggondolatlan fiatalemberek! Ijesztgetik az ártatlan utast!

Egy közeli lengőülésen ringatózik a teltkarcsú idomú, szőke hajtincsű hölgy, kényelmesen elnyújtózva a lunabusz enyhe súlytalanságában. A hatvanadik évét taposhatja.

Folytatja a nyafogást:

- Én először utazom az űrben, és félek. A kreol bőrű udvariasan mentegetődzik:
- Elnézést kérés, asszonyom. Az volt régen. Ma már semmi ilyen veszély nem fenyeget űrutasokat, mert járják a világűrt söprögető robotok, és gyűjtik össze szemetet.
- Maga sokat utazik űrhajón?
- Elég gyakran. Űrgeológus vagyok.
- Remélem, nem sértődik meg... de gyengén beszél a világnyelvet. Én tanárnő vagyok, azért teszem szóvá csupán. Különösen sok szórendi hibát ejt.

A férfi nem sértődik meg. Kedvesen mosolyog.

– Van igazsága tanárnőnek. Nálunk Dél-Amerikában az emberek közül még sokak beszélnek csak az anyanyelvüket.

– A spanyolt? – kérdezi a tanárnő.

– Nem, a portugált – kottyán közbe Kocsis Berci.

A kreol bőrű szemében valami megvillan.

– Te honnan tudod, hogy vagyok portugál?

Berci nevet.

– Nem tudom, csak gondolom. Az előbb, hogy ringatózni tetszett, egy pillanatig láttam a cipője talpát. Abba bele van sajtolva, hogy Brasil. Brazíliában portugálul beszélnek.

Most már a férfi is nevet.

– Jó megfigyelő vagy. Mehetnél el nyomozónak. Valóban vagyok brazil. Te pedig francia.

– Nem, nem – tiltakozik Berci. – Igaz ugyan, hogy most Párizsból jövök, ezért van a dobozomon francia nyelvű cégjelzés. De csak az édesapámat látogattam meg, aki ott tanít.

– Hol? – kíváncsiskodik a kreol bőrű.

– Úgyse tetszik ismerni. Az Európai Központi Egyetem fizika tanszékének a professzora.

A brazil szemmel láthatóan izgatott lesz.

– Csak nem Kocsisz Zsánoszról te beszélsz?

– Kocsisz Zsánosz! Ha ezt elmondom apának!... – Berci jóízűen nevet. – De bizony, Kocsisz Zsánoszról beszélek, csak hogy ezt a nevet Kocsis Jánosnak kell kiejteni.

– Nahát! – csodálkozik a másik. – Te vagy Kocsis Janos fia?... Jól mondom nevet?

– Ko-csis Já-nos – tagolja Berci.

– Kot-sis Já-noss...

– No, most már majdnem jó. Ismerni tetszik őt?

– Ismerni, persze. Én ismerni őt, ő nem ismerni engem. Egy egész évig hallgattam előadásait az egyetemen. Ez volt nagyon régen... tíz éve. Ő van kitűnő tudós fizikában.

A szőke tanárnő nem állja meg, hogy közbe ne szóljon:

– Csak nem arról a híres Kocsisról beszélnek, aki az iskolai memóriagépet feltalálta?

– De bizony arról. Van nagyszerű feltalálás!

Berci büszkén sütkérezik apja dicsőségében.

– Kicsi koromban engem is azzal tanítottak.

– Kicsi korodban? Most hány éves vagy?

– Tizennégy! – vágja ki a fiú. – És a bácsi?

A brazil egy pillanatig hallgat. Elkomorul. Majd puhára szelődül szeme pillantása. Szeretettel nézi a nagy Kocsis János fiát. Aztán megszólal:

– Harminchét éves vagyok, és Antonio São Felipe a nevem. Rendben van. Nevezzél te engem Antonio bácsinak... és legyünk barátok.

Berci úgy érzi, most fel kellene állnia, illedelmesen megköszönni az engedélyt... de roppant bonyolult húsz százalékos gravitációban ilyen nyaktörő mutatványt végezni. Ezért csak főhajtás lesz a dologból és valami motyogásféle:

– Megtisztel, Antonio bácsi.

– Maga is a Holdra utazik, kedves fiam, vagy átszáll valamelyik galaktikájára? – kérdezi a szőke tincső tanárnő.

– Csak a Holdra – válaszol készségesen Berci. – Ott fogok ugyanis tanulni. Édesapámmal azt határoztuk, hogy holdmérnök leszek. Egy kedves ismerős családnál lakom majd, Renard-éknak hívják őket.

Antonio São Felipe mosolyogva rácsodálkozik a fiúra.

– Adam Renard főmérnökről beszélsz, a Hold Állam Urándúsítójának vezetőjéről?

– I... igen...

A brazil mosolya már olyan kerek és piros, mint Helga néni kertészetének díjnyertes almája.

– Kicsi a világ, fiam... Én is őhöz ígylek.

*

Kocsis Berci lelkesen magyarázza a tanárnőnek: – Tetszik tudni, az úgy van, hogy a Holdon negyvennyolc különböző méretű és rendeltetésű úrkikötő működik. Ezek körülveszik azt a

közel fél Európa nagyságú területet, amelyre kétszáztizenny kupolaváros épült. Ez így együtt a Hold Állam. Természetes, hogy a Holdnak arra a felére telepítették, amelyik állandóan a Föld felé fordul. Ily módon zavartalan és folyamatos a Hold–Föld rádióösszeköttetés. Berci egyre fokozódó lendülettel magyaráz. – Nomármost az űrkikötők is voltaképpen kupolával borított épületszoportok. Az a jellegzetességük, hogy mindegyikből a fekete égnak mered egy óriási kúp alakú torony. Ezek háromszáz-öt száz méter magasak. Belül hengeresek és üresek. Innen indulnak és ebbe érkeznek az űrhajók. A tornyok fedélszerkezete héiágú csillagforma. Nyithatók, csukhatók... Tetszik érteni?... Indulás előtt a csillagfedél légmentesen zárva van, és az egész befogadóhenger levegővel telített. Az utasok védőöltözék nélkül besétálhatnak, mondjuk, a lunabuszba, elfoglalják helyüket. Ekkor egy robotautomata hézagmentesen elzárja a befogadótorny valamennyi nyílását, becsukódik az űrhajó bejárata is, kitarul a csillagtető, kiszökik a hengertér levegője, startolhat az űrhajó... Ez volt az indulás. Érdekli, asszonyom?

– Jaj, roppant izgalmas! Mondja csak tovább!

– Az érkezés sokkal érdekesebb. A közeledő űrjármű megáll a torony fölött. Pontosan beigazítja magát a helyes irányt mutató függőleges lézersugárra. A csillagtető kinyílik, és az óriási hajótest rendkívül lassan beleereszkedik a hengertérbe. Az utolsó métereket valósággal centiről centire teszi meg. Amikor tapadókorongos lábai és teleszkopikusan működő oldaltámasztékai már biztonságosan tartják a monstrum alkotmányt, bezárul a csillagtető, és megindulnak a nagy teljesítményű kompresszorok...

– Ne mondja tovább! Kitalálom! – ujjong a tanárnő. – Levegőt fújnak a befogadótornyba!... Igaz?

– El tetszett találni. Néhány perc alatt huszonhárom fokos ózondús levegővel telítődik a torony belső tere, és az utasok szkafinder nélkül szállhatnak ki. Az űrállomás kupolája alatt éttermet, italbárt, pihenőcsarnokot talál az újonnan érkezett vendég. A Galaktikába továbbutazók pedig kényelmes, modern szállóban tölthetnek egy-két földi napot. Azt talán mondanom se kell, hogy valamennyi űrkikötőnek minifurgon-összeköttetése van bármelyik kupolavárossal.

Berci szusszan egyet. Szőke tincses hallgatója elragadtatva hízeleg:

– Hányszor járt már a Holdon, kedvesem, hogy mindent ilyen aprólékosan el tud magyarázni?

– Még egyszer sem – vallja be a fiú –, most megyek először.

Antonio São Felipe csodálkozik:

– Ezt nem hittem volna, Berci. Hiszen úgy fújta, mintha olvasás lenne könyvből.

– Eltalálta, Antonio bácsi. Valóban „könyvből” olvastam. Ugyanis állandóan a zsebemben hordom édesapám memóriagépének egy miniatürizált példányát... Tessék megnézni. Ez sügött.

Megcsodálják a kis varázsmasínát.

– Apa gondosan beletáplált mindent, amit a Holdról tudnom illik,

– Ez van jellemző a zseniális professzor úrra.

– Mondja, kedves kisfiú, én is kipróbálhatnám?... Szabad? – pipiskél a telt idomú pedagógusnő.

– Természetesen. Tessék az ujját ráhelyezni erre a kimenőpólusra... így... máris felvette a kapcsolatot. No Most... tessék tájékoztatni minket további teendőinkről!

A nő beszélni kezd, mint a vízfolyás:

– Kiszállás után azonnal az ellenőrző tiszthez megyünk, és felmutatjuk Holdra lépési engedélyünket. A Világállam 2390-ik évi 14-ik törvényerejű rendelete értelmében ugyanis a Holdra csak alkalmassági tanúsítvány és egészségi bizonyítvány alapján kiállított engedéllyel léphet a látogató.

Antonio bácsi és Berci nevetve tapsol.

– Bravó!... Nagyszerű!

A tanárnő zavartan adja vissza a memóriagépet.

– Olyan furcsa volt, hogy mindent tudtam.

Antonio magyarázni kezdi:

– Az emberi agy kéreg alatti idegdúcái bioáram-összeköttetés révén kapcsolatba kerülnek...

E pillanatban bömbölni kezd a lunabusz hangszórója. Búcsúzik a kapitány:

– Üdvözlöm kedves utasainkat Holdra érkezésük alkalmából. Az űrkikötő területén 75 százalékos földi gravitációt és nulla egész 98 század értékű légnymást találnak. Kiszállás után, kérem, ne mulasszák el felmutatni Holdra lépési engedélyüket az ellenőrző tisztnek. Jóholdat kívánok!...

A szőke hajtincs tulajdonosa kíváncsiskodik:

– Jóholdat kívánok... szépen hangzó, érdekes üdvözlési mód. De nem túlságosan pontos. Nem értem a logikáját. Mi azt mondjuk a Földön: jóreggelt, jónapot, jóestét. Vagyis azt kívánjuk annak, akinek köszönünk, hogy a huszonnégy órás időegységnek, a napnak bizonyos szakaszában jól érezze magát. Az önök időegysége ugyanolyan szorosan függ a Nap égitesttől, mint a miénk. Tehát logikusabb lenne, ha a Holdon is jónapot köszönnének, esetleg jó-solt, vagy jó-noxot. Megmagyarázná nekem, kedves fiam, miért köszönnék mégis „jóholdat”?

– Szívesen – udvariaskodik- Berci. – Nincs is hozzá szükségem a memóriagépre. Ezt a Holdon minden gyerek tudja, mert tanulják az iskolában, holdtörténelem-órán. Nekem Pierre barátom magyarázta meg, amikor ugyanezt kérdeztem tőle... Szóval: a jóholdat köszönés több mint háromszáz éves hagyomány. Az őstelepések, még a XXII. században, nagyon sokat szenvedtek a „kegyetlen” Holdtól. Az iszonyú forróság, a szörnyűséges fagy, a becsapódó meteorok, a légkör és a víz hiánya: mind egy-egy fenyegető rém volt. Könyörtelenül szedték az élet-vámot! Akkor az itt dolgozók azt tartották, hogy a Hold gonosz, rosszindulatú... és hőn óhajtották, hogy jóságos legyen! Ezért jóholdat kívántak egymásnak. A Hold azóta jóságos lett, megszelídítettük őkelmét. Nem bántja már az embert. Rengeteg jóval elhalmozza... talán azért, mert a régi köszönési módot megőrizte.

– Szellemes. Én is jóholdat fogok köszönni...

*

Az ellenőrző tiszt mindenkire udvariasan mosolyog.

– A neve, uram?

– Kocsis Bertalan.

– A Holdra lépési engedélyt kérem.

– Tessék.

– Bioelektromos azonossági száma?

– BHM 58–12–13.

– Szkafandermérete?

– Tizenegyes.

Most hadarni kezdi az ismert szöveget:

– Bizonyára ismeri a Hold Állam ide vonatkozó rendelkezését, miszerint minden Holdon tartózkodó személynek – saját érdekében – állandóan testközelben kell tartania egy Mille-féle automata szkafandert, melynek súlya mindössze másfél földi kiló. Államunk megajándékozta önt ezzel a szkafanderrel. Tessék...

– Köszönöm.

– Viselje egészséggel! Érezze magát jól a Holdon... Kérem a következőt. Szabad a nevét, uram?

– Antonio São Felipe. Tessék a Holdra lépési engedélyem.

– Köszönöm. Bioelektromos...

- CIS 88–93–90.
- Szkafandermérete?
- Köszönök, van szkafandere, hozta magammal.
- Érezze magát jól a Holdon, uram. Kérem a következőt...
- És így tovább, ez alkalommal éppen százszor.

*

Szíriuszék a nagy előcsarnokban várják Kocsis professzor fiát. Pierre már messziről felfedezi őt.

– Berci!... Berci!... Szervusz, Vasgyúró!

Azonnal érkezik az ujjongó válasz:

– Szervusz, Jegenye! – (Pierre ugyanis egy jó fejjel magasabb Bercinél.) – No, itt vagyok, ragyogok!

– Ebben a díszes dobozban mit cipelsz?

– Titok. Majd megtudod.

– Jaj, bocsánat!... Bemutatlak Viktor Szíriusz nyugállományú úrhajóskapitánynak.

– Ő az, akiről olyan lelkesen beszéltél... Tisztelettel üdvözlöm kapitány urat!

– Szíriusz bácsit – javítja ki a Nagy öreg. – Kocsis János barátom fiának Szíriusz bácsi vagyok.

Pierre tovább buzgólkodik:

– Ő pedig Liuna.

– Akit Linek becézel... és akiről ugyancsak sok mindent mondtál.,

– Képzelem, mennyi rosszat – komédiázik a kislány, és fölborzolja piros haját.

– Azt állította, hogy a hajad piros, és ez igaz is, meg hogy te vagy a legjobb barátja, és hogy tiszteletbeli fiú vagy. No szóval dicsért. Ha akarod, mi is barátok lehetünk. Szervusz!

– Szervusz... – és kezet ráznak.

Berci most veszi csak észre, hogy Antonio bácsi ott álldogál mellettük, várva, hogy sorra kerüljön.

– Ne tessék haragudni... Milyen nevetlen vagyok... Ismerkedjenek meg Antonio São Felipe úrral. A brazil Akadémia megbízásából jött a Holdra, képzeljétek: egyenesen Pierre édesapjához!

– Ugyanis vagyok geológus, végzek kutatásokat. – Jóholdat kívánok! Üdvözlök, Szíriusz úr, üdvözlök, kisasszony!

Liuna bolondozva mélyen meghajol.

– Legyen üdvözölve, kutató úr!

Pierre utánozza Liunát.

– Általam is legyen üdvözölve, kutató úr!

A brazil veszi a lapot, majdnem „holdig” hajol ő is.

– Nagy megtiszteltetés van számomra! – Aztán nevetve folytatja: – De hadd legyek és is „bácsi”. Bercinek már az vagyok, barátkoztunk az űrben. Szeretném önökkel is...

– Semmi akadály, teljesítjük a kívánságát: bácsi lesz nekünk, kedves Antonio bácsi – ingerkedik a lány. – Ezennel bácsivá avatom, és megígérem, tisztességesen megtanítom a világnyelvre.

– Nagyszerű! Akkor már csak nekünk, két bácsinak kell ismerkedni. Illetve én ismerek jól Szíriusz kapitányt, híréből is, képekről is...

– Nekem meg úgy rémlik, mintha már találkoztunk volna valahol, valamikor... – töpreng a másik.

– Az van lehetetlen – udvariaskodik Antonio São Felipe –, azt én soha nem elfelejtettem volna!

– Útirány a minifurgon-állomás! – indítványozza Pierre. – Hozzánk megyünk. Add ide, viszem, a dobozt.

Berci tiltakozik.

– Nem, nem. Törékeny. Jobb helyen van nálam.

– Kérek bocsánatot – szól közbe a brazil –, én nem mehetek önökkel. Előbb enyim hotelba hozom kicsit rendbe magam. Délután teszek tiszteletet Renard igazgató úrnál.

– Melyik szállodában tetszett szobát rendelni?

– Hotel Galilei.

– Luna-41-es kupolaváros.

– Köszönök. Ismerős vagyok Holdban.

– Nem Holdban, hanem Holdon – javítja ki Liuna.

– Van pompás! Kezdődött el nyelvtanóra!

– Mi a 27-esben lakunk –, tájékoztat Pierre. – Kétszintes villa, aranyokker csempeburkolattal.

Felnéz a csarnok hatalmas világító órájára, amelyen most ugrott a hatos szám helyére az ötös.

– Most Nox-45 van. Nox-42-re szeretettel várjuk.

Antonio bácsi udvariasan meghajol.

– Pontosan leszek ott.

*

A Hotel Galilei 50-es számú lakosztályában finoman sípol a videfon. Antonio benyomja a fogadógombot. Kellemes női hang szólal meg:

– São Felipe urat keresem. Helga Renard vagyok. Képre kapcsolok. Kérem, tegye ön is.

Az ernyőn megjelenik egy ismeretlen nő bájjos, okos, szemüveges arca.

– Bocsánatot kérek a zavarásért. Adam Renard felesége vagyok. A férjem üdvözetét tolmácsolom. Sajnos, ma délután nem tud hazajönni, hogy önnel megismerkedhessek. Halaszthatatlan dolga akadályozza.

Felipe udvariasan tiltakozik:

– Nem volt szándékomban tolakodni be a lakásba, de a gyerekek oly kedvesen hívtak... Én kérem bocsánatot. Az igazgató úr jelölje ki egy időpontot, amikor ráér. Keresem fel hivatalában...

Az asszony a szavába vág:

– Már ki is jelölte,

– Igen? Szabad tudnom, mikorra?

– Ma este Nox-39-kor szívesen látjuk önt az otthonunkban... mondjuk „munkavacsorára”.

Felipe zavarában dadogni kezd:

– Senhora... madame... Nem is tudom, hogyan szólítsam.

– Egyszerűen Helgának. Ez a nevem.

– Helga van gyönyörű név!... Kedves Helga, nálunk Dél-Amerikában ilyenkor hódolattal kezet csókoljuk hölgynek. Nem tudom, hogy Holdon mi szokás, de meghívástól el vagyok ragadtatva! Szabad megkérdezni, hogy híres Szíriusz kapitány is ott lesz?

– Sajnos nem. Csak mi öten: ön, a férjem, a keit gyerek és én. Velünk kell beérnie. Szíriusz kapitányt nem könnyű elcsalni Leonida néni asztalától...

*

– Leonida!... Leonida!...

A kapitány szobáról szobára járja a házat, és Leonidát keresi.

– Hová tűnt ez a kerge öregasszony?

A konyha padozatába épített csapóajtó lassan nyílik, megjelenik Leonida néni feje.

– Leonida! Maga mit keres a pincében?

– Lefejtettem azt a tízliteres demizsont üvegekbe, nehogy megsavanyodjék. És adtam egy literrel annak a kedves Tom Allennek, hogy forralt bort főzhessen az influenzás feleségének.

– Leonida! A rendfenntartók beteg feleségét bőven ellátja forralt borral a Központi Konyha!

– De ez a Tom gyerek azt mondja, hogy az én borom százszor jobb a „központi” bornál! Hogy valódi gyógyszer!... És olyan szépeket mesél a csillagokról. Ismeri ám valamennyit...

Közben nehézkesen, szuszogva felmászik a meredek falépcsőn. Szíriusz kapitány mérgesen fogadja.

– Kilencvenéves korában miért csinál ilyen könnyelműségeket? És miért csinál mindent egymaga?!... A Holdon tízezer ember háztartásában robotok dolgoznak, és mindenki a Központi Konyhából kosztol! Maga az egyetlen, akinek ez nem jó, nem felel meg!... Leonida! Leonida! Az ókorban kellett volna élnie. Akkor maga lett volna a világ első számú háziasszonya. Akkor mindent a ház úrnője készített: font, szőtt, varrt! S kézzel ám! Tüzelőt aprított, állatot etetett, kaszált, lisztet őrlött és főzött! Hallja? Éjjel-nappal főzött!

Leonida néni úgy tesz, mintha nem is hozzá beszélne.

– Mondja csak, Viktor Szíriusz, miért jött haza?

– Miért ne jöttem volna?

– Azt hittem, a Pierre gyerek szülei meghívják vacsorára.

– Meg is hívtak,

– Akkor miért nem maradt ott?

– Miért?... Miért?... Nem akartam, hogy maga aggódjék.

Leonida ravaszkásan mosolyog.

– Felhívhatott volna videfonon.

Szíriusz kiabálni kezd:

– Ejnye, de sokat kérdez!... Inkább azt mondja meg, süttött-e blincsikit?

– Azt ígértem, hogy sütök. Hogyne süttöttem volna.

– Ezerr neutronbomba!... Miért nem hozza már be?!

*

Renard-ék vacsorája fejedelmi volt. Csiperkegomba-leves, borban savanyított kanadai lazac, sült fácán ribizlivel és szilvakompóttal, végül ananásztorta. Igazi protokollmenüt küldött Otto Steff úr, Liuna édesapja a Központi Konyhából. Dupla falú, hőtartó edényekben, amelyeket sűrített levegő hajt a 300 milliméteres csővezetéken keresztül.

– Forrón és készen érkezik minden. Az én dolgom csak a tálalás – mondja szerényen Helga.
– Bevallom, fogalmam sincs a főzésről. Öregedő, ügyetlen kertész vagyok. Csak az oltáshoz, metszéshez, permetezéshez értek.

– Helga a Hold főkertésze – magyarázza Adam Renard. – Az ő melegházaiban termett a gomba, a zöldborsó, a szilva és az ananász. Minden, ami ma az asztalunkra került.

– És egyáltalában nem vagy öreg! – tiltakozik Pierre. – Meg kell mondanom, hogy te vagy a legszebb nő a Holdon!

Az asszony megsimogatja nagyra nőtt kisleány kócos fejét.

– Majd meglátjuk, ezt mondod-e öt év múlva is...

– Örökké!... Örökké!... – fogadkozik Pierre.

Antonio São Felipe elmerülten gyönyörködik bennük.

– Van szép jelenet anya és fia mély szeretete.

Berci, aki eddig az ananásztorta elfogyasztásán serénykedett, most a brazilhoz fordul.

– Antonio bácsinak van felesége és gyereke?

Egy pillanatra mintha megfagyna a levegő. A csendben csak a kérdezett személy villája koccan... aztán erőltetett könnyedséggel válaszol:

– Nincs. Teljesen egyedül élek.

Helga helyére akarja billenteni a kisiklott hangulatot.

– Igazi brazil kávéfőztem. A tetőterazon isszuk meg. Egészségükre kívánom...

– Egészségükre...

– Erre tessék...

Ahogy az első lépcsőfokra teszik a lábukat, az lassan elindul, és emeli őket a magasba.

– Van sok új, érdekes dolog a Holdon – állapítja meg Antonio bácsi –, kedves meglepetések.

Amikor utoljára jártam itt, ez a szerkezet még nem volt divatban. Két éve utaztam ide, geológuskongresszusba.

Pierre nem állja meg szó nélkül:

– Ha Liuna itt lenne, mondaná: nem kongresszusba, hanem kongresszusra.

– Köszönök.

– Nem köszönök, hanem köszönöm.

Nevetnek. Helga kitölti az illatos kávéfőzést, a két fiúnak narancslevet kínál.

– A világnyelvórának vége. A komoly férfiaké a szó.

Csend telepedik közéjük. Majd két korty kávé között Adam Renard megkérdezi:

– Voltaképpen miben állhatok szolgálatára?

A brazil megfontoltan válaszol:

– Kérdésfeltevéséből arra következtetek, hogy még nem kapta meg levél, amelyet brazil Akadémia küldte érkezéséről.

– Valóban nem kaptam semmiféle levelet.

– Sajnálatos. A Világposta szupermodern gépi berendezéssel rendelkezik, másodpercek alatt Afrikából Ázsiába, Európából Antarktiszra küld színes, szagos, hangos és mindenféle üzenet, csomag, levél. Mondok: küldi, de nem bizonyos, hogy az meg is érkezik rendeltetési helyre. Még szerencse, hogy hoztam magammal nyílt levél Brazília államelnökétől Martim Gomes úrhoz, a Hold Állam kormányzójához. Tessék, ezt elolvasol, és akkor mindent fogol tudni rólam, és azt is, amit én kérek.

Antonio átnyújtja a vajszerű papírra rögzített hivatalos írást. Renard gondosan tanulmányozza: „...Antonio São Felipe, a geológiai tudományok doktora, a Brazil Tudományos Akadémia levelező tagja, tudományos kutatás céljából egyéves Hold-kiküldetést nyert”... Satöbbi... satöbbi... „Témája: urándúsítás...”

Összehajtogatja a levelet, és eddigi udvariasan tartózkodó viselkedése egyszerre barátságossá változik.

– Ez igen... ez nagyon derék dolog, kolléga úr. Hagyja nálam a levelet. Holnap reggel éppen a kormányzónál van dolgom. Személyesen elintézem, és attól fogva szívesen állok mindenben kolléga úr rendelkezésére.

– Nagyon köszönöm, igazgató úr.

Adam Renard jókedvűen az asztalra tenyerei.

– A Canopusra! Mit igazgató urazzuk és kolléga utazzuk egymást! Én vagyok az idősebb: szervusz, Antonio!

Nyújtja a kezét, de a brazil nem fogadja el. Hanem feláll, és mélyen meghajol a ház asszonya előtt.

– Senhora! Számomra van ez rendkívül ritka ünnepélyes, megtisztelő pillanat. Szeretném hazám szokását követni, amikor tisztelettel megengedést kérek, hogy ebbe a két pohárba pezsgőt beletölthessek.

Helga kicsit csodálkozik.

– Tessék, parancsoljon. Ott van a hűtőben.

Antonio szertartásosan – színig tölti a poharakat, majd mindkettőből egy keveset az aranyokker kövezetre loccsant.

– Ez nálunk ősi rítus, jelképez, hogy a barátság elkísér minket a földbe, a sírig... Most következ koccintás, és mondani: salve.

– Salve, Antonio!

– Salve, Adam!

*

A blincsiki az utolsó morzsáig elfogyott.

– Mondja, Viktor Szíriusz, az a geomókus milyen ember?

– Nem geomókus, hanem geológus.

– Nekem édesmindegy. Azt mondja: milyen ember?

– Értelmesnek, becsületesnek látszik. Lehet, hogy komoly tudós. Majd kiderül.

– Akkor igazából mi baja?

– Nekem vagy a geológusnak?

– Persze hogy magának!

– Semmi. Azon kívül, hogy öregszem.

– Öregszik? No, ezt is most hallom először.

– Öregszem, Leonida. Már ki-kihagy a memóriám. Most is például bizonyos vagyok benne... érti... megesküszöm Newtonra vagy Einsteinre, hogy ezt az – embert én már láttam valahol, találkoztam vele! De nem emlékszem, hogy hol és mikor! Zárlatos lett az agyam!

– Túlerölteti magát. Ebben a korban már nem szabad annyit dolgozni. Menjen, feküdjék le. Pihenjen... Reggelre talán eszébe jut.

*

– Ágyba, gyerekek! Nox-35! Elég volt a mesélésből! Holnap is van nap!

– Igenis, Helga néni, de valamit még szeretnénk...

Pierre átveszi a rimánkodás stafétabotját:

– Igazán, csak pár percet kérünk... de apa is jöjjön be. Berci egész nap őrizte a dobozát, nem engedett hozzányúlni senkit. Most ki fogja bontani. Apa, gyere...

– Itt vagyok – lép a szobába Renard. – No, lássuk, mi van a skatulyában?.

– Szerény kis ajándék Pierre-nek – válaszol Berci, és már fejt is le róla a burkoló párizsi papírt. Jókora kartondoboz kerül elő. Berci óvatosan belenyúl a fedele alá, aztán hirtelen leemeli.

Kis fekete pulikutya áll előttük, öt-hat hónapos kölyök lehet. Csóválja a farkát, és barátságosan vakkant.

– Jaj de aranyos! – gyönyörködik Helga. – Hogy hívják? Van neve?

Berci komolyan válaszol:

– Bemutatom őt. Fajtája: magyar terelőpuli. Neve: Csibész.

A kutya – neve hallatára – kiugrik a dobozból, egyenesen Berci karjaiba, aki elkapja, ölelgeti, simogatja... majd Pierre elé állva, ünnepélyesen feléje nyújtja.

– Jegenye! Te mindig rajongtál a pulikért. Tessék. Mától fogva a tiéd... Csibész! Pierre az új gazdád, engedelmeskedj neki.

Pierre meghatottan veszi át a kiskutyát

– Nézzétek, milyen drága!... És megértette!... Befészkelte magát az ölembe!...Jól van, Csibész, nagyon jól van. Szeretni fog a gazdi... Anyu, apu, ugye megtarthatom?

– Sajnos aligha.

Megdöbbenve néznek az apára.

– De hiszen olyan kis kedves, ártatlan jószág!

– Igen, igen – ismeri el Adam Renard –, nekem is nagyon tetszik. Berci ötletéhez és figyelmességéhez külön is gratulálok... és ő igazán nem tehet róla, mert nem tudhatta... nem ismerte...

– Mit?

– Azt a közel hatvanéves rendeletet, amely megtiltja, hogy a Holdra élő állatot hozzanak. Akár a Földről, akár más égitestről. Azelőtt rengeteg vírusos fertőzést hurcoltak így be. Egészségügyi Központunk e tekintetben szigorú, és nem ismer kivételt.

Pierre derűs ege egyszerre beborul.

– Akkor most mi lesz?

– Sajnos be kell jelentenünk a kiskutyát, Csibészt karanténba viszik, majd hazaküldik a Földre.

Ekkor Berci diadalmas pózba vágja magát, és fölényes hangon ekképp nyilatkozik:

– Bejelentenénk!... Karanténba kerülne!... Hazaküldenék!

– Mi történt veled, Vasgyúró? Miért beszélsz feltételes módban?

Berci most az apa felé fordul.

– Tessék mondani, Adam bácsi, ez a rendelet, ugye, csak élő állatokra vonatkozik?

– Igen. De hiszen Csibész élő állat.

– Hát élőknek egy kis jóakarattal éppenséggel nevezhetjük, de állatnak semmiképp!

Megrökönyödve nézik Bercit, aki magához parancsolja a kutyát, befekteti a dobozába, valamit matat a bal füle tövében... és a puli abban a pillanatban mozdulatlaná merevedik. Most óvatosan a hátára fordítja, a jobb mellső lábán csavarint egyet...

– Tessék csak ide nézni, Adam bácsi!

Rugalmasan leválik a hasi részt fedő műbőr, alatta – átlótszó, puha plexiburkolatban – hajszálvékony vezetékek ezrei, szemmel alig érzékelhető piciny tranzistorok, trafók, jelfogók tízezrei... alkatrészek, amelyek logikai rendben működnek...

– Ejha!... Robot! Számítógép!

– Bizony. Csibész pulikülsejű számítógép. Gépkutya vagy kutyagép, ahogy tetszik. Édesapám csinálta Pierre-nek.

Közben visszaállítja Csibészben a működési rendet.

Pierre megilletődötten nyúl a „csodakutyához”.

– Csibész... Csibészkém... De hiszen akkor itt maradhatsz! Ugye, édesapám?

– Nagyon kedvelhet téged, fiam, az én Kocsis János barátom, hogy ilyen pompás ajándékot küldött.

Majd játékosan a kutyához intézi szavait.

– Csibész! Ünnepélyesen családom tagjává fogadlak!

A kutya három rövid vakkantással „felel”.

Helga asszony döbbsen néz rá.

– De hiszen... de hiszen ez a kutya... értette, amit mondtál!

Adam Renard mosolyog.

– Ez egészen természetes. Kocsis János robotgépei általában értik az emberi beszédet.

MÁSODIK FEJEZET

amelyben megalakul a Há-Ef-Cé, és Csibész képességeit csillogtatja

A meglepetésekkel és izgalmakkal teli napot követő reggelen, Nox-25-kor, videofonhívásra ébrednek.

– Hétalvók, mit csináltok? – érdeklődik Liuna.

– Azonnal gyere át! Háromtagú baráti társaságunk egy fővel megszorodott! – rendelkezik Pierre.

Liuna nincs elragadtatva a hírtől.

– Mindennap egy taggal több... tudtom és beleegyezésem nélkül! Nem túl gyors ez az iram, kedves Pierre?

– Ne légy előre féltékeny. Igyekezz!

Három percbe sem telt, megérkezett a kislány.

– Repültél? – csodálkozik Berci.

– Nem. Húsz méter puha gyepszőnyegen futottam keresztül, majd átugrottam egy alacsony kerítést – adja meg a szakszerű felvilágosítást Liuna –, mivelhogy tőzsomszédok vagyunk.

– Nagyszerű! Nem is tudtam.

– Te még sok, mindent nem tudsz. A mai napon megkezdjük holdlakóvá formálásodat...Előbb azonban hallani akarom, ki az a „negyedik”?

– Látni nem akarod? – ingerkedik Pierre.

– Nagyon is, ha lehet!

Pierre felöli „sámánarcát”. (Látott egyszer egy több száz éves archív filmet, abban szerepelt egy félelmetes Guam-szigeti varázsló.) Titokzatos hieroglifákat rajzol a levegőbe.

S így szaval:

Csirin... burun... gara...

Piri... poró... para...

Nyunyó... nyanya... nyenyő...

Csibész... gyere... elő!

Fülhasogató csaholással bújjik ki a kerevet alól a műpuli. Egy-két pillanatig szétvetett lábakkal, harci állásban figyel az ismeretlen nőnemű embert... aztán szapora farkcsóválással nekiugrik, két lábra áll, kéredezkedik az ölébe.

– Li, megnyerted a csatát! – állapítja meg Pierre. – Csibész barátjává fogadott.

– Ó!... Hát ő a negyedik? Az persze egészen más!... Gyönyörű kiskutya! Csak nem Berci hozta magával?

– De. Tőle kaptam ajándékba. Emlékszel arra a dobozra, amelyet sehogy sem akart kiadni a kezéből? Csibész abban rejtőzött... Csakhogy apa szerint nem szabad állatot behozni... Légy szíves, ülj le, mert olyat hallasz, amitől úgyis leülsz. A Holdra nem szabad élő állatot behozni. Tudtad te ezt?

– Honnan tudtam volna. Akkor tehát...

– Nem. Csibész kivétel.

– Édesapád elintézte, hogy itt maradhat.

– Nem. Apa sosem tenne ilyet. Gyűlöl mindenféle kivételezést. Szerinte...

– Akkor tehát Csibész sem maradhat.

– Dehogynem! Csibész maradhat, mert ő egészen más lapra tartozik. Hogy úgy mondjam...

– Nem értem. Összevissza zagyválnsz mindent: maradhat, nem maradhat, más lapra tartozik... Nem tudnád röviden, világosan elmondani?

– Megpróbálok...Az említett rendelet vonatkozik minden élő állatra, de Csibész ez alól kivétel... ugyanis... hogy is mondjam...

– Állj! Hagyd abba! – vágja el Berci a dadogás fonalát. – Figyelj, Liuna, majd én elmondom...

Liuna tud már mindent.

– Kedves fiúk, kedves Csibész! – szónokol a kislány. – Egymásra találásunk első napján indítványozom, hogy rögzítsük összetartozásunk tényét, mégpedig azzal, hogy kis csapatunknak nevet keresünk.

– Helyes! Helyes! – buzgólkodik Berci. – Legyen a nevünk: Jegenye, Vasgyúró és a többiek. A többiek ti ketten vagytok: Liuna és Csibész.

A kislány szemében baljós lángocska lobban.

– Tiltakozom! Édesanyámtól tudom, aki a Kultúrcentrum főkönyvtárosa, hogy a XX. században, az atomkorszakot megelőző évtizedekben harcolták ki egyenjogúságukat az addig leigázott nők! Bercikém, nagyon csodálkozom ötszáz éves maradiságodon, miszerint engem mint nőt a két férfi után sorolsz be a többiek rovatba. Nagyra értékelem ezt a kis kutya formájú gépecskét, ügyes szerkezet, de azért mégse tekintsük egész embernek. Legföljebb félnek...

– Ne tovább! – rikkant Pierre. – Li! Fején találtad a szöveget! Avagy: vak tyúk is talál szemet!

– Ezek ősi közmondások. Édesanyámtól tudom, hogy a XX. században a köznyelvben még használatosak voltak. A tyúk egy haszonállat, madárféleség, a Földön ma is tenyésztik. Ő tojja a tojást. A szöveget nem ismerem, nem tudom, micsoda. De mert feje van, bizonyára valamilyen élőlény...

– Ne folytasd, Li drágám, egyszer majd elmagyarázom. Azt akartam mondani, hogy megtaláltad a megoldást. Megvan a keresett név!... Figyelem! Liuna, Berci és Pierre, az három. Csibész pedig, mint okos Liunánk megállapította: félnek számít. És jó cimborák vagyunk és maradunk. Igaz?... Csatatunk neve tehát legyen: Három és Fél Cimborá. Rövidítve: Há-Ef-Cé!

– Nagyszerű! Elfogadjuk! – lelkesednek a többiek.

Berci felugrik.

– Szót kérek!... Szeretném helyesbíteni előbbi kijelentésemet, illetve megmagyarázni, hogy nem állt szándékomban a tisztelt női nem értékének lekicsinylése. Ezt bizonyítandó javasolom, hogy a „Három és Fél Cimborá” vezére Liuna legyen!

A kislány elégedetten veszi tudomásul a dolgok illetén fordulását... de mert valóban okos, azonnal „óvást emel”.

– Köszönöm. Kedves, hogy erre gondoltok, de nem fogadom el. Pierre idősebb is, okosabb is, legyen ő a Há-Ef-Cé vezére. Én majd leszek vezérhelyettes. Te, Bercikém, leszel a tag, és Csibész... Csibész legyen a beosztott segéddolgozó.

– Merthogy valakinek dolgoznia is kell – teszi Pierre az indítvány végére a pontot.

Így lett az indítványból: határozat.

*

A Há-Ef-Cé első tevékenysége a Berci nevű „zöldfülű idegen” holdlakóvá formálása. Pierre kezdi:

– Jól nyisd ki a füledet, Vasgyúró! Először is meg kell ismerkedned a Nagy Háromsággal.

– Édesanyámtól tudom – kotyog bele Liuna –, hogy a réges-régi vallásokban általában trinitas néven jelölték a három személyű főistent...

Pierre letorkolja:

– Nem a régi istenekről beszélgetünk, hanem a Holdon uralkodó Nagy Hármasságról. Nevük: levegő, víz, energia. Ezek biztosítják létünket, életünket. És ezeket mi készítjük itt a Hold Államban, a leheletnyi fuvallattól a parányi harmatcseppen át az alig mérhető elektronvoltage... Cimborák! Indulás a minifurgonhoz! Elsőnek a Levegőgyárat tekintjük meg.

Tudják, hogy nem néhány perces utazás következik. A létfontosságú nagyüzemek a lakott holdrész északi határvidékére épültek. Ez tőlük kétezer kilométernyi távolság.

Pierre beigazítja a műszerfal vezérlőkarját az 198-as számra, és az első fokozattal indít. Amikor kellően felgyorsulnak, kapcsolja a másodikat, majd a harmadikat. A kigyószzerű, légpárnáin szinte zajtalanul suhanó jármű, elkerülve minden kupolavárost, iszonyú sebességgel száguld alagútjában. A kétezer kilométert – megállás nélkül – ötven perc alatt

teszi meg. Az utasok közben olvashatnak, plasztvizort nézhetnek, pihenhetnek, a dúsan felszerelt hűtőszekrényekből ételt, italt fogyaszthatnak...

És máris megérkeznek.

Ott álldogálnak a Luna-198-as kupolavárosban, a szinte beláthatatlan méretű Levegőgyár főbejárata előtt.

Pierre a „Hírköz” egyik népszerű tanárát utánozza, úgy magyaráz:

– Tőlünk nyugatra, barátocskáim, tőlünk nyugatra ötven kilométerre fekszik a 197-es kupola, ahol a Víz Termelő Vállalat... Nos, hallgassuk meg Liuna Steffet: mit csinál a Víz Termelő Vállalat?

Liuna benne van minden játékban.

– A Víz Termelő Vállalat víz termel, tanár úr, kérem.

– Pompás, barátocskáim! Víz termel!... Elmés válasz... Tőlünk keletre, barátocskáim, ugyancsak ötven kilométerre található a 199-es kupolaváros. Ott működik az Energiaközpont. Mit termel az Energiaközpont?... Csibész!

A kis műpuli, neve hallatára, örvendezve ugat.

– Helyes a válasz, barátocskám! Csibész, jól feleltél! Az Energiaközpont energiát termel. Nos, itt állunk, ifjú barátocskáim, a Levegőgyár kapujában. Állunk, álldogálunk. Ne álldogáljunk, lépünk be!

Liuna buzgón magyarázza:

– Pierre élethűen utánozza Celsius tanár urat. A „Hírközben” ő tanítja a fizikát. Nem is tudom, mi az igazi neve.

– Te is oda jársz? ,

– Nem. Én az Egészségügyi Szakközépbe. Gyermekeorvos szeretnék lenni. De az öreg Celsius jól ismerem, őt mindenki jól ismeri. A Hold olyan, mint egy kisváros...

Pierre sürgetve szólongatja őket:

– Lépjenek be, barátocskáim, lépjenek be!

Belépnek.

*

Engedélyüket felmutatják, és hamarosan a gyár főmérnöke előtt állnak. Alacsony, köpcös emberke. Kíváncsi érdeklődéssel nézegeti a világhírű Kocsis professzor fiát, ám Csibész láttára elkomorul az arca.

– Kérem... nem tudom, hogy egy állatot, bármilyen kedves is, beengedhetek-e...

– Az engedélyben ő is szerepel, név szerint, tessék... Itt az áll: Csibész, terelő műpuli.

– Tagadhatatlan... igen...terelő műpuli... Érdekes! Miért mű ez a puli?

Berci ködösíteni kezd.

– Tetszik tudni, ez nálunk Európában egy ebtenyésztési szakkifejezés. Ha parancsolja, szívesen elmagyarázom. Művi úton történik... Mondjam vagy ne mondjam?

– Köszönöm, inkább nem. A kutya bevitelét, az engedély ellenére, sajnós...

Itt most gyorsan közbelép Liuna. A mindig kéznél lévő örök Női Tulajdonságok Magazinjából villámsebességgel előráncigálja legcsábítóbb mosolyát.

– Én tökéletesen megértem főmérnök bácsi aggodalmát, de ha ölbe veszem a kicsikét, bizonyára nem okoz semmi zavart...

Kurta, piros haját megborzolja, kék szeme kérően ellágyul, szinte könnybe lábad. És ezzel legyőz minden ellenállást. A kis köpcös emberke engedékennyé válik, csaknem elolvad.

– Igen... igen... ahogy parancsolja... így természetesen jó lesz... ez így, ölben, rendben van... Most még netán tájékoztatást kérek elképzelésükről. A gyár bemutatása általánosságban történjék? Röviden beszéljek-e az itt folyó munkálatokról, avagy részletezzem a gyártási technológiát?

– Részletezze, rendkívül aprólékosan részletezze. Kocsis professzor fia a holdmérnöki pályát választotta. Kitűzött, és a legfelsőbb helyen is jóváhagyott célja, hogy minél alaposabban megismerje államunkat.

– Igenis. Nos, akkor induljunk. Kérem, kövessenek.

Liunát nem nagyon érdekli a séta: csarnokból csarnokba, hűtőtoronyból hűtőtoronyba. Csibészt dédelgetve a menet végén lépeget. Boldog vakkantások és nevetések kísérik játékukat. Időnként eljut fülükhöz a főmérnök tudálékos magyarázata:

– ...mert a Holdon szinte korlátlanul áll rendelkezésünkre barna vaskő és kálsalétrom. Az előbbiből vonjuk ki az oxigént, az utóbbiból a nitrogént...

Csibésznek végre sikerül elkapnia Liuna egyik piros hajfürtjét. Birtokba veszi és húzgálja.

– Csibész! Azonnal engedd el! Fáj!

A kutya abban a minutumban szót fogad.

– Tökéletes vagy, Csibészkém!

– ...elegyítenek hozzá néhány ezreléknyi argont, szénhidrátot... és ezzel kész a levegő.

– Hallod, kiskutyám? Ezzel kész a levegő! Mit szólsz hozzá?... Jaj de buta vagyok! Hiszen téged ez egyáltalában nem érdekelhet, mivel neked nincs szükséged levegőre. Téged egyenáram táplál.

A főmérnök már a kivezető százezer kilométeres csőrendszert magyarázza. Ezen keresztül jut a friss levegő a kupolák alá.

– Emberlakta épületeinkben a mesterséges légnyomás megközelíti a földit...

– Csibész! Ne legyünk neveletlenek. Most tegyünk úgy, mintha végig figyeltünk volna... Igazán nagyon tanulságos volt, főmérnök bácsi!

A kis köpcös öntelten nyugtázza a dicséretet.

– Igyekeztem, kérem, igyekeztem... Tetszik tudni, igaz, hogy az ember New Yorkhoz, Moszkvához, Londonhoz, Párizshoz képest itt a Holdon úgy él, mintha száműzött volna, kihajítva a perifériára...

– Búcsúznak. Csibészkém, adjál pacsit a bácsinak.

– Nagyon örültem, kutyus... Ni csak! Valóban pacsit adott!... Bocsánat, még egy utolsó számadatot ismertetnék, hogy helyes fogalmuk legyen a méretekről. Az összes holdi építmények térfogata 125 milliárd légméter. Ennyi levegő van a Holdon. Ezt az alapmennyiséget mi naponta két és fél millió köbméter új levegővel frissítjük fel...

– Pá, bácsi! Pá!... Köszönj, kiskutyám!

– Vau... vau... vau...

*

A Vízet Termelő Vállalat fiatal igazgatója a Renard család jó barátja. Kedvesen fogadja a fiatalokat.

– Vettem híreket, Pierre, édesapád videfonált, hogy jösztek. Látom, itt van a nevezetes kutyus is. Hogy hívják?

– Csibész.

– Csibész, a műpuli. Pompás játék. Talán több is, mint játék... Te vagy Kocsis Berci? Hasonlítasz édesapádhoz. A professzor úr tanárom volt. Szólíthatasz nyugodtan Borisz bácsinak.

– Apa Párizsban tanította Borisz bácsit?

– Igen. Az Európai Központi Egyetemen.

– Antonio bácsi is ugyanott hallgatta apa előadásait. És talán ugyanakkor... egyidősek lehetnek.

– Antonio?

Pierre siet a magyarázattal:

– Antonio São Felipe, brazil geológus, az Urándúsító vendége, akadémiai ösztöndíjas. Tetszett őt ismerni?

Az igazgató gondolkozik.

– Nem... nem emlékszem erre a névre. Sok százan nyüzsögtünk ott, és már régen volt. – Tovább nem érdekli a dolog. – Nos, Berci pajtás, mit láttál eddig?

– Csak a Levegőgyárat. Hallatlanul érdekes munka folyik ott, és egyszerű minden, akár az egyszerű! – lelkesedik Berci. – Borisz bácsi, tetszik ismerni a „levegő” főmérnökét? A nevét nem tudom... kis köpcös, hájas...

– Emilio da Ponte. Nagyszerű szakember. Kiváló tudós.

– Igen... lehet... de olyan furcsákat mondott.

Az igazgató nevet.

– Ismerem a szövegeit is. Számúzva a Holdra... kiteszítva a perifériákra... és a többi. Ezek olaszos túlzások. Ő is Párizsban végzett, majd tanársegéd, aztán adjunktus lett az egyetemen. Vígán élt a Fény Városában, közben káprázatos gyorsasággal mászta meg a tudományos ranglétra fokait. Harminckét évesen már docens. Ekkor halt meg a holdi Levegőgyár öreg igazgatója. Emilio barátom kitűnő kémikus, fizikus, geológus egy személyben: őrá esett a választás. Sokáig tépelődött, végül is igent mondott. Azóta szidja a Holdat.

Berci nagyot fohászkodik.

– Gagarinra! Én bizonyosan nem fogom szidni, ha majd itt dolgozom! Ennél szebbet képzelni sem lehet!

– Tehát felnőtt korodban a Holdon akarsz élni?

Mielőtt a fiú kimondhatta volna az igen szót, Liuna már elcsicseregte a jól begyakorolt szöveget:

– Berci a Földön lunatagozatos alapiskolát végzett. Ezt nálunk folytatja a Holdtechnikusi Szakközéppel, majd a Holdmérnöki Egyetem hallgatója lesz.

– Köszönöm a bemutatást. Szóról szóra megfelel a valóságnak.

Borisz „bácsinak” tetszenek a talpraesett gyerekek. Elhatározza: ha engedik magukat kikérdezni, egy kicsit beléjük tekint.

– Hm!... Lunatagozatos voltál. Akkor sok mindent tudnod kell már a mi itteni dolgainkról. Például: mit gondolsz, miből nyerjük a vizet?

– Sok száz éven át a holdtelepüléseket a Földről látták el vízzel – fújja Berci a választ. – Szilárd halmazállapotban, mint jeget szállították ide, mért így egyszerűbb és „olcsóbb” volt. Az olcsóbb szót idézőjelben mondtam, ugyanis ezt a földi vizet két kellemetlen negatívum jellemezte: kevés volt és drága. Ezért minden cseppjét sokszor újrahasználták. Valamennyi kupolavárosnak megvolt a maga derítője, azaz víztisztító üzeme. Ismerek egy 2350-ben kiadott vízfogyasztási rendeletet. Ez felsorolja, hogy például szellemi munkát végző férfi napi 450 gramm ivóvizet fogyaszthat, fizikai munkás 550 grammot, tíz évnél fiatalabb gyermek viszont csak 350-et. Mosakodásra, tisztálkodásra naponta 3000 gramm jutott...

Liuna éles hangon kiabálni kezd:

– Csalás!... Szégyelld magad, ne folytasd!... Vegyétek el a memóriagépét! Nem ő mondja, hanem a gép. Csalás!

Az igazgató nem érti, miféle csalásról beszél az izgatottan viselkedő kislány, mivel vádolja Kocsis professzor rendkívül értelmes fiát. Fogalma sincs róla, mi az a memóriagép! (Amikor ő járt iskolába, ez a „tanulmányi segédeszköz” még nem létezett.)

– Borisz bácsi! Bercinek van egy memóriagépe, az súgja neki a választ! – árulkodik tovább a kis piros hajú.

Berci fölényesen, gúnyosan mosolyogva benyúl a zsebébe, kiveszi a vád tárgyát képező masinát, átnyújtja az igazgatónak.

– Itt van, tessék. Amint tetszik látni: tokban. Így nem lehet használni. A politetrafluor-etilén műanyag tok tökéletesen szigetel. Tokban még bekapcsolni sem lehet. Nem ez a kis szerkezet

súgott, hanem egy másik, nagyobb. Az élő memóriagépem a koponyámban. Mondjam tovább?

– Nagyon formás kiselőadást tartottál. Szeretném, ha befejeznéd.

– Nemrég ünnepeltük századik évfordulóját annak az eseménynek, amikor Thomas Shire, a nagy geológus, megtartotta híres székfoglalóját a Világakadémián. Ekkor bizonyította be, hogy a Holdnak is van juvenális vize.

Liuna már megbánta előbbi heves viselkedését. Szeretné valahogy jóvátenni. Ezért legszerényebb hangján, szinte fuvolázva kérdezi:

– Kedves Berci... volnál szíves megmondani, mi az a juvenális víz?

– Válaszolj rá magad! – diadalmaskodik a fiú. – Tessék a memóriagép, tok nélkül. Helyezd okos kis ujjacskádat erre a kimenőpólusra... úgy... és most válaszolj: mi a juvenális víz?

Liuna gépiesen hadarni kezd:

– A Föld típusú és korú bolygók magmagázaiból és vegyileg kötött vizeiből többnyire vulkáni tevékenység következtében a felszínre kerülő víz. Lehet forrás vagy krátertavacska. Legtöbb esetben forró, gőzölgő. Sok esetben ásványi anyagot tartalmaz.

A többiek tapsolnak, helyeselnek.

– Csak így tovább! Folytasd, Liuna!

Folytatja:

– Thomas Shire vezetésével megindultak a Holdon a vízkutató fúrások. Ötvenezer méter mélységben találtak rá a juvenális vízre.

– Bravó, kislány... azaz bravó, memóriagép! Nos, gyerekek... – venné át a szót Borisz bácsi, ha Pierre meg nem előzné:

– Bocsánat, hogy félbeszakítom... de mi ma reggel megalakítottuk a „Három és Fél Cimborák” elnevezésű csapatot. Tessék talán így szólítani minket.

– Szívesen, cimborák. Így jó lesz?

Üdvözlőfogadás fogadja akijelentést. Borisz Lopar, a Hold Állam Víz Termelő Vállalatának igazgatója, aki 2441-ben született az Adriai-tenger Krk nevű kicsiny szigetén, végleg beleszállt magát a Há-Ef-Cé tagjaik szívébe. Áhítattal lesik minden szavát.

– Annak idején fél esztendeig tartott, amíg a megtalált és megtisztított juvenális vízzel, az „új vízzel” valamennyi kupolavárosunkat elláttuk. Most már bőségesen. Ma minden Holdon lakó családnak vagy magányos személynek saját fürdőszobája van, uszodát, strandot építettünk. Elegendő vizet kap az ipar, a kertészet. Persze azért továbbra is takarékoskodunk. A víztisztító berendezések teljes kapacitással működnek. Friss vízzel csak a természetes elhasználódás folytán felmerülő hiányt pótoljuk, és az új igénylőket látjuk el... No, cimborák, a sok szónak itt a vége.

– Köszönjük, Borisz bácsi!

– És most következik mindannak a megmutogatása, amiről beszéltünk. Há-Ef-Cé, sorakozó!... Utánam!...

*

Nox-19 volt, mire végeztek a Víz Termelő Vállalat megtekintésével. Maradtak volna még szívesen, de a gyomrok korogtak, s ez már a neandervölgyi barlanglakó ősök idején is azt jelentette, hogy éhes az ember.

– Megbeszéltem a szüleitekkel, hogy itt maradtok ebédre. Ugyanis az Energiaközpont, ahová készültök, itt van a szomszédban. Nem volna értelme egy óra hosszát minifurgonozni hazáig, újabb óra hosszát vissza. Majd együtt megebédelünk... úgy értem, hogy vállalatunk valamennyi dolgozója és mi: Há-Ef-Cé cimborák.

Berci sejtette, hogy nem lesznek sokan. A körséta alatt kevés munkásfélét látott. Egy-két halványárga selyemköpenyes ember piszmogott óriási kapcsolótáblák előtt, mások zümmögő számítógépeket figyeltek... de azért nyolcvan-száz főre számított.

Rajtuk kívül tizenöten ülték körül a hatalmas, szépen megterített asztalt, melynek közepén apró liftek emelték a mélyből az asztallap szintjére a leveses, húsos, köretes tálakat, süteményt, gyümölcsöt és sokféle alkoholmentes italt.

– Azt hittem, hogy többen leszünk – kockáztat véleményt Berci. – Vagy a többiek máshol esznek?

Borisz bácsi nevet.

– A többiek sehol sem esznek. Nem kapnak ebédet, A többiek ugyanis számítógépek és kiszolgáló robotok. 211 kupolaváros, 48 úrkikötő és tízezer ember mindennapi vizére mi tizenhatan ügyelünk. Azaz... van még másik tizenhat emberünk is: két nyolctagú brigád. Az egyik a karbantartó, a másik a javítórészleg. Ezek a legképzettebb szakembereink. Ők állandóan „házon kívül” vannak.

A mellette ülő, erősen kreol bőrű nőhöz fordul.

– Ma hol is, Bettyke?

Betty nyilván a vállalat mindent tudó üdvöskéje. Azonnal válaszol:

– A karbantartók a 120-as kupolaváros szokásos negyedévi felülvizsgálását végzik. A javítórészleg ész nélkül rohant a Luna-1-be, a kormányzói palotába. Gomes asszony személyesen videfonált, hogy nem tud megfürödni, mert a csapból piszkosszürke víz folyik.

A gyerekekből kipukkan a nevetés. Élénk fantáziájukkal elképzelik az öregecske kormányzónét, amint anyaszült meztelenül a kádba akar lépni. Szinte látják, miként téblábol rémülten, mert a víz zavaros, mocskos.

– Nektek ez mulatságos helyzetkomikum, nekünk komoly gond és aggodalom. Egy rosszul működő derítő a legsúlyosabb fertőzéseket okozhatja. Tudnotok kell, hogy a kupolavárosok víztisztító berendezésébe visszafolyik a körzet valamennyi szennyvize. Mosogatólé, mosdók és mellékhelyiségek öblítővize, gyárak hűtővize és általában minden egyéb piszkos lé. A derítő ülepíti, megtisztítja, fertőtleníti, ízesíti... olyan tökéletesen, hogy abszorbeált ivóvizünk üdítőbb, mint a juvenális „új” víz.

Pierre felkapja az asztalon lévő korsót, és színig tölt egy poharat jéghideg ivóvízzel. Közben kajánul vigyorog.

– Vasgyúró! Parancsolj! Szomjan ne vessz itt nekünk!

Berci kezébe veszi a harmatos kelyhet... a víz valóban gyönyörű tiszta... aztán szép lassan kiissza az egészet.

– Köszönöm, finom volt.

Majd a házigazdához fordul.

– Ugye, Borisz bácsi, ugyanebből a vízből készül a reggeli tea, a déli leves, a mártásfélék, hűsítő italok, a fagylalt... ugyanezt a vizet használja Liuna apukája: Otto Steff bácsi is a Központi Konyhán?

Borisz bácsi érti a kérdés lényegét.

– Természetesen ebből készül minden amit megiszunk, megiszunk. Más víz a Holdon nincs.

Berci „aggodalommal” nézi Pierre barátja zöldre színeződő arcát.

– Csak nem vagy rosszul, Jegénye?...

*

– Nincs kedvem tovább mászkálni. Fáj a lábam, és rettenetesen unom – nyafog Liuna. – Mindenki tudja, hogy a Hold teljes energiaszükségletét napfényelemek szolgáltatják. Körben a Hold egyenlítőjére vannak telepítve. Nem tudom, hány, de sok.

– Százkilencezer és száznegyven.

Pierre közölte a helyes számot, aztán így folytatja:

– Minden száz méterre egy napfényelem-rendszer jut. Mivel a Holdnak nincs levegője, s ennek következtében nincs felhőzete, vagyis soha nem borul be az ege, felszínének a felét állandóan érik a napsugarak. Vagyis közel 55 ezer napfényelem mindig dolgozik, igen magas, közel 60 százalékos hatásfokkal.

– No látod, te is tudod, biztosan Bercinek sem újság. Hagyjuk a csudába az Energiaközpontot, menjünk valahová, ahol szórakozni lehet, uszodába vagy cukrászdába vagy plasztikinóba.

Berci udvariasan csatlakozik a javaslatához.

– Teljesítsük Liuna kívánságát. Az Energiaközpontot máskor is megnézhetjük... – Hirtelen eszébe jut valami. – Hoppá! Elfelejtettük, hogy Pierre édesapja is vár bennünket az Urándúsítóban!

– Oda szívesen megyek! – kap az ötleten a lány. – Adam bácsit nagyon szeretem. Ő mindig megkínál ananászbonbonnal... és hátha találkozunk Antonio bácsival is.

Pierre egy pillanatra meghökken. Mi a manó? Liunának tetszik a lenyalt hajú brazil?... Aztán elhessegeti a különös, ijesztő érzést – élete első féltékenységét.

– Rendben van, gyerünk apához!

*

A Hold Állam Urándúsítója kiterjed a Luna-201-es kupolaváros egész területére. Évente ötszázezer tonna naszt-uránt dolgoznak itt fel. A dúsított ércet azután a közeli 22-es űrkikötőből szállítják a Földre.

Az óriási épületcsoport közepén toronyház mered a kék fényben csillogó acélüveg kupolának. Ennek legfelső – ötvenedik – szintjét foglalja el Adam Renard főmérnök-igazgató „birodalma”: titkársága, tanácskozóterme, dolgozószobája, laboratóriuma. A gyorslift fél perc alatt viszi fel az utast – jelen esetben a zajos jókedvvel érkező „Három és Fél Cimborá” teljes tagságát.

Róza néni, az idős titkárnő tud jövetelükről. Mosolyogva fogadja őket.

– Menjenek csak fel a tetőteraszra. Az igazgató úr ott beszélget São Felipe úrral.

– Nem szeretnénk zavarni – szerénykedik Berci.

– Várja magukat. Már az ananászbonbont is kikészítettem.

– Akkor gyerünk! – vezényel Liuna.

Ölbe kapja Csibészt, és fürge léptekkel nekivág a puha habszőnyeggel borított kanyargó lépcsőnek. A fiúk utána.

Délszaki növények mesterséges dzsungeljében, illatos permetet árasztó kis szökőkút mellett ül a két férfi. Antonio beszél:

– ...kérek, Adam, nálunk otthon van csinálás Brazíliában az ásványok fajsúlykülönbségén alapuló hidrodinamikai eljárás, ciklonmosással dúsítunk...

Ekkor felzeng a köszöntőkórus:

– Jó-hol-dat kí-vá-nunk!

Adam Renard eléjük siet.

– Csakhogy megjöttetek! Szervusztok! – Megöleli mindhárom gyereket, Csibésznek meghúzza a fülét. – Gyertek, üljete le. Azonnal kaptok jégbe hűtött gyümölcsitalt és ananászbonbont.

A brazilhoz fordul:

– Antonio, ugye nem haragszol meg. Tíz percet a gyerekekkel töltünk, utána folytatjuk a beszélgetést.

São Felipe feláll.

– Természetesen, én is örülök nekik. Én téged üdvözöl, Berci barátom. Jól érez magad a Holdon?

– Nagyszerűen, Antonio bácsi!

– Ni csak! Kislány piros hajjal, kedves kis szeplőkkel! Neve... Ne! Ne mondja! Tudom!... Neve Liuna. Van gyönyörűséges név, lehet szépen mondani: Li-u-na...

A lánynak kipirosodnak a szeplői.

– Antonio São Felipe... az is nagyon szép.

– Köszönök... és kedves Pierre is itt van.

Pierre arcára komor felhő ereszkedik. Gondolatai mint a motolla forognak. Fegyelmezd magad, Pierre! Ez az ember nagy tudós, vendégünk, senkit sem bántott! A fajtájának ilyen „udvarlós” a modora. Nem tehet róla... Fegyelmezd magad, Pierre!... Aztán csak kibök két mogorva szót:

– Itt vagyok.

São Felipe mintha észre se venné. Ismét Liuna felé fordul, aki ölében tartja Csibészt.

– Milyen kedves kiskutya van... Nem is tudtam, hogy a Holdon újabban szabad...

– Tetszik tudni, az úgy volt – kezdi Liuna a tájékoztatást –, hogy Berci papája...

São Felipe sohasem fogja megtudni, hogy mi történt Berci papájával, mert amint kedvesen Csibész felé nyújtja a kezét (szeretné megsimogatni), a múpuli vadul felhördül, és belekap a férfi középső és mutatóujjába!

– Que diabo! – kiáltja Antonio, és lök egyet a kutyán. – Az ördögbe!

Csibész kirepül Liuna karjaiból. Nagyot koppanva a márványpadozatra esik. A férfi kezén – három kis sebből – folyik a vér. Liuna rémülten sikoltozni kezd.

– Jaj!... Borzasztó!... Jaj!... Csibész! Mit tettél?!...

– Semmi, semmi – legyint udvariasan São Felipe.

Csibész a terasz közepén berzenkedik, szétvetett lábakkal, égnek álló szőrzettel, hörögve, morogva, mint egy megvadult kis sátánfióka.,

Liuna megdöbbenve bámulja...

(Édesanyámtól tudom, hogy az emberek – alig ezer éve – még hittek mindenféle sátánokban, ördögökben, boszorkányokban. Édesanyám mutatott egy képet, Hieronymus Bosch festette, azon láttam éppen ilyen kis fekete szörnyeket...)

Eddig jut töprengésében, amikor Csibész – rakétasebességgel – ismét megtámadja Antonio bácsit. Nekiugrik a bal combjának, apró, éles fogait beleakasztja a nadrág vékony selyemanyagába, és egyetlen rántással bokáig fölhasítja. A brazil rúg egy nagyot, a kutya Berci lábai elé esik. A fiú villámgyorsan fölkapja és kikapcsolja. Csibész most úgy fekszik Berci tenyerén, mint akiben nem maradt egy szikrányi élet sem. Antonio látja ezt, és mentegetőzni kezd:

– Rettenetesen sajnálok, hogy így megrúgta kiskutya. Talán csak elájulni... Magához tér.

– Nincs semmi baja, Antonio bácsi, kérem, azonnal elvisszük, meggyógyítjuk! – Berci már indulna is kifelé.

Adam Renard döbbenetében keresi a szavakat.

– Antonio, kérlek... nem is tudom, mit mondjak, hogy ilyen támadás ért. Ez a kutya ugyanis nem...

Pierre hirtelen közbevág:

– Nem szelíd, akarja mondani apu!... Csibész a Hortobágy nevű pusztán nevelkedett!... Igen! Terelőpuli családban!... Vad és izgága. Eddig nem volt vele, semmi bajunk. Bocsánatot kérünk, és nagyon sajnáljuk, ami történt. Majd ráncba szedjük ezt a kis vadállatot! – Apja felé fordul, és különös hangsúllyal ismétli: – Elvisszük ezt a vadállatot...

*

– Gyerünk a hatvannégyesbe! – javasolja Liuna. – izgalom után le kell hűtenünk magunkat!
A 64-es kupolavárosban gyepszőnyeg, fák, bokrok, virágok, sportpályák és az ötvenméteres uszoda langyos vize várja őket. Tarka öltözösátrak mindenfelé.

– Az egyikbe belebújsz és levetkőzöl. Van fürdőnadrágod?

– Van.

Pierre és Liuna szép szabályos fejest ugrik a kritálytisztá mély vízbe. Berci ugrása hasasra sikerül.

– Ezt még gyakorolni kell! – rikkant Pierre.

Csibész boldogan szaladgál a part menti fűben.

A medencében rajtuk kívül senki nem úszik.

– Itt mindig ilyen „sokan” vannak? – érdeklődik Berci.

– Járnak ide szép számmal... de most valami nagy rögbimeccset közvetít a plasztivizor. Azt nézi mindenki... Legalább nyugodtan tudunk beszélgetni.

Ezt Pierre mondja, majd közelebb inti magához a „helyettesét” és a „tagot”.

– Mit szóltok a „segéddolgozó” ijesztő viselkedéséhez?

– Borzasztó volt! Szegény Antonio bácsinak folyt a vére! De ugye nem kell őt veszettség ellen beoltani?

– Kit? A műkutyát vagy a te Antoniódát? – kérdezte meglehetősen gorombán Pierre.

– Miért vagy ilyen indulatos? Nincs rá semmi okod!

– Nincs?... – és meglepő élethüsséggel utánozza São Felipe szavait: – „Kislány piros hajjal, kedves kis szeplőkkel... neve... neve Liuna... gyönyörűséges név!”

A „kislány piros hajjal” unottan biggyeszti a száját.

– Bravó! Remek!... Most utánozd egy kicsit Celsius tanár urat is, hogy teljes legyen a műsorod!

– Ne marakodjatok! – inti őket Berci. – Komoly dologban kell dűlőre jutnunk. Mi legyen Csibésszel?

Csibész – meghallva nevét – boldog vakkantások kíséretében a medence széléhez szalad. Liuna megfenyegeti. De ettől a „fenyegetéstől” egy szúnyog sem ijedne meg.

– Miért voltál olyan goromba, Csibész? Miért haraptad meg Antonio bácsit? Nem mondanád meg?

Csibész üdvözülten csóválja a farkát, és kutyanyelven a boldogságot jelentő legtökéletesebb vinnyogását hallatja.

Pierre mérgesen szűri le a kézenfekvő következtetést:

– Bizonyára bedöglött valamelyik alkatrésze. Ki kell cseréltetni.

Berci buzgón helyesel:

– Igazad van, ó, délceg Jegenye. Most már csak keresnünk kell valakit a Holdon, aki megvizsgálja Csibész szerkezetét, ráakad a hibára. Aztán meg kell kérnünk azt a Kocsis II. professzort, hogy javítsa ki.

– Húha! Vasgyúró komám, igazad van! Csibészt a Holdon aligha lehet megjavíttatni.

– Pedig így nem maradhat – bizonygatja Liuna –, hiszen könnyen előfordulhat, hogy újból találkozik Antonio bácsival, és ismét megtámadja... vagy bárki mást. No, te híres holdmérnökias, nem találsz megoldást?

– De bizony találok. Roppant egyszerű a dolog. Kérdezzük meg apát. Mondjuk el neki, hogy mi történt. Ő biztosan rájön a hiba okára.

Pierre – szokása szerint – üvöltözni kezd örömeiben, és hadonászik szélmalomkarjaival. Nála ez az elragadtatás jele.

– Te lángész! Te csodálatos elme!

Ráugrik Bercire, és lenyomja a víz alá. Berci nem hagyja magát, felülkerekedik. Most már Pierre rúgkapál a medence fenekén.

– Mit csináltok, ti örültek?!

Berci harsogva nevet.

– Nem látod? Szeretjük egymást!

Pierre is a felszínre kerül. Prüszköl, krárog.

– Phüüü!... Krrr... Phüüü... Hogy ez nem nekem jutott eszembe!... Krrr... öltözködünk sebesen!... Minifurgonra, cimborák!

*

Roberto Namora portugál származású híradástechnikai mérnök. Harmincegy éves, hullámos hajú, karcsú férfi, Pierre „barátja”. Szinte leesik a forgószékről, amikor a Há-Ef-Cé megrohanja..

– Arról van szó, Roberto, hogy Berci apja... A kutya nem is valódi kutya, és megharapott valakit... Ugyanis a terelőpuli gépezet... Senki sem tudja megállapítani... Ezért rendkívül fontos lenne, hogy az édesapám... Netán valamelyik alkatrésze zárlatos lett...

– Csend! – kiált rájuk Roberto.

Elhallgatnak.

– Pierre! Értelmesen, tömören mondd el, mit akartok.

– Szeretnék videfonon beszélni Berci édesapjával, Kocsis professzorral, aki Párizsban lakik. Azért jöttünk hozzád, és nem otthonról hívjuk fel, mert átkozottul sürgős a dolog.

– No, ezt hamarabb is kinyöghettétek volna. Rendben van, behozom nektek soron kívül, de most nálam is várni kell egy keveset. E pillanatban mind a száz kimenő vonalam foglalt. Üljetek le addig, amíg valamelyik felszabadul.

Elhelyezkednek, Berci kíváncsian nézegeti a zümmögő, pislákoló, vibráló, sípoló, berregő, villanó gépcsodákat. Roberto megkérdezi:

– Te vagy az a fiú, aki a Földről jött?

– Én vagyok. Kocsis Berci a nevem.

– Roberto Namora vagyok. Tegezhetsz, és szólíts Robertónak.

– Köszönöm... Roberto.

– Magyarázd el neki, Pierre, hogy voltaképpen hol van, és mit lát.

– Ez itt a Központi Híradástechnikai Intézet – kezdi Pierre –, mondhatnám, hogy a Hold szeme és füle, amivel az egész világot látja és hallja. Elsősorban a Földdel tart állandó kapcsolatot. A Föld egyenlítője fölött 300 kilométer magasságban kering a Luna úrállomás. Sebessége egy egészen kicsivel több az Egyenlítő sebességénél, azaz körülbelül 485 msec – de ellenkező irányban halad. Így hozzánk viszonyítva látszólag mindig egy helyben áll. Természetesen a Földnek felénk eső oldalán. A Lunán dolgozó technikusok minden időben venni tudják a Hold adásait, és továbbítják a címzetteknek...

Ebben a pillanatban felvillan az óriási szerelékfalon egy kis zöld lámpa.

– Felszabadult egy vonalam – jelenti Roberto –, kérem a számot.

– Párizs, Clichy 67-18-111...

– Hívom: Párizst kérem... Párizst kérem... Párizs, jelentkezz... Itt Hold... Itt Hold... Clichy 67-18-111... igen, a vége három egyes... köszönöm. – Pierre-ék felé fordul. Menjetek be a hetes fülkébe. Beszélhettek.

Néhány másodperc múlva megjelent a videfon kis képernyőjén Kocsis professzor szakállas, bajszos, bozontos arca.

– Ni csak! Kit látok!... Te vagy az, Berci fiam? Kedves, hogy felhívtál. Hogy vagy?

– Jóhódat, papa!... Köszönöm kérdésedet, jól vagyok.

– Helyes, helyes. Renard-ék hogy vannak?

– Náluk minden rendben. Nagyszerű emberek!

– Add át nekik szívélyes üdvözetemet. Tudod, ugye, hogy Adam Renard nemzetközi híró, kiváló tudós. Hát eszerint viselkedj! No, örülök, hogy láttalak. Szervusz, fiam...

Berci kétségbeesetten kiabálni kezd:

– Ne menj még el, papa! Nagy baj van!

– Baj?... Micsoda?

– Csibész, a műpuli, akit Pierre-nek küldtél, nagyon furcsán viselkedik. Azt hisszük, hogy elromlott.

Kocsis professzor komolyan magyarázni kezd:

– Csibész nem aki, hanem amely. Nem személy, nem élőlény, hanem annak tökéletlen utáinzata. Egész életedben vigyázz arra, hogy robotjaid ne legyenek akik, nehogy a fejedre nőjenek. A múlt héten itt Párizsban egy háztartási robot megölte a gazdáját. Ez a szegény fickó emberszámba vette a masináját, megtanította olvasni, levelezett vele. Egy helytelenül leírt szó miatt kellett meghalnia. Amikor megvizsgálták a robotot, központi agyában erre az utasításra bukkantak: „Reggel hétkor köss fel!” Költs fel helyett. A gép teljesítette a parancsot...

– Apa, most nem ilyesmiről van szó. Csibész...

– Csibész? Mit csinált?

– Iszonyú dühre gerjedt, acsarkodott, égnek állt a szőre, megtámadta egyik barátunkat, összeszaggatta a ruháját, és megharapta a kezét!

– Acsarkodott és harapott?... – Kocsis professzor jóízű nevetésre fakadt. – Nincs semmi baja, fiam, Csibész nem romlott el. Csak én lettem öregségemre kicsit feledékeny. Elfelejtettem megmondani, hogy Csibészbe egy bioáram-érzékelőt is beleépítettem. Igazán resteltem, hogy megfeledkeztem a dologról, s ezzel bajt okoztam. Szóval... figyelj rám! Ha Csibész olyan emberrel találkozik, aki egyenes, becsületes, szeretetreméltó, akkor barátságos, csóválja a farkát. Ha olyannal, akiről érzi, hogy nem mond igazat... akkor dühöngeni kezd, fölborzolódik a szőre, villog a szeme, támad és harap, mint egy igazi kutya. Éppen ezért jól vigyázzatok: idegen személy jelenlétében mindig szíj legyen a nyakán... Ennyi az egész. No, szervusz, kisleány... Jóholdat!

A készülék elsötétült.

– Végeztetek? – kérdezi Roberto. – Megtudtatok mindent?

– Köszönjük... Igen, mindent megtudtunk... Baktatnak lefelé az előcsarnok lépcsőin. Odakint leroskadnak egy padra. A pad szép lassan elkezd ringatni őket, és muzsikál is hozzá. Pierre dühösen felugrik.

– Ezer neutronbomba! Ki találta ki ezt a hülyeséget! – Ledobja magát a gyepre. – Üljetek ide mellém. A fű csak nem kezd el énekelni!

Most Liuna szólal meg, óvatosan, lassan ejtve minden hangot:

– Bioáram-érzékelő... Tehát nem romlott el a szerkezete, csak... csak éppen nem tetszik neki Antonio bácsi. Hogy mondta édesapád? Nem mond igazat. De hiszen ez roppant jelentőségű dolog!

Berci is átgondolta már mindezt. Most helyesel:

– Igen, ez roppant jelentőségű dolog. Azonnal meg kell mondani Adam bácsinak!

Pierre-nek más a véleménye.

– Mi történik akkor, ha tévedünk... azaz ha Csibész bioáram-érzékelője téved. Egyetlen hibás forrasztás, egyetlen rossz érintkezés is okozhatta a műpuli dühkitörtését. Ki vállal ezért felelősséget?... Lehet, hogy ártatlanul gyanúsítunk egy tisztességes embert... Nem, apát nem szabad ilyen kínos helyzetbe hoznunk.

Berci igazat ad a barátjának.

– Amíg bizonyosat nem tudunk, valóban nem szólhatunk róla Adam bácsinak. Tehát most nem neki mondjuk el.

– Hanem kinek? – érdeklődik Liuna.

– Természetesen Szíriusz kapitánynak.

– Igazad van! Indulás Szíriusz kapitányhoz!

*

Körülülük a régmódi ebédlőasztalt: Viktor Szíriusz, Pierre, Berci és Liuna. A kislány ölében Csibész nyújtózkodik. Már mindenről beszámoltak, és most izgatottan lesik-várják öreg barátjuk böles szavát..

– Nagyon jól ismerem édesapádat, Berci fiam. Nagy tudós. Nagyon nagy tudós. Azért mégis azt tanácsolom, ne vegyük készpénznek...

Berci hevesen közbeszól:

– Szíriusz bácsi, tessék nekem elhinni, hogy apa soha nem téved. Amit apa egyszer kimond, az biztosan úgy van!

– Igen, igen... – nyugtatja a fiút a kapitány – de figyelj csak ide. Apádnak, ugye, sok felfedezése, találmánya van. Mit gondolsz, ő megelégedett valaha is egyetlen próbával, egyetlen bizonyítással?

– Természetesen nem. Százszor és százszor kipróbálta minden találmányát, amíg megbizonyosodott... Értem már! Azt tetszik gondolni, hogy ki kellene még egyszer próbálnunk Csibész bioáram-érzékelőjét!... Igen, ezzel nagyon is egyetérttek!... De hol találunk olyan embert itt a Holdon, akiről teljes bizonyossággal tudjuk, hogy „gonosz indulatokat hordoz a szívében”? Hiszen tetszett látni, hogy Csibész, amikor beléptünk, Szíriusz bácsit farkcsóválással üdvözölte.

– Most utólag, tudva, hogy mit jelent, büszke is vagyok erre a farkcsóválásra. Hanem ami a gonosz indulatú embert illeti, azt hiszem, ismerek egyet.

A gyerekek érdeklődéssel, némán várják a folytatást.

– Igen... van valaki. Nehezen fogjátok elhinni... Itt él a házamban...

– Csak nem...?

– De igen... öreg házvezetőnőm, Leonida néni az illető.

Pierre és Liuna hevesen tiltakoznak.

– Leonida néni?!... Az lehetetlen! Ne tessék ilyet állítani! Leonida néni nem lehet olyan! Ő a legjobb, legbecsületesebb ember a világon.

Szíriusz kapitány elégedetten bólogat. Lám, hogy szeretik ezek a gyerekek az ő derék Leonidáját. Milyen boldog volna az öregasszony, ha ezt hallaná. Persze, igazuk van...

– Persze, igazatok van. Leonida néni olyan kiváló ember, amilyennek tartjátok. De nem tudtok róla valamit. Fiatal lány korában csúnyán összemarcangolta őt egy nagy juhászkutya. Kórházba kellett szállítani, alig tudták megmenteni az életét. Azóta szívből gyűlöl minden kutyát. Erre a mélységes gyűlöletre feltétlenül reagálnia kell Csibész bioáram-érzékelőjének.

Ekkor megszólal a házi hangszóró:

– Hazaérkeztem, Viktor Szíriusz.

– Köszönöm – szól vissza a kapitány. Aztán a gyerekekhez fordul. – Megjött Leonida. Behívom őt, de nagyon vigyázzatok. Tartsátok keményen Csibészt. Lehet, hogy sokkal erősebb, mint egy hasonló nagyságú igazi kutya.

A mikrofonhoz hajol.

– Leonida, kérem, legyen szíves, jöjjön be.

– Megyek...

Pár másodperc múlva tokjába surran az ajtó.

– Tessék, Viktor Szíriusz. Miért hívott?

Csibész izgatottan morogni kezd. Leonida néni meglátja. Ijedten felsikolt.

– Jaj!... Egy kutya!... Egy ronda, fekete kutya!

Csibész vadul ugat, és tépné ki magát Berci és Pierre izmos markából.

– Szent Leonida! Védelmet!... Fogják erősen! El ne engedjék azt a rusnya állatot!

Csibész már valósággal örjög. A két fiú nyugtatja, simogatja:

– Jól van, Csibész, ne bomolj, Csibész!...

Hiába. A kutya tajtékszik, dobálja magát.

– Köszönöm, Leonida, kimehet.

De Leonida néni nem megy ki. Szigorúan ránéz a gazdájára, csípőre teszi a kezét, s felháborodásában már, a kutyáról is megfeledkezik.

– Micsoda?! Kimehetek?!... Hát csak azért hívtott be, hogy megijesszen? Ezt soha sem bocsátom meg magának, Viktor Szíriusz! Soha sem bocsátom meg!

Pierre rémulten kiáltja:

– Tessék már kimenni, Leonida néni! Nem bírjuk tartani a kutyát!

Leonida néni a gumilabda ruganyosságával ugrik az ajtóhoz.

– Megytek! Jaj, megytek!... El ne engedjék!...

Az ajtó csukódik... és Csibész abban a pillanatban megnyugszik. Mintha mi sem történt volna. Átmászik Liuna ölébe és a kislány tenyerébe hajtja a fejét.

– Nahát, ez igazi csoda!

– Figyelitek, milyen gépiesek az érzelmi megnyilvánulásai? Harag, gyűlölet, megnyugvás, szeretet. Csibészben bizony létezik és kitűnően működik egy bioáram-érzékelő.

Szíriusz kapitány mondta ki a sikerült próba eredményét. Pierre még hozzát teszi:

– Ezek szerint bebizonyosodott, hogy Antonio São Felipe szívében gonosz indulatokat hordozó, hazug ember.

Döbönt csend ereszkedik közéjük. Majd Liuna kérdezi:

– Mit tegyünk?

– Ti egyelőre semmit – utasítja őket a kapitány. – Hallgattok, mint dinnye a fűben!

(Dinnye a fűben... villan Liuna agyában az emlékezés. Édesanyám mondta volt: régi szólásmondás. Azelőtt, régen, a dinnyét a felszántott földön természetették. Ott lapultak és hallgattak a szép nagy görögdinnyék a fűben... Örült vagyok, hogy épp most erre gondolok! Hiszen Szíriusz bácsi iszonyúan fontos dolgokról beszél! Oda kell figyelnem...)

– ...tehát én lépek most a tettek mezejére. Él egy ráérős öreg barátom Brazíliában. Valamikor magas rangú kormányhivatalnok volt. Feladok neki egy táviratot, amelyben kérdezek valamit. Holnapra itt lehet a válasza. Holnap délután, ugyanebben az időben, azaz Sol-346-kor jöjjetek el újra. De addig egy szót se senkinek!

– Hallgatni fogunk, Szíriusz bácsi.

– Mint dinnye a fűben! – fogadkozik Liuna.

– Mint micsoda a micsodában? – csodálkozik Szíriusz bácsi, aztán nevetve elismeri: – No persze, persze, én mondtam. Tehát holnap. És ha nem hozzátok magatokkal Csibészt, bizonyosan kaptok Leonida nénitől finom tejszínhabos csokoládét mazsolás kuglóffal...

*

Másnap reggel greenwichi idő szerint 9 órakor a holdi időszámítás Nox-1-ről Sol-354-re váltott, és megjelent a Hold keleti horizontján a két hete nem látott napkorong keskeny, vakító csíkja, groteszk, hosszú árnyékokkal vonalazva be a kupolavárosokon kívüli hepehupás, krátersebhelyes holdfelszínt.

Sol-346-kor pontosan megérkezik a Három Cimborá Szíriusz bácsi lakására. (A „felet” otthon hagyták.)

Sol-345-re a Há-Ef-Cé vezére, vezérhelyettese és tagja úgy megtömi a bendőjét a sok finom étellel és itallal, hogy szuszogni is alig tud. Leonida néni szorgoskodik az asztal körül, és váltig kínálja őket:

– Egy kis tejszínhabocskát... egy szelet kuglófot... vegyenek még, leikecském!

– Köszönöm – nyögi a szót Berci, aki már ránézni sem tud az ételre –, nagyon elég volt.

– Akkor hát válják egészségükre... Leszedhetem az asztalt, Viktor Szíriusz?

– Szedje, Leonida, szedje... de igyekezzék!

Leonida keze megáll a levegőben. Ujjával nem a tejeskanna fülét kulcsolja át, hanem megfenyegeti a kapitányt.

– Tudom, hogy azt szeretné, ha már kint lennék. Tudom, hogy valamiben töri a fejét, maga vén... maga vén...

– Hohó! – harsog a kapitány vidám hangja. – Meg ne mondja nekik, hogy mi vagyok! Legalább előttük maradjon egy kis tekintélyem!

– Az a szerencséje, hogy ismertem és szerettem az édesanyját, maga vén számár... – dohog az öregasszony, és boldog, hogy mégis kimondta.

Csukódik mögötte az ajtó.

Pierre izgatottan felugrik.

– Szíriusz bácsi! Érkezett válasz?

– Érkezett bizony. Sol–348-kor. Tizenhét milliméteres ultrarövid hullám hátán tette meg az utat Brazíliától a Holdig... No, szép nyugodtan üljtek csak le... úgy... és fogadjátok meg, hogy tudtom és beleegyezésem nélkül semmit sem csináltok.

– Megfogadjuk! – hangzik a kórus.

– Akkor felolvasom.

Belső zsebéből összehajtogatott interkontinentális táviratot vesz elő. Szép kényelmesen kisimítja.

„Viktor Szíriusz nyugalmazott űrhajóskapitánynak, Hold Állam, Luna–28-as kupolaváros. Brazília Államelnöki Hivatala, valamint a Brazil Tudományos Akadémia kérdésemre egyöntetűen azt válaszolta, hogy Antonio São Felipe nevű geológust nem ismernek, ilyen nevű levelező tagja nincs az Akadémiának, nevezett egyén sem ajánlólevelet, sem bármiféle ösztöndíjat nem kapott.”

HARMADIK FEJEZET

amelyben megismerjük Csibész újabb képességeit, és a „róka” végigfut a sínhálózaton

Nagy csend szorítja őket. Hosszú ideig csak a nehéz lélegzetüket hallani. Végre Pierre megszólal:

– A brazil államelnök levele tehát hamis. Liuna folytatja:

– És Antonio bácsi szélhámós.

Szíriusz kapitány megfontolja minden szavát.

– Valószínűleg... de még nem egészen biztos. Lehet valami félreértés, tévedés is a dologban. Érkezésekor ugyan csak futólag néztem meg ezt az embert, de nem látszott szélhámósnak. Azt hiszem, személyesen kell beszélnem vele. Mindenesetre felhívom a szállodájában... – és tárcsázza a számot.

A többiek feszülten figyelnek.

– Hotel Galilei?... Itt Szíriusz kapitány... Maga az? Üdvözlöm, kedves Peter! Hogy viseli magát a veséje?... örvendek. Hát csak szedje továbbra is, amit javasoltam. Meglátja, teljesen meggyógyul... Van egy vendégük, beszélni szeretnék vele. Antonio São Felipe úr Brazíliából... igen... – A kapitány hangjában árnyalatnyi izgalom rezdül. – Hogyan?... Mikor?... Sol–348-kor?... Ha mégis visszajönne, kérje meg, hogy hívjon fel. A számomat tudják... Köszönöm, Peter.

A videfon kikapcsol. – Mit mondott?

– Hallottátok: Peterrel, a főportással beszéltem. Azt mondta, hogy a brazil feltűnő gyorsasággal elhagyta a szállodát Sol–348-kor. A csomagjait is magával vitte.

Pierre lehetetlennek tartja, hogy megorrontott volna bármit is. Valamennyien hallgattak a dolgról, mint a sír.

– Pedig minden jel arra vall, hogy szimatot fogott. Nézzétek csak a választáviratot, mikor érkezett?

– Sol-348-kor – állapítja meg Berci, és kezdi érteni az összefüggéseket.

– És mikor hagyta el a hotelt a ti Antonio bácsitok?

– Ugyancsak Sol-348-kor. De ez lehet véletlen egyezés is. Hogyan, miképpen tudhatta meg a választávirat tartalmát?

– Majd kiderül. Kiderítjük.

Szíriusz kapitány ismerteti tervét, és kiosztja a feladatokat.

– Mi hárman, mármint Berci, Liuna és én, a Hotel Galileibe sietünk, és ha lehet, szemrevételezzük a brazil elhagyott szobáját. Pierre, te hazamégy, és elhozod a szállóba Csibészt. Hátha szükségünk lesz rá... Igyekezz! A Galileiben találkozunk.

*

Peter főportás nem sokat kérdezősködött. Készségesen fölengedi őket Antonio elhagyott lakosztályába.

A hálószoba olyan, mint ütközet utáni csatatér. Feldőlt székek, kiborított fiókok, dúlt szekrények. Lakója ugyancsak izgulhatott, kapkodhatott, mert néhány apró holmiját is szertehagyta. Találnak egy arcképes igazolványt és egy monogramos arany pecsétgyűrűt. Szíriusz bácsi nézegeti az igazolvány fényképét.

– Antonio São Felipe.. érdekes... ezt az embert én már láttam valahol, de akkor nem így hívták! Ez biztos!... Ejnye!... Hiába, nem jut eszembe.

Közben megérkezik Pierre és Csibész is. Csibész égnek álló szőrrel, peckesen járkál a szobában. Utálattal kerülgeti az eldobált tárgyakat. Pierre a gyűrűt piszkálgatja. Hirtelen felkiált:

– Szíriusz bácsi! Tessék csak nézni!... A gyűrű monogramja elfordítható!... Mögötte... megeszem a sapkám, ha ez nem ultrarövid hullámú rádióvevő! Még az is lehetséges, hogy adó-vevő! Gyönyörű kis gépecske! Ilyen remekművet életemben nem láttam!

Szíriusz kapitány elkéri, forgatja, vizsgálja.

– Megvan a magyarázat!... Látod ezen a mikroskálán a 17-es számot? Erre van beállítva a vétel. Bizonyára millimétert jelent. Ezen a hullámhosszon ad a Föld a Holdnak. Antonio lehallgatta a Földről érkező táviratokat, köztük a róla szólót is! Ezért menekült ész nélkül... No, próbáljuk csak ki. Itt kell bekapcsolni...

A kis készülék vékonyka, de szép tiszta hangon megszólalt: „...az afrikai kontinensen keletnyugati irányban áthaladó viharzóna a Viktória-tó partjainál súlyos károkat okozott...”

Szíriusz elzárja.

– A Föld híradása a Holdnak. Időjárás-jelentés. Ezen a csatornán adják a táviratokat is.

Tanácstalanul, némán bámulják a csillogó aranygyűrűt. Aztán nagy sokára Liuna felteszi az első izgalmas kérdést:

– Ki lehet ő, aki Antonio São Felipének nevezi magát?

A másodikat Berci:

– Vajon mit keres a Holdon?

Pierre a harmadikat:

– Miben sántikál?

Viktor Szíriusz válaszol:

– Előbb-utóbb megtudjuk. Kocsis professzor meghatározása pontos: olyan ember, aki gonosz indulatokat hordoz a szívében, hazug. Veszélyes szélhámos lehet. Meg kell őt találnunk, bárhová bújít is el!

Liuna megvakarja feje búbját.

– Veszélyes... és elbúj? Szíriusz bácsi, hová lehet elbújni a Holdon?

A kapitány válaszolatlanul hagyja a kislány kérdését. Körbejárja a lakosztály helyiségeit.

– Szíriusz bácsi...

– Tessék?... Majd beszélünk róla, kislányom. Most fontosabb munkánk van. Azt hiszem, még egyszer alaposan át kell kutatnunk mindent.

Nekilátnak mind a négyen. Elhúzzák a szekrényeket, leakasztják a képeket. Csibész a bútorok alatt bujkál. Telnek a percek, de eredmény semmi. Liuna abba is hagyja, és a kapitányhoz fordul.

– Szíriusz bácsi, az előbb kérdeztem valamit, de nem tetszett rá válaszolni.

– Mit is, kislányom?... Tudom már! Hogy hová lehet elbújni a Holdon?

– Hová? Hová? – okoskodik Berci. – Szerintem bárhová, úgy, ahogy a Földön. Szekrénybe, ágy alá, pincébe, padlásra, bokrok közé, a minifurgon alagútjába... rengeteg helyre.

Szíriusz bácsi csóválja a fejét.

– Nem, nem. Kezdjük mindjárt az alagutakkal. Oda nem bújhat el senki. Mert újabban ha bárki vagy bármi kerül a pályatestre, egy fotocella-rendszer azonnal jelzi, és kikapcsolja a veszélyeztetett járműveket. És addig nem indít, amíg a betolakodó személyt vagy az alagútba került tárgyat el nem távolítják. Folytassuk a lakóházakkal és a középületekkel. Megfigyelhetted már, hogy pince és padlás az egész Hold Államban nincsen...

– Kivéve Leonida néni pincéjét! – Ezt Liuna jegyzi meg.

– Abba csak az öregasszony testén keresztül lehet bejutni! – nevet a kapitány. – De ne vicceljünk. A Holdon körülbelül háromezer lakásban laknak. Ezek bármelyikébe könnyűszerrel besétálhat a rejtőzködő, mert a lakásajtókat mindenki mindig nyitva tartja.

– Kivéve Szíriusz bácsi házát, ahol zárva van a kapu, és régimódi húzós harangocskákkal kell bebocsátást kérni. Édesanyám mondta...

Pierre ingerült mozdulattal csendet parancsol.

– Majd legközelebb elmondod. Szívesen meghallgatjuk a lenhajú Aino társadalomtörténeti kutatásait, különös tekintettel a húzós harangocskákra, de most nem érünk rá. Azt hiszem, Szíriusz bácsi a lakásokat takarító robotgépekről akart beszélni.

– Igen, azokról.

– Milyen robotgépekről? – kíváncsiskodik Berci.

– A Holdon lévő valamennyi lakást robotgépek tartják rendben. Ezeket úgy programozták, hogy csak akkor takarítanak, azaz akkor kapcsolják be magukat, ha nincs a lakásban senki. Elbújni tehát ott sem érdemes, mert néhány órán belül lelepleződik a besurrant idegen.

– Így van – helyesel Szíriusz kapitány –, és ez még fokozottabban vonatkozik középületeinkre, bányáinkra, gyárainkra, no és legfőképpen az űrkikötőkre.

– Akkor tehát a Holdon elbújni nem lehet – állapítja meg a piros hajú „vezérhelyettes”.

– Inkább úgy mondanám – javítja a kislány fogalmazását Viktor Szíriusz –, hogy a Holdon lévő kupolavárosokon belül rejtve maradni nem könnyű. Annál könnyebb a kupolavárosokon kívül. Odakinn a szűz holdfelszínen, a hegységekben, a fennsíkokon ezer és ezer repedés, nyiladék, barlang akad, nem is szólva az első holdfoglalók mesterséges üregeiről, folyosóiról, vermeiről, romos épületeiről. Ezek mindegyike alkalmas búvóhely, feltéve, hogy a bujkálónak jó szakfandere van. Persze levegő- és élelemtartalék nélkül ott sem tartózkodhat sokáig.

– Szíriusz bácsi! Hiszen akkor bottal üthetjük a nyomát Antónia São Felipének... illetve annak az embernek, aki így mutatkozott be. A tömérdek lyuk, hasadék, gödör közül melyikben keressük?

– Egyelőre egyikben sem. Ott még nem tartunk...

Ekkor megszakadt a beszélgetés, mert a fürdőszoba felől éktelen ebvonítás, morgás, nyüszítés hallátszik, majd megjelenik a teljesen feldúlt Csibész, szájában egy miszlikbe szagatott fél pár férfizoknival. Diadalmasan megáll, és rájuk emeli tekintetét.

– Nézzétek, mit talált!

Pierre elkéri a zsákmányt. Csibész nem szívesen engedelmeskedik, ami nyilvánvaló jele annak, hogy a holmi a „gyűlölt” brazilé volt.

Berci nagyot fohászkozik.

– Hej! Ha ez a műpuli élő vadászkutya lenne, most megszagoltatnám vele ezt a micsodát... és nyomra vezetne!

– Próbáld meg – tanácsolja Pierre. – Nesze Berci a kutya orrához nyomja a hajdan volt zoknit.

– Csibészkém!... Szagold!... Szagold!...

Csibész láthatóan tudja, hogy akarnak tőle valamit. Morog, acsarkodik... de nem szagol.

– Hiába minden. A bioáram-érzékelője kifogástalanul működik, de szimatolni nem tud.

Ez Szíriusz bácsi megállapítása.

– Sajnos holtpontra jutottunk.

– Lekonyultál, Jegenye?

– Te talán nem, Vasgyúró?

– De nem ám! Van egy ötletem!

Pierre a maga kételkedő módján csúfolódik:

– Figyelem, holdlakók! Bercinek van egy vadonatúj ötlete! Hallgassátok meg!

– Egyáltalában nem vadonatúj. Egyszer már használt.

– Nyögd már ki, mi az!

– Én tudom! Én tudom! – lelkesedik Liuna.

Felkapja a szőnyegen lapuló kiskutyát, táncot jár vele. Csibész forog, pörög a levegőben, s közben a hátsó két lába úgy jár, mint a motolla.

– Nem értitek? Egyszer már használtuk az ötletet! Most ugyanazt ötölte: hívjuk fel az apukáját, és kérdezzük meg, tudna-e segíteni.

Diadalmasan körülnez. Berci mély meghajlással fejezi ki csodálatát. Pierre is kénytelen elismerni, hogy a kislány „ezúttal” telibe talált. Szíriusz kapitány viszont nem szól egy szót sem, csak benyomja a videfon hívógombját. A főportás azonnal jelentkezik:

– Parancsoljon, kapitány úr.

– Péter, legyen szíves, hívja fel a Központi Híradástechnikai Intézetet, Roberto Namorát. Kérje meg, hogy sürgősen teremtsen összeköttetést Párizssal... Mondom a számot: Clichy 67-18-111... Fontos, hogy gyorsan megkapjuk!

– Máris hívom...

*

Kocsis professzor csodálkozó arca megjelenik a kis képernyőn.

– Mi ütött beléd, Berci fiam, hogy naponta felhívsz?... Nem mondom, jólesik ez a fiúi szeretet, de szokatlan. És éppen ezért gyanús. Csak nem esett valami bajod?

– Nem, nem, semmi. Aggodalomra nincs okod, apukám. Csibészből szeretnék valamit kérdezni.

– Már megint a műkutya?... Ismét rosszul viselte magát? Kit harapott meg?

– Senkit. És nem is viselkedik rosszul... csak nem teszi azt, amit várunk tőle. Nem szagol.

Kocsis János, a fizikai tudományok professzora a messzi Párizs városából gyanakodva vizsgálja Holdon élő fiának kicsinyített, csinos arcát a videfon képernyőjén. Lám, mennyire hasonlít az édesanyjához... Erzsikehez. Erzsike... így hívták valamikor... ma már ő is Erzsike néni. És őt is csak videfonon láthatom, mert otthon él és dolgozik. Kis ásójával a földet túrja, kis söprűjével a homokot söpri, amíg elő nem bukkan egy permkori hulló valamelyik nyakcsigolyája. Mert Erzsike régész... Elért minket is a XXV. század divatos életformája:

videofoncsalád lettünk! Hetente felhívjuk egymást, évente találkozunk... De ez a fiú most gyanús nekem. Mit akarhat azzal a szagolással?...

– Édes fiam, Csibész nem vesz lélegzetet, nem dobog a szíve, nem eszik, nem alszik, nincs vérkeringése. Miért kívánod, hogy szagoljon? Csibész gépezet.

Szírusz kapitány a videfonhoz lép.

– Hadd beszéljek én az édesapáddal... Jóholdat, János!

– Jóholdat, Viktor! Hát te is ott vagy?

– Itt vagyok, János.

Kocsis professzor mosolyog.

– Akkor sokkal nyugodtabb vagyok. Te bizonyára tájékoztatni fogsz, hogy mibe keveredtetek. Miért kellene Csibésznek szagolnia?

– Valami szemet szúrt nekünk. Neveket és részleteket még nem mondhatok. Lehet, hogy komoly a dolog, de megeshetik, hogy tévedünk... Most meg kellene találnunk valakit, akinek a tartózkodási helyét nem tudjuk. De itt felejtett egy harisnyát. Arra gondoltunk, milyen jó lenne, ha Csibész a nyomára tudna vezetni.

– Értem már! Ilyen „szaglásról” van szó!... Nos, barátaim, nem kutya az olyan kutya, amelyik nem tud szimat után nyomot követni. Csibész természetesen tud. Illatradart is építettem bele.

Berci diadalittasan hurrázni kezd... aztán egyszerre összezsugorodik a lelkesedése.

– De hát, apa... az orrához nyomtuk a zoknit, és nem történt semmi. Teljesen érzéketlen maradt.

– Bizonyára nem volt bekapcsolva az illatradarja.

Egyszerre kiabálják valamennyien:

– Hogyan kell bekapcsolni?

Kocsis professzor arcán világosan látni, hogy elbizonytalanodik. Nagy sokára megszólal:

– Elfelejtettem. A múlt héten vizsgaidőszak volt, két akadémiai előadásra is kellett készülnöm, konferencián vettem részt Delhiben, utazás oda-vissza graviplánnal... nem volt időm Csibész használati utasítását leírni. Csak szóval mondtam el a fiamnak a lunabuszállomáson, az utolsó pillanatban. Így aztán sok minden kimaradt, mint például a bioáram-érzékelő is. Hiába, öreg vagyok...

– Öreg a Galaktika, nem te! Se füle, se farka az ilyen beszédnek!

Kocsis professzor boldogan felkiált:

– Farka!... Igen, a farka!... Megvan! Eszembe jutott! Figyelj: a farkát kell balról jobbra, tehát az óramutató járásával egyező irányban háromszor megcsavarni!

*

Minden előkészület megtörtént. Kerítettek egy erős nyakörvet, tíz méter hosszú vezetópórázt. Kis ultrarövid hullámú adó-vevőkkel szerelték fel magukat, arra az esetre, ha netán el kellene egymástól válniok.

Liuna most az ölébe veszi Csibészt, az orra elé tartja a zokni „roncsait”, és Pierre háromszor megcsavarja – balról jobbra – a műpuli farkát.

Csibész műizmai hirtelen megkeményednek. Tartása merevvé válik, füle égnek mered. Szimatolni kezd!... Nyüszít, idegesen reszket.

– Keresd!... Keresd!... – biztatják a kiskutyát. Csibész leugrik Liuna öléből, körbeszimatolja a szobát.

Orra a szőnyegen. Egyre gyorsabban köröz, aztán megáll az ajtó előtt, veszettül kaparja.

– Hajrá, Csibész! Keresd!

Félrehúzzák az ajtót. A kutya végigfut a folyosón, le a lépcsőn, át az előcsarnokon, nagy erővel húzva maga után a pórázt tartó, rohanó Pierre-t, akit a többiek követnek. Kizúdul az

egész társaság a szálló teraszára, onnan le az élővirág szegélyezte útra. Csibész valósággal belefúrja orrát a műkavicsba... és habozás, keresgélés nélkül követi az illatnyomot... egyenesen... egyenesen... Pierre futtában kétségbeesetten kiabál:

– A minifurgon-állomás felé tart!

Szíriusz kapitány öles lépteivel könnyen győzi az iramot.

– Ez várható volt. A Holdon senki sem vág neki gyalog a végtelen kilométereknek.

Közben az állomásra érnek. Csibész habozás nélkül ráugrik a mozgójárdára, onnan a gumiszőnyeggel borított peronra. Azon fel-alá rohangál, mint aki esztét veszítette. És vonít keservesen...

Liuna hozzá siet, ölbe veszi, simogatja.

– Mi fáj, kiskutyám? Ki bántott?

– Senki sem bántotta, csak elvesztette Antonio bácsi illatjeleit. Ezért kesereg.

Ezt Berci mondja. Pierre még hozzáteszi:

– A keresett személy itt bizonyára furgonra szállt. Most már üthetjük bottal a nyomát.

Liuna megjegyzése:

– Ennek a régi szólásmondásnak első írásos lejegyzése – édesanyám szerint – a XVII. századból ismeretes.

Pierre dühbe gurul.

– Édesanyád inkább azt mondaná meg, hogy ez a szélhámos brazil merre ment! Erre? Vagy erre? Vagy erre...?

Két hosszú karjával körben hadonászik, jelezvén azt, amit valamennyien tudnak, hogy a 41-es kupolavárosból – központi fekvése miatt – minden irányba vezetnek minifurgonjáratok.

– Ezt senki sem tudja megmondani.

– Tévedsz, kislányom. Lehet, hogy megmondja valaki. Pierre, hívj furgont.

– Igenis, Szíriusz bácsi!

Tárcsáz a hívóautomatán: 0... 4... 1...

– Fehér lámpa gyullad! Azonnal itt lesz!

Hívás után kigyulladó fehér lámpa azt jelenti, hogy 10 kilométeren belül van üres kocsi. Sárga lámpa 50 kilométerről, zöld lámpa 100 kilométerről, piros lámpa 500 kilométerről, végül a kék lámpa 1000 vagy annál több kilométerről induló minifurgont jelent.

Valóban, alig telik el néhány perc, sziszegve besuhan és engedelmesen megáll előttük a 0714-es rendszámú jármű.

– Beszállás!... Zárd az ajtókat, Pierre.

– Zárom.

Szíriusz kapitány kezeli a vezérlőkart. Beállítja a 10-es számot. Berci ott lábatlankodik körülötte.

– Hová megyünk, Szíriusz bácsi?

– Láthattad. A Luna-10-es kupolavárosba.

– Mi van ott?

Pierre tréfás grimaszt vág.

– Szegény zöldfülű Vasgyúrót tessék felvilágosítani!

– Szükségtelen! – vág vissza Berci. – Tudom magamtól is!

Hirtelen benyúl a zsebébe, kitapogatja a memóriagép kimenőpólusát, és már fújja is a választ:

– A Luna-10-es kupolavárosban székel a Minifurgon Közlekedési Központ!

Az ügyeletes tiszt nem túl barátságosan fogadja őket.

*

– Szokatlan és szabálytalan dolgot kér tőlem, kapitány úr. Ismerem önt, tisztelője vagyok, de szabálytalanságot nem követhetek el. Talán, ha a nagyfőnök engedélyezi...

– Ki az a nagyfőnök?

– Az igazgatónk, Toyama úr.

– Beszélhetek vele?

– Megpróbálom... felhívom a titkárságát.

Máris nyomkodja a házi készülék megfelelő számait. Női hang jelentkezik, és ígéri, hogy azonnal kapcsolja az igazgatót.

– Toyama.

– Igazgató úrnak jelentem, egy úr van itt három gyerekkel és egy kiskutyával. Különös kívánságuk van.

– Hogy hívják azt az urat?

– Viktor Szíriusz...

– Micsoda?! Az űrhajóskapitány?

– Igenis...

– Hívja ide, és azonnal álljon képre!

Az ügyeletes tiszt az ügyintézés negyedik sebességére kapcsol.

– Tessék idefáradni, kapitány úr!

Fürgén felugrik a székről, átadja a helyét.

A videfon kis képernyőjéről apró szemű, pufók arcú japán férfi mosolyog.

– Viktor Szíriusz, mély tisztelettel üdvözlöm! Nem ismer meg?

– Bocsánat, igazgató úr, valóban nagyon ismerősnek tetszik, de nem tudnám pontosan megmondani...

– No majd segíték. Harminc évvel ezelőtt, az Antares csillagközi űrhajón...

Szíriusz kapitánynak felragyog az arca.

– Te vagy az, Ikeno fiam?

– Én vagyok, kapitány úr. Most már emlékszik rám?

– Hogy a manóba ne emlékeznek! Nálad jobb rádióosztistem nem volt soha!... Hogy kerülsz ide a Holdra? Mióta élsz itt, hogy eddig nem találkoztunk?

– Azonnal válaszolok minden kérdésére. Fél perc múlva ott leszek!

Berci titokban elindítja a stopperóráját. Méri az időt. 25... 26... 27... Nyílik a liftajtó, a kis japán valósággal repül rég nem látott hatalmas kapitánya felé. Aztán hirtelen megáll, nagyon mélyen meghajol, úgy köszönti.

– Boldog vagyok, hogy ilyen sok év után egészségben viszontláthatom. Köszönöm, hogy ön és nagybecsű barátai megtisztelik házamat. Kívánságuk parancs számomra.

Szíriusz hozzá lép, megöleli a pici embert, hatalmas tenyerével meglapogatja a hátát.

– Nekem és nagybecsű barátaimnak egyetlen kívánságunk van: ne légy ilyen átkozottul ünnepélyes. Szeretnénk veled leülni valahol, hogy elmondjuk kérésünket.

– Jöjjenek velem, kapitány úr...

*

Túl vannak már minden lényeges mondanivalón. Szíriusz kapitány megtudta, hogy Ikeno részt vett egy öt évig tartó csillagközi úton. Súlyos sugárfertőzéssel, betegen hozták haza. Leszerelték, és otthon, Japánban szanatóriumba került. Két évig tartott, amíg meggyógyult. A közlekedésirányítás tudományával kezdett foglalkozni. Előadott a Kelet-ázsiai Műszaki Egyetemen, majd az Ázsiai Közlekedéstudományi Intézetnek az igazgatója lett. Jól ismerte a Hold közlekedését is, tagja, volt annak a szakértő bizottságnak, amely tizenöt éve a minifurgon-hálózat rekonstrukcióját készítette elő. Nem mindenben értett egyet a bizottság többi tagjával. Aggodalmait el is mondta, le is írta. Nem reagált rá senki...

Amit akkor megjósolt, nemrég bekövetkezett. Szerencsére akadt még egyetlen „hivatalnok” a Világállam Közlekedési Minisztériumában, aki emlékezett az „izgága kis japánra”, és kiásta azokat a régi feljegyzéseket. Megkérdezték tőle: ha szabad kezét kapna, vállalná-e a rendcsinálást a Hold közlekedésében? Vállalta. Mindez csöndesen, a nyilvánosság teljes kizárásával történt. Nem lett volna célszerű nagydobra verni a hibákat.

Itt tartanak a múlt idézésében, amikor végre Szíriusz kapitány is szóhoz jut:

– Én tíz éve élek a Holdon. Kilencvenéves koromban vettem nyugállományba. Emlékszem jó néhány kisebb-nagyobb minifurgon-balesetre... és alig fél éve történt az a nagy karambol, amikor hibás pályárovezelés miatt összeütközött három kocsi. Tizennyolc utas halt meg. Ott voltam a mentésnél... senki sem maradt életben. Te mióta vetted át az irányítást, Ikeno fiam?

– Öt hónapja, kapitány úr.

– Öt hónapja... hm... kapiskálom már. Azóta tudtommal nem történt egyetlen baleset sem.

– Reméljük, hogy nem is fog történni, A teljes közlekedésirányítást megváltoztattuk. Körülbelül nyolcvanezer kilométer hosszú pályatestünkön egyetlen ember sem dolgozik már. Minden hibalehetőséget, amit ember okozhat, megszüntettünk. Megbízható gépek kerültek az emberek helyére. És ezeknek a gépeknek az ellenőrzését végző másik gépek. És az ellenőrzést végző gépek ellenőrzését végző ismét másik gépek. És mindez itt történik a központban. Innen irányítjuk 259 állomásunk és 1200 minifurgonunk teljes forgalmát. Minden pillanatban minden furgonunkról tudjuk, hogy hol van, és mit csinál.

– Hát... valahogy így képzeltem, Ezért jöttünk hozzád, Ikeno fiam... Mi is a másik neved?

– Toyama.

Szíriusz kapitány erőlteti a memóriáját.

– Toyama... Toyama... De hiszen téged azelőtt nem így hívtak!... Te Ikeno Murasaki voltál!... A Nagymedvére! Ezért nem tudtam, hogy itt élsz közöttünk. A Toyama név, ha találkoztam is vele, nem mondott nekem semmit. Te meg, Ikeno fiam, jól ismerlek, dolgozol, mint egy megszállott, bizonyára sehová sem jársz, s így személyesen nem is találkozhattunk.

Toyama igazgató úr mélyen meghajol.

– Jelentéktelen személyem tudta, hogy Viktor Szíriusz kapitány itt lakik... de nem tartottam illendőnek megzavarni magányát.

– Ezután sűrűn meg fogod zavarni, Ikeno fiam. De mondd csak, ezt a Toyama nevet honnan vetted?

– Szülővárosom neve. Amikor hazakerültem a csillagközi utazásról, abban a megtiszteltetésben részesítettek, hogy engedélyezték a fölvételét.

A Há-Ef-Cé tagjai érdeklődéssel hallgatják a kedves japán élettörténetét, Berci azonban nyugtalankodni kezd. Odasúgja Szíriusz kapitánynak:

– Most már szóba kellene hozni Antonio bácsi ügyét... Nagyon múlik az idő

– Nyugalom, Berci – inti őt Szíriusz –, nem maradunk le semmiről. Lehet, hogy a ti brazil „bácsitok” jól elrejtőzött, de a Holdról megszökni nem tud. Megtaláljuk.

Toyama úr udvariasan érdeklődik:

– Hallom, hogy keresnek valakit. Miben lehetek segítségükre?

– Megismerkedtünk valakivel, akiről kiderült, hogy álnevet használ, és hamisak a papírjai. Néhány órával ezelőtt menekülésszerűen elhagyta a szállót. Követtük a nyomait a minifurgon-állomásig. Ott csődöt mondott nyomozói tudományunk.

– Minden bizonnyal felszállt valamelyik furgonunkra. Hogy mondta, kapitány úr, néhány órával ezelőtt?

– Az időt elég pontosan ismerjük. Sol-348 és Sol-347 között történt a 41-es állomáson.

Toyama úr fürgén felugrik.

– Kérem, kövessenek! Az ellenőrző terembe megyünk. Remélem, sikerül nyomára akadnunk a keresett egyénnek...

*

Csarnok méretű helyiség. Főfalát teljesen beborítja a Hold minifurgon-hálózatának makettje. Ezer és ezer színes pontocska villog, mozog rajta. Ezerkétszáz légpárnás jármű pozícióját jelzi. Liuna szörnyülködve nézi.

– Hogyan lehet ebből a hangyabolyból kikeresni azt az egyetlenegyét!... Képtelenség!

Toyama igazgató biztatóan mosolyog.

– Megpróbáljuk.

Körben a terem fala mellett több száz szekrény formájú gépcsoda zümmög, kattog, berreg. Toyama a 41-es feliratúnál megáll.

– Ez a 41-es állomás központi ellenőrző gépe. Mindent tud, ami az állomáson az elmúlt 24 órában történt. Csak kérdezni kell, és válaszol. Először megtudakoljuk, kik szálltak fel 348 és 347 óra között.

A kapcsolótáblán beigazít néhány keresőt, megnyomja az időbeállító billentyűt... a gép képernyőjén – szép, éles kontúrokkal – felragyog a 41-es állomás televíziós képe. A bal felső sarokban mozgó számsor jelzi a felvétel készültének pontos idejét: órát és percet. Az állomás peronjai üresek...

A számjegyek villámgyorsan futnak.

– Felgyorsítva nézzük.

347 óra 50 perckor befut egy minifurgon. Toyama azonnal normál sebességre állítja a vetítőt. A furgonból kiszáll egy pocakos férfi. Liuna jelentkezik.

– Jól ismerem, ez „Galilei” úr, a szálló igazgatója.

Öt perc múlva fiúk és lányok lepik el az állomást. Két furgont hívnak.

– Ismerem őket is, iskolatársaim – állapítja meg a kislány. – Alighanem uszodába mennek.

Eltűnik mindkét jármű.

Ismét telnek a percek. 347.41-kor két pincérfiú és két felszolgálólány száll furgonba, 347.38-kor Liza és Fritz.

– Nahát, ez a Liza! Tegnap még fogadkozott, hogy vége köztük mindennek, szóba sem áll többé a fiújával. És most tessék! Nyalják-falják egymást! Szégyellhetnék magukat!...

Ez Liuna véleménye a látottakról.

Egy kis ideig megint senki... 347.35... Berci felkiált:

– Nézzétek! Ott jön Antonio bácsi!... Hű! De milyen sebbel-lobbal!

Valóban, Antonio São Felipe az. Hátizsákokat, csomagokat cipel, az egyiket elejti, visszamegy érte... Tárcsáz, furgont hív... a jármű már érkezik is.

– Az 1018-as – mondja Toyama úr. – Ezt a számot megjegyezzük.

– Már felírtam – jelenti Berci.

– Az indulás percét is szíveskedjék megörökíteni. Sol–347 óra és 32 perc.

– Megtörtént.

Liuna nagyot sóhajt.

– De jó lenne tudni, hogy milyen számot programozott az „úticél”-automatába!

– Ez a kívánsága azonnal teljesülni fog, tiszteletreméltó kisasszony. Ezt is megmondja ez az okos gépecske. Tessék nézni: itt beállítják a megfelelő számot... 1018... ez a minifurgon sorszáma... az időpontot emide: 347.32... végül az állomást, ahol mindez történt... 41... – Toyama igazgató úr mélyen meghajol Liuna előtt. – Szerezze meg nekem azt az örömet, tiszteletreméltó vendégem, hogy liliumszirom ujjával elfordítja ezt a tárcsát... úgy... nagyszerű! Tessék az eredmény!

– Kettőszázegy... – olvassa megdöbbenve Pierre. – Luna–201-es kupolaváros! De hiszen az apa Urándúsítója!... Úgy értem, ahol apa dolgozik – javítja azonnal a pongyola fogalmazást.

– Mit kereshet ott ez az ember?... Szíriusz bácsi! Azt hiszem, apát azonnal értesítenünk kellene!

– Nyugalom, Pierre. Egyelőre csak annyit tudunk, hogy ezt az állomást programozta a furgonba. De vajon megérkezett-e oda? Most ott van-e?... Ikeno fiam, ezt meg tudnád állapítani?

– Azonnal – buzgólkodik a kis japán.

A makettfalhoz siet. A kezelőasztalon beállítja a keresőt, majd leüti az 1018-as számot, és vár. De nem történik semmi. Megismétli a műveletet... újból eredménytelenül.

– Kapitány úr, végtelenül sajnálom, a kereső nem jelez vissza. A térképen fel kellene villannia erős fehér fénnel egy kis izzónak, ott, ahol most az 1018-as furgon áll vagy megy. De nem villan fel. Az 1018-as nincs a 201-es állomáson, de nincs máshol sem, sehol sincs!

– Elloptak egy furgont! – Ezt Berci mondja, és tréfának szánja. Toyama úr azonban komolyan válaszol:

– Egy minifurgon súlya közel négy tonna. 75 százalékos földi gravitációban. Nem könnyű elemelni. De még leemelni sem a sínjéről. Ugyanis a vészjelző azonnal riaszt.

– Ebből logikusan az következik, hogy keresett furgonunk a sínhálózat olyan pontján „tanyázik”, amelyik még nincs bekapcsolva a visszajelző szolgálatba – mondja gondterhelten Szíriusz.

– Valóban, vannak ilyen pályarészek az épülőfélben lévő új vonalakon – ismeri el az igazgató –, de a minifurgont ott is megtaláljuk. Segítségül hívjuk a „rókát”.

És azonnal magyarázni kezdi, hogy mi az a „róka”. Nem az a kis lompos farkú vörös állat! A „róka”: elektromos impulzussorozat. A Holdon 1200 minifurgon közlekedik. Mindegyiknek négyjegyű sorszáma van, 0001-től 1200-ig. És a számjegyekkel megegyező jelfogó rendszere. Keresett járművünk négy számjegye az egyes-nullás-egy-nyolcas. Ennek a négy számjegynek az elektromos jelét betáplálják a „rókába”. Az elektromos impulzus egy pillanat alatt végigszalad az egész sínhálózatán, és tíz méteres pontossággal meghatározza a keresett jármű tartózkodási helyét.

– Rendkívül szellemes. A te találmányod, ugye, Ikeno fiam?

– Nem nevezném találmánynak – szerénykedik a japán –, inkább ismert effektusok célszerű összeállításának. Sajnos van egy kis hibája: csak akkor működik, ha leállítjuk az egész forgalmat. És ezt csak egészen kivételes esetben tehetjük meg. Ha komoly veszélyt kell elhárítani. Ha ön, kapitány úr, feltétlenül fontosnak tartja a keresett személy azonnali megtalálását, megtehetem, azaz megteszem.

Szíriusz csak pár másodpercig gondolkodik.

– Kérek, Ikeno, állítsd le a forgalmat – mondja határozottan.

Liuna tágra nyitja a szemét.

– Igazán?... A Holdon meg fog állni minden minifurgon?

Toyama igazgató már a mikrofon előtt áll. Amit mond, azt a közlekedési hálózat valamennyi utasa hallja.

– Figyelem! Fontos közlemény! Értessük kedves utasainkat, hogy pontosan egy perc múlva megáll az önöket szállító jármű. Az egész vonalat néhány másodpercre áramtalanítjuk. Ez idő alatt a járművek ajtaját kinyitni, a járműveket elhagyni – akár állomáson, akár nyílt pályán – szigorúan tilos és életveszélyes! A várakoztatásért szíves elnézésüket kérjük.

A gyerekek feszült érdeklődéssel figyelik az elektromos óra másodperceit. Toyama a gépterembe szóló mikrofon elé áll...

Eltelik az egy perc.

– Vigyázat! „Róka”-akciót kezdjük!... Kikapcsolni!

Kisebb csattanást hallanak. A maketton mozgó fénypontok megmerevednek.

– „Rókát” indítsd!

Halk, sístergő hang szalad végig a csarnokon. Csak két-három másodpercig tart.

– Állj!

Hangszóróból hallatszik a jelentés: 1

– BY vonal, 54-es szakasz.

A fiatalok nem tudnak uralkodni feltörő indulataikon. Mind egyszerre beszélnek:

– Megkerült? Hol van? Mi az a BY vonal?

Toyama felemelt keze csendesíti őket.

– Bocsánatot kérek, azonnal válaszolok, csak elindítom a forgalmat. – A mikrofonhoz lép. – Figyelem! Figyelem! Kedves utasaink! Járművük öt másodperc múlva indul. Egy... kettő... három... négy... öt!

Újra hallani az előbbi csattanást, és az óriási térképmaketon megelevenednek a fénypontocskák.

– Rendelkezésükre állok.

Viktor Szíriusz teszi fel a mindennél izgalmasabb kérdést:

– Megtudtuk, hogy hol van az 1018-as?

– Természetesen. „Rókánk” megtalálta. A BY vonal a 201-es kupolavárosnál kezdődik. Épülő kísérleti alagút. Forgalom még nincs benne, visszajelző automatákkal még nem szereltük fel. Nem vezet sehová... illetve a Hold felszínére. Amolyan tartalékkijárat-féle, a legmodernebbül biztosított zsilipkamrával. Ennek az alagútnak az 54-es szakaszán, azaz körülbelül 540 méterre a kezdetétől vesztegel az 1018-as.

A gyerekek döbbséggel fogadják a hírt.

– Egy sehová sem vezető alagútban...?

Szíriusz kapitány hirtelen búcsúzkodni kezd.

– Késő van, barátaim. Köszönjük a sok segítséget, és bocsánatot kérünk a zavarért.

– Jóhódat kívánunk!

– Jóhódat, mélyen tisztelt ifjú barátaim... Kapitány úr! Csak egy pillanatig tartom még fel. Szándékában áll odamenni?

Viktor Szíriusz megfontolja a választ.

– Még nem tudom, Ikeno fiam. Az illető, ha megtaláljuk, esetleg tettelességre vetemedik, én meg fegyvertelen vagyok...

– Kapitány úr! Szívesen kölcsönadom a lézerpisztolyomat. Akire rásüti, az félóra elkábul tőle.

*

Másnap délelőtt Sol-331-kor indulnak.

A 201-es kupolavárosig rendes automata vezérlésű minifurgonon teszik meg az utat. Itt átkapcsolnak kézi vezérlésre. Szíriusz kapitány nagyon lassan, óvatosan ráhajt az épülő BY vonalra. Az alagútban sötét van. Bekapcsolják a furgon erős fényű reflektorait. A fal nyers, kidolgozatlan, a sínpálya ideiglenes. Berci ijedten felkiált.

– Szíriusz bácsi! Mi történt velem?... Majdnem lerepülök az ülésről!... Elvesztettem a súlyomat!

Pierre és Liuna jóízűen nevet.

– Hős Vasgyúró! Megijedtél?

– Bevallom: egy kicsit. De rájöttem már, hogy ebbe a félig kész szakaszba még nem telepítettek gravitonokat, s ezért itt a Hold valódi gravitációját érezzük, ami a földinek csak egyhatoda.

– Helyes, eltaláltad... Óvatos légy – inti őt a kapitány. – Könnyen hasra eshetsz, vagy beverheted a fejed.

Közben előbbre haladtak. Szemük előtt az alagútnak mintegy háromszáz méteres szakasza.

– Teljesen üres. Itt nincs semmi.

– Talán a kanyar után... – reménykedik Szíriusz kapitány.

Elérik a kanyart... befordulnak... és lámpájuk kékes fénye rávilágít a keresett 1018-asra!... Megállnak.

– Ott! Ott van! Látjátok? – suttogja Berci.

– Mit gondolsz, Vasgyúró, nekünk nincs szemünk?! Látjuk mi is, hogy ott van! – Pierre a kapitány felé fordul. – Mi a teendő, Szíriusz bácsi?

Viktor Szíriusz figyelni a titokzatos furgont. Megközelítően száz méter távolságban, látszólag elhagyottan vesztegel.

– Odamegyek, megvizsgálom.

– De Szíriusz bácsi... – ellenkezik Liuna.

A kapitány azonban csendre inti:

– Egy szót se, kislányom!... Pierre, ha kilépek, azonnal becsukod az ajtót, és kezded az indítón legyen! A kabint senki sem hagyhatja el. Lehet, hogy a brazil a furgonon rejtőzik, esetleg les ránk... Talán védekezni fog vagy támadni. Nálam van lézerfegyver, de nem szívesen használnám.

Liuna nyöszörög: – Szíriusz bácsi, én félek...

Viktor Szíriusz megsimogatja a piros hajacskát.

– Nem hiszem, hogy veszély fenyegetne minket. Ez a brazil lehet szélhámos, lehet okirathamisító, leleplezésünk minden bizonnyal kellemetlen helyzetbe hozta... de nem valószínű, hogy gyermekeket gyilkoljon, vagy rám, öregemberre fegyvert emeljen. Egyeztessük URH-készülékeinket.

Megtörténik.

– Ezen keresztül kapcsolatban maradunk. Azt kell tennetek, amit parancsolok. Pierre! Ha São Felipe mégis támadna, azonnal indítod a furgont, és gyorsan távoztok!

– Azt már nem! – tiltakozik Berci. – Az ember bajban nem hagyja el a barátait!

– Kocsis! A parancsnokkal nem vitatkozunk! Megértetted?!

– Igenis, kapitány!

Viktor Szíriusz elindul. Csibészt is magával viszi. A furgon éles sugárvetője nappali fényt áraszt, jól bevilágítja az egyenetlen utat. A fal mellé húzódva egyre közelebb kerülnek az 1018-as járműhöz. Már ott járnak a cél közelében. Most a kapitány jókora ugrással a minifurgon hátlapja mögé kerül, Csibész utána. Nagy csend, semmi sem mozdul... csak a Há-Ef-Cé szíve dobog vadul. Aztán látják, hogy parancsnokuk óvatosan körüljárja a furgont, beleskődik az ablakokon...

Sípol az URH-készülék!

– Nincs itt senki! Jöhettek!

Óriási megkönnyebbülés. Kikászálódnak a járműből... elindulnak... Egyre gyorsabban mennek... futnak, rohannak, síneken, köveken, gödrökön keresztül...

– Szíriusz bácsi!... Szíriusz bácsi!...

A kapitány nyugalomra inti őket.

– Úgy látszik, Antonio elhagyta a furgont.

– Minden holmijával együtt!... Van mit cipelnie!

– Innen már csak gyalog mehetett tovább, és Csibész hamarosan megtalálja. Csibész!... Gyere, kiskutyám!... Hol van az a zokni?

– Itt van nálam – jelentkezik Liuna.

– Tartsd az orra elé! Keresd, Csibész! Keresd!...

Csibész vadul ugat, rángatja, tépi a pórázt. Aztán nyílegyenesen elindul az alagútban, de nem vissza a 201-es kupolaváros felé, hanem előre, az ismeretlen irányába... Bekapcsolják az 1018-as reflektorait is. A két minifurgon elég jól bevilágítja a hosszú betonfolyosót. Csibész vonszolja Bercit, a többiek szapora tempóban utánuk. Egyre tovább, egyre messzebbre... Köveken, törmelékeken bukdácsolnak, de Csibész megy... megy... Egyenesen neki a durván

egymásra hányt betontörmelék-halomnak, mely teljes szélességében és magasságában elzárja az utat.

Vége az alagútnak.

Csibész mérgében nyüszítve kaparja a hatalmas betondarabokat. Tovább akar menni, de nem tud. Mindenütt csak beton, beton... egymásra halmozva a mennyezetig, ahol a sötétben már alig látni.

– Antonio bácsi tehát eddig jött, és itt eltűnt.

– Nono, kislányom – figyelmezteti őt a kapitány –, eltűnni nem lehet. Varázslat nincs.

– Hát akkor hol van? Tessék megmondani!

– Magam is csak következtetni tudok. Figyelj! Antonio „bácsi” vissza nem fordult, ez bizonyos, mert Csibész észlelte volna az ellentétes irányú nyomokat, s ez esetben most valamennyien az Urándúsító felé haladnánk. Bele sem bújhatott ezekbe a sziklákba vagy a szikláknál is keményebb betontömbökbe. Mit tett tehát?

Pierre jelentkezik szólásra:

– Átsétált a törmeléken, és most odakint tartózkodik a Hold felszínén. Mindebből az következik, hogy lennie kell itt valahol egy zsilipnek, amely a szabadba vezet,

Szíriusz bácsi megdicséri.

– Logikából jeles. Emlékeztek? Toyama is említette egy modern zsilipkamra létezését. Keressétek hát meg!

Nekilátnak. Minden tömböt alaposan végigtapogatnak, megnyomkodnak. Elmozdítani nem tudják egyiket sem, hiszen még a holdi gravitációban is sokmázsás darabok, de bevilágítanak mögéjük kézilámpákkal. (Minden minifurgonhoz két akkumulátoros kézilámpa tartozik.) Hiába...

– Egy zsilipkaput ebben a világításban mégis csak meg kellene találnunk – mérgelődik Pierre –, hiszen még Li szeplőit is jól látom! Az a kapu legalább három négyzetméter!... Igaz, Szíriusz bácsi?

– Igen, igen... – és nehezen tudja elrejteni mosolyát.

Pierre rámered.

– Szíriusz bácsi! Csak nem tetszik tudni?...

– Nem, dehogy. Láthatóatok: nem is kerestem. De sejtem, hogy hol van.

– Hol? Tessék megmutatni!

– Szeretném, ha kis szürke agysejtjeiteket megerőltetnétek, és magatok jönnétek rá.

Pierre abbahagyja a mászkálást, leroskad egy betontömbre, jobb kezefejére hajtja az állát... gondolkodik.

(Édesanyám mutatott egy szobrot, a XX. században alkotta valami nagy művész, belga vagy holland vagy francia, már nem emlékszem... a nevét se tudom... de olyan, mint most Pierre: gondolkodó...) Ez Liuna gondolatsora, akinek fürge agyában most kivirul valami... valami roppant egyszerű megoldás! Gyermeki ártatlan arccal feltesz egy kérdést:

– Hová vezethet a zsilipkamra, amit keresünk?

– Hová, hová! – bosszankodik Pierre. – Természetesen a Hold felszínére!

– Akkor miért keressétek itt? Miért nem a Hold felszínén?

A két fiú megrökönyödve tekint rá.

– Mit bámultok, teremtés koronái?! Talán nem tudátok, hogy mi most nem a felszín magasságában állunk, hanem hét-nyolc méterrel mélyebben. A felszín ott fenn van! – mutat a törmelékhalom sötétbe vesző tetejére. – A minifurgon kéregvasút! Jó reggelt!...

Néma csend, amit nagy sokára Szíriusz bácsi halk dörmögése szakít meg:

– Így igaz, ahogy kis barátnőtök mondja.

A két fiúból – becsületükre válik – kirobban az irigység nélküli elismerés:

– Liuna! Lángész vagy!

– Li! Csodállak! Bámullak! Mindig mondtam, hogy te vagy a világ legokosabb nője!

– Liuna, csak nem az édesanyád súgta meg?

A kislány piros hajában turkál, és szerényen válaszol:

– De... egy kicsit az édesanyám is segített, mert eszembe jutott egy gondolkodó szobor, amelyet ő mutatott nekem... Tökéletes és egyszerű, mint ez a megoldás.

Viktor Szíriusz megsimogatja Liuna fejét, és kérdezi:

– Rodin Gondolkodója?

– Honnan tetszik tudni?

– Én is megfordulok néha a lenhajú Aino könyvtárában. Nekem is mutogat képeket... – Hirtelen hangot vált: – De munkára fel! Most már csak megtaláljuk azt a zsilipkamrát! Pierre, menj élre a lámpáddal. Óvatosak legyetek, vigyázzatok a lábatokra!

Sokkal könnyebb volt felmászni, mint gondolták. Hamarosan rájöttek, hogy a betontömbök fufangosan összerakott lépcsőt alkotnak. Három percbe sem telik, feljutnak egy kis betonozott teraszra, amelyre betonkupola borul. És a szemközti szürke falon ott virít a pirosra pingált krómacél zsilipkapu...

– Eddig és nem tovább!

Szíriusz kapitány maga köré gyűjti ifjú barátait.

– Tisztelt Há-Ef-Cé! Bizonyítottam tartom, hogy a keresett brazil férfi elhagyta a védett furgonjáratot, és ezen a kamrán át kiszilipelt a Hold felszínére.

– Csak nem lépett ki szkafander nélkül! – szörnyülködik Liuna. – Hiszen az kész öngyilkosság.

– Nem hiszem, hogy ilyen oktalanságot cselekedett volna. Ha nem volt szkafandere, kapott, amikor a Holdra lépett.

Berci azonnal megjegyzi:

– Érkezésünkkor az ellenőrző tisztnek azt mondta, hogy hozott magával.

– Ez esetben most odakint sétál a Nap tűző sugarai alatt, a szürke holdporban.

– Ahová természetesen követni fogjuk! – fogadkozik Berci.

– Aligha. Ez nem gyermekeknek való feladat – aggodalmaskodik a kapitány.

Pierre hevesen ellentmond.

– Szíriusz bácsi, kérem, mi már nem vagyunk gyerekek! Felnőttünk... majdnem felnőttünk. És különben is: a szélhámosásra mi jöttünk rá, a brazilt mi lepleztük le. Jogunk van ahhoz, hogy az „ügyet” mi folytassuk, mi járunk a végére!

– Nono! Az a gyanúm, hogy ezt a jogotokat meg fogják nyirbálni.

– Kik?

– A szüleitek... és én.

Berci is beleszól a vitába:

– Az nem lehet! Szíriusz bácsi a mi pártunkon van!

– Éppen azért.

– Szíriusz bácsi! – gyözködik Pierre. – Mi rossz van abban, ha kimegyünk a holdfelszínre egy kicsit sétálni?... Én már többször is jártam ott.

– Én még soha – szól közbe Berci.

– Hallgass, Vasgyúró!... De igazán, tessék elhinni, hogy a Mille-féle szkafanderben teljesen veszélytelen. Celsius tanár úr minden évben kiviszi az osztályát!

– Ezt a kérdést nem most döntjük el. Megígérem, hogy otthon megbeszéljük.

Liuna közben a zsilipkapuhoz lép, és kíváncsian ráteszi kezét a hatalmas, elfordítható acélreteszre. Ebben a pillanatban egy közeli láthatatlan hangszóróból érces férfihang szólal meg: „Ez a zsilipkapu a 201/III-as számú zsilipkamrába vezet. Innen kijuthat a Hold felszínére, a Nyugalom tengerének Daniels KM-122-es pontjára. Vigyázzon a sorrendre! Előbb helyezze lyukkártyáját a nyílásba, azután elfordíthatja a reteszt. Ettől kezdve a zsilipkamra automatikusan működik. Fontos figyelmeztetés: lyukkártya nélkül ne

próbálkozzék az ajtó kinyitásával! Lézerütést kaphat, az életébe kerülhet!” Liuna rémülten ugrik hátra.

– Ennek fele se tréfa!

– Nem bizony – helyesel Szíriusz kapitány. – Ikeno megmondta, hogy ez a legmodernebbül biztosított zsilipkapu.

– Nyilván ugyanolyan bénító sugárral működik, mint amilyen a kölcsönkapott lézerpisztoly töltete. És kilövés után még riasztójelet is ad. Valahol kell itt valamilyen őrségnek lennie. Azok villámgyorsan megjelennek, rátalálnak az etkábitott személyre, magához térítik, elhurcolják, bebörtönzik, kifaggatják... Nem szeretnék szegény Antonio bácsi bőrében lenni!

– Csacsi beszéd, Liuna – korholja Pierre a kislányt. – Ha brazil „barátod” az őrség kezében volna, arról már rég tudnánk. Nyugodj bele, kinn mászkál valahol a Hold felszínén.

– Jó, belenyugszom. De akkor rendelkeznie kellett a zárba illő lyukkártyával. Szíriusz bácsi, vajon honnan volt Antonio São Felipének lyukkártyája?

NEGYEDIK FEJEZET

amelyben hőseink a holdporban lábnyomokat fedeznek fel

Ezt a kérdést tisztázzák elsőként. Szíriusz kapitány videfonon beszél a Belügyi Igazgatóságban dolgozó egyik barátjával, aki készségesen tájékoztatja: a Hold Állam belső rendjére az Igazgatás Rendfenntartó Csoportja vigyáz. Székhelye a Luna-40-es kupolaváros. Parancsnoka Gruber ezredes.

Az épület tekintélyes méretű. Márványlépcsők vezetnek a főkapuhoz. A krómaccélból készült leeresztett védőrács mellett portásfülke, abban hízásra hajlamos, rövidre nyírt hajú, nagydarab ember – Tom Allen rendfenntartó – zord hivatali szigorral fogadja Szíriusz kapitányt és a teljes létszámú Há-Ef-Cé-t.

– Állj! A belépési engedélyeket mutassák fel!

– Jóhódat, Tom! – üdvözlí a morc kapuórt Pierre. – Rég nem találkoztunk. Már nem jár fel a kilátóharangokba báméskodni?

– Jóhódat! – löki a szót a másik. – Sajnálom, nem válaszolhatok a kérdésére: szolgálatban vagyok. Különben nem báméskodni járok oda, hanem csillagászati és geológiai tanulmányokat folytatok... Mutassák a belépési engedélyeket!

Szíriusz kapitány írást húz elő a zsebéből.

– Tessék. Gruber ezredes meghívója.

A papírnak varázsereje van! Tom Allen fülsértő csörömpöléssel vigyázzba vágja magát.

– Alázatosan köszönöm, kapitány úr! Az ezredes úr már várja önöket! Tizedik emelet! A lift balra!

És megnyitja előttük az acélrácsot...

Aztán még utánuk szól:

– Szíriusz kapitány úr! Tetszik tudni?

– Mit?

Rejtelmesen súgja:

– A Nap és a Föld ma perihéliumban áll!

A kapitány mosolyog.

– Ne mondja! Komolyan?

– Tetszik tudni, mit jelent perihélium?... Napközelség!

– Köszönöm a tájékoztatást.

– Szívesen, kapitány úr... Én magam számítottam ki...

Berci a liftben csodálkozva kérdez:

– Ki volt ez a csodabogár?

– Tom Allen. Hűségese katonája a Holdnak. Egyébként jámbor fickó. A légynek se árt... Amolyan botcsinálta csillagász... – nevet Pierre.

Gruber ezredes udvariasan fogadja vendégeit.

– Miben állhatok szolgálatukra?

A kapitány előadja kérésüket.

– Szeretnénk részletesen megismerni a holdi zsilipkamrák újfajta lyukkártyás biztonsági berendezését. Hogyan működik, ki kaphat lyukkártyát, kitől lehet igényelni? Kérjük ezredes urat, ne kérdezze meg, mi indított minket erre a kérésre. Reméljük, nem hivatali titokról van szó.

– Nem, valóban nem hivatali titok – válaszol kimerően Gruber –, de önökön kívül senki másnak nem nyilatkoznék.

Szíriusz meghajol.

– Megtisztelő a bizalma, ezredes úr, de bevallom, nem tudom, mivel érdemeltem ki. Emlékezetem szerint alig néhányszor, és csak futólag találkoztunk.

– Helyesen emlékszik, kapitány úr. Sem önnel, sem ifjú barátaival még nem volt szerencsém közelebből megismerkedni. De amióta az eszemet tudom, csodálom önt és nagyszerű tetteit. Ennek a Pierre fiúnak ismerem és tisztelem az édesapját, a másik kisfiúról tudom, hogy a világhírű Kocsis professzor fia... no és most következik a legnyomósabb ok: félek, ha nem teljesítem ennek a piros hajú kisangyalnak a kérését, az apukája bosszút áll, kiéheztet engem és családomat!

Szavait nagy nevetés követi. Feloldódik a merev, hivatalos hangulat. Gruber ezredes titkárnöje ananászsűrítményt szolgál fel. A házigazda szívélyesen kínálja őket:

– Fogyasszátok a „családi” italt, gyerekek. A gyümölcsöt Pierre édesanyja termesztette, a folyadékot Liuna édesatyja kotyvasztotta... Egészségekre!... Kapitány úr, üljön ide mellém... És most halljam, mire vagytok kíváncsiak?

Egyszerre zúdulnak rá a kérdések:

– Hogyan működik a lyukkártyás biztonsági zár?

– Ki kaphat lyukkártyát?

– Hozzájuthat-e illetéktelen ember?

– Van-e a zsilipkamrának őrsége?

– Próbálkozott-e már valaki erőszakkal kijutni?

Az ezredes égne emeli a kezét.

– Elég! Elég! Megadom magam! – Aztán így folytatja: – legjobb lesz, ha nem egyenként válaszolok a kérdésekre, hanem tartok egy rövid összefoglaló tájékoztatót.

– Köszönjük! Nagyszerű!

– Kezdem azzal, hogy bemutatom a Rendfenntartó Csoportot. Ötszáz főből áll. De ne gondoljatok valamilyen régimódi rendőrségre vagy nyomozókra. Ilyesfajta karhatalomra a Holdon nincs szükség. Itt az elmúlt tíz évben nem történt bűncselekmény, nem fordult elő lopás, csalás, garázdaság, nincs alkoholizmus. Államunkban az emberiség színe-java dolgozik. Léhák, könnyelműek nem tehetik lábukat a Holdra. A Rendfenntartó Csoport összetétele: 450 holdtechnikus és 50 holdmérnök. Tehát afféle műszaki alakulat ez, akik elsősorban a műszaki rendet hivatottak biztosítani. Fegyvert természetesen viselnek, de csak bénító lézerpisztolyt. Az éles lézerüket csak külön parancsra vehetik magukhoz. Minden kupolavárosban állomásozik két rendfenntartó, ez 422 fő. Itt a Luna-40-esen, ahol most tartózkodtok – ez a holdtelepülés mértani középpontja – állandó készséget tart 50 tagú Repülő Brigádunk. „Ezek – szükség esetén – félóra alatt államunk bármely pontján meg tudnak jelenni. A többiek az adminisztrációval piszmognak.

Nagy érdeklődéssel hallgatják az ezredes szavait, de Liuna csak nem állja meg, belekotyog:

– Tessék elárulni, ezredes bácsi, a zsilipkapuknak van külön őrsége?

– Most tértem volna rá, kis türelmetlen. Nos, mint bizonyára tudjátok, minden kupolavárosnak két zsilipkamrája van. Egyik a főbejárat, ez talajszinten épült, és rendkívül nagy méretű, A másik karbantartási célokat szolgál, és a kupola legmagasabb pontján található...

– A kilátóharangban! – nyelveskedik Liuna.

– No lám, milyen pontosak az értesüléseid!

– Nálunk, a 27-esben, az Pierre kedvenc helye. Ott szokott ábrándozni. Én is felkosarazok néha.

– Miket tud meg az ember! Ezt nekem még soha nem jelentették... bár nincs benne semmi szabálytalanság.

– Elnézegetem Sol-időben a Hold rücskös testét, Nox-időben a gyönyörű teliföldet – mondja Pierre. – A technikus, aki onnan kijár ellenőrzésre, jó barátom. – Hirtelen hozzát teszi: – Azt tetszett mondani, nincs benne semmi szabálytalanság!

– Ne féltsd őt, nem harapjuk le a fejét. Rendes gyerek, jól ismerem. De beszéljünk a zsilipkapu őrzéséről. Ezt a lyukkártyás rendszert mindössze egy hónapja vezettük be. Azelőtt minden kupolaváros főkapujánál rendfenntartó őrizte a zsilipkamrát. Neki kellett felmutatni a „kilépési engedélyt”. A zsilipkamrák különben már évtizedek óta automatikusak, a külső és belső zsilipkapu egyszerre semmiképpen nem nyitható, gondatlan, ügyetlen vagy rosszakaratú kezelésükből baj nem származhat. A kilátóharangokat annak idején ugyanaz a rendfenntartó vigyázta, aki a főkaput. Könnyen megtehetette, mert a kötélpálya kosara a főbejáratról indul... Mondom, ez volt a rend ez év június tizedikéig. Akkor szereltük fel a Toyama-féle lyukkártyás kapuzárakat.

– Ó, hát, ez is Ikeno műve! – mondja elismeréssel Szíriusz kapitány.

– Ezredes bácsi! Attól a lézerütéstől tényleg meg lehet halni?

– Szó sincs róla. Csak ijesztésül bömböli a hangszóró. De nyolc-tíz percre valóban elkábítja a szabálytalankodót. Ez bőségesen elegendő idő ahhoz, hogy őrhelyéről odaérjen a rendfenntartó.

– És volt már rá eset, hogy valaki lyukkártya nélkül kísérletezett volna?

– Nem, senki. Remélhetőleg nem is lesz. Nos, mutassak egy ilyen lyukkártyát?

– Lekötelezne, ezredes úr. De úgy látom, itt az íróasztalán ez a kis csomó karton... mintha lyukkártya lenne.

– Igen, de ezek egy új zsilipkapu ideiglenes kártyái. A 201/III-as kamrához készültek, egyelőre kartonból. Később kicseréljük ezüstötvezetre. Mutassak egy végleges kártyát?

Szíriusz kapitány hangját most mintha rejtett izgalom fűtené:

– Ha nem terhelem vele túlságosan...

Gruber ezredes feláll, indul a páncélszekrény felé, de az első lépés után visszafordul.

– Érdekes... pénteken reggel az ellenőr is ugyanezt mondta: ha nem terhelem vele...

– Milyen ellenőr?

– Járt itt nálam egy ellenőr a Világállam Belügyminisztériumából. Őt is az új lyukkártyarendszer érdekelte. Mondtam neki, hogy már megelőzte egy kollégája. Azt válaszolta: tudom, éppen az ő jelentésével kapcsolatban kell még valamit pótlólag feljegyezniem.

Liuna megsejti az igazságot. Erre vall az elhangzottakhoz fűzött észrevétele, amit Szíriusz kapitányon kívül nem ért meg senki.

– Édesanyám mondta, hogy élt a XX. század elején egy német író, a nevét már elfelejtettem, annak volt egy színműve: A köpenicki kapitány. Ez pontosan...

Pierre nem engedi befejezni az irodalomtörténeti értekezést. Ő is rájöhetett valamire, mert az arca kipirul, és kapkodva teszi fel a kérdést:

– Ezredes bácsi! Az az... az az ellenőr igazolta magát?

– Természetesen, édes fiam. Mit képzelsz, akárkivel szóba állok? Magától a Világállam belügyminiszterétől volt felhatalmazása.

– És tessék mondani, ezek az ideiglenes lyukkártyák akkor már itt voltak az asztalon?

– Igen... De miért kérded?

Pierre zavarba jön.

– Semmi... semmi... butaságból...

Szíriusz siet a segítségére:

– Az ellenőr nevére nem emlékszik, ezredes úr?

– A nevére?... Várjon csak... halványan... Olyan spanyolos vagy brazílos név volt... valami Filipo... ilyesmi...

Szíriusz kapitány és a Há-Ef-Cé tagsága jelentőségteljesen egymásra néznek.

– Bocsásson meg, hogy visszatartottuk. Láthatnánk egy olyan ezüsből készült végleges lyukkártyát?

– Hogyne, máris hozom.

Végigmegy a jókora termen, elég sokáig birizgálja a páncélszekrény zárját. S közben hátat fordít vendégeinek. Ekkor Liuna rémülten látja, hogy valami egészen különös dolog történik. Egy pillanatig azt hiszi, hogy káprázik a szeme. De nem! Valóság!... Pierre odalopakodik, az íróasztalhoz, rákacsint Szíriusz kapitányra... a kapitány visszakacsint... és Pierre ellop egy kártyát! Gyorsan zsebre vágja, és visszaül a helyére.

Berci is megkövülve figyeli a hihetetlen eseményt. Töpreng, aztán elmosolyodik.

Az ezredes visszaül az asztalához. Nyújtja a lyukkártyát.

– Tessék megtekinteni. Negyvennyolc mezőben öt lyuk. Változtatják a helyüket: a variációk száma több millió. Ezt nem lehet leutánozni, meghamisítani! Az igazat megvallva, kissé túlzottnak tartom ezt a rettenetes elővigyázatosságot. Az elmúlt tíz évben, mint említettem volt, a legkisebb szabálysértés sem történt.

Szíriusz kapitány most érezhetően komolyra fordítja a szót:

– Amikor valaki, mondjuk, ilyen 201/III-as kártyát igényel, öntől kapja meg, vagy valamelyik beosztottjától?

– Csakis tőlem. Ez felelősséggel járó aktus.

– Ön kézbe veszi a kártyát... és mit csinál?

– Kinyitom az ellenőrző könyvet, megnézem a következő sorszámot, ráírom a kártyára, beírom a könyvbe az igénylő nevét, aztán lepecsételem és aláírom a kártyát.

– Szabad megtekintenünk azt a könyvet is?

Gruber ezredes kezdődő aggodalommal néz a kapitányra.

– Megígértem, hogy válaszolok minden kérdésükre, az okát is megmondtam... de ezt már sokallom. Ön vallat engem?

– Szó sincs róla, kedves ezredes! Kérdéseink közérdekből fakadnak, nem irányulnak ön ellen! Erről biztosíthatom. Még csak egy-két percig legyen türelmes, mindent meg fog tudni.

– Rendben van, tessék a könyv.

Szíriusz belelapoz.

– Ha jól látom, ebből a 201/III-as kartonból eddig 52 darabot igényeltek.

– Igen.

– És hány darab készült?

– Pontosan háromszáz.

– Akkor ebben a csomóban még 248-nak kell lennie.

– Annyi is van,

– Számolja meg, ezredes úr!

Gruber már nem tiltakozik. Idegesen, kapkodva számol... 244... 245... 246. Most azt gondolja, hogy tévedett. Talán összetapadtak a kartonok. Kezdi előlről, lassabban, jól megtapogatva minden lapot... Ismét 246!

– Ne számolja még egyszer, ezredes úr. Annyi az: 246. Vagyis kettő hiányzik.

Az ezredes elsápad.

– Kapitány! Az nem lehet! Ki lopta volna el, és mikor?

Pierre azonnal jelentkezik.

– Az egyiket én, ezredes bácsi, most az előbb, amíg a páncélszekrénynél hátat tetszett fordítani. Kipróbáltam, sikerül-e. Tessék, itt van... visszaadom.

Berci nem állja meg szó nélkül:

– A másikat az a valaki, akinek ugyanilyen körülmények között szintén hátat tetszett fordítani... pénteken reggel.

Liuna is rádöbben az igazságra.

– Antonio São Felipe bácsi!

– Ez az! Igen, így hívták! Antonio São Felipe! – harsog az ezredes. – A Galaktikára! Mondjátok: az az ember tolvaj, szélhámós?... Végem van!... Mit tegyek?... Elhittem, hogy a minisztériumból küldték! Olyan becsületes, kellemes arca volt...

A derék parancsnok majdnem sírva fakad. Berci nézi, nézi, sajnálja is, nem is. Egyre inkább kialakul benne a vélemény: ez az első ember a Holdon (az eddig ismertek közül), aki nem alkalmas arra a munkára, amit végez.

Szíriusz kapitány vigasztalja:

– Szedje össze magát! Még rendbe hozhatók a dolgok. Mi ennek az embernek az ügyében nyomozunk. Az az ellopott lyukkártya még megkerülhet. Bízzék bennünk.

– Bízom három gyerekben és egy kiskutyában? – humorizál keserűen Gruber úr, a Rendfenntartó Csoport parancsnoka. – Önben bízom, Szíriusz kapitány. Mondja meg, mit tegyek.

– Egyelőre semmit. Hallgasson! Senkinek egy szót se!... Illetve két dolgot megtehet.

– Mi az a két dolog?

– Az egyik: ezeket az ideiglenes lyukkártyákat zárja be a páncélszekrénybe.

– Igenis... – és már indulna is engedelmesen.

– Várjon!... A másik: előbb vegyen le a csomóból négy kartont. Ezeket állítsa ki szabályosan a következő nevekre: Viktor Szíriusz, Pierre Renard, Kocsis Bertalan és Liuna Steff...

*

Mikor kilépnek a Rendfenntartó Csoport székházából, már délre jár az idő. Sol-305 van. Megállapodnak, hogy ki-ki hazamegy ebédelni.

– Délután gyertek el hozzám... mondjuk Sol-300-ra – hívja őket Szíriusz kapitány. – Leonida megkínál titeket...

– Tudjuk! – nyelvel Liuna. – Tejszínhabos kakaóval és mazsolás kuglóffal!

– Tévedsz, kislányom. Az öregasszonynak saját készítésű pincehideg aludteteje van, és süt hozzá krumplilángost!

– Aludtetej? Az micsoda? Krumplilángos?... Hírét sem hallottam.

– Én annál inkább! – lelkesedik Berci. – Nálunk otthon gyakran eszünk. Nagyon finom, majd meglátjátok. Ott leszünk, Szíriusz bácsi!

Közben megérkezik a két hívott minifurgon. A kapitány elköszön, és indul haza a Luna-28-as kupolavárosba. A Há-Ef-Cé is elhelyezkedik a maga járművében. Jelen vannak teljes létszámban: három és felen. Ők a 27-esbe igyekeznek. Menet közben Liunának kolosszális ötlete támad.

– Ide figyeljete! Pierre-éknél nincs otthon senki, magatoknak kellene tálalni satöbbi... Engem viszont vár az anyukám, mert nagytakarítanak a könyvtárban. Azt javaslom: menjünk

valamennyien hozzánk! Étél-ital van bőven, édesanyám ellát minket, s közben megbeszélhetjük rendkívül fontos dolgainkat.

– Hurrá! Éljen!... Vau-vau!

Az indítványt a vezér, a tag és a beosztott segéddolgozó egyhangúan elfogadja.

*

Ebéd alatt csak közömbös dolgokról beszélgethetnek, mert jelen van Liuna tudós édesanyja, a „lenhajú Aino”, akinek természetesen nem szabad semmit megtudnia közös dolgaikról. A ház úrnője sütemény után asztalt bont.

– Kislányom, szőlőt és körtét találsz az almáriumban. Kínáld a fiúkat. Nekem randevúm van... egy ősnymotatvánnyal. Jóhódat, gyerekek!

– Jóhódat, Aino néni, köszönjük az ebédet!

Lenhajú Aino eltávozik. De még sokáig a szobában marad tűnő mosolya és valami halvány rezedaillat...

– Almárium?... – érdeklődik Pierre. – Mit nevez édesanyád almáriumnak?

– Azt a kis nagyon régi, polcos szekrényt, ott a tálaló mellett. Európai útvjáról hozta tavaly, valahonnan a Kárpátok vidékéről. Állítólag hétszáz éves.

Bercit a régi bútoroknál jobban érdeklik saját emésztőszervei.

– Nézzük meg, mi van abban a micsodában.

Megnézik... és falatoznak belőle.

Pierre végre a tárgyra tér:

– Mit szóltok ahhoz, hogy Szíriusz bácsi ellentmondásba keveredett önmagával? Kijelentette: Antoniót keresni a Hold felszínén nem gyereknek való feladat!... És mégis szerzett nekünk lyukkártyát, hogy kizsilipelhessünk.

– Nem tudom, mivel magyarázzam – csóválja fejét Liuna –, de mivel ismerem Szíriusz bácsi roppant nagy esztét, és tudom, hogy céltalanul soha semmit sem csinál, azt hiszem, ennek az ellentmondásnak is lesz természetes és egyszerű magyarázata.

– Meg fogom kérdezni tőle!

Ez Berci elhatározása.

*

És meg is kérdezi. De ez már Leonida néni aludteteje és krumplilángosa mellett történik.

– Tudod, Berci fiam, elgondolkoztam azon, amit olyan meggyőző erővel állítottatok: hogy ez a ti ügyetek, és ti akarjátok folytatni. Igazatok van. Rájöttem, hogy nem lenne becsületes dolog elvenni tőletek. Ezért úgy határoztam, hogy segíték – az ésszerűség határain belül! Holnap reggel kimegyünk együtt a Hold felszínére. Ott, ahol São Felipe is kiment. Kizsilipelünk, és megkeressük a lábnyomait, ami a holdporban bizonyára tisztán látható lesz, és követjük, amíg tudjuk. Egyre inkább arra a meggyőződésre jutok, hogy ez a brazil nem lehet közönséges bűnöző, mint ahogy embernek sem közönséges. Vitathatatlanul nagy tudós. Alig félórája beszéltem édesapáddal – fordult Pierre felé –, megkérdeztem, mi a véleménye São Felipe úrról? Azt mondta: kiváló ürgeológus, remek úrfizikus, és nagyon vonzó egyéniségű ember. Az ő véleményével szemben áll Csibész bioáram-érzékelőjének sajnálatos megállapítása, valamint azok a szélhámosságok, amikről csak mi tudunk. Ez az ember rejtély.

– Megfejtjük, Szíriusz bácsi!

– Minden bizonnyal. De gondosan, alaposan fel kell rá készülnünk. Nem gyerekjáték kilépni a Hold felszínére, ahol mínusz 150 °C dermesztő hidegtől plusz 130 °C pusztító forróságig változik a hőmérséklet, és ahol egy milligramm levegőt sem találsz.

– Hallod, Vasgyúró? – kérdezi Pierre.

– Hallom, Jegenye...

– Kitűnő szkafanderekre van szükségünk. Nekem, Pierre-nek és Liunának természetesen van. Neked, Berci?

– Kaptam, amikor a Holdra léptem. Mille-féle űrruha. – Úgyesen utánozza az űrkikötő ellenőrző tisztjét: – „Minden Holdon tartózkodó személynek – saját érdekében – állandóan testközelben kell tartania egy Mille-féle automata szkafandert, melynek súlya mindössze másfél földi kiló.” Nos, én két napig testközelben tartottam, de amikor láttam, hogy a Holdon ezt rajtam kívül senki sem teszi, leszoktam róla.

– Elavult rendelkezés. Biztonsági berendezéseink ezt szükségtelenné teszik.

Ez Szíriusz kapitány véleménye. Aztán így folytatja:

– A Mille-szkafanderek a forgalomban lévők közül a legjobbak. Hátórás oxigénegységgel, hűtő-fűtő berendezéssel, rádióval és légnyomás-kiegyenlítővel vannak felszerelve. Rendkívül könnyűek és üzembiztosak.

– Mi lesz Csibésszel? – kérdezi Liuna.

Pierre letorkolja a kislányt:

– Máskor előbb gondolkozzál, azután kérdezz! Csibésznek nincs szüksége űrruhára, hiszen gép. Levegő nélkül is működik...

Berci azonnal ismerteti Csibész üzemelési adatait:

– Kétszáz fok hidegtől háromszáz fok melegig minden hőmérsékleten kifogástalanul szuperál. Ezt édesapám mondta.

Viktor Szíriusz visszaveszi a szót:

– Az űröltözékekkel tehát rendben volnánk. De hátravan még a feketelevés! Látom, Liuna, kiselőadást akar tartani a feketelevésről. Halljuk!

De a fiúk megelőzik. Kórusban kántálják:

– É-des-a-nyám-tól tu-dom... – és dőlnek a nevetéstől.

– Azért se szólok egy szót se! Pukkadjatok meg!

Szíriusz bácsi is derül a játékos huzakodáson.

– Akkor Bercitől kérdezzük meg, mi a feketelevés, azaz mi van még hátra.

– Fogalmam sincs róla.

– Vasgyúró!... Tedd az ujjadat a memóriagéped kimenőpólusára!

– Az ám! Erről megfeledkeztem!

Máris kézbe veszi a dobozt, és szinte megállíthatatlanul hadarja a tájékoztatást:

– A 2305-ik évi XXII. törvénycikk 3-ik bekezdésében az áll, hogy 16-ik életévét be nem töltött bármilyen nemű földi személy űrutazáson csak szülei vagy törvényes gyámja kíséretében vehet részt. Védőöltözetben (szkafanderben) az űrbe, a Hold felszínére vagy idegen bolygó térségébe csak legalább egyik szülője vagy gyámja írásbeli engedélyével léphet.

Liunának gyorsan jár az esze.

– Téged ki kísért, amikor a Holdra utaztál?

– Senki. A törvény nem vonatkozik a jó öreg lunabuszokra.

– Annál inkább a Hold természetes felszínére – állapítja meg a kapitány. – Tisztelt Há-Ef-Cé! Ma este beszélni fogok mindhármótok szüleivel. Elmondom nekik, hogy holnap egy kis sétát teszünk odakint... megmutatjuk Bercinek a Hold igazi arcát. Csak ezt mondom, és semmi mást. Értitek, cinkostársak?

– Értjük! – hangzik a lelkes, együttes válasz.

– Írásban kérjétek szüleitek beleegyezését.

– Igenis, meglesz! – harsogja Pierre és Liuna.

– Nekem aligha – szontyolodik el Berci.

– A te engedélyedet majd elintézem én – nyugtatja meg a fiút Szíriusz kapitány. – Nehogy ma éjjel Párizsba utazz!

– Majd lekötözöm az ágyához! – ígéri nevetve Pierre.

Viktor Szíriusz befejezi az értekezletet.

– Megbeszéltünk hát mindent. Holnap reggel pontosan Sol-284-kor ott leszek nálatok, a Luna-27-es kupolaváros minifurgon-állomásán. Mindenki hozza magával gondosan előkészített szkafanderét és a szülői beleegyezést. Korán feküdjetek le, pihenjétek ki magatokat, mert a holdporban gyalogolni kutya nehéz feladat... Jóhóldat, barátaim!

– Jóhóldat, Szíriusz bácsi!

*

Szíriusz kapitány minifurgonon érkezik a Luna-27-es kupolaváros peronjára. Teljes létszámban várja őt a Há-Ef-Cé tagsága.

– Látom, pontosak vagytok. Nálatok van minden? Szkafander? Szülői beleegyezés?

Csibész vidáman vakkant. Pierre leinti.

– Nem téged kérdeztek!... Itt van a szkafanderem és édesanyám levele. Tessék.

Szíriusz kapitány elolvassa a rövid írást: „Megengedem, hogy kimenjen, ha Viktor Szíriusz vigyáz rá. Helga.” A kapitány a szakállába dörmög:

– Vigyázok, persze hogy vigyázok! Hát a tiéd, Liuna?

A kislány ünnepélyesen meghajtja magát.

– Édesapám üdvözlét küldi, és üzeni, hogy Leonida néni holnap ne főzzön. A Központi Konyha szoljankalevest, kijevei csirkemellet és almás blincsikit küld ebédre Szíriusz bácsinak.

Szoljankaleves... kijevei csirkemell... Képzeltében megjelennek ezek az ízek, ezek az illatok. Vajon Otto Steff tudja-e olyan pompásan elkészíteni, mint Leonida?... Vagy talán még jobban?

Csak pár másodpercig tart a káprázat. Hirtelen ráncba szedi a gondolatait.

– Mit beszélsz, kislányom?... Mit jelent ez?... Nem hoztál szülői engedélyt, és most így próbálsz levenni a lábamról?! Vesztegetési kísérlet?

Liuna úgy nevet, hogy röpköd tőle a piros hajacskája.

– Dehogy, Viktor bácsi! Viktor bácsi ne tételezzen fel rólam ilyen csúnya dolgot!... Apa azért üzent Viktor bácsinak, mert...

– Mit Viktorbácsizol?! Soha nem szoktál így hívni.

– Most azért mondom Viktor bácsinak, hogy Viktor bácsi...

Hirtelen egészen másról kezd beszélni:

– Édesanyám szokta bizonygatni, hogy a férfiak, ha valamiben nagyon elmerülnek, mondjuk, egy feladatban, egy kalandban, azt olyan odaadással teszik, hogy nem marad egy árva gondolatuk se másra. A nők összetettebb lények. Minden helyzetben sokfelé tudnak figyelni...

Szíriusz kapitány felhorkan:

– Nézd, te piros tökmag, tisztelem édesanyádat, és szeretlek téged, mintha az unokám lennél, de ezt nem tűröm! Azonnal mondd meg, mire nem figyelek én!

– Azonnal megmondom. Viktor bácsi arra nem figyel, hiába mondom már sokadszor, hogy Viktor bácsi, hogy július tizenötödike után hat nappal július huszonegyediké következik. Tizenötödikén van Szíriusz bácsi születésnapja, huszonegyedikén pedig Viktor napja!

– Canopusra! Igazad van!... Kiment a fejemből!

– Édesapám fejből nem ment ki. Névnapi ebédet küld holnap Szíriusz bácsinak, ami pedig a szülői engedélyt illeti – fehér selyem kezeslábas a zsebéből előkotor egy kis cédulát –, tessék!

A fiúk csak most jönnek rá, miről is beszél Liuna. Némi késedelemmel hurráznak, éljeneznek. A kapitány leinti őket.

– Elég!... Majd holnap ünneplünk,* ma nyomozunk. Nos, hát Liuna is rendben van. Következem én, azaz felolvasom Berci szülői engedélyét. „Alulírott Roberto Namora, a

Központi Híradástechnikái Intézet mérnöke, igazolom, hogy Viktor Szíriusz kapitány úr a jelenlétemben beszélt videfonon Kocsis János professzor úrral, akitől Bertalan fia részére a Hold felszínére védőöltözetben eszközendő kizsilipeltetésre vonatkozó engedélyt nyert. Aláírás: Roberto Namora.” Nos, mit szóltok hozzá?

– Érvényes engedély, szörnyű hivatali bikkfanyelven – állapítja meg Liuna, – Tanácsolni fogom Robertónak, hogy vegyen stilsztikából különórát édesanyámtól.

Pierre megdöbbenve észleli magán, hogy bosszúság, ingerültség kerülgeti. Olyasmit mond ki hangosan, amit már elhangzása pillanatában módfölött szégyell:

– Te!... Te!... Hogy nem sülsz ki a szemed! Tetszenék neked, hogy a Hold „legszebb fiúja” a házatokhoz járjon! Mi?... Jól jönne egy kis...

Berci keményen rárivall a barátjára:

– Jegenye! Miket beszélsz?!... Elment az eszed?!

Liuna fölényesen legyint.

– Hagyd. Féltékeny szegény. Pedig mondtam neki már többször, hogy nincs semmi értelme. Tíz év múlva úgylis a férjem lesz.

Pierre elvörösödik, és a kapitányhoz fordul segítségért.

– Szíriusz bácsi, mit csináljak?... Mindig ilyeneket mond. Tessék tanácsot adni!

Viktor Szíriusz égszínkép szemében röpke fény csillan, mint mikor az óceánba nyugvó Nap utolsó sugara megsuhint egy kósza kis felhőt... Messziről, halkán, fátyolosan zümmög egy név: Liuna... Li... u... na...

Aztán széles mosoly ül az arcára.

– Azt tanácsolom: nyugodj bele. És tíz év múlva el ne utazz semmiféle csillagközi expedícióval! Ül otthon a fenekeden!

*

A BY útvonal 54-es szakaszáig minifurgonon teszik meg az utat. Két nappal előbb itt találták meg Antonio bácsi elhagyott járművét. Az 1018-ast természetesen már elvitték. Az alagút ragyogóan ki van világítva.

– Tegnap este felhívott ez az Ikeno gyerek. Azt mondta: „Hallom, kapitány úr, készülnek a 201/III-as zsilipen át a Hold felszínére.” Annak a szerencsétlen Grubernek járhatott el a szája. Mondtam: lehetséges. Most már értem, miért érdeklődött!

– Toyama igazgató úr baráti gesztusa a falakra végig fölszerelt lámpasor. Éljen Toyama!

Közben megérkeznek az alagút végét jelentő betontörmelék falhoz. Itt újabb meglepetés fogadja őket: nem kell mászniok. Vadonatúj csigalépcső vezet a zsilipkamra előtti kis teraszra. S ott fönn asztalt és ülőbútorokat találnak.

– Ez az Ikeno pompás fickó! – nyugtázza. Szíriusz kapitány a váratlan figyelmességet. – Üljetek hát le. Készítsétek ki a szkafandereket, átvizsgálunk minden darabot. Kipróbáljuk a rádió adó-vevőket is.

– Milyen fokozatra állítsuk a hűtést? – kérdezi Liuna.

– Erre a zónára érvényes mai felszíni adatok: a Nap sugárzásának beesési szöge 34,7 fok, a hőmérséklet 90 °C. Ezt vegyétek figyelembe.

A következő félóra az úrruhák gondos ellenőrzésével, majd egymás öltöztetésével telik el. Felhúzták már az ólombetétes holdcsizmákat is. Ezek megkönnyítik a járást a kicsiny Hold-gravitációban. Már a sisakokat szerelik... rácsavarják a nyakgyűrűket. Rögzítik az acélüveg arclemezeket és árnyékolókat. És íme: ott áll a négy mindenre elszánt ürnyomozó, hófehér, csillogó üröltözékben!... Csibésznek tetszik a dolog. Játékosan ráncigálja Liuha lábsebét. Szíriusz kapitány figyelmeztetését már a sisakba szerelt kis hangszórók közvetítik, vékony videfonhangon, de jól érthetően, tisztán:

– Vigyázz, Liuna! Csibészt csendesítsd le! Ha túhegyes fogával kilyukasztaná valamelyikünk szkafanderét, az végzetes lenne.

– Én vállalom, hogy ölben viszem – jelentkezik Berci. Felveszi a kiskutyát, megsimogatja a fejét... és egyetlen gyors mozdulattal kikapcsolja.

– Így nem okozhat bajt. A Hold felszínén úgyse vehetjük hasznát.

– Miért ne vehetnék? Követné Antonio bácsi nyomát!

– Li, drágám, már megint előbb beszéltél, mintsem gondolkoztál! – dorgálja őt tréfásan Pierre. – No, törd csak a fejed!

A kislány nevetése a hangszórókon át úgy hangzik, mint a pergetett gyöngyök csilingelése.

– Bocsánat! Már eszembe is jutott! Ahol nincs levegő, ott nem lehet szimatolni. A szagos, gáz halmazállapotú anyagok molekuláit a levegő közvetíti.

– No lám! Tudod te ezt!

Liuna nem hagyja abba. Szeret ellenkezni.

– De... akkor mégis... miért visszük magunkkal?

Szíriusz bácsié az utolsó szó joga:

– Mert szükségünk lehet rá. Ha kell: bekapcsoljuk... Most pedig indulás!

Bedugja karton lyukkártyáját a zár nyílásába. Könnyen fordul a reteszkar, nyílik az ajtó. Háromszor három méteres kis kamrába lépnek. Az oldalfalon piros figyelmeztető gömb villog, alatta vetített felírás jelenik meg:

**BELÉPÉS UTÁN KÖVESSE AZ UTASÍTÁSOKAT!
A ZSILIPKAMRA MOST LEVEGŐVEL TELÍTETT.
HA SZKAFANDERÉT GONDOSAN LEZÁRTA,
NYOMJA BE A ZÖLD KAPCSOLÓT.
ÖT PERC MÚLVA KIZSILIPELHET.**

– Tegyük eleget az udvarias felszólításnak – mondja a kapitány, és indítja a robotot.

A belső ajtó magától csukódik, a zár automatikusan elfordul. A felírás a falról eltűnik.

Berci megszólal. Hangszórón keresztül is érezni lehet megilletődöttségét, elfogódottságát:

– Az iskolában számtalanszor gyakoroltuk a zsilipelést. Persze nem ilyen szuperautomatákon, hanem egyszerű, ósdi kamrákban. Pontosan tudom, mit kell tennem, mi következik... de ez itt most mégis más... Valami egészen nagyszerű érzés!

Pierre helyesel:

– Igen, én is azt mondom, hogy nagyszerű érzés, pedig legalább hússzor kizsilipeltem már.

A piros gömb figyelmeztetően villogni kezd. Megjelenik egy új felírás:

**VIGYÁZAT! A KAMRÁBAN NINCS MÁR LEVEGŐ!
A KÜLSŐ ZSILIPKAPU EGY PERC MÚLVA NYÍLIK!**

Eltelik ez a pere is. De még egy utolsó figyelmeztetést kivetít a szorgalmas robot:

**A LYUKKÁRTYÁJÁRA VIGYÁZZON!
LYUKKÁRTYA NÉLKÜL NEM TUD VISSZATÉRNI!
VÉSZJELZŐ A ZSILIPKAMRA KÜLSŐ FALÁN!
HA KINYÍLT A KAPU, ELTÁVOZHAT.
JÓ MUNKÁT! JÓHOLDAT!**

Fordul a zár. A kapu zajtalanul nyílik.

Szíriusz kapitány és a Há-Ef-Cé teljes tagsága (a „fél” kikapcsolt állapotban a „tag” ölében) kilép a Hold felszínére.

A zsilipkamrát magába foglaló betonkupolás múdombocska mostanában készülhetett. Körülötte az építkezés ezer hulladéka rúttja a tájat. Feltúrva, összetaposva minden. De száz méterrel arrébb már érintetlennek látszik a Nyugalom tengerének végtelenbe nyúló, dermedt lávateste s a mindent elborító finom, tapadós holdpor. Évmilliárdok összegyűlt pora, melyet soha nem vert eső, soha nem fújt szél. A mélységesen fekete, ragyogó csillagokkal kiveret égboltozat keleti horizontja fölött – 354 órás Sol-útjának egyhatodát már megtéve – vakítóan tüzel a Nap, szinte feldöfi őket... Míg közel a zenithez a jóval nagyobbak tűnő Föld egyre fogyó sarlója szelíden sugározza opálos-kékes fényét. Bercit elkápráztatja a látvány tragikus szépsége.

– No, Vasgyúró! Hogy tetszik? – hallja sisakja hangszórójából Jegénye hangját.

Nincs ideje válaszolni, Liuna megelőzi:

– Gravitációs rend... néma csend...

– Bravó, Li! Még költő lesz belőled! – hangoskodik Pierre.

– Ezt nem én találtam ki, hanem Sofie Calliano, a nagy író. Tavalay megjelent Édes Prokyon című gyönyörű plasztivizor-regénye ezekkel a szavakkal kezdődik. – Kicsit gúnyosan teszi hozzá: – Tudom, hogy nem láttad!

Szíriusz kapitány erélyesen közbeszól:

– Ebből elég! Amíg idekint vagyunk, az effajta fölösleges fecsegéstől tartózkodjatok. Minden köbcenti oxigénre szükségetek lehet. Rövid kérdések, rövid válaszok. Megértettétek?

– Igenis]

– Akkor hát figyeljtek! Liuna és én balra, Pierre és Berci jobbra indulva körbejárjuk ezt a letaposott részt. Meg kell találnunk a brazil lábnyomait. Valahol el kellett hagynia az építkezési területet. Induljatok, de óvatosan! Itt kövek, szikladarabok, látatörmelékek vannak a porréteg alatt, és gödrök meg kicsi kráterek! Mindezt nem látni. A Holdon könnyű játékosan nagyot ugrani, de ugyanolyan könnyen kifecamíthatod a bokádat is!

– Óvatosak leszünk.

Elindulnak.

Bajos dolog ilyen majdnem súlytalan testtel egyenetlen talajon járni. Mulatságosan imbolyognak, botladoznak. Minduntalan egyensúlyukat veszítik. A nehezített csizmák segítenek ugyan, de időbe telik, amíg megszokják.

Alig tettek meg száz girbegurba lépést, Berci jelentkezik a rádióban.

– Lábnyom északi irányba!... Mit tegyünk?

– Ne közelítsétek meg. Azonnal ott leszünk!

Hamarosan körülállják azt az egyetlen lábnyomot, amely az összetaposott részen kívül az érintetlen porban látható, mintegy két méter távolságban a tiprástól, és orrával a peremhegység csipkézett csúcsai felé mutat. 5-6 centiméter mély, tisztán kirajzolódó lábnyom.

– Ez valóban itt van – állapítja meg a kapitány –, mégpedig férfi bal láb nyoma. De hol a folytatás? Hol van a jobb?

Tisztes távolságban ívben körülállják, és hamarosan felfedezik azt is... legalább hat méter távolságban az előbbitől. Ettől újabb hat méterre ráakadnak a bal láb következő lenyomatára... megint hat méterre a jobbra... és így tovább: hat méter bal... hat méter jobb... hat méter bal...

Szíriusz kapitány megfejtja a hat méterek titkát.

– Ez a férfi könnyedén futott! Egészen rendkívüli holdfelszíni gyakorlattal rendelkezik! Kevés ember csinálná utána. Egy botlás, egy zuhanás, a szkafander elszakad... és vége. Most már csak azt kellene tudnunk, hogy Antonio volt-e.

Berci egy szép éles nyom fölé hajol. Csak pár másodpercig vizsgálja. Amikor megszólal, izgalom borzolja a hangját:

– Tisztelettel jelentem, ezek a nyomok minden kétséget kizáróan Antonio São Felipe nyomai.

– Bizonyos vagy abban, amit állítasz?

– Amikor a lunabuszon együtt utaztunk, láttam a cipője talpát. Ugyanolyan Brasil feliratú védjegy volt rajta, mint itt ezen a csizmán! Nem valószínű, hogy a Holdon bárkinek is legyen hasonló, Brasil védjegyű csizmája.

– Ez komoly tárgyi bizonyítéknak látszik – állapítja meg Szíriusz kapitány. – Akkor hát kövessük a nyomot. Ne tapossátok össze, mellette haladjatok. Nem kell sietnünk, hamarosan ráakadunk...

Hosszú libasorban kocognak, bukácsolnak. Elöl Pierre, mögötte Berci, ölében a kikapcsolt Csibésszel, harmadiknak Liuna, leghátul Szíriusz kapitány. Egyenesen északnak tartanak, a Nyugalom tengerének alig nyolc-tíz kilométerre meredező, csipkézett kqntúrú sziklás peremhegysége felé. Berci próbál gondolatban tájékozódni: a 201-es kupolaváros, ahonnan indultak, a Hold Állam északi határvidékére esik. Most pont a hátuk mögött csillog az óriási acélüveg kupola a vakítóan erős napfényben. A hegységig nincs több emberi település. Az összes többi kupolaváros mind délebbre épült, de ezeket a Hold közeli horizontja miatt nem látni.

Antonio bácsi lábnyomai egyenesen a sziklás, szakadékos hegyek felé vezetnek. Ugráló futása a kenguruéhoz hasonlít. Három nap előnye van, és rendkívül gyorsan haladhat. Mi meg cammogunk utána öregurasan. Vajon miért mondta Szíriusz bácsi, hogy hamarosan ráakadunk?

Pierre gondolatai is itt kötnek ki. De ő meg is kérdezi:

– Itt Pierre... jelentkezem! Szíriusz bácsi, miért tetszett azt állítani, hogy hamarosan ráakadunk a brazilra?

A kapitány megállást vezényel. Körülállják az egyik lábnyomot. Viktor Szíriusz komoran nézi... aztán különös kijelentést tesz.

– Sajnálom ezt a szerencsétlen embert. Mi riasztottuk meg, pusztulásáért voltaképpen mi vagyunk felelősek.

– Pusztulásáért?... Szerencsétlen?... – csodálkozik Liuna. – De hiszen...

– Valóban nem látjátok? – kérdezi a kapitány. – Te sem, Pierre? Nem jöttél még rá?

– Mire?

– Kocsis Berci, te sem?

– Nem... azazhogy... de! Rájöttem! Pierre, kérlek,

lépj ide, Antonio bácsi lábnyoma mellé. Úgy. Most ott látható a te nyomod is. Légy szíves, mondd meg nekem, melyik lábnyom nagyobb.

– Az enyém!... álmélkodik Pierre.

– Pedig a te lábad sokkal kisebb. Hogy lehet ez?

Liuna nem hagy ki soha egy könnyű győzelmet.

– Úgy, hogy ez a Brasil védjegyű nyom nem csizmának a nyoma, hanem cipőé! Antonio bácsi abban a cipőben jár a Hold felszínén, amelyikben a lunabuszon utazott. Következtetés: nem visel szkafandert!

– Nono! – tiltakozik a kapitány. – A megállapításod helyes, de a következtetésed helytelen. Hogy ez itt nem csizmának, hanem cipőnek a nyoma, már régen tudom. Felipe azonban szkafander nélkül már a zsilipkamrában meghalt volna, amikor kiengedték a levegőt. Csakis úrruhában juthatott el idáig. De milyen úrruhában? Ez a kérdés! Szerintem: hevenyészve összekapkodott, hiányos öltözékben, amely nem nyújthat neki teljes biztonságot. Csizmavédelem nélkül bármely pillanatban bekövetkezhet a katasztrófa.

Megdöbbenve hallgatják a kapitány fejtegetését. Talán most érzik először, hogy a játék, amiben részt vesznek, műfaja szerint nem feltétlenül komédia... tragédia is lehet belőle.

Pierre hangja gyászosan komor:

– Tehát számolnunk kell azzal, hogy ráakadunk Antonio bácsi háromnapos... – A „holttestére” szót nem tudja kimondani. – Számolnunk kell azzal, hogy ráakadunk Antonio bácsira. Ezért nem érdemes sietnünk...

– Szeretném, ha másként történe – válaszolja Viktor Szíriusz –, de ez a másként csak akkor következhet be, ha olyan tényező is van a játszmában, amiről nem tudunk, amit nem ismerünk, S ez nem valószínű...

*

Közel egy órája gyalogol a kis csapat. A peremhegység sziklái, szakadécai, égnek meredő csúcsai már itt vannak a közelben. Majdnem fehér öskőzet, váltakozva bársony fekete árnyakkal. A talajt már nem borítja porréteg. Síkos köveken, apró kavicsokon tornásszák magukat előre. Berci bekapcsolja Csibészt.

– Gondolom, itt már letehetem. Hadd futkározzék. Majd vigyázok rá.

– Ne vedd le róla a pórázt – aggodalmaskodik Pierre. – Ha elcsavarog, nem tudod visszahívni. Nincs hang!

– Hang valóban nincs... de nagyon csodálkoznék, ha az derülne ki, hogy édesapám e remekművét nem látta el URH adó-vevővel. Próbáld csak ki!

Pierre vezényelni kezdi a kiskutyát:

– Csibész, állj!... Ide hozzám!... Ül le szépen!...

A műpuli minden parancsot azonnal teljesít.

– Áldassék édesapád előrelátása! Van ultrarövid vevője!

Szíriusz-kapitány ismét magához hívja a Há-Ef-Cé-t.

– Több mint egy órája követjük a nyomokat. Tovább nem mehetünk. Ezen a környéken még jó félóra hosszút kutathatunk, aztán ötnegyed óra az út vissza. Szakadékokba hatórási oxigéntöltéseket helyeztünk. Mivel ötven százalékos biztonsági tartalék van előírva, három óránál hosszabb időt nem tölthetünk légtelen térben. Ehhez tartásuk magukat.

– Szíriusz bácsi! Megszűnt a porréteg, nincs többé nyom. A köves talajon aligha tudjuk követni – panaszkodik Liuna.

Berci rádúpláz:

– Azt is hozzátehetjük, hogy mivel nincs levegő, nincs szimat. Csibész tehát hasznavehetetlen. Mit tegyünk, Szíriusz bácsi?

– Csak találgatni tudok. Antonio, csodálatosan könnyed futással, húsz perc alatt ideérkezhetett. Fel kell tételeznünk, hogy kitűnően ismeri a terepet. A legrövidebb utat választotta a portengeren keresztül... tehát kell itt lennie valamilyen ösvénynek, szakadéknak vagy völgynek, amelyen továbbhaladhatott. Ezt keressétek!

Berci nem állja meg szó nélkül:

– És mit tetszik gondolni most az ismeretlen tényezőről?

Szíriusz bácsi hümmög magában.

– Hm... hm!... Egyre inkább hiszek a létezésében.

– São Felipe e pillanatban még minden biztonnal él – gondolkodik hangosan Pierre –, amiből az következik, hogy léteznie kell annak az ismeretlen tényezőnek, ami ezt a képtelenséget megmagyarázza!... Mi lehet az?

– Én sejtem! – jelentkezik Liuna.

– Tedd közkinccsé sejtésedet.

– Minden érthetetlen egyszerre érthetővé válik, ha Antonio bácsi nem ember, hanem robot.

A tetszetős feltételezés egy pillanatra mindenkit gondolkodóba ejt. Pierre elfogadja.

– Igen, ez valóban mindent megmagyarázna.

Berci tiltakozik:

– Sok mindent, de nem mindent. Csibész bioáram-érzékelője kizárólag emberi érzéseket közvetítő emberi bioáramra reagál. Egy gépnek nincs bioárama, és nincsenek érzései. Bizonyos vagyok abban, hogy Antonio São Felipe (vagy akárhogy is hívják) nem robot, hanem homo sapiens.

A kapitány egy véleményen van Bercivel.

– Ennek az embernek nyilván van valamilyen titka. Rendelkeznie kell valamivel, amit mi nem ismerünk, ami életben tartja, és a jelek szerint abszolút biztonságot nyújt neki.

Liuna megborzong.

– Titka van?... Szíriusz bácsi, én félek. Lehetséges, ha... ha ráakadunk, és megismerjük a titkát... ellenségünké válik, és elpusztít minket!

– Ne reszkess, gyáva nyulacska! Szíriusz bácsinál fegyver van. Bénító lézerpisztoly – bátorítja a kislányt Pierre.

– Nincs nálam semmiféle fegyver. Nem hoztam magammal. Ezzel is bizonyítani kívántam békés szándékunkat.

– Akkor mit csinálunk, ha megtámad minket?

– Nyugodj meg, kislányom, nem fog megtámadni. Mi semmi rosszat nem tettünk neki, nincs oka gyűlöletre. Különben sem gonosztevőtípus. És én valahonnan ismerem... csak jutna eszembe!

Közben egy szűk hasadékból haladnak előre, és kerek fennsíkfélére érkeznek, melyet teraszt formáló bazaltsziklák zárnak le. Szíriusz bácsi mesélni kezd.

– Itt volt valamikor az első emberi település. Majd egyszer elmondom, mi lett a sorsa... – de belefojtja a szót Liuna rémült suttogása:

– Szíriusz bácsi!... Látom!... Ott van! Ott fenn a sziklak között!

Valóban... alig ötven méterrel fölöttük a sziklák alkotta teraszon áll Antonio São Felipe, közönséges földi öltözetben, sötét pamutnadrágban és fehér vászoningben. Láthatóan semmi sem védi a perzselő 90 fokos hőségtől és a belső túlnyomás halálos robbanásától. És mégis él! És lélegzik!... De honnan kap levegőt?!

Most felemeli a kezét! Talán nekik int?

A hangszórókban erősen, tisztán cseng a hangja:

– Emberek! Bárkik ti vagytok, állás meg! Ti az életetekkel játszani! Egy lépést tovább nem, mert haltok meg!... Kik ti vagytok, honnan ti jöttetek? Mit ti kerestek itt?

Szíriusz kapitány azonnal álljt parancsol. És mert nem születik válasz, újra hangzik a kérdés:

– Megmondás legyen, kik ti vagytok?!

Persze! A sisak és a vastag szkafander miatt nem ismer ránk! – villan át a gondolat Berci agyán, s a következő másodpercben már ész nélkül kiabál:

– Antonio bácsi! Hát nem tetszik megismerni? Én vagyok! Illetve mi vagyunk! Kocsis Berci, akivel együtt tetszett utazni... meg Pierre és Liuna... és Szíriusz bácsi!

Azonnal érkezik a válasz:

– Szóval ti azok vagytok. Gondolhattam volna. Szíriusz kapitány! Egy lépést se nem engedje közelebb a gyerekeket, mert lesz meghalás! Maga is marad ott!

– De São Felipe úr! – méltatlankodik szíve mélyéből a kapitány. – Mi nem bántottuk önt. Nem vagyunk az ellenségei. Fegyvertelenül jöttünk. Csak nem fog sugárvetővel vagy bármi mással ránk lövöldözni!

– Nem van erről szó – tiltakozik a brazil. – Van félreértés! Ha közelebb jönnek, beleléphetnek enyim gerjesztett energiám terjedési zónájába, és a maguk szkafandere van szigetelt rossz vezető! Húszmillió volt feszültséget kapnak. Nem vállalom felelősséget maguk életéért!...

Kezdem érteni!... világosodik a homály Viktor Szíriusz agyában. Kísérletképpen egyetlen centiméterrel előremozdul. Kemény ütést és bizsergést érez, ami helyben marasztja.

– Kipróbálta, kapitány?

– Vigyázzatok, gyerekek! – inti a többieket Szíriusz. – Hatalmas elektromos erőter veszi körül.

Felipe úr nevet. Kicsit keserűn – de mégiscsak nevet.

– Közel járja az igazsághoz, kapitány.

– Ez volna a magyarázata annak, hogy nem sül pecsenyévé, nem robban fel a túlnyomástól, noha nem visel szkafandert?

– Ki állítja az, hogy nem viselem szkafandert?

– Látnánk, ha viselne! – Ezt már Liuna mondja. Neki jön meg leghamarabb a bátorsága.

– Ez van kicsi Liuna hangja! Tudja csuda, miért vallok neked, de árulom el, hogy van rajtam szkafander... csak ti nem látjátok olyan messziről. Onnan semmi sem látszik belőle. Ha lennétek közelebb, halványan észre vesz.

– Ezek szerint van oxigénje, túlnyomáskiegyenlítője, hőszabályozása? – kérdezi a kapitány.

– Természetesen van, különben nem élnék.

Liuna már belejött a társalgásba. Ismét bekapcsolódik:

– Ilyen láthatatlan szkafanderről még soha sem hallottam.

– Nem csodálok. Van ez az egy darab. Még sehol sem gyártják, van saját találmány.

Most már Bercinek is megered a szava:

– Antonio bácsi saját találmánya?... Akkor bizonyára ez a magyarázata a dolognak. Ezért tetszett titokban a Holdra jönni, hogy kipróbálja.

A brazil nem válaszol azonnal. Majd amikor megszólal, pokolsötét a hangja:

– Mondjuk, hogy ezért is... de ez a történet van hosszú. És az én legsajátabb magánügye!

Pierre-nek is akad kérdeznivalója:

– Antonio bácsi! Az elektromos erőterhez honnan tetszik elegendő energiát kapni?

– Ez is magánügy-kategóriámba tartozza.

Csibész, aki eddig egy szikla fekete árnyékában fekete mivoltában láthatatlanul feküdt, most a többiek elé lépked, peckesen megáll a brazillal szemben – és csóválja a farkát.

– Ni csak! Itt lenni kiskutya is... neve Csibész! De hát ő igazán van szkafandervédelem nélkül! Hogyan ez lehet?... Ó, kezdem érteni meg! Csibész van robotkutya!

Berci büszkén kihúzza magát (már amennyire a szkafander engedi).

– Édesapám készítette. Pierre-nek hoztam ajándékba.

– Ha ő van robot, és nem vad pusztá terelő eb, miért engem megharapta?

– Bioáram-érzékelő van beleépítve. Csibész érzi, ha valaki nem mond igazat – csomagolja selyempapírba Berci a „gonosz indulatokat hord a szívében” meghatározást. – Ilyenkor dühbe gurul, és támad.

– És mondasz nekem, van benne rövidhullámú rádió is?

– Tizenhét milliméteres sávon működő vevő.

– Engedelmeddel próbálom ki... Csibész! Vagy kedves kiskutya, jöjjél ide énhozzám!

Csibész engedelmesen elindul São Felipe felé, s közben boldogan csóválja a farkát. Szíriusz kapitány alkalmasnak véli a pillanatot békéltető tárgyalások kezdésére.

– São Felipe úr, eszem ágában sincs megbántani önt, illetlenül kíváncsiskodni, vagy beleavatkozni az életébe... de belső erő kényszerít, hogy megkérdezzem: nem lenne okosabb, ha szépen visszajönne velünk a kupolavárosba? Hollétét nem árulnánk el senkinek. Mondjuk: nálam lakna... és elbeszélgetnénk...

Antonio torz nevetése szakítja félbe az ajánlatot.

– Nem is lenne rossz, kapitány... bárcsak lehetne tenni. De nem szabad. Értse meg, nem szabad! – Egyre indulatosabban magyaráz: – És kérek, hagyjanak engem békében! Ne kövessenek! Ne firtassák a titkot! Ne üssék olyasmibe az orruk, amihez semmi van közük!... Én nem haragszom magukra... még nem haragszom! De követelek, hogy azonnal hagyják abba az a kurkászó nyomozósdit, mert rajta lesz veszésük!... – Egyre hangosabban ordít: – És

figyelmeztessék Gomes kormányzót, hogy kisujját sem rám emelje, mert visszaütök!... Iszonyatosan visszaütök!...

Pierre próbálja csendesíteni:

– De kedves Antonio bácsi... Antonio São Felipe felüvölt:

– Szíriusz! Vigye innen a gyerekeket!... Azonnal! Amíg viheti el őket békén!... Menni! Menni!...

– Megyünk, Antonio. Egyetlen kérdésem volna még. Hívni fogom önt ultrarövid hullámon, 17 milliméteres sávon. Tudja venni?

– Tudok...

A brazil most egészen halkán beszél, de ez félelmetesebb, mint az előbbi ordítás:

– Szíriusz kapitány! Tűnjenek már innen elfelé! A Galaktikára mondok, ha tíz másodpercig még vannak, megölök magukat!...

Viktor Szíriusz a Há-Ef-Cé felé fordul.

– Indulás!...

*

Mennek. Szótlánul...

Megtettek már vagy egy kilométert. Liuna éppen azt mondja:

– Borzasztóan sajnálom őt...

Amikor hívást jelez sisakjában a rádió. Antonio São Felipe jelentkezik.

– Bocsánatot akarok kérni, Szíriusz kapitány. Indulatos és goromba voltam. Belátom, és nagyon sajnálom. Higgye el, hogy tisztelem és nagyrabecsülöm önt. És titeket is kedvellek, gyerekek. No... ezt el kellett mondanom. Üdvözlöm a szüleiteket. Kérem, kapitány úr, mondja meg nekik: vigyázni fogok a gyerekekre, nehogy bajuk essék... ha bármi történék. Vége.

Hosszú percekig nem szól egyikük sem. Végre Liuna összeszedi maradék bátorságát, és megkérdezi:

– Szíriusz bácsi... mi lehet az a bármi... ami történik, vagy történék...?

– Nem tudom kislányom... De ennek az embernek iszonyú hatalom van a kezében!

Ebben a pillanatban Berci rémülten felkiált:

– Csibész!... Hol van Csibész?!

Szíriusz kapitány nem érti a kérdést.

– Mi van Csibésszel?

– Azt kérdeztem, hogy hol van.

– Az ám! Hol van Csibész?... Berci, te vigyáztál rá!

A fiú teljesen összezavarodik.

– Igen... idejövet. Aztán amikor köves talajhoz érkeztünk, bekapcsoltam. Ott szaladgált körülöttünk...

Pierre-nek végre eszébe jut, hogy mi is történt.

– Antonio bácsi hívta magához. Emlékeztek?... És Csibész engedelmesen ment, még a farkát is csóválta. És azóta nem láttuk... A nagy izgalomban megfeledkeztem róla... Csibész! Kedves kutyusom!... Szíriusz bácsi! Van bőségesen oxigénem, visszamegyek érte! A Hold mélyéből is előkerítem!

– Szó sem lehet róla! Megtiltom!

Pierre könyörgésre fogja a dolgot:

– Szíriusz bácsi! Nagyon kérem... tessék megengedni! Talán Antonio bácsi is hajlandó lesz segíteni... megtalálom... kérem, nagyon kérem...

A hangszórókban ismét felhangzik Antonio hívása:

– Figyelem! Figyelem!... Szíriusz kapitány! Csibészt ne keressék. Itt van nálam. Szükségem van rá, ezért kölcsönvettem. Vissza fogják kapni. Vége.

Az izgalmas percek után most dermedt csend ül a sisakokban. Nagy sokára Liuna töri meg a torkokat szorító némaságot:

– A Csibész-kérdés tehát megoldódott: vendégszereplés Antonio São Felipe úr színházában!

– Antonio São Felipe színházában... – ismétli a kapitány, de ezt úgy mondja, mintha egészséges harminckét fogával péppé akarná rágni a „színházában” szót. – Ezer hidrogénbomba!... Eszembe jutott, hogy honnan ismerem!...

ÖTÖDIK FEJEZET

amelyben egy hét év előtti tragédiáról is szó esik

– Leonida! Megjöttünk!

– Látom, Viktor Szíriusz.

– Éhes és szomjas az egész társaság. Megkínál valamivel?

Szíriusz kapitány – maga előtt terelvén a Há-Ef-Cé „féllel” megfogyatkozott tagságát – e szavakkal lép be a hajdan volt francia királyi szerető kéjlikáról másolt cifra házába.

Leonida néni válasza nem késik:

– Látom, nemcsak éhesek és szomjasak, hanem piszkosak is! Hol mászkáltak?

A fiatalok Szíriusz bácsira néznek. Megmondhatják-e? Leonida néni megsértődik.

– Vegyék úgy, hogy nem kérdeztem semmit. Nem vagyok rá kíváncsi!... Hiszen úgyse szólnának igazat!

Szíriusz bólint.

– Nem titok. Megmondhatjátok.

– Tetszik tudni, Leonida néni – kezdi a mesét Berci –, odakint sétáltunk a Hold felszínén. Ott mindent vastagon borít a finom, tapadós por...

– Nekem magyarázza, kedves fiam?... Jártam én a Nyugalom tengerében legalább százszor... Húsz évig tagja voltam az Önkéntes Életmentő Brigádnak!... Nagyon jól tudom, hogy holdpor nem kerülhet a szkafander alá!

– Igen, ez igaz. De mi akkor lettünk piszkosak, amikor levetettük az úrruhát meg a csizmát. Amikor kiráztuk...

– No, akkor indulás tusolni! Maguk, fiúk, menjenek Viktor Szíriusszal a fürdőszobájába, te, kislányom, velem jössz, majd jól lecsutakollak!

*

Úgy esznek, mint az éhes farkasok.

– Azt a kis fekete, bozontos kutyát hol hagyátok? Nem mintha hiányoznék nekem.

– Kölcsönadtuk, Leonida néni... azaz kölcsönvették kérdés nélkül. Vendégszerepel Antonio bácsinál.

– Az ám! Antonio bácsi! Végre szóba hozza valaki! – Liuna fürgén lecsap rá. – Szíriusz bácsi! Azt tetszett mondani: „Eszembe jutott, hogy honnan ismerem!...” Honnan tetszik ismerni?

– Előbb én is kérdezek valamit.

A három fiatal készségesen beleegyeznek.

– Tessék kérdezni! Állunk elébe!

– Nos, figyeljete! Akkor ismertem fel a brazilt, amikor távozásunk után rádión bocsánatot kért tőlünk. Mit vettetek akkor észre?

Pierre kezd találgatni:

– A bocsánatkérés szövegén?... Nagyon őszintének tetszett.

– Az is volt. De más nem tűnt fel?

– A hangján?... Vagy a hangsúlyán?

Szíriusz kivesz a zubbonya zsebéből egy gombnagyságú magnókazettát. Belehelyezi a hozzá illő méretű minimagnóba.

– Segíték. A szkafanderem sisakjába magnót szereltem. Ha olyan helyzetbe kerülök, amikor fontos lehet minden kiejtett szó, elindítom. Nos, felvettem ezt a bocsánatkérést is. Hallgassátok meg...

Bekapcsolja a kis készüléket. Vékonyan, tisztán, érthetően hangzik: „Bocsánatot akarok kérni, Szíriusz kapitány. – Indulatos és goromba voltam. Belátom és nagyon sajnálom. Higgye el, hogy...”

Liuna felkiált:

– Állj! Megvan!

– Halljuk! – biztatja a kapitány.

– Ennek az embernek én tréfásan azt ígértem, megtanítom jól a világnyelvre. Mert csúnyán összekeverte a szórendet és a ragokat. Most hallom, hogy nincs rá szüksége. Kifogástalanul, hibátlanul beszél.

– Igen, ez az! – helyesel Szíriusz. – A tökéletlen, zagyva kiejtés, nyelvünk nem tudása, egyike volt álcázásainak. Amikor őszintén bocsánatot kért, megfeledkezett a komédiázásról. És abban a pillanatban derengeni kezdett valami az agyamban. Teljesen tiszta akkor lett a kép, amikor Liuna kimondta a „színházban” szót. „Vendégszereplés Antonio São Felipe úr színházában!”... No, kislányom, kérdezz csak meg még egyszer!

– Honnan tetszik ismerni Antonio bácsit?

– Antonio bácsit sehonnan. De azt az embert, aki ma így nevezi magát, innen a lakásomból, a műtőasztalomról. A nevét nem tudom, de azt a nevet, amit akkor vallott a magáénak, azonnal megkeressük. Leonida, kérem, legyen szíves, hozza be az orvosi naplót, mondjuk öt évre visszamenően.

– Hozom, Viktor Szíriusz.

Pár másodperc múlva már jön is vissza, hóna alatt öt egyszerű fekete könyvvel.

– Melyik kell? A hetvenhetes, hetvenhatos vagy korábbi?

– Leonida kedves, összpontosítsa a figyelmét!

– Jó, összpontosítok.

– Úgy emlékszem, maguk hozták be azt a jéggé fagyott férfit... Pontosan az első Holdra szállás évfordulóján, július 20-án. Egy színtársulat szerepelt akkoriban a Holdon. Párizsból jöttek, és talán két hétig játszottak itt.

– Emlékszem, Viktor Szíriusz. A szerencsétlenül járt férfi a színtársulat tagja volt. Kivitték őket holdnézőbe a felszínre. Az illető elcsavargott a többitől. Nyilván elromlott úrruhájában a hőmérséklet-szabályozó. Mire az életmentő brigád megtalálta, már a tetszhalál állapotában volt. Levetkőztettük, bedörzsöltük, és gyorsan idehoztuk magának.

– Mikor történt ez?

– Nem nagyon régen. Szó sincs öt évről!... Várjon csak... hetvenhatban vagy hetvenhétben...

– No, nézzük akkor először a 2476-os évet... július 5... 8... 9... – türelmesen lapozgatja a naplót. – Kicsit régimódi ez a keresgélés. Ha volna valamilyen házi számítógépem, abba csak betáplálnánk a kérdést: mi az igazi neve São Felipe úrnak?... Három másodperc alatt kidobná a választ... július 18... július 19... 22... augusztus... No, ebben a könyvben már nem lehet.

– Talán a következő évben.

Liuna odafurakodik a kapitány mellé.

– Tessék megengedni hogy én keressem meg.

– Keresd, kislányom.

Liuna ügyesen lapoz. Hamarosan megtalálja július huszadikát. Böngészi a bejegyzést:

– Ffi... ÖÉB... asp... hix... Szíriusz bácsi! Ebből egy mukkot sem értek!

– Majd elmagyarázom. Nézd csak, itt a dátum, amit keresünk. 2477. július 20. Sol–118. A Ffi azt jelenti, hogy férfi. Ez a három nagybetű az Önkéntes Életmentő Brigád rövidítése. Ők hozták be. A következő bejegyzés: asphixia, a tetszhalál latin neve. Ez az ember lehült, megfagyott odakint.

– Megfagyott? – csodálkozik Berci. – Szíriusz bácsi, Sol–118-kor nem lehet megfagyni! Legalább plusz 140 fok Celsius van a felszínen!

– Ne hamarkodd el, Vasgyúró – figyelmezteti barátját Pierre. – Sol-időben is meg lehet fagyni, ha árnyékos helyen tartózkodsz!

A kapitány helyesel:

– Pierre igazat mond. Levegő nélkül nincsen hőmérsékleti atmoszféra. Ahová a Nap süt, ott forrás van. Árnyékban viszont a világűr hidegét érzed... Nézd csak, itt lejjebb olvashatod a baleset rövid leírását. „Észrevettem, hogy szkafanderem hozzáállítóját nem működik. Tudtam, hogy a 140 fokos hőségben néhány perc alatt biztosan elpusztulok, Utolsó erőmmel bemásztam egy eléggé mély szakadékba. Annak árnyékos fenekén meglapultam. Elmúlt a kibírhatatlan meleg, előbb kellemesen lehültem... majd egyre hidegebb lett. Tudtam, hogy rövidesen el fogom veszíteni az eszméletemet, és meg kell fagynom. De bíztam abban, hogy keresni fognak, s így talán megmenekülök.”

– Szíriusz bácsi – vélekedik Pierre –, ez az ember nem lehet színész. Nincs az a holdmérnök, aki hasonló helyzetben okosabban tudott volna viselkedni.

– Nézzük a foglalkozását, hiszen bediktálta... A Dél-európai Komédia Színház műszaki dolgozója. Tehát valóban nem színész. Műszaki dolgozó. Lehet a világítás kezelője, hangmester vagy aki a díszleteket tologatja...

– Semmiképpen nem illik ez a foglalkozás ilyen nagy tudóshoz, mint Antonio bácsi. – Ez Liuna Steff nézete. – Jól emlékszem erre a színházra. Édesanyám elvitt három előadásukra, majd az igazgató engedélyével a szünetben megtekintettük a színpadot. Ott láttam ilyen „műszaki dolgozókat”, akik a kapott utasítás szerint mindenféle gépekkel munkát végeztek. Ha egy darabot ezerszer játszottak, akkor ezerszer ugyanazt! El sem tudom képzelni Antonio bácsit ebben a lényétől merőben idegen munkakörben! Miért vállalta volna?

Berci szeme élénken csillog. Ezt olyankor teszi, ha rájön valamire, megfejt valamit.

– Azt hiszem, világos, miért vállalta. Hogy a társulatban elvegyülve könnyebben bejusson a Holdra. Nincs igazam, Leonida néni?

– Nahát... maguk megbolondítják a magamfajta öregasszonyt! Mondok valamit: most már világosan emlékszem erre az esetre. A színtársulat egy része kérte, hogy mutassák meg nekik az igazi Holdat. Huszonheten öltöztek szkafanderbe, és két vezetővel kiszilipeltek. Az ugye huszonkilenc. Amikor visszajöttek, már csak huszonnyolcan voltak. Egy közülük elkódorgott, külön utakon járt. Ekkor riasztottak minket. Hamar megtaláltuk...

– Ez volt a szerencséje – mondja a kapitány –, mert még életre tudtam kelteni. Itt a napló következő rovatában soroltam fel az alkalmazott eljárást, az injekciókat és a gyógyszereket. Két és fél óra múltán tért magához. Akkor azonnal megkérdeztem a nevét és a lakcímét.

– És ő mondott valami hamis nevet és hamis címet – vágja rá Pierre. – Egy álnévvel több vagy kevesebb!...

– Már ne haragudjanak, hogy folyton beleszólok a dolgukba – szabadkozik Leonida néni –, de magának, fiam, nincs igazam. Nagyon jól emlékszem, hogyan történt, mert én írtam be a naplóba az adatokat. Alighogy visszatért az életbe a nyomorult, Viktor Szíriusz így szólt hozzá: „Érti, amit mondok?” Ő halkán válaszolta, hogy igen. „Diktálja be a nevét és a címét!” – parancsolt rá a gazdám. Ő azonnal mondott egy nevet és egy városi. Már nem emlékszem, hogy mi volt az, de ott olvasható a naplóban, mert leírtam. Később, mielőtt eltávozott, azt

kérdezte tőlem: „Milyen nevet és címet mondtam?” Megmutattam neki. Erre nézte, mereven, sokáig... aztán legyintett a kezével: „Mindegy...” Szerintem, ahogy kábulatából ébredt, önkéntelenül az igazi nevét és címét mondta be, amit később megbánt.

Liuna az öregasszonyhoz fut, megöleli.

– Leonida néni a legtökéletesebb nyomozó! Javaslom, hogy válasszuk meg a Há-Ef-Cé dísztagjának!

– Ne bolondozzatok velem!

Szíriusz kapitány felháborodást színlel.

– Mi ütött belétek? Már egyikőtöket sem érdekli Antonio São Felipe feltehetően valódi neve?

Berci feszes vigyázzba vágja magát.

– Tisztelettel jelentem kapitány úrnak, nagyon is érdekel! Szíves engedelmével felolvasom!... Lakhelye: Rio de Janeiro. Neve: Perez Casteiro.

*

Szíriusz kapitány még aznap este videfonkörkapcsolást kér. Amikor készüléke képernyőjén egymás mellett megjelenik Pierre, Berci és Liuna kíváncsi arca, „szózatot” intéz hozzájuk:

– Tisztelt Há-Ef-Cé! Ti és csekélységem mind a mai napig derekasan dolgoztunk egy rejtély megfejtésén, amit nevezünk ezután Casteiro-ügynek. Sajnos a Casteiro-ügy túlnőtt műkedvelő kereteinken. Egész világunkat veszélyeztető államügygyé dagadt. Éppen ezért holnap reggel feltárjuk az igazságot a Hold Állam vezetői előtt. További munkánkhoz irányítást és segítséget kérünk. A megbeszélésén ti is részt vesztek, de csak mint csendes megfigyelők. Ígérjétek meg, hogy nem szóltok bele a „nagyok” tanácskozásába.

– Megígérjük!

– Utólag majd mindent megbeszélünk. Találkozás a Luna-1-es kupolaváros minifurgon-állomásán, holnap reggel Sol-260-kor!

*

Martim Gomes kormányzó dolgozószobájában a rögtönzött tanácskozáson jelen van Viktor Szíriusz nyugállományú űrhajóskapitány, Adam Renard, az Urándúsító igazgató-főmérnöke, Gruber ezredes, a Rendfenntartó Csoport parancsnoka, Ikeno Toyama, a minifurgon közlekedési központ igazgatója, a Há-Ef-Cé három tagja: Pierre, Liuna és Berci, valamint házigazdájuk, a Hold Állam kormányzója.

Óriási, süppedő karosszékekben ülnek, és gondterhelten hallgatnak.

Pár perce ért véget Szíriusz kapitány beszámolója. Elmondott majdnem mindent, ami a mai napig történt. Csupán a lyukkártya ellopásáról, Gruber ezredes felültetéséről nem tett említést. A derék parancsnok tekintete forró hálát sugárzott Viktor Szíriusz felé... és mintha Ikeno Toyama ferde keleti szemében egy kis mosoly bujkált volna.

– Egyéb közölnivalója nincs, kapitány?

– De van, kormányzó úr. Azt az igazolványképet, amelyet a Hotel Galileiben találtunk, és Casteirót ábrázolja, még tegnap délután képtávíron leadtuk a Dél-amerikai Államszövetség Rendfenntartó Alakulata Információs Osztályának azzal a kérdéssel, ismerik-e. Ma reggel érkezett meg a válaszuk. Pierre, kérlek, olvasd fel.

Pierre feláll, és olvasni kezd.

– „Viktor Szíriusz nyugállományú űrhajóskapitánynak. Hold Állam, Luna-28-as kupolaváros. Megállapítjuk, hogy a sugárzott elektron arckép Perez Casteiro Rio de Janeiró-i illetőségű jelenleg 36 éves személyt ábrázolja. Foglalkozása geológus, asztrofizikus, tervező mérnök. 2474-től 2476-ig neurotikus elváltozással egy santosi idegklimkán ápolták. Állapota

ön- és közveszélyes volt. Onnan három éve megszökött. Azóta ismeretlen helyen tartózkodik...”

Adam Renard keserű gúnnal jegyzi meg:

– Ezek szerint Casteiro örült... és ez a három gyerek egy örült emberrel ingerkedik? Nem hiszem.

Szíriusz kapitány udvariasan megjegyzi:

– Bocsánat, még nincs vége. Folytasd, Pierre!

– Igenis. „Nevezett személy előélete: A Brazil Műszaki Egyetemen végzett, világgyűrűs kitüntetéssel. Kilenc évvel ezelőtt megnősült. Feleségül vette Conchita Ibanez hírneves filmsztárt. E házasságból fiúgyermek született. Öt évvel ezelőtt, pontosan 2474-ben, egy hibás vezérlésű graviplán miatt Perez Casteiro elvesztette feleségét és négyéves Pinton nevű kisfiát. Ekkor mutatkoztak rajta először betegségének jelei. Életveszélyesen megfenyegette a Dél-amerikai Graviplán Központ vezérigazgatóját és Brazília akkori közlekedési miniszterét: kijelentette, hogy megöli őket. Véres bosszút esküdött, majd dühöngött, tört-zúzott. Ekkor került zárt intézetbe.”

Pierre összehajtogatja a papírt.

– Vége.

Adam Renard most megfontoltabban nyilatkozik:

– Ez a közlés sok mindent megmagyaráz. Kár, hogy ilyen rövid. Egyébként, azt hiszem, én is törnék-zúznék, és vérét kívánnám a bűnösöknek, ha elveszíteném miattuk a feleségemet és a fiamat. Ebből nem következik, hogy örült valaki. Casteiróval egy teljes napon át beszélgettem szakmai, tudományos kérdésekről. Kiváló tudósnak és kiegyensúlyozott, nyugodt embernek ismertem meg. Lelki torzulásoknak nyomát sem észleltem. Súlytalan, láthatatlan úrruhája, elektromos erőtérvédelme korszakalkotó találmány. Mit gondolsz, Viktor, ilyen kapacitású ember idegrendszerében párhuzamosan felléphetnek-e súlyos defektusok?

Szíriusz kapitány hümmög egy sort, aztán mégis kimondja az igazságot:

– Igen. Az orvostudomány tud olyasmiről, hogy beteg idegrendszerű egyének agyában zseniális ötletek születnek, és időszakosan abszolút nyugodt a viselkedésük. E kettő nem zárja ki egymást. Egyet azonban nem értek. A tudós Casteiro gondolatai kristálytiszták, következetesek. A gonosztevő Casteirónak is ugyanilyen következetesen kellene cselekednie. Gyanús viselkedésében, álcázásaiban, hamisításaiban azonban semmi logikát nem találok. Álnév alatt rejtőzködik: ez rendben van, megértem. Nem szeretne visszakerülni a bolondok közé. De miért bujkál éppen itt, nálunk, Hold Államban, ahol eltűnni szinte lehetetlen, miért nem a milliárdszor lakottabb Földön?... Hiába, nem találok rá magyarázatot.

Megtörli verejtékező homlokát, s úgy teszi fel az utolsó költői kérdést, mint amire válasz nem érkezhethet.

– Ki tudja, mit keres ez az ember a Holdon?...

Martim Gomes idegesen beletúr ritkuló ezüst hajába, aztán kicsit felemeli a kezét, jelezvén, hogy beszélni kíván.

– Én tudom. Engem keres. Öt évvel ezelőtt ugyanis én voltam Brazília közlekedési minisztere.

*

A bejelentés általános elképedést kelt. Utána tompa csendbe burkolózik a jelenlévő öt férfi és három gyermek. Az ismeretlen „veszély”, ami eddig elméleti messzeségben lebegett, most a közelükbe furakodott. Valósággal bekúszott a kormányzó dolgozószobájába...

Elsőnek Gruber tétova szavai hangzanak:

– Én..., én elrendelem... őriztetem a palotát... ezt a palotát. Éjjel-nappal őrségben lesz egy rendfenntartó... váltják egymást... esetleg kettő... fegyveres őrség...

Szíriusz kapitány intésére elhallgat.

– Miket beszél, ezredes! Ezt az épületet kétezer rendfenntartóval sem tudná megvédeni Casteiro húszmillió voltos erőterével szemben! A brazil akkor égeti hamuvá bármelyik kupolavárosunkat, amikor akarja!... – Gomes felé fordul. – Kormányzó úr, az elmúlt három évben, amióta Casteiro a zárt osztályról megszökött, történt valamilyen merényletkísérlet ön ellen?

Martim Gomes elgondolkozik.

– Határozott nemmel kell felelnem. Azelőtt, miniszter koromban, előfordultak fenyegető névtelen levelek, rejtélyes, otromba videfonálók, ólálkodók a minisztérium épülete körül. Ezekkel nem sokat törődtem, effélék a közéleti szereplés velejárói. De amióta a Holdon teljesíték szolgálatot, az ilyesféle zaklatások elmaradtak. Önök jól tudják, hogy a Holdon személyes testőrsége senkinek sincs... nekem sincs. A kormányzói palota kapuja nyitva áll éjjel-nappal, azt hiszem, nincs is rajta zár. Az jöhet be, aki akar. Casteiro gyilkos tervét aligha tudnám megakadályozni. Öntől tudom, kapitány, hogy ez az ember az elmúlt három évben minden valószínűség szerint több ízben megfordult a Holdon. Lehet, hogy álnéven huzamosabban itt is élt. Merényletét akár tízszer is végrehajthatta volna... Miért nem tette?

– Lehet, hogy nem is állt szándékában ilyesmi – mondja a kapitány, aki most inkább csak hangosan gondolkodik. – Nincs kizárva, hogy a „megölöm a vezérigazgatót és a minisztert” kijelentés el sem hangzott... valamelyik újságíró vagy plasztivizorriporter agyalta ki, hogy szenzációsabb legyen a híre. Persze ennek az ellenkezője is igaz lehet...

– Hiányosak az értesüléseink – állapítja meg Renard igazgató. – A felolvasott jelentés is roppant szűkszavú. Hiányoznak belőle azok a fontos részletek, amelyek mélységében tárnák fel az eseményt. Vegyem csak a magam példáját: öt éve történt az a graviplánszerencsétlenség. Igazán nem régen. Bizonyos, hogy a világ valamennyi plasztivizoradója bőségesen foglalkozott az üggyel, megírták a hagyományos lapok, a Hangos Képes Hírek beszélt róla, talán még a somnambul-sugárzók is műsorra tűzték... és mégis alig-alig emlékszem az esetre. Jó lenne elolvasni és meghallgatni most, hogy mit közöltek róla az újságok, meg kellene tekinteni az akkori filmhíradókat és plasztivizormagazinokat. Meg kellene ismernünk a teljes igazságot. Tudom, hogy ez nem lehetséges, hosszadalmas, bonyolult...

Ekkor az egyik óriási karosszék puha párnái közül fölemelkedik egy szeplős kislány, és bátran beszélni kezd.

– Én ugyan megígértem Szíriusz bácsinak, hogy nem szólok bele a felnőttek tanácskozásába, de édesanyámtól tudom: a nők nem szokták megtartani az ígéretüket. Ezért beleszólok.

– Jól teszed, csöppség! Csak bátran! – biztatja a kormányzó.

– Felajánlom, hogy a Hold Állam központi könyvtárában, amelyet édesanyám vezet, s amelynek rendkívül gazdag folyóirattára van, átnézem a 2474-es évfolyamú lapokat, meghallgatom a hangos újságokat. Beszervezem tíz osztálytársnőmet segíteni. A minket érdeklő anyagokról fény- és hangmásolatokat készítünk. Mindezt 24 órán belül! Munkánkat természetesen édesanyám irányítja.

Liuna ajánlatát lelkes helyeslés követi. Ez a siker Pierre-t is felbátorítja.

– Én is javasolnék valamit... illetve egy barátom beszélt valamiről, amit el kell mondanom. A barátomat Roberto Namorának hívják, a Híradástechnikai Intézet mérnöke. Tavaly tanulmányútra Japánba küldték. Fél évet töltött ott. Csodálatos dolgokat látott. Elvitték többek között egy szigetre, azt hiszem, Amami a neve, ahol a Kelet-ázsiai Dokumentációs Központ székel.

Toyama igazgató közbeszól:

– Ismerem.

– Ezen a szigeten – folytatja Pierre – létesült egy valóságos metropolis, amelynek minden épülete archívum! Millió és millió régi filmhíradót, dokumentumfilmet, televíziós híradót, plasztikino- és plasztivizor-riportanyagot gyűjtöttek össze az egész Földről, száz évre visszamenőleg. Az egészet töviről hegyire feldolgozták, kompjuterizálták. Kizárólag filmgyárakat, plasztivizortársaságokat, tudományos kutatókat, intézményeket szolgálnak ki. Működésükre a barátom elmondott egy példát. Kéred a nagy szaharai földrengés rekapitulációs filmjét. A számítógép a rengeteg anyagból másodpercek alatt kikeresi az erre vonatkozó felvételeket, és továbbítja a laboratóriumba, ahol automaták azonnal mágneses képre és hangra játsszák át. Félórába se telik, viheted a szalagot.

– Mindez nagyon érdekes, de sajnos nincs időnk arra, hogy Japánba utazzunk egy esetleg hasznos, esetleg haszontalan mágneses tekeréscért.

– Félreértettél, édesapám, de bizonyára én nem beszéltem elég világosan. A Dokumentációs Központ az összegyűjtött, anyagot plasztivizorral átsugározhatja nekünk a Holdra, abban a megközelítően tíz hasznos órában, amíg Amami szigetét a Föld felénk forduló oldalán láthatjuk. Ezek a közvetlen adások tiszták, élesek, színesek. Holnap délben már birtokunkban lehet az egész anyag.

– Nagyszerűek a te ifjú barátaid, Viktor! – fordítja barátira a szót Martim Gomes. – Fogalmazd meg kérésünket a Dokumentációs Központnak, Amami szigetére. Azonnal továbbítom a Világállam vonalán.

Ekkor szerényen felemelkedik Ikeno Toyama, és mélyen meghajol a kormányzó előtt.

– Tisztelettel kérem, ne fogyasszák fölöslegesen szellemi és fizikai energiájukat, bízzák értelmetlen személyemre a kérés elintézését. A Kelet-ázsiai Dokumentációs Központ vezérigazgatója ugyanis bölcs és tiszteletreméltó édesapám negyedik feleségének második unokafivére. Haladéktalanul beszélek vele, s ő hálás lesz, hogy szolgálatunkra állhat.

– Pompás! Toyama igazgató úr tehát elintézi. Akkor már csak a lenhajú Aino van hátra. Őt személyesen fogom felkérni...

Liuna közbeszól:

– Már nincs rá szükség, kormányzó bácsi! Édesanyám köszöni a megtisztelő bizalmat, szívesen elvállalja.

– Ezt te honnan tudod?

– Innen! – mutatja a kislány Perez Casteiro arany pecsétgyűrűjét. – Ez a világ legtokéletesebb URH adó-vevője. Ezt is Antonio bácsi... azaz Perez Casteiro készítette. Ráálltam a Központi Könyvtár ultrarövid hullámsávjára. Édesanyám hallotta felajánlásomat, és már megbeszéltük: kész segíteni. Holnap reggelre már be is hívta a tíz lányt, és kikészíti nekünk a 2474-es esztendő valamennyi dél-amerikai képes magazinját!

Martim Gomes kormányzó megsimogatja a piros, kócos hajacskát. Aztán Szíriusz kapitány felé fordul, és nevetve mondja: .

– Viktor! Öreg barátom! Hogyan bírsz ezekkel a táltoscsikókkal?...

*

Másnap a tizenegy lány fáradhatatlan buzgalommal reggeltől estig brazil, argentin s egyéb dél-amerikai képeslapok ezreit lapozza át, töméntelen mennyiségű hangos újságot hallgat meg. Casteiro feleségéről, a szép Conchita Ibanezről százsámra találnak riportot. „Viva Conchita!” „Magnífica Conchita!” A filmsztár hallatlanul népszerű volt... A graviplántragédia aztán heteken át szomorú szenzációja lett a Dél-amerikai Államszövetség valamennyi hírközlő szervének.

A hasznosnak vélt képeket, szövegeket és hangokat azonnal vetíthető diákra és lejátszható hangszalagokra fénymásolják. Liuna és barátnői estére végeznek a hatalmas munkával, s a begyűjtött „zsákmányt” Szíriusz kapitány lakására szállítják.

Közben Roberto sem henyél. Több órán keresztül veszi és rögzíti az Amamiból érkező adást. Este Sol-224-kor már ott púposodik a rengeteg tekercs és kép Szíriusz kapitány munkaasztalán. Több órás eseménysorozat. A Há-Ef-Cé tagsága, Roberto Namora és Viktor Szíriusz egész éjjel vetít, lehallgat, csoportosít, selejtez, vág és ragaszt – s közben Leonida néni grúz teáját, süteményeit, hideg üdítőit fagyasztja. Hajnali Sol-218-ra bemutatásra kész a Casteiro-ügy dokumentációs anyaga.

– Most pedig gyorsan hazamegy mindenki. Délig alusztok! Ebéd után, pontosan Sol-206 órákor találkozunk a kormányzó dolgozószobájában!

*

Sol-206 óra. Roberto már felállította a plaztivizor nagy képernyőjét, s a diaposzítívok sztereóvásznát. Elhelyezte a hangszórókat, kipróbálta a képet és a hangot...

Martim Gomes másodpercnyi pontossággal lép a szobába. Körülnéz. Fáradt, nyúzott, komor arcokat lát: három gyereket, Robertót és a kapitányt.

– A többiek?

– Nézd, Martim, mi öten már láttuk. Mi állítottuk össze. Úgy gondoltuk, hogy most bemutatjuk... egyedül neked. Azután te dönts el, hogy még ki nézze meg.

A kormányzó bólint.

– Rendben van.

Leül az íróasztalához. Megtörölgeti a szemüvegét.

– Essünk túl rajta.

Roberto eloltja a terem világítását. A plaztivizor képernyőjén megjelenik egy jól ismert reklám: gögicsélő, boldogan rúgkapáló baba fekszik a graviplán bölcsővé alakítható ülésén – és látni lehet, hogy a gépben rajta kívül nincsen senki. A kamera távolodik, beveszi az egész graviplánt, mely magasan, a felhők fölött, iszonyú sebességgel repül célja felé. Közben ez a szöveg hangzik:

„Automata vezérlésű, vezető nélküli gépeinken még a csecsemő is biztonságosan utazhat egyedül!”

A gép leszáll a graviplántéren. A boldog szülők átveszik gyermeküket. A baba mosolyog, és csókot int a graviplánnak.

Szöveg: „A mi graviplánunk az ön gyermekének őrzője, dajkája!”

A kép elsötétül.

A Plasztikino Magazin részlete következik 2474-ből. A Rio de Janeiró-i graviplánállomáson ezrek és ezrek tolonganak. Főleg fiatal lányok. Majdnem mindenki virágot szorongat a kezében. Közben a láthatatlan riporter magyaráz:

„A tömeg Conchita Ibanez filmsztárt búcsúztatja, aki Pinton nevű kisfiával Korzika szigetére utazik. Ott forgatják majd új filmjének külső felvételeit... Végre! Operatőrünk a művésznő közelébe férközt, akire valóságos virágeső hull. Virág! Virág! Virág! Ölelgetik, csókolgatják! Boldog, aki megérintheti a ruhája szegélyét! Kisfiával az ölében ő az áldott anyaság eszményképe!”

Karcsú, magas, elegáns férfi tör utat magának:

„Conchita drága, jöjj! Be kell szállnotok!... Add ide Pintont, majd viszem én... Kérem, engedjenek!... Utat kérek!...”

Ismét a riportert hallani:

„A férfi, aki ügyesen átvezeti őket az ünneplő sokaságon, Perez Casteiro, a szépséges Conchita férje. Fiatal asztrofizikus, aki néhány jelentős találmányával szakmai körökben máris ismertté tette a nevét.”

A következő kép az óriási felszállóterre viszi a nézőt. Itt a minden irányban szerteágazó mozgójárdák egyikére lépnek, ez szállítja őket az indulásra kész graviplánhoz. S miközben a

kamera alulról, felülről, közelről, távolról, kívülről, belülről a graviplánt mutatja, így beszél a riporter:

„Íme, a graviplán! Korunk csodája, a legmodernebb közlekedési eszköz! Gyorsasága, kényelme, biztonsága utolérhetetlen! A szemünk előtt égne meredő G-68-as sorszámú gép a körülbelül tízezer kilométeres utat – átlagosan 100 kilométer magasságban – 1300 m/sec sebességgel két óra alatt teszi meg – pilóta nélkül! Igen, pilóta nélkül! Bérelt graviplánon ön és családja nyugodtan utazhat egyedül! A gép másodpercnyi pontossággal célba ér!”

Vált a kép. Conchita és Pinton közelről látható, beszállás előtt. Casteiro leteszi a gyereket a betonra. Megöleli, megcsókolja a feleségét.

„Vigyázzatok magatokra. Három nap múlva utánatok megyek. Pinton, kisfiam, jó légy. Fogadj szót anyukának!”

„Jó leszek, ha hozol nekem ajándékot.”

„Ajándék nélkül is jónak kell lenni!... Conchita drágám, mindent ellenőriztem, gondosan beprogramozták a gépet. Neked csak az indítógombot kell megérintened.”

Gyönyörű, kinagyított képet látni most a filmsztárról.

„Ne aggódj, szívem. Sokszor utaztam már egyedül, pilóta nélkül. Ez a graviplán biztonságos, engedelmes jószág. Két óra múlva felhívlak az ajacciói hotelből.”

Még egy utolsó csók. A forgalmi tiszt udvariasan besegíti az utasokat a kabinba, előírásosan rájuk zárja az ajtót... A mozgójárda a férjet és a tisztet visszaszállítja az állomásépületbe. Nagytotálban látszik az egész felszállótér. A graviplán indítórakétái begyulladnak, a gép lassan emelkedni kezd, gyorsul. Meredek szögben – tűzcsíkot húzva maga után – felszáll a magasba...

Szíriusz kapitány szólal meg a sötétben:

– Álljunk meg egy percre!

– Igenis – válaszol Roberto, és bekapcsolja a rejtett mennyezetvilágítást.

A kapitány a kormányzóhoz intézi a szavait:

– Ha valaki akkor odafigyel, már itt észrevehette volna, hogy baj van. Ez a graviplán szemmel láthatóan a megszokottnál nagyobb gyorsulással indult.

Ismét sötét...

A Dakari Hangos Újság felnagyított címlapja. Rajta hatalmas betűkkel a főcím: ELTŰNT GRAVIPLÁN!... A sztereóvászonról Conchita Ibanez arca mosolyog az olvasóra. Az újság belső lapján elektronkép a búcsúzásról. A hangszóróból az újság hangját hallják:

„Mint előző kiadásunkban már jelentettük, ma délután 14 órakor Conchita Ibanez és kisfia Rio de Janeiróból a G-68-as számú vezető nélküli graviplánon Korzika szigetére utazott. 14 óra 20 perckor jelentette a Zöld-foki-szigetek kísérőradar-állomása, hogy a gép nem lépett be az általa ellenőrzött szektorba. Ugyanezt jelentették a São Salvador-i, natali és São Pauló-i állomások is. A térség valamennyi radarállomása kutatja az eltűnt gépet, eddig azonban sikertelenül.”

„Brazíliai tudósítónk felkereste az aggódó férjet: – Mit gondol, mi történhetett a graviplánnal? – Nem tudom, de remélem, hogy semmi rossz. Mindig ilyen géppel szoktunk utazni, eddig soha semmi zavar nem mutatkozott. Bízom abban, hogy a graviplán robotpilótája valamilyen általunk nem ismert ok miatt letért a kijelölt útvonalról. Remélem, ha késéssel is, de szerencsésen megérkeznek.”

A Dél-amerikai Államszövetség Piasztivizor Adója közölte 16 órás híreiben:

„Rio de Janeiró-i tudósítónk szerint a G-68-as számú középtávolságú személyszállító graviplán eltűnésének okát a visszajelző automatikából sikerült megállapítani. E szerint a gép nem a szabályos 1300 m/sec sebességre, hanem ennek pontosan a tízszeresére, azaz másodpercenként 13 kilométeres sebességre gyorsult. Ez nagyobb a szökési sebességnél.”

A São Salvador-i Hangos Újság tudósítója felkereste a graviplánállomás parancsnokát. Címlapon a parancsnok arcképe.

„Parancsnok úr, lehetségesnek tartja, hogy hibás volt a graviplán vezérműve?”

„Kizárt dolog. Ezek a gépek tízszeresen vannak biztosítva.”

„Lehetségesnek tartja, hogy a szökevény masina kilépett vagy kilép a Föld gravitációs teréből?”

„Európa, Amerika és Afrika valamennyi lokátora keresi az eltűnt graviplánt. Szupersebességű kutatócirkálókat indítottunk a feltételezett irányokba. Ezek még befoghatják és visszatéríthetik.”

„Nem gondolja, parancsnok úr, hogy gombostűt keresnek a szénakazalban?”

„Mivel a graviplán az óriási végsebesség miatt azonnal eltért kijelölt útjától, valóban azt lehet mondani, hogy bárhol lehet a világűrben.”

A Párizsi Plasztivizorban Fernand Fontaine úrhajózási szakértő nyilatkozott:

„Conchita Ibanez és kisfia, Pinton Casteiro immáron több mint három órája távolodik a Földtől. Eddig hozzávetőleg 130 ezer kilométer utat tettek meg. De merre, milyen irányban?... Ki tudja. Utasfülkéjük levegővel és fűtéssel mindössze 12 órányi időtartamra van ellátva. Kérdésem: ki a felelős a történetekért?”

Riport a Brasilia-II plasztivizorállomás aznapi híradójából:

„Operatőrünk bravúros felvételeket készített Rio de Janeiróban! Helikopteren követte azt a légitaxit, amely a teljesen feldúlt állapotban lévő Perez Casteirót a graviplánállomásra vitte.”

A taxi leszáll az állomásépület legfelső teraszán. Casteiro óriási iramban rohan le a lépcsőn, majd fel az indítótoronyba. Mindent vagy mindenkit, ami vagy aki útjába kerül, elsodor. Az operatőr követi. Futás közben is forgat. A kép természetesen ugrál, de az esemény nyomon követhető. Casteiro most betöri az üvegajtót, valósággal berobban az irányítóterembe:

„Tudnak valamit róluk?!... Keresik?!”

A rádióosztást próbálja csillapítani:

„Nyugodjék meg, mérnök úr...”

Casteiro magából kikelve üvölt:

„Ne mondja nekem, hogy nyugodjam meg! Hogyan nyugodjam meg, amikor hat óra múlva megfullad és megfagy a feleségem és a kisfiam?!... Conchita semmit sem ért a graviplánhoz, a kézi irányításhoz, a rádióhoz! Még egy konzervet sem tud kinyitni!”

A tiszt tovább próbálkozik az érveivel:

„Húsz szupercirkáló keresi őket abban a feltételezett zónában, ahol most lenniök kell. A Föld valamennyi rádióállomása őket kutatja... Casteiro! Miért engedte őket egyedül utazni?”

„Mert örült voltam! Mert hittem a reklámnak! – Gépeinken egy csecsemő is utazhat egyedül! – Graviplánunk az ön gyermekének őrzője, dajkája! – Conchita sokszor utazott már automata vezérléssel, tetszett neki...”

Egy vevőkészülék jelez.

„Bocsánat, jelentést kapok... Igen... London... Bergen... Grönland... Tajmir ... semmi...”

Casteiro felzokog.

„Conchita!... Hol van a feleségem és a fiam?!... Conchita!”

A jelenetsornak vége. Roberto tekerceket cserél. A félhomályban nagy csend ül, majd vékonyka, síró nyöszörgés hallatszik. Liuna próbálja visszafojtani a könnyeit.

– Sze... szegény Casteiro bácsi...

– Ne nézd, kislányom, ha nem bírod. Menj ki.

– Nem... nem... köszönöm. Úgyis láttam már az egészet... mindegy. Tudom, hogy most jön a legrosszabb, a legborzasztóbb...

A Rio de Janeiróban megjelenő Hangos Magazin késő éjszakai száma Nincs többé remény főcímmel gyászkeretben hozza Conchita és a kis Pinton színes, háromdimenziós fényképeit. A laphoz mellékelt mágneses hang tragikus pátosszal jelenti:

„Nincs többé remény! Elmúlt a tizenkettedik óra!... A megszökött graviplánban nincsenek meg többé az élet feltételei!... Az egész világ gyászolja Conchitát és gyermekét. Az Egyesült

Világrészek Szövetségének elnöke részvétáviratot intézett Perez Casteiro asztrofizikushoz. Nyilatkozatot kértünk a porba sújtott férjtől. A graviplánállomáson találtuk meg. Éppen akkor közölték vele, hogy a kormány visszahívta a szupercirkálókat. Beszüntették a keresést. Munkatársunk a Hangos Magazin nevében részvétét fejezte ki. Casteiro hosszú ideig némán bámult, mint aki se hall, se lát... aztán váratlanul felugrott, megragadott egy súlyos acélállványt, és ordítva megtámadta munkatársunkat: – Takarodjanak innen, bitang, dögevő hiénák! Az én fájdalommon nem fognak csámcsogni!... Takarodjanak! – És fejbe vágta az újságíró, akit előntött a vér. Szemfüles fotóriporterünk felkapaszkodott egy vaslétrára, onnan készítette felvételeit.”

Kép: színes, háromdimenziós fotók. Mindegyik a dühöngő Casteirót ábrázolja. Összetört szekrények, felborított asztalok, szétzúzott drága műszerek, leütött emberek...

„Megölök mindenkit! Ti bitangok! Ti vagytok az okai!... Megölök mindenkit!” – Az irányítóközpont dolgozói megpróbálták lefogni. „Casteiro, megőrült?” Az egyik tisztnek sikerült videfonhoz jutnia. „Karhatalom! Segítség! Azonnal jöjjenek!” – Casteiro félelmetesen forgatja feje fölött az acélállványt. Akire lesújt, annak vége! – „Nesze!... Neked is!... Pusztuljatok!...” – Megérkezik a karhatalom. Parancsnokuk revolverrel megcélozza a dühöngőt... Tüzel!... A kábító injekció a tébolyult ember karjába fúródik. Tíz másodperc múlva magatehetetlenül összeesik.

Képváltás: a közben megérkezett mentők az eszméletlen Casteirót kórházba szállítják...

Plasztikino. Filmrészlet a Heti Híradóból.

Riporterünk engedélyt kapott, hogy a nagybeteg Perez Casteirót a kórházban meglátogassa. Először a kezelőorvosával beszélt.

„Főorvos úr, milyen állapotban találok szegény embert?”

„Teljes letargiában. Komoran ül. Semmire sem válaszol. Nem eszik, nem iszik. Ha nem sikerül rábeszelnünk, holnaptól mesterségesen tápláljuk. Bemehet hozzá. Hátha maga szóra bírja.”

A riporter belép a kórterembe. Casteiro az ágya szélén ül. Fejét lehajtja, mozdulatlanul. Csíkos pizsamát visel. A kamera egészen közel hozza a megkínzott arcot, a reszkető kezeket...

„Casteiro úr! A Plasztikino Heti Híradója nevében szeretnénk néhány kérdést feltenni önnek. Biztosítom, hogy mélyen együtt érzünk önnel...”

Casteiro nem mozdul, nem válaszol.

„Ismételten kérem, hogy hallgasson meg. Kérdéseimnek semmiféle személyes vonatkozása nincs. Kérdezhetek?”

A beteg most kissé felemeli a fejét, belenéz az optikába, és rekedt hangon azt mondja:

„Nem. Menjen innen!”

A riporter vállat von, és elindul a kijárat felé. Ekkor váratlanul a félig halott szemekbe élet költözik.

„Várjon!... Tudja mit?... Nyilatkozom... Indítsa e] a képet és a hangot!... Szemet szemért, fogat fogért!... A graviplán vezérlőautomatája hibás volt. Ezért valakinek felelnie kell!... Üzenem mindenkinek: ha innen kikerülök, megölök két embert! Az egyik a Graviplán Központ vezérigazgatója, a másik Brazília Állam közlekedési minisztere!... Most elmehet!”

Martim Gomes nagyot sóhajt.

– Hát mégis mondta... nem az újságírók találták ki. Vége az összeállításnak?

– Még van két rövid tudósítás. Azonnal indítom...

A Dél-amerikai Hírek hagyományos napilap. Olvasni kell. nem hallgatni. Harmadik oldalán vastag, betűs főcím: Lezárult a szökött graviplán tragédiája. A cikkben a többi között ezt írja:

„...Miközben a csodaszép Conchita Ibanez és kisfia örök koporsójukban az úrben ismeretlen csillagvilágok felé repülnek, a szerencsétlen férjet és apát, Perez Casteirót elborult elmével a santosi idegklinika zárt osztályára szállították...”

Szíriusz kapitány a kormányzó felé fordul.

– Ezzel vége a 2474-es eseményeknek. Persze tudtunk volna akár hússzor ennyit is bemutatni, de akkor sem mondtunk volna többet, csak ismételnénk a történeteket. A lényegét láttuk. Van azonban még egy nagyon fontos, rövid kis tudósítás 2478-ból, vagyis két évvel későbből. Ugyanabból a napilapból idézünk:

„Santosi tudósítónk jelenti. Az Állami Idegklinika zárt osztályáról rejtélyes módon megszökött Perez Casteiro ápolott. Olvasóink bizonyára jól emlékeznek még tragikus sorsára, amiről annak idején bőségesen tudósítottunk. Két évvel ezelőtt vesztette el feleségét, a híres filmsztárt: Conchita Ibanezt és Pinton nevű kisfiát, egy automata vezérlésű gravíplán hibás programozása miatt. Felkutatására minden intézkedés megtörtént.”

„Lapzártakor jelentik: Perez Casteiro videfonon felhívta szerkesztőségünket, és a következő nyilatkozatot tette: Kiszabadultain! Üzenem a hátóságoknak, hogy ne keressenek. Úgysem találhatnak meg. Kijelentem, hogy nem vagyok és nem voltam örült!... Szavamat megtartom: bosszút állok!”

Roberto leállítja a gépeit, és bekapcsolja a világítást.

– Vége. Több anyag nincs.

– Köszönöm, fiam, a munkádat. Nagyon sokat segítettél – mondja elismeréssel a kapitány.

A Há-Ef-Cé tagjai (mínusz „fél”) – bár másodszer látják a szörnyű múltat – kábán ülnek... meg sem mozdulnak.

A kormányzó feláll, menni készül.

– Gondolkoztam a dolgon, Viktor. Legyen úgy, ahogy te szeretnéd... mert ismerlek ám, tudom jól, mit szeretnél. Elrendelem, hogy ezt az anyagot, így egyben, rajtunk kívül senki se lássa. Vigyétek el... és semmisítsétek meg.

Kis szünet után elköszön:

– Jóhordat mindenkinek!

– Jóhordat neked is, Martim...

Halkan jön a hang a karosszékek mélyéből: – Jóhordat, kormányzó bácsi...

HATODIK FEJEZET

amelyben lunamobil érkezik a Holdra, és Csibész ijesztően viselkedik

Szíriusz kapitány a dolgozószobájában ül, félkör alakú hatalmas íróasztalának mértani középpontjában. Bekapcsolja a házi mikrofont.

– Leonida, kérem!

Leonida néni, aki életének a felét kedves konyhájában tölti, most nem jelentkezik. A kapitány sorra próbálkozik az elképzelhető lehetőségekkel: egymás után kapcsolja a kamrát, a mosogatót, a vasalószobát, az öregasszony hálószobáját... sehol senki. Hol bujkálhat?... Már indulna, hogy személyesen megkeresse, amikor lépéseket hall: a rozoga padláslépcső nyikorog. Nyilván Leonida lopakodik lefelé. Mire leér, szemben találja magát a kapitánnyal.

– Mit kerestél a padláson, Leonida?

– Nyugtalan voltam. Megnéztem, nincs-e ott elrejtőzve.

– Kicsoda?

– Kicsoda, kicsoda?!... Hát az a szegény ember, akit köröznek.

Szíriusz kapitány meghökkenve nézi házvezetőnőjét. Semmiféle körözésről nem tud, igaz, napok óta minden idejét betölti a Casteiro-ügy... Csak nem erről van szó?!... Kiszivárgott talán valami?

Leonida látja a kapitány csodálkozó tekintetét.

– Nahát, Viktor Szíriusz! Maga semmiről sem tud?

- Nem... valóban nem. Miről kellene tudnom?
- Pedig a plasztivizor is bemondta, nem is egyszer. Tegnap éjjel eltűnt az a kedves Tom... ismeri maga is: Tom Allen, a 201-es kupolaváros egyik rendfenntartója.
- Az, akinek bort adott, hogy a náthás felesége forralt bort ihassék.
- Igen. Meg is gyógyult az asszonyka... Szóval ez a Tom Allen eltűnt. Senki sem tudja, hol tartózkodik. Fegyver is van nála: élesre töltött lézer! Hát nem borzasztó, Viktor Szíriusz! Felszólították a lakosságot, hogy gondosan nézzenek körül lakásuk minden helyiségében, nincs-e valahol elbújva. Azt is mondták, hogy ne bízzanak a háztartási robotok visszajelzésében, mert a rendfenntartó be tudja kapcsolni a takarítógépet. Én mindenesetre megnéztem a padlást.
- És nem volt ott senki.
- Valóban... nem volt ott senki. De azért maga csak ne mosolyogjon olyan fölényesen! Azt mondta a bemondónő, hogy Tom Allen napok óta furcsán viselkedik, zavarosan, kótyagosan. Úgy mondják, látott valamit!
- Jól van, kedves Leonida, megérdeklődöm, majd illetékes helyen, mi is történt valójában... de most másról kell beszélnünk. Ma délután Sol-182-kor kedves vendégeink lesznek.
- Sol-182! Már megint jön nekem ezzel a Sollal! Százszor megmondtam, hogy nem értem, nem tudom megtanulni a Solt meg a Noxot! Legyen szíves, mondja becsületesen, földi időszámításban!
- Délután háromkor.
- Na látja! Így már igen!... Rendszerben van, tudomásul vettem, hogy délután háromkor jönnek a gyerekek: Pierre, Liuna és az a kis Mokányberci.
- Ők is jönnek, eltalálta. De még valaki megtisztelti otthonunkat.
- Megtisztelti?... Na ne mondja! Nincsenek már királyok meg császárok a Földön, de még a mesében se nagyon!
- Királyok nincsenek, de kormányzók még akadnak.
- Leonida néninek mosolyogni kezd a szeme.
- Kormányzó?... Csak nem a mi kormányzónkat várja vendégségbe?
- De bizony őt.
- Ennek szívből örülök. Az nagyon kedves derék ember. Szeretem módfelelt. Csinálok neki olyan tejszínhabos csokoládét...
- Éppen erről van szó, kedves Leonida, hogy tejszínhabos csokoládét nem szabad innia. Egy csésze kávéval kínálhatja meg, cukor nélkül, és ha van még abból az örmény konyakból...
- Van ám! ,
- Nagyszerű!... Akkor minden rendszerben. Köszönöm.
- Leonida tépelődik néhány röpké másodpercet, annyit, amíg „otthon” egy sárga nyírfalevél lehull az ágról: mondja, ne mondja?... Aztán csak megkérdezi:
- Menjek ki?
- Szíriusz kapitány gondolatai derűsen sorakoznak: tudja, mi következik most. Sok-sok éve játsszák ezt a játékot. Leonida néni konokul ragaszkodik a rituális szöveghez – és neki mindig végig kell csinálnia a szertartást, betartva a szabályokat.
- Ha akar, kimehet. Ha nincs dolga, maradhat.
- Nem úgy értettem. Akkor jövök be, és akkor megyek ki, amikor én akarok. Ehhez nincs szükségem engedélyre.
- Akkor hogyan értette?
- Úgy, hogy menjek-e ki, vagy maradjak, mert közölni óhajt valamit.
- Köszönöm szíves érdeklődését, de nem akarok semmit sem közölni.
- Úgy?... Tehát nem mondja meg, mit keres nálunk a kormányzó?
- Nem.
- Nem mondja meg, miben törnek a fejüket a gyerekekkel?

– Nem.

– Nem mondja meg, mit bütykölték tegnap egész éjjel? Azt sem mondja meg, mi volt az a rengeteg szalag és kép?

– Nem. Sajnos nem mondhatom meg. Szívesen beavatnám, kedves Leonida, mert hiszen az életem maga előtt nyitott könyv, de ezt most nem szabad megtennem. Hivatali titok!... Egyszer majd úgyis megtudja. Legyen türelemmel...

Leonida néni a játékszabályok szerint most szipogni kezd, majdnem elsírja magát, s közben így panaszkodik:

– Mert én csak egy alkalmazott vagyok, egy szakácsnő... egy házvezetőnő... egy cseléd...
És kivonul a konyhába.

*

A kormányzó, miközben előadja a fiataloknak és Szíriusz kapitánynak a tényállást, elgondolkozva kavargatja a kávéját, ami haszontalan reflexmozgás, hiszen nincsen benne cukor.

Feszülten figyel mindenki.

– Közöltem a szüleitekkel és mindazokkal, akik szerdán nálam voltak, hogy megtekintettem a Casteiro-ügy dokumentumait. Nagyon röviden vázoltam a történeteket. Belátták, hogy nem közönséges gonosztevővel van dolgunk. Pierre édesapja szerint rendkívüli veszély fenyeget minket. Casteiro az elmúlt három évben tökéletesítette láthatatlan szkafanderét, elektromos erőtérvédelmét, amely esetleg nem helyhez kötött, s ez esetben támadni is tud vele. Lehet: lemondott a bosszúállásról... de lehet: még jobban felkészült rá. Bizonyos, hogy erősebb nálunk. Tárgyalni kellene vele...

Pierre elgondolkozik a hallottakon.

– Igen, tárgyalni. De hogyan?... És ki? Martim Gomes folytatja:

– Beszéltem az okos Toyamával is. A hogyanra még csak tudott válaszolni. Azt állítja, hogy 17 milliméteres ultrarövid hullámon megkísérelhetnénk...

Berci közbeszól:

– Emlékezz, Jegenye! Ő maga mondta nekünk, hogy ezen a sávon tudja venni az adásunkat!

– Valóban – helyesel Pierre. – Szíriusz bácsi kérdésére ezt állította.

– Talán szóra bírhatnánk... – fűzi a gondolatsort tovább a kormányzó. – Persze sokkal jobb lenne személyesen.

Pierre ismét csak megkérdezi:

– Kicsoda?

Erre Szíriusz kapitány öblös hangja adja meg a választ:

– Barátaim! Mit kerülgetitek a forró kását...

Váratlanul közbekotyog Liuna: .

– Édesanyámtól tudom, hogy ez a szólásmondás onnan származik, miszerint...

Pierre erélyesen leinti a kislányt: ,

– Liuna! A pillanat nem alkalmas rá, hogy értekezésedet végighallgassuk.

– De, de! Csak beszéljen! – veszi védelmébe a kislányt Viktor Szíriusz. – Folytasd, kedves, nagyon is kíváncsi vagyok, mit mondott édesanyád a forró kásáról.

– Azt, hogy a macska nevű emlősállat, amely ma némelyik állatkertben még látható, a XXI. században gyakori, közönséges háziállat volt a Földön. Az asszony tejben főtt kásával etette. Amikor letette a frissen főtt forró kását, a macska sokáig nem nyúlt hozzá, csak kerülgette, kerülgette...

– Amíg ki nem hült! – fejezi be nevetve a történetet a kapitány. – Nos, az én kásám már langyosra hült, nem égeti meg a nyelveteket. Nyugodtan kijelenthetitek, hogy nekem kell tárgyalnom Perez Casteiróval.

A kormányzó tiltakozik:

– Nem így gondoltam, Viktor. Szó sincs kellről! De nehezen tudom elképzelni, hogy bárki más eredményesen...

– Jól van, öreg harcos, nem kell magyarázkodnod. Arról van szó, hogy Casteiro velem esetleg szóba áll. Legrosszabb esetben elkerget, de bántalmazni nem fog, hiszen annak idején én birkóztam vissza őt a halálból az életbe. Persze, ha találnánk rá módot, hogy ne száz méter távolságból, hanem közelebből beszéljünk...

Ez a pillanat, amikor Bercit megszállja az ihlet!

(Öregkorában unokáinak és dédunokáinak majd így meséli: „Akkor valami egészen különös reszketés vett rajtam erőt. Határozottan éreztem, hogy tudom, miképpen lehet bántatlanul Casteiro közelébe férkőzni! És azt is tudtam, mit kell cselekednem! Benyúltam zubbonyom zsebébe, kivettem a Kocsis-féle memóriagépet, rátettem ujjamat a kimenőpólusra, és azt kérdeztem: melyik az a közlekedési eszköz, amellyel viszonylag gyorsan, biztonságosan és szabadon lehet közlekedni a Hold felszínén, és megóv a sugárveszély, valamint az elektromos erőter ellen?”)

– ...és megóv a sugárveszély, valamint az elektromos erőter ellen?

Már pereg is szájából a gép diktálta válasz:

– A megadott célra a Kocsis-féle lunamobil a legalkalmasabb. Hivatalos neve: „hernyótalpas önjáró gép légkör nélküli veszélyeztetett helyen történő helyváltoztatás céljára”. Tizenhat órára elegendő sűrített levegőt vihet magával. Óránként – rossz terepen – legalább 60 kilométeres sebességgel közlekedik. Négy televíziós kamera, optikai letapogatókkal. Radarautomata szervokormány. A kabin kettős fala közül a belső mindenfajta sugárártalom ellen véd. Erre rácsúsztatható a külső burkolat, mely szupervezető ötvözet lévén, akár húszmillió voltos elektromos erőterben is biztonságot nyújt a bent ülőknek. Hőmérséklete tetszés szerint szabályozható. Három mintadarab készült belőle. Mindhárom az Európai Geofizikai Intézet rendelésére. Vége...

– Bravó, Vasgyúró! Hurrá! – kiabál Pierre. – Ezt remekül előadtad! Most már csak egy ilyen kis lunamobilocskát kellene valahonnan szereznünk! Nézzük meg, hátha kapható a Luna Magazinban!

Szíriusz kapitány csendet teremt.

– Nem tréfa ez, édes fiam. Berci memóriagépe pontosan azt ajánlotta nekünk, amire e pillanatban a legnagyobb szükségünk volna.

– Ezt mindenki tudja, Szíriusz bácsi, kérem – hangoskodik még mindig Pierre –, de honnan kerítsünk egy ilyen masinát?

– Várjatok csak, hadd gondolkozzam... Igen! Emlékszem már! Két hete lehet annak, hogy a plasztivizorban láttam ezeket a lunamobilokat. Amikor átvette a Geofizikai Intézet...

– Én is néztem azt az adást – mondja a kormányzó. – Bemutatták, kipróbálták mindkettőt...

– Igen, mindkettőt... Kettőt, Martim, jól mondod: mindkettőt!... Csak két gépet vettek át!

– Az egyik piros volt, a másik kék. Hol van a harmadik?

Berci rögtön rávágja:

– Kérdezzük meg apát!

*

Kocsis professzor készséggel válaszol fia kérdésére.

– A harmadik még itt van nálunk. Tegnap fejeztük be a szerelését. Már csak a kötelező próbautak vannak hátra. Voltaképpen formáság, hiszen tökéletesen azonos mindhárom, és a másik kettő remekül működik. De miért érdekel titeket az én lunamobilom?

– Ezt inkább Szíriusz kapitány vagy a kormányzó bácsi mondja el.

– Mi a csuda! Ilyen komoly a dolog?... Nos, halljuk a „kormányzó bácsit”!

Martim Gomes röviden, semmi lényegeset ki nem hagyva tájékoztatja a profeszort a Casteiro-ügy újabb fejleményeiről.

– Értem – ráncolja a homlokát a videfon képernyőjén Kocsis János. – Nagyon is értem! Ti azt szeretnétek, ha a Lunamobil–III-at a Holdon próbálnánk ki.

Lelkes csatakiáltás fogadta a kecsegtető gondolatot.

– Éljen! Hurrá! Ez nagyszerű lenne, édesapám!

– Rendszerben van, Martim. Megpróbálom nyélbe ütni a dolgot. A Geofizikai Intézet bizonyára örömmel beleegyezik, hogy a próbatat ne a Földön, hanem magán a Holdon hajtsuk végre. Ez azt jelenti, hogy tőlük a kutatási osztály vezetője, továbbá szerény személyem és természetesen a Lunamobil–III néhány nap múlva a Holdra érkezik.

– Ennél szebbet kívánni sem tudnék! – örvendezik a kormányzó. – Saját lunabuszom fog titeket ide- és visszaszállítani, és azt talán mondanom sem kell, hogy a Hold Állam vendégei lesztek...

*

Másnap, vasárnap, Szíriusz kapitány déltájt érkezik haza. Szomjasan, éhesen. A ház látszólag üres.

– Leonida!... Leonida!...

Messziről jön a válasz.

– Ne kiabáljon, Viktor Szíriusz, nem vagyok süket!

– Merre van?

– A kamrában, a létra tetején!

– Mit csinál ott? – kérdezi Szíriusz kapitány, és belép a kamrába.

Leonida valóban a kétágú létra legmagasabb fokán ül. Nyitogatja, csukogatja a faliszekrényeket.

– Mit keres?

– Nem mit, hanem kit. A plasztivizor ismét bement, hogy eltűnt Tom Allen. Maga persze elfelejtett érdeklődni utána.

– Bevallom, kiment az eszemből.

– Tudtam... – mondja Leonida, és kászálódik le a magasból. – Phü!... Segítsen!... Nem való már nekem ez a létramászás... Úgy la!... Kora délelőtt azt mondta a bementő, az az aranyos Rosa Mariny, hogy még mindig nem találják, és hogy keresnie kell mindenkinek. Eszembe jutott ez a két faliszekrény. Éppenséggel elférne bennük.

– Megtalálta? Ott kuksol fenn?

– Kicsoda?

– A maga Tomja.

Leonida szűrő pillantást vet a kapitányra.

– Maga csak mókázik, Viktor Szíriusz, mert nem tudja, miről van szó. Jöjjön, legyen szíves, a plasztivizorhoz. Alig félórája, hogy egy riporter beszélgetett Tom Allen feleségével. Felvettem magának az egészséget. Megnyomtam az „R” gombot.

– Leonida! Maga tudja kezelni a plasztivizort?!

Ha szemmel ártani lehetne, akkor a kapitány most borsónyivá zsugorodnék :

– Még nagyon sok mindent tudok. Viktor Szíriusz, amiről magának fogalma sincs!... Na jöjjön!

A hatalmas férfi engedelmesen követi gazdasszonyát, majd a képernyő előtt beleveti magát egy karosszékbe, és fájdalmasan felnyög:

– Lássuk a medvét!

(Abban a pillanatban eszébe jut a piros hajú kis Liuna. Ha itt volna, azt mondaná: „Édesanyámtól tudom, hogy a lássuk a medvét szólásmondás...” De nincs itt. Kár. Mindenképpen kár...)

– Viktor Szíriusz! Maga nem figyel! – méltatlankodik az öregasszony.

Az ám! Már megy a riport!... No, nézzük!

„...tehát a kedves férje, Tom Allen úr, péntek óta nem jött haza. Azt mondják, eltűnt.”

„Mi az, hogy eltűnt?! Egy közel kilencven kilós, erős, egészséges rendfenntartó nem tűnik el!”

„Tessék talán elmondani részletesen, időrendben, hogyan is történt a dolog?”

„Jó. Megkísérlem... Valójában már múlt vasárnap kezdődött. Tizenkét órás szolgálatot teljesített a 201-es kupolaváros zsilipkapujánál. Szokása, hogy felkosarazik a kilátóharangba, onnan figyeli a kaput és a Hold felszínét. Tom lelkes rajongója a Holdnak, és mindennek, ami csillagászat. Tom ugyanis rendkívül okos és művelt. Holdmérnök szeretett volna lenni. Sajnos, rossz tanárok kezébe került, s ráadásul pikkeltek is rá, mert több esze volt, mint nekik. Kimaradt az iskolából. Így lett csak rendfenntartó. De minden szabad percében a Holddal meg a csillagokkal foglalkozik. Távcsoveket készít, lencsákat csiszol, összebarkácsolt egy olyan kis zsebhen hordható távcsovet, amely ötvenszeresen nagyít. Én is szoktam vele nézegetni. A kupolaváros túlsó végén lévő tárgyakát olyannak mutatja, mintha az orrom előtt lennének... Tom a Földet nézi vele, meg az érkező űrhajókat és lunabuszokat meg a csillagokat meg Sol idején a Hold felszínét...”

„Nagyon nemes időtöltés. De talán ha lehetne, térjen a tárgyra... tessék tovább mondani a múlt vasárnapon történeteket.”

„Na, szóval, múlt vasárnap, amikor szolgálat után házajött, nagyon izgatott volt. Az mesélte, hogy látott valamit! Valami rendkívül különlegeset, furcsát. Nem is akart hinni a szemének!... Hiába faggattam, nem árult el többét. Másnap még izgatottabban közölte, hogy ismét látta azt a különös valamit! A távcsove egészen közel hozta. És már sejti, hogy micsoda. És hogy ez óriási felfedezés, és ő – mármint Tom – világhírű lesz! És még azt is mondta, hogy tévedés kizárva!... Kedden és szerdán csalódott volt és mogorva. Azt mondta: hülyeség az egész! Bizonyára csak káprázott a szeme. De csütörtökön úgy került haza, mint egy örült. Megeskett, hogy nem mondom el senkinek, és bevallotta, hogy egy idegen bolygóról származó lényt figyel már napok óta!”

„Jól értem? Egy idegen bolygóról származó lényt?!”

„Igen! Egy idegen bolygóról származó lényt. Pontosan ezt a kifejezést használta.”

„Tessék folytatni!”

„Aznap jó tíz percig nézegethette. Az illető olyan, mint egy ember, de nincs szüksége levegőre! Szakfander nélkül sétál a légüres térben! Bizonyára nincs tüdeje, és bizonyosan valamilyen más úton-módon jut hozzá az anyagcsere fenntartásához szükséges kémiai energiához. Ezt is a férjem mondta így, szóról szóra, mert ő ehhez is ért. És elhatározta, hogy a lényt megkeresi, felkutatja, lézersugárral kényszeríti, ha másképp nem megy: leteríti és behozza a kupola városba, és övé lesz a dicsőség!... Mondtam neki, hogy ne tegye, bajba keveri magát, de nem hallgatott a szép szóra. Azonnal előszedte a szakfanderét, felszerelte magát 48 órára elegendő sűrített levegővel, hátára csatolta a kétnapos folyékonytáplálék-tartályt, övébe tűzte az élesre töltött lézerpisztolyát... és elment. Előbb azonban a lelkemre kötötte, hogy el ne áruljam a hollétét.”

„Maga nem is szólt senkinek.”

„Én nem is szóltam mostanáig senkinek. Pénteken szabadnapos volt. Szombaton nem ment szolgálatba: keresték. De csak idebenn a kupolavárosban. Ma délelőtt azonban már jelentenem kellett a parancsnokának, mert hiszen eltelt a 48 óra! Bizonyára elfogyott a levegője meg az ennivalója!... Mi történhetett szegénnyel?”

Szíriusz kapitány izgatottan felugrik. A plasztivizorra mutat.

– Zárja el!... Leonida! Azt mondja meg nekem, ha félórával ezelőtt hallotta, hogy Tom Allen kizsilipelt a Holdra, miért kereste mégis a ruhásszekrényben?

– Tudja, Viktor Szíriusz, biztos, ami biztos! A plasztivizor nem mindig mond igazat.

– Most nagyon is igazat mondott!... Leonida, maga remek ember! Azzal, hogy rögzítette és lejátszotta nekem ezt a riportot, komoly veszedelmet hárított el. Embereket mentett meg!... Majd elmagyarázom, most nem érünk rá. Legyen szíves, a konyhai videofonon beszéljen a gyerekekkel! Azonnal jöjjenek ide mind a hárman!... Én a másik készüléken hívom Martim Gomet!... Gyorsan! Gyorsan!

És máris tárcsázza a kormányzósági palotát.

– Itt Szíriusz kapitány. Azonnal kérem a kormányzó urat! Rendkívül fontos!...

Húsz másodperc múlva megjelenik Gomes csodálkozó arca.

– Miért olyan veszettül sürgős, Viktor?

– Láttad a plasztivizor riportját az eltűnt Tom Allen feleségével?

– Nem. Mi volt benne?

– Nagyon röviden: az asszony elmondta, hogy a férje, aki amatőr csillagász, látott távcsövön keresztül a Hold felszínén egy idegen bolygóról érkezett lényt, akinek nincs tüdeje, mert szkafander nélkül sétál...

– A Nagymedvére! Casteirót látta!

– Kizsilipelt, hogy leterítse és behurcolja!

– Fegyvert vitt magával?

– Élesre töltött lézert.

– Hogyan lehetne megakadályozni, hogy Casteirót...

Szíriusz kapitány a szavába vág:

– Casteirót egy cseppet sem féltém. Ez a futóbolond még a közelébe se kerülhet. Attól tartok azonban, hogy Gruber ezredes, akinek az asszony jelentette az esetet, valami akciót szervez, kivonul csapatával az idegen bolygó küldöttének az elfogására, ezzel felbőszíti Casteirót, összekuszálja szépen felépített tervünket.

– Igazad van, öreg barátom. Azonnal bekapcsolom a beszélgetésünkbe Grubert.

Rövid idő múlva jelentkezik az ezredes.

– Parancsoljon, kormányzó úr!... Üdvözlöm, kapitány úr!

– Jóholdat, ezredes! Hallott valamit Tom Allen feleségének a jelentéséről?

– Igenis hallottam. Személyesen vettem jegyzőkönyvbe, és megtettem azonnal a szükségesnek vélt intézkedéseket!

– Mit vélt szükségesnek?

– Ho... hogyan?... Vagy úgy, értem! Azt tetszett kérdezni, hogy miként intézkedtem?... Felszereltem két rendfenntartó szakaszt, összesen huszonnégy embert, kábító lézerral és éles lézerral. Úgy számítottam, hogy egy darab idegen bolygóról érkezett lény feltétlenül túlerőben van egy darab holdbéli rendfenntartóval szemben. Mi huszonnégyen azonban lebírnjuk, és akár élve, akár halva...

– Mondja, ezredes, bizonyos abban, hogy idegen bolygóról érkezett lényről van szó?

– Igenis, bizonyos vagyok. Hiszen mint Tom Allen mondta, légüres térben vígan él, nem lélegzik, nincs tüdeje! Nem árt neki a százfokos forróság!

– Igen, persze... meggyőzőtt. Nos, hol tartózkodik e pillanatban a két szakasza?

– Bevetésre készen: parancsra várva a 201-es kupolavárosban.

– Nagyszerű! Akkor kérem, hozza tudomásukra a következő parancsomat: minden ember azonnal a körzetébe vonul. Leszerel. A fegyvereket beszolgáltatja. Valamennyien 48 óra rendkívüli szabadságot kapnak. Dicsérje meg őket. Bátran viselkedtek.

– I... igenis – dadogja értetlenül az ezredes.

– Az idegen bolygóról érkezett lény ugyanis időközben elhagyta a Holdat. Ez bizalmas információ. Érti?

- Igenis. Most már értem!
- Tom Allen felkutatására később kerül sor.
- Igenis. Később kerül sor!
- Köszönöm, ezredes, kitűnő munkát végezett! Jóholdat!
- Jóholdat, kormányzó úr!

*

A Há-Ef-Cé tagsága (mínusz „fél”) izgatottan berobog a kapitány dolgozószobájába.

– Mi a teendőnk? – állnak vigyázzba Szíriusz előtt.

– Üljetek le, és hallgassatok meg a plasztvizorban egy ripqrtot. Leonida, kérem, játssza le nekik is.

Mukkanás nélkül nézik, hallgatják. Utána Pierre összegezi a véleményüket.

– Nem vitás, hogy Tom „idegen lény” Perez Casteiro! És ha nem akadályozzuk meg, Gruber szörnyű balkezes „intézkedéseket” tesz!

Leonida néni váratlanul közbeszól:

– Legyenek nyugodtak. Viktor Szíriusz már megakadályozta.

– Igaz ez, Szíriusz bácsi? – érdeklődik Liuna.

– Ha Leonida mondja, akkor csak igaz lehet – erősíti meg az állítást a kapitány.

Ismét Leonida nénié a szó:

– Maguknak most azzal a Kasztúróval, vagy hogy hívják...

– Casteiro!

– Jó, legyen Casteiro. Szóval őt kellene figyelmeztetnünk, hogy vigyázzon Tom Allenra.

– Leonida! – álmélkodik Szíriusz kapitány. – Maga mindent tud a mi ügyünkről?!... Talán részt kíván venni a Há-Ef-Cé munkájában?

– Mit tehetnék egyebet. „Leonida néni, menjen ki, nézzen utána ennek-annak!” „Leonida, készítse el az uzsonnát!” „Leonida, ezt jobb, ha nem tudja!”... Így megy ez nap mint nap. Kérdeni, ki bírja ezt elviselni sokáig? Akkor már inkább legyek benne a buliban, mintsem a konyhában csücsüljek!

Leonida néni kijelentését örömujjongás követi. Liuna a nyakába ugrik, és összevissza csókolja. A két fiú ölelgeti, simogatja. A kislány azannal javaslattal áll elő:

– Mint a Há-Ef-Cé vezérhelyettese indítványozom, hogy Leonida nénit rendes tagnak válasszuk meg!

– Éljen! – üvöltik a fiúk.

– Javaslom, hogy csapatunk nevét, mivel az a történetek után nem fedi a valóságot, nyilvánítsuk semmisnek! Új nevünk legyen Négy és Fél Cimbor, azaz En-Ef-Cé!

Ismét felharsan az éljen.

Leonida néni szégyelli magát, zavarodott, de egy kis örömkönnycsepp is bujkál a szeme szögletében.

– Ugyan! Mit bolondoznak ilyen öreg asszonnyal!

Ebben a pillanatban sípol a videfon.

– Inkább vegyék fel gyorsan. A maguk Robertója lesz.

Szíriusz kapitány elképedve csodálja házvezetőnőjét.

– Leonida! Maga...maga megkérte Namorát, hogy keressen kapcsolatot...

– Mit képzél? Csak arra kértem, hogy hívjon minket vissza, ha ideje engedi. Majd maguk megmondják neki, hogy mit akarnak.

Pierre már javában beszélget Robertóval:

– ...igen, légy szíves. A 17 milliméteres sávon próbáld megtalálni. De ne Casteirót keresd, hanem Antonio São Felipe urat! Ő ugyanis még nem tudja, hogy ismerjük az igazi nevét és a múltját. Ezt az adut később akarjuk kijátszani. Maradjon egyelőre Antonio São Felipe.

– Helyes, megkísérlem. De ne türelmetlenkedjétek. Lehet, hogy sokáig tart...
Félóra múlva jelez ismét a videfon.
– Megtaláltam! – újságolja örömmel Roberto.
– Válaszolt a hívásodra?
– Még hozzá kitűnő téreőrősséggel. Mondtam neki, hogy beszélni szeretnétek vele.
– Mire ő?
– Nem ugrált örömében.
– De hajlandó?... Nyögd ki már!
– Végül is rábeszéltem. Össze tudlak kapcsolni titeket, természetesen csak a hangjával. Kép nincs... São Felipe úr! Beszélhetnek!
Tisztán jön a hang:
– Itt São Felipe.
– Jóholdat, Antonio bácsi! Itt Pierre Renard.
– Mit tőlem akartok?
– Adom Szíriusz bácsit.
– Jóholdat, São Felipe! Itt Szíriusz.
– Üdvözlés, kapitány. Gondolom, oka lehet fontos, hogy megkerestek.
– Óvatosságra inteném. Egy Tom Allen nevű rendfenntartó, aki véleményem szerint zavaros fejű műkedvelő csillagász, véletlenül meglátta magát távcsövön keresztül. Azt hitte: idegen bolygóról érkezett lény. Néhány napja kizsilipelt, hogy elfogja magát. Fegyver is van nála.
Mintha az ultrarövid rádióhullám ekkor halk nevetést hozna.
– Köszönöm a figyelmeztetést... de egy kissé elkéstek. Allen úrral már volt találkozásom. Mondhatnám azt is, megmentettem övé életét. Elfogyott már a levegője, amikor akadtam rá. Magához térése után leborult előttem, és fecsegte zavaros dolgokat... ezt akkor nem értettem. Most már van világos, hogy bálványként imádott. Sajnos, nem épelméjű.
– Mit csinált vele?
– Bezártam egy kis cellába, ahol van levegő, és van kellemes meleg. Eszik babfőzeléket, és iszik hideg sör. Azt hiszem: van boldog...

*

Kedden Sol–110-kor érkezett meg a kormányzó külön lunabusza a 10-es számú úrkikötőbe, amely mindössze 50 kilométerre esik a Luna–27-es kupolavárostól, Adam Renard-ék lakásától. A várócsarnokban ott találjuk Pierre-t, Bercit, Liunát és Szíriusz kapitányt. A gép már leszállt, most a légkompresszorok dolgoznak. Hallani távoli bűgásukat, reszket bele az épületkolosszus. Nem tart sokáig...

Már csend van. És jönnek kifelé az „utasok”. Mindössze ketten. Kocsis János professzor: hatalmas, ősz sőrényű, szakállas-bajuszos idős ember, de a járása ruganyos, fiatalos. Mellette egy karcsú, széles vállú, fényes szurokfekete bőrű, göndör hajú, jellegzetesen szenegáli férfi lépked.

– Doktor Sahel – mutatja őt be Kocsis János. – Jó barátom, a Geofizikai Intézet kutatási osztályának vezetője.

– Jóholdat! Ugye, itt így szokás köszönni?

Sahel doktor hangja olyan, mint orgonán a kontrabasszus.

– Jóholdat! – zengik vissza a gyerekek, akik egyszerre a szívükbe fogadták az érdekes külsejű vendéget.

– Jóholdat, fiam! – öleli meg Bercit az édesapja. – Mondd csak, valóban jó a Hold?

Berci érti a kérdést. Elkomolyodik. Apjára szögezi fénylő fekete szemét.

– Nagyon jó.

Hangszóró visszhangzik a teremben:

- „Kérjük a lunamobil vezetőjét, szíveskedjék a kettős rámpán a járművet átvenni!”
- Mennem kell – indulna Kocsis János, de Sahel doktor megelőzi.
 - Maradj, majd én kihozom. Odakinn várjatok meg.

*

A Lunamobil–III gyönyörű játék! Két napig tanulják a kezelését előbb a 27-es kupolaváros rövid útjain és szűk terein, majd kimerészkednek a közeli holdfelszínre is. Kocsis professzor és doktor Sahel felváltva oktatja a rendkívül tanulékony növendékeket: Pierre-t, Bercit és Szíriusz kapitányt.

A második nap késő délutánján, pontosan 2479. július 29-én, Sol–50-kor azt mondja Kocsis professzor a tanítványainak:

- Befejeztük a kiképzést, felszabadítalak benneteket. Úgyesen kezelitek a masinát mindhárman. Búcsúzóul egyetlen figyelmeztetést: ne képzeljétek, hogy jó lunamobil-vezetők vagytok. Megtanultátok, hogy mikor mit kell csinálni. De hogy veszély esetén, izgalmi állapotban a tanultakat tudjátok-e alkalmazni, az egyáltalában nem biztos,

- Édesapám, a többes számból arra következtetek, hogy úgy gondolod... azaz megengeded nekünk, gyermekeknek is... szóval, ha jól értettem...

- Ne dadogj, „Vasgyúró”! – nevet Kocsis professzor. – Nagyon is jól érted. Együtt kezdtétek, csak nem szálltok ki belőle!

- Nem! Nem!... De ezt a véleményedet, kérlek, mondd el Pierre és Liuna szüleinek is.

- Már elmondtam. Beleegyeztek. A békeküldöttségben tehát valamennyien részt vesztek.

- Köszönjük! Nagyszerű!... – Berci elgondolkozik. – Azért csodálom, hogy Liuna apja első szóra beadta a derekát.

Kocsis János nevet.

- Attól függ, fiam, hogy mi az az első szó!

- Mit tetszett neki mondani? – érdeklődött Pierre.

- Azt, hogy titeket az égvilágon semmiféle veszély nem fenyeget. A Lunamobil–III ötös kamerája ugyanis közvetíti az utatokat. Megfigyelőhelyünkön, a 201-es kupolavárosban, doktor Sahel és én mindvégig látni és hallani fogjuk, ami veletek történik. Ha bajba keverednétek, távvezérléssel egyszerűen visszahívjuk a masinát.

*

Pénteken reggel Sol–36-kor zsilipelnek ki a Luna–201-es kupolaváros főkapuján. Kabinjuk átlátszó, enyhén zöldes sugárvédő falán keresztül jó a kilátás. A szupervezető külső burkot majd csak akkor használják, ha a műszerek elektromos erőteret jeleznek. Harminc, majd negyven kilométeres átlaggal haladnak, s bár köveken, gödrökön, repedéseken keresztül visz az útjuk, a lunamobil mégsem ráz. Puha hernyótalpa kiegyenlíti a szintkülönbségeket, üléseinek légrugói lágyan ringatnak.

Észak-északnyugati irányban meredeznek a peremhegység szakadékos, kúpos csúcsai, száz és száz fehérre kopott sziklacsonk a bársonyfekete, csillagokkal megtűzdelt égháttérben. Balra tőlük a sárgán lángoló Nap, egészen közel a horizont magas hegyvonulatához. Még harminchat óra – másfél nap –, s alábukik. Kezdődik a Nox, több mint két hét sötétség. (Berci memorizál: 14 nap, 18 óra, 22 perc, az összesen 21 ezer 262 perc. Meg valami másfél másodperc.) Jobbra magasan a kék fátylakba burkolózott Föld, már egészen közel az első negyedhez. Ha majd a Nap elkotródott, átveszi az égi hatalmat, és a nyolcadik napon – szép kerekre dagadva – szelíden megvilágítja a krátervilágot...

A Lunamobil–III kormányánál Szíriusz kapitány ül. A „kormány” szó ez esetben csak a főirány megadását jelenti. Minden egyebet a radarautomata végez. Tapogatói több száz

méterről érzékelik a szinteltéréseket. Megtartva a fő irányvonalat, ügyesen, függően kerülgeti az akadályokat. Számítógépe mindig a viszonylag legjobb utat választja.

Pierre a rádió adó-vevőt kezeli. Már beállt a 17 milliméteres hullámsávra, és várja a percet – a parancsot –, hogy kezdheti keresni Casteirót.

Berci feladata a négy tévékamera irányítása. A teljes körhorizont látható a képernyőkön, a részleteket százszoros nagyításig be lehet hozni.

Liuna az összekötő az otthoniakkal. Fején puha fülhallgató, szája előtt gyűszűnyi mikrofon. Most éppen az édesanyjával beszélget...

(aki az Urándúsító irodapalotájának a tetőteraszán ül egy legyezőpálma alatt, Gomes kormányzó, Renard igazgató, Kocsis János és Sahel doktor társaságban. A fejük fölött lógó körmikrofon valamennyiük hangját tisztán továbbítja a lunamobilra. A távvezérlő képernyőjén élesen, de csak fekete-fehérben látják a küldötteket, s hallják a hangjukat. Most éppen a kislány tudósít.

– Olyan kellemes, mint egy sétakocsikázás, és gyönyörű a látvány! Ti is látjátok, anyukám?

– Nem sokat. A hátatokat... és mintha egy gömbbe lennétek zárva – próbálja leírni a különös képet a lenhajú Aino.

Sahel doktor megmagyarázza:

– Az ellenőrző kamera a fülke hátfalára, az ülések mögé van szerelve. A kicsiny távolság miatt nagy látószögű, úgynevezett „halszemoptikával” rendelkezik. Ezért torzít szférikusan gömbformában. De a célnak kitűnően megfelel...)

...és halad, halad a Nyugalom tengerében, hosszú porcsíkot húzva maga után a Lunamobil–III. Orrára – indulás előtt – kis fehér selyem zászlót tűzött Liuna.

– Hát ez a fehér rongy micsoda? – kérdezte Berci,

– Édesanyámtól tudom – felelte a kislány –, hogy azelőtt, amikor még voltak háborúk a Földön, a békekövetek fehér zászlót lobogtattak.

– Na, a te zászlód nem fog lobogni!

– De igenis fog!

Berci gúnyosan vigyorgott.

– Majd meglátjuk!

Most Liuna észlelheti, hogy kis fehér zászlója valóban nem lobog. Bármilyen sebesen fut a jármű, a zászló fáradtan csüng. A kislány töpreng, aztán szégyenkezve rájön: persze, mert nincs levegő, nincs légellenállás!... Elneveti magát. Nem baj! Casteiro bácsi bizonyára fogja tudni, hogy mit jelképez, és ez a fontos.

– Megállunk! – hangzik Szíriusz kapitány parancsa.

– Megállunk! – visszhangozza Berci. – Jelentem: 16 perce utazunk, 8 kilométert tettünk meg.

– Azt hiszem, annak a helynek a közelében vagyunk, ahol a köves talajon elvesztettük Casteiro lányomait, és egy sziklahasadékban folytattuk az utunkat. Hozd csak be, fiam, a kettős kamerával azt a szűk völgyet. Közelebbre... még közelebbre... így jó. Lehetséges, hogy ezen mentünk tovább. Nektek nem ismerős?... Pierre, mi a véleményed?

– Rémlik valami nekem is, de minden szikla és minden hasadék egyforma. Szíriusz bácsi, inkább a lányomainkat kellene megkeresnünk. Itt még holdporban jártunk. Ha kelet–nyugati irányban, eddigi utunk keresztezve haladnánk, előbb–utóbb ráakadunk.

– Okos beszéd. Elfogadom a javaslatot.

A Lunamobil–III kecsesen derékszögbe fordul, és elindul keletre. Tízkilométeres „sebességgel” cammog. Alig haladnak öt percet, Pierre jelenti:

– Lányomok a porban!

Beállítják az optikát: szép, éles csizmanyom. Panorámáznak jobbra-balra, nincs mellette több.

– Ez egyetlen ember nyoma. Nem a miénk. Mi négyen voltunk, és nem távolodtunk el egymástól.

Berci rádúpláz:

– Sőt öten! Casteiro cipőnyomaít követtük!

Liuna fejt meg a rejtélyt.

– Tom Allen járhatott erre.

– Igazad van, kislányom! Szemfüles vagy!

Liuna mosolyogva a fülhallgatójára mutat.

– A kormányzó bácsi súgta!

– Róluk egészen megfélemedtünk! – hangoskodik tréfásan Szíriusz. – Gyerekek, vigyázni keli! Ezek kihallgatják minden szavunkat!...

Nevetnek itt, és nevetnek az Urándúsító tetőteraszán. A lunamobil közben szép lassan folytatja kutatóútját. Eredménytelenül.

– Szíriusz bácsi! Azt hiszem, legokosabb, ha visszafordulunk. Talán ellentétes irányban megtaláljuk.

– Próbáljuk meg, Pierre.

Most nagy sebességgel rohan a gép. Hernyótalpa nyomát követve hamarosan kiindulási pontjához érkezik.

– Szép lassan tovább! Egyenesen nyugatra. Nyissátok ki a szemeteket!

Nem kellett messzire menniök. Elhaladtak négy völgybejárat előtt, az ötödik volt az igazi.

– Megvan! Ezek valóban a mi nyomaink! Szíriusz kapitány megállítja a lunamobilt.

– E pillanattól beáll a hadiállapot, azaz vaskorlátot kérek!

– Igenis! – válaszolják kórusban.

– A szakadékban sötét van. Pierre, valamennyi reflektorunkat bekapcsolod!

– Minden irányban?

– Igen.

A Lunamobil–III reflektorrendszere körkörösén világít, ötszáz méter sugarú körön belül nappali fényt áraszt.

– Ha megtaláljuk azt a fennsíkot, ahol a múltkor beszélgettünk Casteiróval, kezdheted az adást.

– Megértettem.

– Induljunk hát...

(A lenhajú Aino nyugtalankodik.)

– Félttem őket. Mégsem lett volna szabad elengednem Liunát... Veszélyes helyzetbe kerülhetnek.

Sahel doktor nyugtatja:

– A Holdon mindenkor, mindenki veszélyben van. Ők

is odakint, mi is ezen a pompás tetőterazon. De ne féltse őket. Boszorkányosan kezelik a lunamobilt. Mintha mindig ezt csinálták volna. Szíriusz kapitány pedig remek parancsnok.)

Közben a hernyótalpas jármű hangtalanul kanyarog a szűk völgyben, fényességbe borítva a félelmetes, kopott sziklafalakat, mozgó fekete árnyékokat támasztva és elenyészve.

Berci jelenti a megtett utat.

– Kilencezer-hétszáz... nyolcszáz... kilencszáz... tízezer! Tíz kilométer!

– Állj!

A Lunamobil–III kerek fennsíkra érkezett, melyet teraszt formáló bazaltsziklák zárnak le.

– Ez az... – sóhajtja áhítattal Liuna. – Ott fenn állt Casteiro bácsi, sűrű flannelnadrágban és fehér vászoningben.

– Most viszont nem áll ott senki – állapítja meg Pierre. – Ki tudja, hol bujkál ebben a sziklarengetőben!

– Talán ha rádióhívásunkra válaszol, a lokátorral sikerül betájolnom...

– Nagyszerű lenne!... Pierre, kezd a keresést. Hívjad Antonio São Felipe urat.
Zümmög az URH. Recsegések, ropogások, füttyök ömlenek a hangszóróból. Egyszerre csak kitisztul.

– Keresem Antonio São Felipe urat!... Jelentkezzék, Antonio São Felipe úr!... Hívom Antonio São Felipe urat!... Vétel!

Semmi. Csak apró sercenések, pattogások...

– Antonio São Felipe urat hívják a barátai!... Antonio São Felipe úr, jelentkezzék!...
Hiába minden, nem jön válasz.

– Folytasd csak, folytasd!

– Senhor São Felipét keressük!... Senhor São Felipe jelentkezzék!... Vétel.
Így megy még vagy tíz percig.

– Lehet, hogy elutazott valahová... – kockáztatja meg Liuna. – Vagy nem tartózkodik a készüléke közelében.

– Antonio São Felipe urat keresem!... Vétel.

– Itt Antonio São Felipe. Ki engem keres és miért?
Végre! örömujjongás... de azonnal elcsitulnak.

– Jóhordat, Antonio bácsi! Szíriusz kapitány van itt, és Berci, Liuna meg én.

– Már megint ti itt vagytok!... Hol vagytok bújva?

– Jóhordat, Antonio! Itt Szíriusz. A múltkori találkozási helyünkön vagyunk, azon a kis kör alakú fennsíkon.

– Tudom, hol van. Mit maguk akarnak?

– Ne fárassza magát idegenes kiejtéssel. Tudjuk, hogy tökéletesen beszéli a világnyelvet.
Pillanatnyi csend, majd fenyegető válasz:

– Túl sokat tudnak, kapitány!

Liuna kedves hangja enyhíti az élesedő párbeszédet:

– Antonio bácsi! Mi van Csibésszel? Jól érzi magát?

Casteiro türelmetlenül válaszol:

– Semmi baja. Odaviszem. Maradjatok ott, ahol vagytok. Megkapjátok a kutyát, aztán tűnés!
El innen! Hagyjatok békén!

– Nem tűnünk el – mondja nyomatékosan Viktor Szíriusz. – Fontos közlendőnk van... Perez Casteiro!

Ismét késik a válasz... majd ami jön, abban nincs köszönet:

– Com os diabos!... A kutyafáját. Tehát ezt is kifürkészték! Kezdenek bosszantani, kapitány!... Talán azt is tudják, miért jöttem a Holdra?

– Mindent tudunk önről, Perez Casteiro, mindent – állítja határozottan Viktor Szíriusz.
(Van ebben az állításban egy kis blöff is.)

– Bizonyára az a szennyes intézmény, a Dokumentációs Központ szolgáltatott anyagot!
Pletykafilmjeivel beleturkált a múltamba!

– Valóban, régi filmeket és újságokat is láttunk.

– Szíriusz kapitány! – Casteiro hangján érezni lehet, hogy uralkodni igyekszik indulatán. – Az ön iránti tisztelem és hálám még fékezi haragomat. De figyelmeztetem, ne feszítse tovább a húrt! Halljam, mit akarnak?

– Beszélni szeretnék önnel személyesen... emberközben. Kérem, adjon rá módot. Az ön érdekében és az emberiség érdekében.

Gúnyos nevetés a válasz.

– Emberiség!... Maga még hisz ilyen dajkamesékben?!... Emberiség!... Annyit törődöm az emberiséggel, amennyit az törődött velem!... Semmit!... – Most mintha csitulna a felháborodása. – Egyébként talán... igen... szívesen beszélgetnék magukkal. Hiszen ártani már nem tudnak nekem. Utamat keresztezni nem lehet!... Megmutatnám Barlangpalotámat, de sajnós, nem közelíthetnek hozzám. Miniradarom szerint e pillanatban 1198 méter a

távolság köztünk. Barlangpalotámat elektromos erőter védi, önök száz méternél közelebb nem jöhetnek. Bajosan tudunk emberközelen társalogni.

Pierre valósággal felrikkant:

– Dehogyan! Casteiro bácsi, köszönjük a pontos távolságot! 1198 méter! Én az irányt már rég letapogattam: 19 fok észak-északkeletre!... Álljon ki Barlangpalotája kapujába! Azonnal ott leszünk!

*

A keskeny hasadék szélesebb völgykatlanba torkollik. Szikla szikla hátán. Mintha óriások gurigáztak volna ház nagyságú kavicsokkal. Az ősi kataklizmák nyomát viselő hegység itt már ezer méternél is magasabba tornyosul. Omlás, repedés, szakadék, barlang... most bizonyítja a szervoradar, hogy mit tud! Három percig sem tart, megpillantják Perez Casteirót (szürke flannelnadrágban, fehér vászoningben), ott áll egy fekete torkú, iszonyatos sziklarepedés előtt.

– Olyan, mintha a pokol bejárata lenne... – suttogja Liuna.

– Mit tudsz te a pokolról és a bejáratáról? – fölényeskedik Pierre.

Közben a lunamobil megáll mintegy száz méterre a barlangnyílástól.

– Édesanyám mondta... – kezdi Liuna, és várja a közbeszólást, a rendreutasítást. De az most elmarad. Folytatja hát: – Édesanyám mondta, hogy a régi vallások mindegyike hitt valamilyen halál utáni büntető intézményben. A keresztények a pokolban hittek. Élt egy Dante nevű nagy olasz költő, aki több mint ezerszáz éve írta azt a hatalmas költeményt, melynek első része a Pokol. Bejáratáról így énekel:

Énrajtam jutsz a kínnal telt hazába,
énrajtam át oda, hol nincs vigasság,
rajtam a kárhozott nép városába...*

(Kocsis professzor az Urándúsító teraszán meghatottán figyelni Liuna minden szavát. Aztán csak ennyit mond: – Dante Alighieri, megdicsőültél! 2479-ben a Holdon egy tizenöt éves szeplős kislány soraidat idézi!...) Pierre ráközelít az egyes számú kamera variooptikájával Casteiróra. A megdöbbenett férfi arca betölti az egész képernyőt. Látni lehet még a ráncokat is a szeme sarkában. Testén valamit átlátszó anyag feszül – nyilván ez a „láthatatlan” szkafander. Nyakán gégemikrofon, fülében dugóhangszóró, derekán fémes öv, tenyérszíj dobozokkal, táskákkal teleaggatva. Ez minden. Ez tartja életben.

– Szíriusz kapitány – közvetíti Casteiro hangját az adóvevő –. maguk ülnek abban a furcsa tragacsban?

– Mi vagyunk.

– Ne jöjjenek egy lépéssel sem közelebb, mert meghalnak! Kihozom Csibészt, neki nem árt az erőter. Jóban vagyunk. Szót fogad nekem. Felül a szekerük tetejére, és békességben hazavihetik.

Pierre kisfiús göggel válaszol:

– Sose fáradjon, Casteiro bácsi, majd érte megyünk! Bekapcsolja a szupravezető védőburok mobilizátorát.

A lemezek azonnal rácsúsznak a kabin valamennyi falára. Odabenn kinyúlnak az irányfények. A négy tévékamera tájékoztat. Szíriusz kapitány indítja a gépet, és a Lunamobil-III néhány másodperc alatt két lépéssel Casteiro előtt stoppol.

A brazil elismeréssel nézi a különös járművet.

– Csinos kis masinájuk van, Szíriusz kapitány.

– Kocsis professzor, Berci édesapja tervezte. Tőle kaptuk „kölcsön”, hogy önt megközelíthessük. Abszolút védelmet nyújt húszmillió voltig.

– Bizonyára tévékamerákon keresztül tájékozódnak.

Berci válaszol:

– Minden irányban. És radarletapogatónk is van. És idebenn a kabinban nincsen szükség szkafanderre!

– Nagyszerű ember az édesapád, Berci! Szeretnék vele újra találkozni.

(Az Urándúsító teraszáról érkezik a válasz:

– Mondd meg neki, Liuna, hogy tartom szerencsémnek.)

A kislány azonnal közvetíti az üzenetet.

– János bácsi azt mondja, hogy tartja szerencséjének.

– A Fiastyúk fiaira! Kocsis professzor is bent ül ebben a varázsmasínában?

– Hogy tetszik képzelni? Nem férne el. Csak a hangja van itt. A távvezérlőn keresztül mindent lát és hall.

– Értem... – mondja Casteiro és erősen megcsendesedik.

Liuna – ha már egyszer elkezdett társalogni – nehezen hagyja abba.

– Tetszik látni azt a kis fehér zászlót a lunamobil orrán?

– Látom. A békekövetség jele.

– Jaj de jó, hogy tetszik ismerni! A fiúk nem tudták!

– Tehát ti békekövetek vagytok?

– Igen... de erről inkább Szíriusz bácsival tessék tárgyalni. Ő a vezetőnk.

Viktor Szíriusz azonnal átveszi a szót:

– Casteiro! Ittlétünk valóban békés követség. Nem tervezünk ön ellen semmi rosszat.

– Ugyan mi rosszat tervezhetne ellenem három gyerek, egy becsületben megőszült százéves űrhajóskapitány és egy műkiskutya? Ezt egy pillanatig se hittem. Inkább arról van szó, hogy elszoktam az emberi tisztességtől, jóságtól... félek tőle... gyanús nekem. Idegesít!... No mindegy, kielégítem a kíváncsiságukat.

– Nem vagyunk kíváncsiak – tiltakozik Szíriusz –, inkább segíteni szeretnénk.

– Segíteni?... Rajtam segíteni?!... – elborítják a sodró indulatok. – Nincs rá szükségem!

Nem engedem! Éppen eleget „segítettek” már irigyek, bitangok, gazemberek!... Nem! Nem!

Elfullad a hangja... aztán lassan magához tér.

– Bocsánatot kérek... nem akartam megbántani, kapitány úr... ti se haragudjatok, gyerekek.

Liuna siet válaszolni:

– Nem haragszunk, Casteiro bácsi. Megértjük a lelkiállapotát. Édesanyám mondta...

– Mit mondott az édesanyád, te kicsi piros hajjú?

– Hogy a legnagyobb fájdalom, ha elveszítjük azokat, akiket szeretünk...

Pierre suttogva ráförmed:

– Hallgass, te örült! Tartsd a szád!

Liuna rémülten összekuporodik.

– Én igazán nem akartam...

Látják a képernyőn Casteiro fájdalomtól eltorzult arcát. Sokáig hallgat, bámul maga elé... aztán kisimul a homloka, és nem lehet tudni, hogy az átlátszó szkafanderanyagon belül az a parányi nedvességcsöpp izzadság-e...

Már ismét az erős férfi szól:

– Rendben van. Megtudtok mindent, megláttok mindent. Szíriusz kapitány, kövessenek járművükkel a barlangba.

Elindul előttük.

– Mennyit mutat az elektromosérőtér-mérő?

– Százötvenkettőt – jelenti Pierre.

– Legalább húszmillió volt! Honnan veszi az energiát?

Casteiro hallja beszélgetésüket. Közbeszól:

– Megtudjátok azt is.

Kinyit a sziklafalon egy álcázott kis szekrényajtót. Felnyom egy villanykapcsolót. A barlangban rejtett, erős fényű lámpák gyulladnak ki. Óriási, természetes üregben járnak, földrengés vagy vulkáni tevékenység során egymásra csúszott bazaltrétegek alatt.

– Elolthatjátok a reflektorokat.

Fényesre csiszolódott sima kőlapokon araszolnak a hernyótalpak. Ezer és ezer jármű kereke koptatta már ezeket a kockákat – gondolja Pierre.

Casteiro megáll egy kőfal előtt. A szikla megmozdul: befelé nyíló óriási zsilipkapu!

– Fotocellával működik – állapítja meg a kapitány. – Legalább kétszáz éves rendszer.

– Hajtsanak be. Elférnek kényelmesen. Nagyobb gépek is zsilipeltek már itt, mint a maguké.

És ő is beáll a zsilipkamrába.

A kapu becsukódik mögöttük. Tíz perc múlva nyílik a szemben lévő másik. Pierre azonnal jelenti:

– Szíriusz bácsi! Az elektromos erőter feszültsége erősen csökken... már nulla! A védőburkolatot behúzhatom?

A kapitány megadja az engedélyt, a szupervezető lemezek eltűnnek.

Most Berci jelenti:

– A helyiségben nyolctized atmoszféra nyomású normál földi levegő van! Hőmérséklet: plusz 20 Celsius fok.

– A kabinfedeleket kinyithatják – biztosítja őket Casteiro. – Hajtsanak ki a zsilipkamrából. Idekint kitűnő levegőt szívhatnak.

Sziklába vágott mesterséges előtérbe érkeznek. Akár tíz lunamobil is elférne benne.

– Szálljanak ki. Eleget kuporogtak. Kikecmeregnek mind a négyen. Perez Casteiro előttük áll. Egyetlen mozdulattal megszabadítja fejét az átlátszó szkafanderburoktól.

– Most már szabadon beszélgethetünk, emberközelen. Ezt akarta, kapitány?

Kesernyés a mosolya.

– Foglaljanak helyet – mutat az előtérben elhelyezett néhány puritán bútorra: padra, lócára, székre. – Hazudnék, ha azt mondanám, hogy önök szívesen látott vendégeim... de vendégeim. A sors akaratából el kell viselnünk egymást.

Liuna azonnal a „tárgyra” tér:

– Hol van Csibész?

– A kötelességét teljesíti: őrzí a házamat. Néhány napra el kellett utaznom. Ilyenkor ki kell kapcsolnom az erőteret. Barlangpalotámat csak a záruk védik. Most besegített Csibész is. Kincseim őrzését kapta feladatul. Szívesen vállalta.

– Hogyan barátkoztak meg? – kérdezi Pierre.

– Bioáram-érzékelőjén keresztül. Azt sugároztam feléje: kedves kiskutya, szeretlek, jöjj hozzám! És akkor valóban szerettem is őt. Érzékelője ezt azonnal felfogta, és teljesítette kívánságomat. Azóta barátok vagyunk... Azonnal találkoztok vele. Ez a kis ajtó vezet Barlangpalotám első szobájába. Ott van az őrhelye. Jöjjetek utánam....

– Bocsánat, Casteiro bácsi, előbb szabad valamit kérdeznem?

– Tessék.

– Ugye, abban a másik szobában nem leszünk rádiókapcsolatban az otthoniakkal?

– Sajnos nem.

– Akkor beszélnem kell velük, nehogy nyugtalanodjanak.

– Figyelmes vagy – dicséri a kislányt Casteiro.

Liuna már hívja az édesanyját...

(Az Urándúsító tetőteraszán jelez a készülék.

– Édesanyám... Itt Lunamobil–III... Édesanyám...

– Mi van veletek, kislányom? Percek óta nem válaszolsz a hívásomra, és süket minden. Se kép, se hang! Csak nem esett valami bajotok?

– Nem, nem! Remekül érezzük magunkat... csak éppen kiszálltunk a gépből.

– Kiszálltatok?! – A lenhajú Aino elképed. – Hová szálltatok ki? Hol vagytok?

– Casteiro bácsi Barlangpalotájában. Itt levegő és húsz fok meleg van. Padokon és székeken ülünk és beszélgetünk. Anyukám! Most egy darabig nem fogtok minket hallani, de ne nyugtalankodjatok. Casteiro bácsi vendégei vagyunk. Ismét jelentkezem, mihelyt lehetséges...)

A házigazdához fordul.

– Köszönöm, Casteiro bácsi. Mehetünk Csibészhez!

A Barlangpalota ura elindult az ajtó felé.

– Ha megengedik, előremegyek.

Pazar kényelemmel berendezett lakószobához érnek. Szemben másik ajtó. Előtte puha selyempárnán fekszik Csibész. Láthatóan elkényeztették. Amikor észreveszi a belépőket, felugrik, izgatottan topog... majd visszafekszik a párnájára.

Liuna feléje lép, és kedvesen szólongatja:

– Csibész!... Csibészkém!... Jól vagy?

A múpuli ellenségesen morog.

– Nem ismeresz meg, Csibész?

A morgás fokozódik, s egy-két kutyaszőr az égnek áll.

– Liuna! Ne menj hozzá közelebb! – figyelmezteti a kislányt Casteiro.

– Csak nem tetszik képzelni, hogy félek tőle... Csibész! Csibészkém!... Kedvesem!...

Csibész felugrik. Lábaik szétterpeszti, fogait vicsorítja, és ugrásra készül.

Casteiro keményen rászól:

– Csibész! Nem szabad!

Csibész nem hallgat a parancsra. Őrjöng!

– Csibész! Ne bomolj! – próbálja nyugtatni Pierre. – Nem ismeresz meg minket?

A kutya vonít dühében.

– Megörültél, Csibész?!...

– Fogjátok meg! Ne engedjétek!

Késő a figyelmeztetés. Csibész nekiugrik Liunának.

– Jaj! – sikolt a kislány. – Megharapott!

Berci egy pillanattal megkésve kapja el a kutya torkát. A tarkójához nyúl – kikapcsolja.

– Szíriusz bácsi... vérzik a karom.

– Mutasd, kislányom...

Két kicsi sebhely, mint két tűszúrás. Semmi az egész. Casteiro őszinte rémülettel mentegetőzik.

– Végtelenül sajnálom. Erre nem voltam fölkészülve. Igaz, hogy annak idején engem is megtámadott, de hogy a gazdáját is...

– Casteiro, van valami kötszere? – kérdezi a kapitány.

– Szabályosan felszerelt SANO-12-es úrhajós mentőládám van.

– Kitűnő!

– Azonnal hozom... – és kisiet a szobából.

Csibész – élettelen fekete szőröcsomó – még mindig kikapcsolva fekszik Berci tenyerében, A fiú nézi, aztán töprengve szól:

– Csak tudnám, hogy mi történt ezzel a kutyával? Szíriusz kapitány, aki Liuna „sebeit” kezeli, most mindössze ennyit mond:

– Roppant egyszerű a magyarázat...

HETEDIK FEJEZET

amelyben megismerjük a Nagy Menekülés igaz történetét

Berci rábámul a kapitányra. – Szíriusz bácsi!... Tetszik tudni a magyarázatot?

– Nem tudom, csak sejtem. Házigazdánk mondta, hogy pár napi távolléte alatt Csibész volt a házőrző. Casteiro úr nagyszerű mérnök, kiválóan képzett fizikus. Mint ilyen, bizonyára a robotokhoz is ért. Nem került különös fáradságába, hogy kiismerje Csibész működési elvét. Átprogramozta őt arra, hogy senkit se engedjen az általa őrzött ajtó közelébe. Liuna közelített...

Casteiro – miközben buzgón segít ellátni a „sebesültet” – igazat ad Szíriusz kapitánynak.

– Való igaz, hogy így történt minden. Még egyszer kifejezem sajnálkozásomat. Csibészt pedig azonnal visszaprogramozom eredeti állapotába.

Átveszi Bercitől az „élettelen” kiskutyát, és fogóval, csipesszel kotorászni kezd a belsejében.

Szíriusz kapitány közben leragasztja Liuna sebén a kötést.

– No, ezzel megvolnánk. Casteiro is jelentkezik.

– Én is kész vagyok. Csibész ismét a régi.

A kutya boldog vakkantásokkal ugrálja körül Liunát és Pierre-t. A kislány ölbe veszi a múpulit.

– Jól van, nem tehetsz róla... nem haragszom... Minden rendben van.

– Foglaljanak helyet – udvariaskodik Casteiro. – Az izgalom után jól fog esni egy kis hűsítő. Szolgálhatok jégbe hűtött narancslével és ananászlével.

– Narancslé?... Ananászlé?... Honnan szerezte?

– Mint említettem, néhány napig távol voltam. Ki kellett egészítenem fogyatékos készleteimet. Átugrottam a Földre... természetesen Hollandiába, ahol nem ismerik a múltamat.

Liuna mindent szeretne tudni.

– Lunabusszal tetszett utazni?

Casteiro a kislányra mosolyog.

– Ó, nem... De ne vágjunk elébe a dolgoknak. Majd megtudjátok. Tölthetek?

– Köszönjük! – érkezik kórusban az úttól és az izgalomtól ugyancsak megszomjazott En-Ef-Cé tagok (mínusz Leonida) válasza.

Casteiro tölt. Aztán latin-amerikai gáláns mozdulattal emeli poharát...

– Emelem poharam Liuna egészségére! Arra, hogy nem esett komoly baja!

– Salve, Casteiro bácsi! – viszonzza a jókívánságot az En-Ef-Cé „alvezére”.

A házigazda így folytatja:

– Bevallom, hogy önök kellemetlen ellenségek... de rendkívül kellemes barátok.

– Örülök, hogy így gondolkozik, mérnök úr. Akkor biztosan könnyen megértjük egymást.

Mi a Hold Állam kormányzójának üzenetét hoztuk...

– Ne folytassa, kapitány! Előbb nekem kell beszélnem. Megígértem, hogy elmondok és megmutatok mindent. Csak azután döntsenek, hogy átadják-e az üzenetet vagy sem.

*

– ...addig a szomorú napig, amikor a santosi idegklinika zárt osztályára szállítottak, ismerik az életemet. Tájékoztatta magukat a korabeli „híradástechnika”. Santosban „puha falú” szobába kerültem, hogy kárt ne tehessen magamban. Az első napok borzalmait után az idegeim hamarosan helyrerázódtak. Nem, nem örültem meg, csak a tehetetlenségem miatti düh forrt bennem. Jobb helyre voltaképpen nem is kerülhettem volna. Ott csend és béke honolt. Nem voltak riporterek, részvéflátogatók, nyomozók, senki sem kérdezett semmit, író-

és rajzolóeszközöket kaptam. A találmányaimon dolgozhattam, terveztem, számoltam. Behozták a könyveimet... Ott, a puha falú szobában tökéletesíttem, finomítottam szkafandertalálmányomat. Ezerszer megrágtam minden részletét. Persze ügyeltem arra, hogy továbbra is bolondnak tartsanak. Kijelentettem: én vagyok az Öregisten, özönvizet szándékozom bocsátani a bűnös világra! Most éppen az özönvízhez szükséges cseppfolyós testek mennyiségét és milyenségét kutatom...

Lélegzet-visszafojtva hallgatják. Viktor Szíriusz megkérdezi:

– És közben bizonyára készült a szökésre.

– Igen. És amikor érkezett az ideje, könnyen sikerült. Jó viseletű, csendes, veszélytelen elmebajos voltam. Néhány hónap múltán szabadon közlekedtem az épületben, segíthettem a laborban. Itt szereztem egy kis üveg dietilétert. Látogatókat fogadhattam. Ezek a vizitek szép időben az intézet parkjában zajlottak le. Levelet írtam egyik kedves nagynénémnek, hogy szeretném látni. Édesanyám húga az illető, örömmel bejött, mindenféle édességet és gyümölcsöt hozott ajándékba. Én jóságáért gonoszszággal fizettem. A park egyik sötét zugában a lopott dietiléterrel elkábítottam, levetkőztettem, felvettem a ruháit, és kisétáltam a kapun!...

Liunában feltámad a részvét meg az „örök nő”.

– Szegény nagynéni. Nem történt baja?

– Nem, semmi. Nagyon vigyáztam, hogy éppen csak elkábuljon. Óvatosan egy nyugágyra fektettem. Yvette néni akkor ötvenéves volt, és nagyon szép asszony. Másnap felhívtam videfonon, hogy megmagyarázzam a dolgot, és bocsánatot kérek tőle.

– Nem haragudott?

– De, nagyon. Azt mondta: „Pancser! Máskor, ha szökni akarsz, beszéld még velem előre a haditervet. Csak rövid ideig voltam eszméletlen. Két perc múlva magamhoz tértem... Szerencséd, hogy több eszem van, mint neked. Nem kezdtem azonnal kiabálni, csak jó félóra múlva, amikor már messze jártál... Perez! Perez! Miért nem tájékoztattál? Ha tudom, hogy miről van szó, felvehettem volna az alkalomhoz illő szexkombinát.”

Nevetnek.

– Ez három éve történt – állapítja meg Szíriusz kapitány. – Ezután, gondolom, álnéven letelepedett valahol, és a „láthatatlan” szkafander tökéletesítésén dolgozott.

– Igen. Ez a valahol: Hollandia. Már előzőleg kapcsolatban álltam velük, jól beszélem a nyelvüket. Éltem Amszterdamban néhány évig, ahol egy kis üzemem és laboratóriumom is van. Ott kísérleteztem ki szkafanderem fóliaanyagát. Nem kellett álnevet használnom. Amszterdamban a munkatársaim nem sejtették, hogy mynheer Kásztrjó azonos senhor Casteiróval. Ami pedig a szkafanderemet illeti, az nem láthatatlan, csak rendkívül vékony és átlátszó. A mezítelen testre kell ráhúzni, föléje bármilyen ruhába öltözhetünk. Egytized milliméter keresztmetszetű, puha, hajlékony, elszakíthatatlan, hegeszthető fólia. Erősebb és jobb szigetelő minden eddig használt ürruhaanyagnál, de leghasznosabb tulajdonsága, hogy egyáltalában nem akadályozza a mozgást. Játshatsz, futhatsz, dolgozhatsz, mintha nem volna rajtad semmi. Oxigéntartályom ökölnyi, nyomáskiegyenlítőm a lehető legegyszerűbb és legkisebb. A fólia burok állandó és egyenletes hőmérsékletét a testemet övező termoakku szolgáltatja. Ez kezdetben makrancoskodott.

– Szíriusz kapitány megjegyzi:

– Gondolom, egy ilyen makrancoskodás következtében került megfagyva a rendelőmbe.

Casteiro elismerő pillantást vet százéves vendégére.

– Tehát eszébe jutott, kapitány! Ez volt nyomozásuk kiindulási pontja...

– Ez is. De kérem, folytassa. A termoakku makrancoskodott...

– Akkor hagyományos szkafanderhez kapcsoltam ezt az új hőszabályozót. Nem vált be. Szerencsém volt. A mentőosztagok idejében megtaláltak... s ön visszahozott az életbe.

Szíriusz kapitány megpróbálkozik egy kényes kérdéssel:

– Voltaképpen mit keresett a Holdon?

Perez Casteiro nem fel az igazság kimondásától.

– Nem mit, hanem kit. Meg is találtam: Brazília egykori közlekedési miniszterét, Martim Gomes kormányzót. Rajta akartam bosszútervemet végrehajtani. Amikor az idegklinikáról megszöktem, a Graviplán Vállalat vezérigazgatója már nem élt. Öreg ember volt, 187 éves korában halt meg. Bosszúmat csak egyetlen személyen, Martim Gomesen tölthettem ki!

Casteiro lélegzetnyi szünetet tart. Arcának vonásai megkeményednek, nézése zavarossá sötétül... és mintha habozna. Aztán mégis beszél.

– Úgy döntöttem, hogy elrabolom őt. Kihurcolom szkafander nélkül a Hold felszínére... és ott megvárom, amíg teste a túlnyomástól föl nem robban, sejtjeire nem bomlik, meg nem fagy!

Liuna arcán iszonyat, borzalom és undor vonaglik. Szeplői kivörösödnek, ajka reszket.

– Jaj!... Ez szörnyűség!... Nem hiszem el! Casteiro bácsi ekkora gonoszságot nem akarhatott!

– De... kezdetben akartam. Aztán később, amikor megtehettem volna akár tízszer is... mégsem tettem meg. Többször láttam a kormányzót, feleségével, gyermekeivel, unokáival. Érdeklődtem utána. Megtudtam, hogy egyszerű, becsületes ember. Rájöttem, hogy Conchita és Pinton haláláért ő nem felelős... helyesebben nem ő a felelős! Keresni kezdtem azt a személyt, aki tragédiámat okozta, de ilyesvalakit sehol a világon nem találtam. Akkor lemondtam a bosszúról. Az életem azonban egyszerre céltalan, üres lett. Siváran, kongóan üres, mint egy kiseleztezt lyukas hordó. Fejbe vágott a felismerés, hogy nélkülük nem tudok létezni. És egyre rosszabb lesz minden... Döntenem kellett, és én döntöttem. Nem semmisítek meg senkit, de megsemmisítem önmagamat! Keményen elhatároztam, hogy úgy halok meg, pontosan ugyanúgy, ahogyan ők...

Szíriusz kapitány gyors mozdulata megállítja a beszélőt.

– Bocsásson meg, hogy félbeszakítom, de... valami rémlik nekem! Talán egy éve... nem, valamivel több... a Rio de Janeiró-i úrkikötőből eltűnt egy másik graviplán is!... És egy szerelő!

– Jól emlékszik, kapitány. Valóban eltűnt egy graviplán és egy szerelő. A szerelő én voltam: erősen megváltoztatott külsővel és névvel. Ebből az eltűnésekből azonban nem lett világszenzáció. A nyomavesztett ember nem volt filmsztár, nem szerepelt az ügyben gyönyörű kisgyermek, kétségbeesett apa. A szerelőt a kutya sem ismerte. Az úrkikötő parancsnoksága ugyancsak buzgólkodott, hogy eltussolja az újabb graviplánügyet. A lapok hírvonatában megbújt egy rövidke hivatalos jelentés: az E–F felszállópályán véletlenül elindult és ismeretlen helyen lezuhant egy kiszuperált, ócska, „gyakorlógépp”. Az anyagi kár jelentéktelen. Egy másik hírecske közölte a szerelő eltűnését. Nem kereste senki.

A két fiú meggörnyedt a komor mondatok súlyától. Liuna úgy érzi, a lét feneketlen kútjába zuhan. Édesanyja szokta volt mondani: az élet nem fenékig tejföl. Nagyon-nagyon régen, amikor a tejet még a tehén nevű háziállat tőgyéből fejték, a köcsög tej felszínére kicsapódott a java, a tejföl. Ez nem terjedt a köcsög fenekéig. A kislány halkan megjegyzi.

– Úgy gondolom, hogy kivételesen ünnepi perceket élünk át. Valamiről megtudjuk a tiszta igazságot.

– Ha van hozzá türelmetek.

Erre már Berci sem állja meg lelkendezés nélkül.

– Nem szeretném, ha neveletlennek, kíváncsiskodónak tetszene tartani. Casteiro bácsi, de ez a történet olyan érdekes, olyan izgalmas, mintha én lennék a főszereplője!

– Akkor hát figyeljete! – folytatja a házigazda. – Először is kiválasztottam az ikertestvérét annak a graviplánnak, amellyel Conchitáék utaztak. Megállapítottam a helyet, ahonnan indultak, a start irányvonalát és pontos kozmikus idejét: azaz a Nap–Föld–Hold akkori konstellációját. Azt akartam elérni, hogy ugyanabba az irányba, ugyanolyan körülmények

között, egyező kozmikus gravitációs ráhatások mellett, hasonlóan készületlenül és azonos sebességgel történjék az én utazásom is. mint az övék!

– Kezdek valamit sejteni! – csacsog könnyedén Liuna. – Casteiro bácsi bizonyára azt hitte, hogy ily módon megtalálhatja...

– Liuna! Ki nem mondd, amit gondoltál! – rója meg a kislányt Pierre. – Az ő graviplánjuk akkor már szinte kiszámíthatatlan távolságban járt a Földtől!

– Nem kiszámíthatatlan. Kiszámítható – mondja tanárosan Casteiro. – Én az első perctől fogva mindennap kiszámítottam, mennyire távolodtak el tőlem. Útvonaluk alig tért el az ekliptika síkjától, s abban az időben a Saturnus-pálya közelében kellett lenniök.

Berci zárja le a szomorú gondolatsort.

– Hozzávetőleg 1300 millió kilométer...

– Casteiro bácsi tehát nem elveszett családját kereste az űrben, hanem a sorsukat.

– Tapintatosan fogalmaztál, Pierre, de helyesen. Egyszerűen szólva: át akartam élni ugyanazt, amit ők átéltek... Nagy gonddal készítettem elő az utamat. Természetesen értek a graviplánokhoz, ügyes „graviplánszerelő” voltam. Az űrkikötő parancsnoksága meg volt elégedve a munkámmal. Néhány hónap múlva már rám bízta a legkényesebb átvizsgálásokat. Amikor megtaláltam a keresett ikergépet, azt először „elrontottam”, majd ügyesen „megjavítottam”. Ezután kiíratam magam „próbaútra”... Abban a percben indultam el, amikor a Nap–Föld–Hold együttállása legjobban megközelítette az akkorit. Beszálltam a gépbe, és 13 000 msec sebességgel elindultam ugyanabba az irányba, mint ők. Nem vittem magammal semmit, mint ahogy ők sem vittek. Graviplánom 12 órára elegendő levegővel, hőenergiával és élelemmel volt ellátva. Nem nyúltam a vezérlőműhöz, miként ők sem. Teljesen a vak véletlenre bízta magam...

Szíriusz kapitány hosszú ideje nem szól egy szót sem, csak figyel és gondolkodik. Most szépen, nyugodtan beszélni kezd:

– Tehát gondosan felkészült, hogy ugyanúgy történjenek a dolgok önnel is, mint velük történtek.

– Megközelítően ugyanúgy. A teljes egyezés fizikai képtelenség.

– Helyes: megközelítően ugyanúgy. De megközelítően sem történt önnel ugyanaz, mint velük, hanem egészen másvalami! Hiszen ők elvesztek az űrben, ön viszont itt ül velünk szemben a Holdon, jó egészségben. Valaminek másképpen kellett történnie!

– Igen... – folytatja vallomását Casteiro – valami másképpen történt. Elérkezett a tizenkettedik óra. Az utasfülke kezdett lehűlni. A hőmérő mutatója esett: 18... 15... 10... 5... Celsius-fokot mutatott. Érezhetően fogyott az oxigén is. Egyre nehezebben lélegeztem. Aztán 0 fok alá billent a mutató: mínusz 2... mínusz 5... mínusz 10... Zihálva kapkodtam levegő után!... Akkor... (nagyon szégyellem) akkor megtudtam, hogy milyen nehéz saját elhatározásból megválni az élettől. Az élniakarás ösztöne erősebb volt!... És bekapcsoltam a tartalék levegőt és a tartalék fűtést, ami egy órával meghosszabbította az életemet. Nekik is volt ilyen tartalékuk, de nem tudtak róla. Hamarosan magamhoz tértem. Szemem a radar képernyőjére meredt. Megdöbbenve észleltem, hogy közel kerültünk a Holdhoz! És egyre közelebb... egyre közelebb! A vezérlőautomata most feltűnően kilengett! Határozottan észleltem, hogy irányt változtattunk. A sebességünk is csökkent. Automatikusan bekapcsolódott a gravitációs kiegyenlítő. És egyre közelebb kerültünk a Hold sebhelyes arcához!... Ekkor működni kezdett a fékezőközpont... Pedig én az ujjamat se mozdítottam!... Rájöttem, hogy valami ismeretlen automata irányítóberendezés hatósugarába kerültem, amely parancsot adott graviplánom vezérművének a leszállásra!... Már körpályára álltunk, és jól megfigyelhettem, milyen alázatosan engedelmeskedik gépem az egyre érkező utasításimpulzusoknak. Antigravitációs fűvókáink is bekapcsolódtak a leszállási manőverbe. Műszereim azt mutatták, hogy száz kilométer magasságban, a Holdhoz viszonyítva egy helyben állunk... majd ereszkedünk alá, lassan, megfontoltan, ahogy az ismeretlen erő

parancsolja. Ereszkedünk a Hold felszínére... Pár perc múlva graviplánom mesterien végrehajtotta a leszállási parancsot. A legkisebb zökkenő nélkül ért földet... azaz Holdat, Mint később megállapítottam, a Nyugalom tengere sziklás peremhegységében.

Pierre nyilvánít először véleményt:

– Tehát a Holdon működött ez a titokzatos automata irányítóberendezés. Bizonyára valamelyik közeli űrkikötőben...

Casteiro ingatja a fejét.

– Nem, nem. Az ismert űrkikötők egyikében sem.

Viktor Szíriusz felemelt jobbját azt jelzi, hogy szólni kíván.

– Halljuk Szíriusz bácsit!

– Azt hiszem, ennek a rejtélynek a titka valahol a XXII. századi Nagy Menekülésben keresendő.

– Tessék mesélni róla!

– Hiszen tanultátok az iskolában.

Liuna összetett kézzel könyörög.

– Az nem számít. Szíriusz bácsi sokkal szebben mondja!

– No jó, nem bánom. Azt persze nem vállalom, hogy szépen mondjam el, hosszadalmas lenne. De röviden: szívesen. Azt minden holdbéli iskolásgyerek tudja, hogy a 2100-as évek elején már néhány ezer földi ember élt a Holdon. A település központja a Nyugalom tengerének északi szélén elterülő óriási kiterjedésű sziklás hegység volt. Ezeknek a szikláknak a mélyébe vágták, vésték, fúrták, robbantották az első holdlakók szobáikat, termeiket, folyosóikat, zsilipkamráikat. Úgy gondolták, hogy meteorbecsapódás elől legjobb a hegy hasába bújni.

Berci nem állja meg szó nélkül:

– Ma már, tudjuk, hogy sokkal nagyobb biztonságot nyújt a kupolaváros kettős fedele és a két réteg között cirkuláló Fluo-Fix rögzítőfolyadék. Ez a kékes, átlátszó lé a tető sérülése esetén pillanatok alatt megkeményedik, és tömíti a veszélyes rést.

Liuna gyanakszik.

– A memóriagép sűgött?

– Szavamra nem!

– Ne folytassatok magáncsevegést! – mondja rosszállóan Pierre. – Szíriusz bácsi, kérem, bocsásson meg a zavarásért. Tessék folytatni...

– Berci közbeszólása nem zavart. Megfelelő helyen oda illő tájékoztatást nyújtott. De folytatom. Elődeink is a Nap energiáját kényszerítették munkára. 2140 táján főleg uránt, nikkelt és még többfajta fémeket és ritka földfémeket bányásztak. Feldolgozóüzemek, gyárak létesültek. Rendkívül modern űrkikötőket építettek, óriási forgalmat bonyolítottak le a Földdel, és már akkor indítottak innen csillagközi járatokat is. Minden rendben lévőknek látszott. De egyszer csak jelentkezni kezdtek, majd egyre sokasodtak a bajok, gondok. A holdlakók eldurvultak, gyakoriak lettek a verekedések, lopások, öngyilkosságok és emberölések! A munkafegyelem meglazult. Nos, tisztelt En-Ef-Cé, ki tudja okosan elmagyarázni, mi züllesztette a Hold akkori társadalmát?

Liuna azonnal jelentkezik.

– Én nem tudom, de Berci bizonyára tudja, ha megengedjük neki, hogy ujját a memóriagép kimenőpólusára helyezze.

Nevetnek a javaslaton, és beleegyeznek.

– Helyezd rá, Vasgyúró!

– Ráhelyeztem. Rövid leszek. Voltaképpen egyetlen statisztikai adatot kell csak ismertetnem. A 2150-ben tartott világnépszámlálás szerint a Holdon 3387 férfi élt. Nő és gyermek egy sem! Ez mindent megmagyaráz. A család, az asszony, a gyermek hiánya, a szeretet nélküli élet valóságos fegyencteleppé változtatta Luna asszonyt, a Föld szöke

kísérőjét. Ma már nem lehet megállapítani, ki volt az a „smasszermeritalitású” felelős, aki az első Hold Állam társadalmát ilyen kétbalkezesen „szervezte” meg, és dicső első telepeseit pár év alatt kényszermunkásokká nyomorította. Végzett vele és silány művével az a kőszá kisbolygó, mely 2150. május 28-án becsapódott a Holdba, a Nyugalom tengerének közelében. Közvetlen romboló hatása és az ütközést követő iszonyú erejű holdrengés sok száz ember életét kioltotta. A sziklákba vésett lakóhelyeken és munkacsarnokokban pánik tört ki. Rémszerű munkások nagy tömege menekült a felszínre, rohanva, tülekedve, egymás székafandereit tépve és taposva! Több mint háromszázan pusztultak el közülük a kegyellen holdéjszakában!... Egy Vénusz-űrjárművet vette a vészjeleket. Sikerült leszállnia a Holdra. Erélyes kapitánya rendet teremtett, és jelentette a katasztrófát a Földnek. A Világállam kormánya elrendelte a Hold azonnali és teljes kiürítését. Ötven lunabusz szállította haza az életben maradt 1988 holdlakót. Ez volt a Nagy Menekülés... Vége.

Hálásan megtapsolják Berci érzékletes előadását.

– Kitűnő voltál, Vasgyűró!

– Ez az, amit tudunk – folytatja Szíriusz kapitány. – A többit csak következtetjük vagy sejtjük. De nekünk most ezek a sejtések a legfontosabbak. Valószínű, hogy a kisbolygó ütközése és a holdrengés nem pusztított el mindent. Épségben megmaradhettek lakóhelyiségek, üzemek, gyárak, amelyek annak idején négyezer ember életének fennmaradását és bizonyos fokig kényelmét is szolgálták. A nagy kapkodásban, fejetlenségben bizonyos létfenntartást végző gépeket talán ki sem kapcsolták! Lehetséges, hogy mi itt most olyan levegőt szívunk be, amelyet háromszáz évvel ezelőtt élt űkapáink állítottak elő barna vaskőből. Talán vize is van ennek a romtelepülésnek, és minden bizonnyal korlátlan mennyiségű napenergiája. Bizonyára működőképes egy-két űrállomása is, amelynek automatikus irányítóközpontja három évszázada arra vár, hogy egy hatósugarába kerül űrjárművet leszállítson...

– Pontosan ez történt, kapitány – mondja Perez Casteiro. – Leszállítottak... leszálltam. És most már életben akartam maradni. A graviplán poggyássterében székafanderek is voltak. Felvettem egyet, és elindultam az űrkikötő sziklakapuja felé. Itt aztán ráakadtam egy olyan – viszonylag épségben maradt – kiépített rendszerre (víz, levegő, hőszabályozás), amely becslésem szerint 300 éve zavartalanul működik, és biztosítja az élet fennmaradását.

– És mindez itt van a kupolavárosok, pontosabban a 201-es kupolaváros közelében, alig 30–40 kilométer távolságban... – Pierre kezdi így töprengését. – Szíriusz bácsi! Nem értem! Mi az oka annak, hogy erről a mai Hold Államban senki sem tud, senki sem beszél, senkit sem érdekel a létezése?

Szíriusz kapitány válaszol:

– De, tudunk róla. Amikor az első kupolavárosok épültek, tudósok és mérnökök kis csoportja felkereste az ősi romtelepülést. Vesztükre... Kutatásuk legelső napján szerencsétlenül jártak. Egy sziklabiltozat omlott rájuk. Kormányunk akkor megtiltotta a további kutatómunkát. A terület tabu lett, senki sem teheti be a lábát!

– Így volt, én is tanúsíthatom – veszi át a szót Casteiro. – Senki sem tehetette be a lábát, amíg graviplánom meg nem szegte ezt a tilalmat.

Bercinek fúrja valami az oldalát.

– Casteiro bácsi! Az a graviplán, amivel érkezni tetszett, ma is megvan?

– Egy óriási barlangban pihen, amelyet hangárnak neveztem el. Idegen felségjellel és hamis számmal ellátva. A gép kitűnően működik. Azzal repültem most is Hollandiába.

– Amikor együtt érkeztünk a Holdra, miért tetszett lunabuszon utazni? Miért nem a graviplánján?

Casteirónak tetszik a fiú okoskodása.

– Te aztán tudsz kérdezni!... Nos, ahhoz, hogy a kupolavárosokban zavartalanul közlekedhessem, szükség volt „legális” Holdra lépésemet megjárásani.

Berci csak nem nyugszik. Egyre piszkálja, noszogatja az a kis láthatatlan lény, amely Cristoforo Colombót, Pierre Curie-t, Albert Einsteint sem hagyta békén. Belevág hát a nagy kérdés kellős közepébe:

– Casteiro bácsi! Azt tetszett mondani, hogy a graviplán, amellyel ide tetszett érkezni, teljesen azonos körülmények között startolt és távolodott a Földtől, mint az a másik!... Igaz?

– Igaz.

Izgalom íveli át a helyiséget. Gyorsabban dobognak a szívek.

– Arra nem tetszett gondolni, hogy esetleg... feltételezhető... nincs kizárva... szóval hogy Conchita néni és a kis Pinton graviplánjával is ugyanaz történt?

Elhangzott! Vajon mi lesz a válasz?

– De... gondoltam rá.

Bercinek szárnyalni kezd a képzelete.

– Elvégre kitapogathatta őket is ugyanaz a radarsugár, befoghatta, kiadhatta nekik is a rádiópárancsot a leszállásra!

Casteiro kimérten felel:

– Igen... ez megtörténhetett volna.

Liuna minden szál piros haja az égnek áll.

– Minek kell ilyen örültségekről beszélni? Ez fantasztikus véletlen lenne. Esélye egy a milliárdhoz!

– Nem véletlen! – erősködik Berci. – Ez hibátlanul összekapcsolódó logikai lánc. Igaz, Szíriusz bácsi?

– Igaz. És én már percek óta várom, hogy Casteiro barátunk elmondja, hol és hogyan találta meg a másik gépet!

Döbbenet... Csend... Nem rezdül semmi...

Végre Casteiro megszólal, egyszerűen, szerényen:

– Elmondom. Megtaláltam.

Liuna nem tud visszafojtani egy halk jaaajt...

– Amit az előbb Berci mondott... Holdra szállásom után végiggondoltam én is. Talán egy kissé szakszerűbben, de lényegében ugyanazt. És rájöttem, hogy ha a leszállító automata elég nagy energiával dolgozik, és ha a két graviplán útvonala között Hold-közelségben az eltérés nem volt több tíz-tizenötezer kilométernél, a radar megtalálhatta az első gépet is. Felszálltam, és alacsonyan körözve, egyre nagyobb rádiuszű köröket leírva, átfésültem a környéket. Sokáig semmit sem találtam... Aztán egyszer csak gyanússá vált egy vulkáni eredetűnek tetsző kürtőnyílás. Nagyon hasonlított a mi mostani csillagkikötőinkhez. Lassan föléje irányítottam a gépem. A kürtő enyhén északi irányban elhajolt. Erős reflektorommal bevilágítottam... És akkor az első telepések régi űrkikötőjében megpillantottam az elveszett másik graviplán farát. Rajta a rendszám: G-68. Nincs semmi kétség! Ez Conchitáék graviplánja volt!

Liuna áhítattal ugyan, de azonnal a lényegre kérdez:

– Ilyen csodát? És tessék mondani, benne voltak a gépben... benne voltak ők is?

– Igen, benne voltak. Sőt még ma is benne vannak... alig néhány méternyire tőlünk!

– Ez... ez fantasztikus! – áradozik a kislány. – Nem hinném el, ha nem Casteiro bácsi mondaná!... És szabad megkérdezni: mi megnézhetjük őket?

– Liuna! Tapintatlan vagy! – feddi őt Pierre. – Casteiro bácsi legszemélyesebb ügyeiben turkálatsz... Hogy kérdezhetsz ilyent?!

– Ne bántsd Liunát, Pierre! Amúgy is szándékomban állt... igen... megmutatom nektek. Jöjjetek utánam!...

*

És Casteiro elindult azon a kis ajtón keresztül, amelyet Csibész olyan szigorúan őrzött. Követik őt. Pierre, Berci, Liuna a sorrend. A kislány ölében Csibész lapul. Leghátul Szíriusz zárja a sort... Hosszú folyosórendszeren át közepes méretű helyiségbe jutnak. Falai emberi kéz emelte rücskös betontáblák. Szemben velük hatalmas üvegnek látszó ablak, mögötte mély sötétség.

– Ezt a szobát én építettem – tájékoztatja őket Casteiro –, az ablaknyílást törhetetlen duroplexi zárja.

Lélegzetüket visszaíjtván felsorakoznak az ablak előtt. Házigazdájuk megforgat egy jókora kapcsolót. Az ablakon túl kékes fényű reflektorok gyulladnak fel.

– Íme, itt vannak.

Ott tündöklük előttük – alig pár méternyi távolságra – az első szökevény graviplán csillogó fém- és üvegteste. Átlátszó falú utasfülkéjében gyönyörű fiatal nő tart átölelve egy gyermeket.

Liuna megbabonázva mered rájuk.

– Ő az... emlékszem rá... hiszen még tavaly is játszották a filmjeit... Conchita... CONCHITA IBANEZ...

– És Pinton, a kisfiam... – teszi hozzá tompa szomorúsággal Casteiro. – Akkor négyéves volt. Most kilencéves lenne.

Pierre-ből kiszakad a csodálkozás:

– De hiszen gyönyörűek!... Olyanok, mintha élneek!

Casteiro kökemény mondatokat formál:

– Amíg élek, ilyenek is maradnak! Ez létezésem új értelme!

Szíriusz kapitány, aki eddig egyetlen szót sem szólt (de vizsgálódó tekintetét a szörnyűséges „graviplánkriptáról” le nem vette), most megkérdezi:

– Ugye, ez a helyiség itt előttünk, ahol a gép áll, a régi úrkikötő leszállóaknájának az alja?

– Igen.

– Mint említette: enyhén észak felé hajlik. Ezért a fenekét soha nem éri napsütés. Örökkön árnyékos, hideg terület.

– Helyesen következtet, kapitány. A leszállóakna elferdülését valószínűleg a holdrengés okozta. De a berendezés üzemképes. Az aknában nincs levegő. Akkor sem volt, amikor rájuk akadtam. Kabinjukban soha sem emelkedett magasabba a hőmérséklet mínusz 50 foknál. Most már természetesen én biztosítom számukra az állandó, egyenletes mélyhűtést. Annak a háromszáz éves biofizikai rendszernek a segítségével, amely valamikor négyezer ember életben maradását szolgálta. Most két halottnak és egy látszatélőnek a napjait kell csak addig-ameddig meghosszabbítania...

Liuna odaáll Casteiro elé. Orrán a szeplők kipirosodnak, mint mindig, amikor bátor, okos kinyilatkoztatásra készül.

– Casteiro bácsi! Édesanyám szokta volt mondani: „Az élet örök, elpusztíthatatlan, végtelen valóság.” És ilyenkor idéz egy régi nagy költőt. Szégyellem, de nem tudom a nevét. Az idézet így szól: „Mondottam ember: küzdj, és bízva bízzál!”

Casteiro rámosolyog a kislányra, de ezt a mosolyt fájdalom árnyékolja.

– Li, kispajtás: más a költészet, és más az élet...

Bánat kering a háromszáz éves levegőben.

Nagy sokára megszólal Berci: .

– Szíriusz bácsi! Tessék nézni őket! Hát nem olyanok, mintha csak hibernálva volnának!

Elhangzott: mintha csak hibernálva volnának...

Utána komor mozdulatlanul. Minden mondanivaló elfogyott.

Nagy sokára Perez Casteiro a kapcsolóhoz lép. Megforgatja. Kialszik a graviplán világítása.

Odabenn az ablakon túl ismét úrrá lesz a világűr mély sötétsége...

amelyben Tom Allen áldozatot mutat be új bálványainak

A varázslat elmúlt, magukhoz térnek...

Pierre szólal meg elsőnek. Áhítattal ejti a szavakat:

– Casteiro bácsi... ez igazi csoda! Most már értem. Ezért tetszett rendszeresen a Holdra járni.

– Egy év óta már csak ezért.

Szíriusz kapitány elérkezettnek látja az időt, hogy eleget tegyen „kötelességének”. Komolyan, megfontoltan kezd beszélni:

– Perez Casteiro! Kívánsága szerint meghallgattam, megnéztem mindent. És döntöttem. Ezek után is közölni óhajtom Martim Gomes üzenetét.

– Kérem, figyelek.

– A Hold Állam kormányzója szeretettel hívja önt közösségünkbe. Tudásához, képességeihez méltó munkát választhat magának. Szabad kezét kap, és komoly támogatást. Martim Gomes szeretne önnel találkozni. Kéri, hogy látogassa meg... Ez volt az üzenet. Fontolja meg, hogy mit válaszol.

Casteiro töpreng egy keveset, aztán keményen a szemébe néz Viktor Szíriusznak.

– Szépen hangzik az ajánlat, és megtisztelő. Voltaképpen elégtétel, kárpótlás mindazért, amit elszenvedtem... Jó lenne tisztességes, derék emberek társadalmában hasznos, alkotó tevékenységet folytatni, de... a válaszom mégis: nem. Keserű, kiégett, kárhozott ember vagyok. A színlelés még csak megy valahogy, de nem tudnék őszintén feloldódni, beilleszkedni az önök derűs, tiszta világába. – Egyre súlyosabb mondatok hömpölyögnek: – Nem! Hagyjanak engem békében ott, ahol vagyok! Megígérem, hogy nem bántok senkit, de engem se bántsanak. Ne zavarjanak, és ne engedjék meg másoknak sem. hogy zavarjanak. Hátralévő éveimet itt és így akarom leélni! Ez megmásíthatatlan elhatározásom!

Mintha bazaltból faragták volna ezeket a szavakat.

A többiek sokáig nem tudnak megszólalni. Szíriusz kapitány is fölöslegesnek vél minden további rábeszélést, vitát.

Liuna azonban nem.

Töri a fejét, kínozza az agyát. Keresne meggyőző érveket. Érzi ugyanis, hogy Casteirónak nincs igaza. Begubózásának ezt az önpusztító formáját nem igazolja semmi. De nem talál egyetlen okos gondolatot sem. Most még az édesanyja is „cserbenhagyja”. Lenhajú Aino nem sugall semmi célravezetőt.

Pedig valamit tenni kell! Valamit... akármit...

Marad a maga ékesszólása és bátorsága. Hirtelen odaáll Casteiro elé. Piros, kócos haja a férfi álláig ér. Kicsit ágaskodik... és megcsókolja a morcos arcot.

– Csak nem akar kivert kutya módjára évekig itt kushadni ezekben a barlangokban? A világ legfennségesebb sziklasírja ez a hely, de élve eltemetkezni akár ide, akár egy sáros gödörbe, örület... iszonyat! – A kislány egyre inkább hasonlít azokhoz a lángpallosú angyalokhoz, akiket édesanyja mutatott neki középkori képeken. – Perez Casteiro! Perez bácsi! A maga tudása, szelleme közkincs. Alkotói ereje nem magántulajdona: a miénk is. Az élete: a miénk is! Nem károsíthatja meg az emberiséget!... Ne keseregjen a múlton! Várja a jövő és azok, akik szeretik!... Velünk kell jönnie!

A rücskös falú betonszobában általános az elképedés. Szíriusz kapitány gyönyörködve hallgatja Liuna nem sejtett ékesszólását. A „lángpallosú angyal” azonban váratlanul összeomlik. Szégyenkezve hajtja le a fejét.

– Jaj!... Casteiro bácsi!... Bocsánatot kérek... nagyon nevetlen voltam. Ne tessék rám haragudni. Nem is tudom, hogyan merészeltem így beszélni Casteiro bácsival.

A férfi a kapitányhoz fordul.

– Viktor Szíriusz, mit gondol, mi lesz ebből a kislányból, ha felnőtt?*

Sosem fogjuk megtudni, mit gondolt Viktor Szíriusz, mert Liuná nem hagyja szóhoz jutni.

– Szíriusz bácsi!... Én... én úgy érzem.. én legszívesebben elsüllyednék... Casteiro bácsi bizonyára haragszik rám...

– Nem haragszom – érkezik szinte mogorván a válasz. – Levettél a lábamról. A Canis Maiorra esküszöm, hogy ilyen fejmosást még sohasem kaptam!... Meglátogatom a kormányzót.

– Hurrá! – harsogják a fiúk.

– Korai a hurrázás. Semmi mást nem ígértem, csak azt, hogy beszélek a kormányzóval. Azt hiszem, lesz egymásnak mondanivalónk.

Berci már a gyakorlati megvalósításon töpreng.

– Szíriusz bácsi! A Lunamobil–III teherbírása fél tonna, azaz 500 kilogramm. Mi négyen ennek a felét se nyomjuk. Casteiro bácsi vígan velünkjöhetne! Liuna és én elférünk egy ülésen...

Szíriusz kapitány hozzáteszi:

– Ez jó gondolat. Perez Casteiro, ha elhatározása komoly, akkor legésszerűbb, ha velünk tart. Nem kell szkafandert sem öltenie, és húsz-huszonöt perc alatt beérünk a 201-es kupolavárosba. Onnan videfonon jelentkezünk a kormányzónál.

– Elfogadom a meghívást. De kérem, ne gondolják azt, hogy feladtam az elveimet. Magam is szükségesnek tartom bizonyos kérdések tisztázását. Ezután békében kívánok élni. Békében az önök szomszédságában, de nem az önök társadalmában!

Pierre veti fel a kérdést:

– Amíg velünk lesz Casteiro bácsi, ki fogja őrizni a Barlangpalotát?

Liuna kész a megoldással:

– Természetesen Csibész.

– Ha bekapcsolva hagyom az erőteret, őrzi az mindenki helyett. De megkérhetjük rá Csibészt is.

Liuna az utóbbi megoldást választja.

– Csibész! Ide hozzám!

Csibész boldog vakkantásokat hallatva Liuna ölébe ugrik.

– Casteiro bácsi! Tessék visszaprogramozni házőrzőnek!

*

Csibész ismét őrhelyén, a selyempárnán ül, és rávicsorít minden közeledőre. Jókora ívben elkerülik...

Szíriusz kapitány és Pierre már bekormányozta a Lunamobil–III-at a zsilipkamrába. Indulásra készek. Liuna és Berci igyekeznek elférni az ülésen, nem sok sikerrel.

– Várj csak, Li! Ez az oltókészülék az oka. Leveszem... Hová is tegyem?...Az ülés alá nem fér... itt mögöttünk sem. Mi a csudának kell egy lunamobilban oltókészüléknek lenni? Ez a jármű olyan égitesteken fog közlekedni, ahol nincs levegő. Ahol levegő nincs, ott oxigén sincs. Ahol oxigén nincs, ott tűz sem lehet!

– Ne lamentálj annyit – inti őt Liuna. – Olyan vagy, mint egy XX. századi háziáldás!

– Az mi?

– Most nem érünk rá. Majd elmondom egyszer...Vedd már az öledbe azt az oltómasinát, hadd férjen be Casteiro bácsi!

Pierre váratlanul megszólal:

– Megfelekedtünk Tom Allenről. Mi történik vele?

Casteiro helyesbíti az állítást.

– Nem feledkeztünk meg... azaz: nem feledkeztem meg, csak nem beszéltem róla. A derék rendfenntartó a cellájában marad, amíg érte nem küldjük a Luna Központi Kórház holdfelszíni mentőbrigádját.

– Abból a cellából nem szabadulhat ki? – érdeklődik Liuna.

– Nem. Az ajtaja titkos biztonsági zárral van ellátva. Csak az tudja kinyitni, aki ismeri az ötbetűs kulcsszót.

– Mi a kulcsszó? Tessék elárulni! – könyörög Liuna.

– Miért akarod tudni?

– Csak.

– Csak?... Meggyőző érv. A kulcsszó: L-I-U-N-A...

*

Tom Allen a cellaajtó betűzárával bíbelődik. Nem türelmetlenül, nem dühösen, nem a szabadulásba kitörés makacs akarásával, hanem csak úgy: játszadozik unalmában. Őt fémkorong forgatható a tengelye körül, mindegyiken 16-16 betű.

– Írásjelek... ez itten a Kö... ez pedig az U... ismét egy Kö... Kö-U-Kö... KUK!... Nagyszerű! Úgy is lehet mondani: KUKUCS! KUK... KUK-U... KUKU-C... tovább nincs. A hatodik betű a Sö lenne, de hatodik korong nincs...nincs... marad a KUKUC, de ennek semmi értelme. Nincs hatodik korong. Akkor legyen kukac!... Kicserélendő a másik U betű A betűre... íme: KUKAC... Pompás!... Mondjatok egy állító mondatot, amelyben benne foglaltatik az a szó, hogy kukac! Én tudok, tanító néni! A kukac mászik. Hol mászik a kukac? A kukac a falevélen mászik... Jól van, Tom, kitűnően feleltél! Mit csinál a kukac a falevélen? A kukac táplálkozik. Mivel táplálkozik? A kukac falevéllal táplálkozik. Mit tesz a kukac a falevéllal? A kukac rágja a falevelet. Hogyan rágja a falevelet? A kukac lukat rág a falevéllbe... Nagyon jól van, Tomi, ez már a második kitűnő!... Most forgassátok ki a korongokkal azt, hogy LUKAT... Igenis!... Nagyon könnyű! Az első Kö betűt kicserélem Lö betűre... a Cö betűt kicserélem Tö betűre... és kész! Tessék! L-U-K-A-T... Jól van, most arra válaszolj nekem, Tom Allen, hogy a kukac hol rágja a lukat afalevéllbe? A Földön vagy a Holdon?... A kukac a Földön rágja a falevéllbe a lukat... Miért nem a Holdon?... Mert a Holdon nincs falevél, és nincs kukac!... Igazán okos vagy, Tomika. Meg tudod-e mondani, hogyan hívjátok ti, csillagászok a Hóidat?... Mi, csillagászok úgy hívjuk, hogy LUNA! Kérem a harmadik kitűnőt, tanító néni!... Megkapod, ha ki tudod forgatni ezekből a korongokból a Luna szót..., Igenis, ki tudom... A Lö betű marad... az U betű is marad... a Kö betűt kicserélem a Nö betűvel... az A betű szintén marad... a Tö betűt elveszem... teszek helyette egy... nem teszek semmit! L-U-N-A-?... Hiányzik az ötödik betű!... Tomika, az ötödik helyre nem tettél betűt!... Azonnal teszek, tanító néni, mert nekem a harmadik kitűnő nagyon kell!... Oda teszem a negyedik betűt: L-U-N-?-A... A negyedik helyen nincs betű, Tomika!... Azonnal lesz! L-U-?-N-A... Ejnye-bejnye!... Most meg a harmadik hely üres! Tomika, Tomika! Nem kapsz kitűnőt!... De igen! Akarom a kitűnőt!... Tessék nézni, már megcsináltam!... L-?-U-N-A... Hahaha! Tomika! Mi van a második helyen? Semmi!... De igenis!... De igenis van a második helyen betű, azonnal lesz betű, a mindenségig neki! Majd én megmutatom, ott egye meg a...

És dühös mozdulattal odaforogat a második korongon egy akármilyen betűt! Éppen az I-t!

– L-I-U-N-A... ez nem LUNA... ez egy leánynév... ismerek egy ilyen nevű...

Ebben a pillanatban kattant egyet a zár... és az automata ajtó lassan kinyílik.

Tom Allent meglepi a dolog. Bambán bámulja a tárt nyílást. Nem mozdul. Esze ágában sincs kimenni. Jó itt benn... meleg van, és étel van... az ajtón túl meg sötétbe vész a folyosó, üres, hűvös. De valami tárgy csillog a folyosó végén... Ezt meg kell nézni! Meg kell nézni!...

– Előbb azonban kitámasztom az ajtót, nehogy becsukódjék... – mosolyog ravaszul – mert akkor nem tudnék visszajönni... és megharagszik a Bálvány!... A Bálvány megharagszik... a Bálvány jószágos... a Bálvány szépen beszél... a Bálvány enni ad... nem szabad őt megharagítanom!... De azt a csillogó fényességet megnézem... kezembe veszem... ha étel, akkor megeszem...

S amíg ezt motyogja, végigsurran a hosszú, kőboltozatú helyiségeken. Ott van már a fényes csillogónál. Kis asztalon egy hideg tárgy... ismerős a fogása.

– Az enyém!... Az enyém volt!... A Bálvány elvette... most a Bálvány visszaadta!... A tárgy neve öt betű... pontosan öt betű, mint a kukac meg a lukat meg a Liuna... Ki tudnám forgatni a betűit az ajtón... Igenis, parancsnok!... L-É-Z-E-R... Igenis, parancsnok, élesre töltöttem!

A lézerpisztoly valóban élesre van töltve. Casteiro helyezte erre az asztalra, ahonnan kívül senki sem vehette el mindaddig, amíg Tom Allen ki nem rakta ajtaja biztonsági zárján a LIUNA kombinációt.

– Köszönöm, Bálvány!... Áldozatot mutatok be neked!... Hallod, Bálvány?...Hol vagy?... Áldozatot mutatok be!... Megkereslek, Bálvány!... Megkereslek!...

Fémajtó elé támolyog, amely nem engedi tovább. Nem nyílik. Rázza, üti, rugdossa... hiába. Pedig Bálványnak az ajtó mögött kell lennie!

– Tudom, hogy ott vagy... Ott bujkálsz... Bemegyek hozzád!... Bemegyek!

Tüzel! A hajszálvékony, ártalmatlannak látszó fénycsík behatol a vaslemezbe, és úgy vágja, mint kés a vaját... A zár a padlóra hull, az ajtót nyitni lehet.

Sötét szoba. Rücskös betonfalait halványan súrolja a távolni cella világítása. Az egyik fal teljes terjedelmében óriási üvegtábla, mögötte mély sötétség. A helyiség végében parázslík valami, majd felcsap egy kis lángnyelv. Nagyon régi, száraz faszékek és asztalok... Az ajtón áthatolt lézersugár gyújtotta meg! Egyre nagyobb lánggal égnék, pattognak, ropognak!... Tom Allen üdvözült arccal bámulja a tüzet, melyet Bálvány az ő tiszteletére gyújtott!

– Bálvány! Hát jelen vagy?... Leborulok előtted! – És hasra vágja magát.

Közben a szobát és a folyosót elárasztja az égő, korhadt fa fehér füstje. Tom köhögni kezd. Feltápáskodik... és rámered a hatalmas ablaktáblára! Mögötte – az egymást átölelő Conchita és Pinton – a fel-felcsapó lángnyelvek vibráló fényében csodálatosan szép Asszonybálvány és aranyszőke Kicsibálvány!

A rendfenntartó felüvölt:

– Bálványok!... Bálványok!... Végre eljöttetek hozzám! Az én Bálványaim vagytok!... Lángolj, tűz! Áldozati tűz! A bálványaimnak égsz!...

A szobában talál még néhány öreg bútort. Felnyaiábólja valamennyit, és a máglyára dobja.

– Áldozat!... Áldozat!... Áldozat!... Szikráznak, sziporkáznak, magasra csapnak a pusztító lángnyelvek!...

*

A belső zsilipkapu nyitva áll. Casteiro már a helyén ül. Berci még fészkelődik.

– Igyekezz, fiam! – biztatja őt Szíriusz kapitány. – Indulnunk kellene.

– Igenis... már készen vagyok. Mehetünk... De tessék mondani, mitől kezd működni a zsilip? Ki indítja meg? Hiszen valamennyien bent ülünk a gépben!

– Természetesen Casteiro barátunk. A kabinból vakut villant a fotocellára.

Liuna jelentkezik:

– Szíriusz bácsi! Ha lehet, várjunk még egy-két percet. Közölni szeretném az otthoniakkal: élünk, megvagyunk, indulunk. Menet közben nehezebb...

– Nem bánom, kislányom, de ne tartson sokáig.

Liuna már hívja is Kocsis professzorékat:

– Itt Lunamobil–III... Itt Lunamobil–III... Abban a minutumban érkezik a válasz:
– Kislányom! Csakhogy megszólaltatok!... Aggódtunk miattatok! Mi történt veletek? Csak nincs valami bajotok?
– Minden a legteljesebb rendben van, anyukám. Csodálatos dolgokat hallottunk és láttunk. Majd személyesen elmeséljük. Casteiro bácsi most velünk jön. Bent ül a kabinban. Az ötös kamera képernyője behozza...
Lenhajú Aino megkönnyebbülten sóhajt:
– Jaaaj... látom a fejét, a haját...
– Harminc perc múlva otthon vagyunk, anyukám!... Vége.
A kapitányhoz fordul.
– Szíriusz bácsi, indulhatunk.
Szíriusz kapitány még egy utolsó pillantást vet a műszerfalra. Minden rendben.
– Casteiro, zsilipelhet!
Berci ekkor hátranéz. „Viszontlátásra, Barlangpalota!” Látja az ajtót, amely Casteiro lakószobájába vezet. Ott őrködik Csibész. Az ajtó alól kis kékes füstcsík bújik elő... Micsoda?! Füst az ajtó alatt?! Akkor füst van az ajtó mögött is!
– Megállás! Nem indulunk! – ordítja tele torokkal. – Casteiro bácsi! Füst szivárog az ajtó alól! Valami ég odabent!
Kiugrik a gépből. Kezében az oltókészüléket markolja, és rohan. Casteiro utána. Egyszerre érnek a bejárat elé.
– Vigyázz, Berci! Guggolj le!
Felrántja az ajtót. Vastag, fullasztó füstfelleg kavarg a lakószobájában. Négykézláb másznak be... Itt nem ég semmi! Csibész vadul üvöltve ostromolja a betönhelyiségbe vezető másik ajtót, Conchitáék „kriptájának” a bejáratát. Annak résein át ömlik a fojtogató, sűrű füst.
– Csibész! Hozzám! – parancsolja Casteiro.
A műpuli azonnal engedelmeskedik. Vicsorogva, vonítva Casteiro lábai mellett foglalja el új hadállását. Onnan szórja átkait a láthatatlan ellenségre.
Casteiro gyors mozdulattal nyitja a vasajtó automata zárját, és azonnal a padlóhoz lapul.
Odabenn elszabadult a pokol! A mennyezetet nyaldosó rótfényű lángnyelvek kísértetiesen világítják meg a gomolygó füstöt és a hasán fekvő Tom Allent, aki:
– Áldozat!... Áldozat!... – ordibálja, és a kőpadlóhoz verdesi a fejét.
Casteiro erélyesen rákiált:
– Allen! Mit csinált?!
A rendfenntartó megretten, hirtelen felül, megfordul. Rámered a „betolakodóra” .
– Ne zavarjatok!... Nem látjátok, hogy Asszonybálvánnyal és Kicsibálvánnyal társalgok!... Takarodjatok!... A bálványaimat nem adom! Senkinek!... Azonnal takarodjatok, különben...
Kibiztosítja a lézerpisztolyt, és ahogy a plasztvizorkrimikben látta, hanyagul forgatja a mutatóujján.
Casteiro nem fél.
– Allen! Legyen esze!... Parancsolom, hogy dobja el a fegyvert!... Ismer engem! Tudja, ki vagyok!... Én vagyok a Főbálvány! Nekem engedelmeskednie kell!
– Te hazug, gonosz bálvány vagy! – ordítja az esztét vesztett ember. – Elrejtetted előlem az igazi bálványokat, ezért meghalsz!
Célba emeli a pisztolyt.
Perez Casteirót most egytized másodperc és egyetlen ujjmozdulat választja el a haláltól. Berci ujja azonban egyszázad másodperccel előbb mozdul! Óriási fehér habáradat borítja el, temeti maga alá Tom Allent. Az oltószerkezet a lángoló bútormáglya felé fordul. Azokat is ellepi a méter vastag, sűrű hab. A tűz sisteregve kialszik.
– Casteiro bácsi! Ez az oltóhab Fluo-Fix! Azonnal megkeményedik! Tessék segíteni, verjük le erről a szerencsétlen emberről, mert különben megfullad alatta.

Nekiállnak, és ahol a fejét sejtik, nagy darabokban tördelik a szilárd, merevedett masszát. Előkerül a feje búbja, aztán a homloka, orra, szája...

– Eszméletlen!... Talán már nem is él!

– Ne vesztegessük az időt! Így, ahogy van, vigyük ki! Szíriusz kapitány tüstént életre kelti...

*

Puhán suhan a Lunamobil–III rugalmas lánctalpain, vissza a 201-es kupolavárosba. Pedig alaposan meg van terhelve. A kabinjában Szíriusz kapitány, Pierre, majd Berci és Liuna egy ülésen és a bambára injekciózott Tom Allen foglal helyet. Casteiro és Csibész a Barlangpalotában maradt...

*

– Beláthatja, kapitány, hogy nem mehetek magukkal. Számba kell vennem a kárt, és a legszükségesebbeket helyre kell állítanom. Az általam használt helyiségekben körülbelül százezer köbméter levegő cirkulál. Ennek nagy része megsemmisült. A tűz elfogyasztotta az oxigén jelentős hányadát, és füsttel szennyezte a maradékot. Ki kell cserélnem az egész levegőmennyiséget.

– A graviplánban lévő... azaz elhunyt... Minek nevezzem őket?

– Nevezze őket bátran a nevükön: Conchita és Pinton. – Elmélyülnek a ráncok az arcán, és érdessé válik a hangja. – Ez a nevük! Ők nem halottak, nem tetemek. Nekem és barátaimnak: Conchita és Pinton.

– Megtisztel, hogy barátjának nevez.

– Ezt már nehezen lehetne letagadni. Ön kezdte a sort, amikor visszaráncigált a fagyhalálból, a Berci gyerek ma megmentette az életemet, az a piros hajú, okos kislány úgy törődik velem, mintha az anyám lenne. Önök tehát a barátaim. Ez azonban természetesen nem jelenti azt, hogy sebtiben leírom a keserves múltat, és fejest ugrom a kellemes, könnyed, vidám jelenbe, s önökkel karöltve táncot járok. Nem. Mondtam már, hogy nem!

Szíriusz kapitány komolyan bólint.

– Értem... megértem. Egy dolgot azonban kérdeznék, ha nem veszi kíváncsi tolakodásnak.

– Mondja bátran, kapitány.

– Mit gondol, vajon a tűz következtében Conchita és Pinton nem szenvedett sérülést?... Az forog a fejében: ha netán felmelegedtek, az végzetes lenne.

– Megnyugtatom, semmi ilyesmi nem történt velük. A régi űrkikötő leszállóaknájában, mint már mondtam, nincs levegő. A világűr vákuuma veszi körül a graviplánt. A gép kabinjában viszont mínusz ötvenfokos levegő és egyenletes egy atmoszféra nyomás biztosítja tartós megmaradásukat. Ezek állandóságáról én gondoskodom. Bizonyára tudja, hogy a kozmikus közlekedésre épült graviplánoknak zsilipkamrabejáratuk is van. A műszereket már megvizsgáltam. A kabin hőmérséklete nem változott.

– Ennek szívből örülök – nyújtja a tenyerét Viktor Szíriusz.

Kemény kézfogás.

– Azt mégis megkérdezem: mikorra várhatjuk látogatását a kormányzónál?

– Nem tudom. Remelem, hogy rövidesen. Rádión jelentkezni fogok. Szeretném, ha maguk is ott lennének azon a beszélgetésen.

*

Ezért nem ül most a Lunamobil–III utasterében Perez Casteiro. A „légkör nélküli veszélyeztetett területen történő helyváltoztatás céljára szerkesztett Kocsis-féle hernyótalpas

önjáró gép” hatvan kilométeres sebességgel puhán suhan a holdporban. Viszi vissza utasait a 201-es kupolavárosba...

*

Szombaton este 7 órakor (Greenwich szerint) a Holdon Solról Noxra fordult az időszámítás. Lebukott a Nap, átvette birodalmát a sötétség és a hideg. Amiből a kupolavároson belül nem sokat venni észre. Akár Sol van, akár Nox, az egyenletes világításról és az állandó hőmérsékletről a Luna Közművek gondoskodik.

Amikor Nox-340-kor (Leonida néni (úgy mondaná: vasárnap reggel 9-kor) az En-Ef-Cé három tagja meglátogatja a negyediket, a kiskertben sokat ígérően sárgul a tök, és dagad a káposzta. Nekik is mindegy, hogy Sol van vagy Nox. Csak bőségesen kapjanak vizet, széndioxidot, és zavartalanul működjenek a napfény energiáját megszűrő és tartalékoló vörös, ibolya és kék sugárzók.

– Gyertek! Gyertek! – ölelgeti tagtársait Leonida néni. – Tudok mindent! Viktor Szíriusz életében először bőbeszédű volt... No, csak befelé, befelé! Forró habos csokoládét és mazsolás kuglófot kaptok!

–Már reggeliztünk, Leonida néni! – próbál tiltakozni Liuna. – Igazán nagyon köszönjük, de...

– Nem baj. Fiatal szervezetnek sok táplálék kell. Legfeljebb másodszor is reggeliztek. No, üljete már le, és vegyetek. Ne várjátok a kínálást... Tessék csak, tessék... Még egy szeletet, Berci fiam!... Aztán majd elmeséled részletesen, hogyan is volt azzal az oltóhabbal. Pierre! Abban a másikban több a mazsola. Azt vedd ki!... És az a filmszínészné meg a kicsi fia valóban olyan csodaszépek?... Tölthetek még, kislányom?

– Nem! Nem! – rémüldözik Liuna. – Kedvesnek tetszik lenni, de torkig vagyok.

– Leonida néni, kérem, Szíriusz bácsi itthon van?

– Hát hol lenne? Bent ül a dolgozószobájában. Az előbb vittem be neki kávé. Ma reggel már a harmadikat! Mondtam is: nem jól van ez, Viktor Szíriusz! Tönkreteszi a szívét!... De mintha a falnak beszélnek!

– Mit csinál?

– Kicsoda?

– Szíriusz bácsi.

– Ül.

– Ül?...Mást semmit.

– De... bizonyára gondolkozik is, meg olvas, meg ír, meg videfonál néha... de általában csak ül.

– Kinek videfonál?

– A kórházzal beszélt kétszer is. Van ott egy tudós professzor barátja. Hibrer... vágy hinergolo...

– Hibernológus – segít Pierre.

– Az, igen!... Amióta a Holdon lakunk, azzal sokat van együtt. Van valami közös találmányuk is. A gazdámat szokta hívni a kórházba konzultálni... Jól mondtam?

– Nagyon jól.

– Davidónak hívják.

– Paul Davido?... Híres tudós!

Pierre megunja a fecsegést. Előhozakodik a kéréssel:

– Leonida néni! Szeretnénk bemenni Szíriusz bácsihoz... Tessék megkérdezni, beszélhetnénk-e vele.

– Miért ne beszélhetnétek! – harsogja maga Viktor Szíriusz, aki e pillanatban lépett ki a szobájából. – Mióta kell nektek engedélyt kérni, hogy hozzám belépjete?

Liuna szerényen mentegetőzik:

– Bocsánat... azt gondoltuk, hogy dolgozni tetszik... hogy éppen intézni tetszik valamit... Nem akartunk zavarni.

– Nem tetszem intézni semmit, és nem tetszem dolgozni. Na, gyertek be... Mi újság?

– Mi nem tudunk semmit... Abban reménykedtünk, hogy talán Szíriusz bácsi... Hogy hátha jelentkezett már...

– Casteiro? Nem jelentkezett. Neki most temérdek dolga lehet odakint. De jelentkezni fog.

– Szíriusz bácsi bízik az ígéretében?

A kapitány kész a válasszal:

– Olyan embernek ismertem meg.

Megszólal a videfon hívója. Berci felkiált:

– Talán ő!

– Túl korai lenne. – A készülékbe mondja: – Itt Szíriusz... Jóhódat, Paul! – A gyerekeknek súgja: – Paul Davido professzor a kórházból.

– Ismerjük – súgja vissza Pierre.

Davidónak a képernyőn igazi „doktor bácsi” arca van.

– Elintéztem a védenced ügyét, Viktor. Felvették a kórházunk idegosztályára.

– Köszönöm, Paul!

– A másik ügyben még keresni foglak. Jóhódat!

– Jóhódat, Paul...

Vége a beszélgetésnek. Szíriusz kapitány megjegyzi:

– Ez a barátom közbenjárt, hogy Tom Allent ne a Földre vigyék. Itt fogják gyógykezeltetni a Holdon.

– Hallottuk...

Álloogál a három gyerek. Sokáig egyik se szól, végre Liuna bátortalanul megjegyzi:

– Vajon... Csibész hogy van?... Mit csinál?

Berci indokolatlanul ingerülten válaszol:

– Csibész mindig egyformán van, mert nem hatnak reá az érzései! Mert nincsenek érzései! Csibésznek könnyű, mert gép!... Elárulhatom neked azt is, hogy mit csinál. Őrzi Conchitát és Pintont.

– Conchita és Pinton...

Újra csend.

Végre is a kapitánynak észre kell vennie, hogy itt a lelkekben háborog valami, és fel kell tennie a kérdést:

– Mi van veletek? Miért lóg az orrotok?

Pierre hümmög egy keveset, aztán megpróbálja:

– Tetszik tudni... engem megrázott az a látvány... éjjel arról álmodtam... Irtózatos dolog...

Elapad a szava.

Berci igyekszik folytatni:

– Voltaképpen nincsen hozzá semmi közünk... de ha az ember ilyen mélységesen belekavarodik mások életébe... akkor óhatatlanul... akkor óhatatlanul...

Liuna gúnyosan közbeszól:

– Nyögd ki már, mit csinálsz óhatatlanul!

Berci fintort vág.

– Bevallom, nem tudom kinyögni... Majd te, Liuna.

A kislány összevonja szemöldökét.

– Tudtam, hogy ez lesz a vége! Majd te, Liuna!... Két mafla fiú!... Jól van, megkérdezem!

– Bízom benne, hogy te megkérdezed.

Ezt Szíriusz kapitány mondja – nem kevés elismeréssel.

Liuna hát megkérdezi:

– Köztudomású, hogy Szíriusz bácsi nagy sikerrel foglalkozott már évtizedekkel ezelőtt a hibernáció tudományával. Tudjuk, hogy a Hold Központi Kórházában kísérleteket végeztek és végeznek még ma is éppen Paul Davido professzorral. Tudjuk, hogy sok kísérletük sikerrel járt, sok embert visszahoztak a fagyhalálból az életbe. Mi most azt hisszük, hogy az a „másik ügy”, amiről Davido professzor említést tett, azt jelenti, hogy esetleg őket is... mármint Conchitát és Pintont...

– Egy szót se többet! – mordul fel a kapitány. – Ez nem gyerekeknek való játék! Ez élet és halál kérdése!

Liuna keményen válaszol:

– Az talán nem volt élet-halál kérdés, amikor Berci megbénította Fluo-Fix habbal Tom Allent?!... Ha egy pillanatot késik, Casteiro ma nem él... de lehet, hogy Berci sem! Vagy az, nem volt-e élet-halál kérdés; amikor még nem tudtuk, kivel állunk szemben: szélhámossal, gyilkossal, örülttel, és mégis hajszoltuk Antonio São Felipét?!...

– Ne folytasd. Elismerem, jogos az érdeklődésed. Válaszolok. – Becsületesen a kislány szemébe néz. – Nem tervezek semmit. Nem készülök semmire. Csak gondolkozom... töprengem... tűnődöm.

– Tűnődni tetszik?... Min?

– Azon tűnődöm... vajon Casteiro felesége és kislánya a kihülő graviplánban már akkor kőkeménnyé fagyott-e, mielőtt elfogyott a kabin levegője, vagy fordított sorrendben történt a dolog.

– Miért? – nyílik nagyra Liuna csodálkozó szeme. – Nem mindegy?

– Nem bizony. Ha nagyon gyors lehűlés állítja meg az életműködést, a test sejtjei megfagynak, konzerválódnak, mielőtt károsodást szenvednének. Ha fulladás okozza a halált, a sejtek bomlása azonnal megindul, és a mélyhűtés egy már bomlóban lévő szervezetet tartósít. Persze mindkét megállapításunk csak akkor érvényes, ha mindkét variánst túlnyomás nélküli térben képzeljük el. Érted?

– Nem nagyon. Azaz annyit talán mégis, hogy ha Szíriusz bácsit ilyen gondolatok foglalkoztatják, akkor ez azt jelenti, hogy lehetségesnek tartja Conchita néniék esetében a kedvezőbb változatot, és...

Szíriusz kapitány azonnal tiltakozik:

– Nincs semmiféle és! Nincs kedvezőbb változat!... Megmagyarázom. A legfeljebb nyolctíz órája lehült és a klinikai halál állapotába került személyeket már biztonságosan életre tudjuk kelteni. Hosszabb hibernáció után is sikeres lehet az élesztés, de csakis akkor, ha a lehűtést gondos kórházi felkészítés előzte meg. A világűrben takarító robotok nagy ritkán találhatnak a „hulladékban” egy-egy szerencsétlenül járt űr járművet, benne a sok éve megfagyott személyzetet. Az ő életre keltésük eddig nem sok sikerrel járt. Felelőtlenség lenne kísérletezni Conchitáékkal, amikor az asphyxia bekövetkeztének körülményeit náluk általában nem ismerjük. Remélem, értitek?

Pierre válaszol mindhármuk nevében:

– Igenis. Azt hiszem, értjük.

– Rendben van. Akkor erről több szó ne essék, nehogy Perez Casteiro fülébe jusson. Ti nem kérdezték, én nem válaszolok.

*

Kedden reggel Nox-292 órákor érkezett meg a várva várt üzenet. Roberto közvetítette videofonon.

– Pierre! Pár perce vettem Casteiro rádióadását. Arra kért, hogy közöljem Szíriusz kapitánnyal: holnap, szerdán reggel Nox-268-kor bejön, szobát vesz ki a Hotel Galileiben. Kéri a kapitányt, intézze el, hogy valamikor délután fogadja őt a kormányzó.

– Értem, Roberto. Csak azt nem értem, miért mondod ezt nekem, miért nem Szíriusz bácsinak.

– Szíriusz kapitányt nem találtam otthon. Leonida néni sem tudja, hol mászkálhat (ezek az ő szavai!), és nem volt hajlandó átvenni az üzenetet. Azt mondta, hogy ez nagy fontosságú ügy, ő viszont csak közönséges tagja az En-Ef-Cének. Te vágy a vezér, mondjam el neked. Majd te továbbítod... Pierre, csakugyan te vagy a vezér? Igaz ez?

– Igaz.

– És még valami! Casteiro azt is üzeni, hogy Csibészt is behozza magával...

*

A kormányzói palota kis bordó szalonjában, szerdán délután, Nox-262-kor...

Három felnőtt és három gyerek.

A három felnőtt kávét kortyolgat, utána csiszolt kristálypoharakban francia konyakot szolgálnak fel. Koccintanak. Martim Gomes szívélyesen, széles mosollyal... Viktor Szíriusz megfontolt mozdulattal... Perez Casteiro kicsit idegesen.

A három gyerek előtt kecses lábú barokk asztalka, tetézve minden jóval. Fantasztikus formájú cukrászsütemények, tejszínhabos csokoládé, ananász, szőlő, mandarin, húsító italok. Pierre diókrémes tortát eszik, Berci igazi szőlőt csipeget, Liuna a habos csokoládé híve...

– Ez mind édesapámnál, a Központi Konyhán készült! – dicsekszik. – Ugye, finom?

Szíriusz megkérdezi:

– Jobb, mint a Leonida nénié?

Kórusban unisono zeng a válasz:

– Annál jobb nem létezik!

A kormányzó mosolyogva állapítja meg:

– A háziipar győzött a gyáripar fölött!

Tapintatosan besurran a szalonba egy csinos titkárnő.

Kis hordozható videfont nyújt át a kormányzónak.

– Bocsánatot kérek, fontos hívás.

– Elnézést, barátaim, utánam jönnek a hivatalos ügyek. Füléhez emeli a hallgatót.

– Martim Gomes...

A hívót csak a kormányzó hallja, és a kicsi képernyő sötét marad. Titok... rejtélyes államtitok...

– Nagyszerű hír! Örülök neki!... Köszönöm.

Vége a beszélgetésnek. A titkárnő készülékestül eltűnik.

– Most már ejtethetünk néhány szót a mi ügyünkről is. – Így kezdi Martim Gomes. – Informáltak mindenről... Informáltak?... Nem!... Lelkesen elmeséltek mindent!

Casteiróhoz fordul.

– Önből, mérnök úr, romantikus nemzeti hős lett!

– Nehéz szerep, kormányzó úr. Nemrég még üldözött bűnöző voltam: graviplántolvaj, aki vérbosszút szomjazik!

A házigazda udvariasan mosolyog.

– Szerencsém, hogy nem hajtotta végre a tervét.

Liuna közbeszól:

– Nem helyes a kifejezés, kormányzó bácsi!

– Nocsak!... Miért nem?

– Mert nem a szerencsén múltott. Perez Casteiro azt a szörnyűséget egyszerűen nem volt képes elkövetni! Ő életében senkit nem bántott.

– Remek védőügyvédet fogadott, Casteiro.

– Nem én fogadtam, kormányzó úr. A sors által kirendelt védő. – Liunához fordul. – Honnan tudod ilyen biztosan, hogy életemben senkit sem bántottam?

– Van egy régi közmondás, édesanyámtól hallottam...

Berci kisiúsan csúfolódní kezd:

– Ez a lány mindent az édesanyukájától hall!

Szíriusz kapitány elkomolyodik.

– Nem lebecsülendő értesülésforrás, Berci fiam!... No, halljuk a régi közmondást, és a hozzá tartozó magyarázatot!

– Ezt nem kell bővebben magyarázni, Szíriusz bácsi. A közmondás így hangzik: ugató kutya nem harap.

Nevetnek. Mindenki a maga módján. Gomes és Szíriusz derűsen, szívből. A két fiú kicsit kamaszosan, kajlán. Perez Casteiro éppen csak elmosolyodik, aztán gyorsan visszahúzódik bizalmatlanságának csigaházába. Mintha itt se volna...

– Mérnök úr! Viktor barátom elmondta önnek üzenetemet. Szeretettel befogadnánk a Hold Állam közösségébe. Nem szánalomból. Nem alamizsnát kínálunk. Mi járnánk jobban. Mi kapnánk többet. Épülő államunkban ilyen vezetőkre van szükség!... Volt ideje ajánlatomon gondolkodni. Remélem, elfogadja.

Perez Casteirónak kipirul a homloka.

– Kormányzó!... Olyan kínos ez. Igaz, megismertem magukat... talán barátok is lettünk, barátok, igen... mégis olyan, mintha pucérra vetköztetnének! Ruhát, bőrt, húst, csontokat, zsigereket, mindent leszagatnak rólam! Marad a póre lelkem!... Hát nem értik meg, hogy...

Hirtelen elhallgat.

Martim Gomes tölt magának egy gyűszűnyit. Bocsánatkérőn, udvariasan meghajol.

– Elnézést, uram. Nem akartam megbántani, fájdalmat okozni. Kérem... tudomásul vettem, hogy nem... Persze szívesen elmondanám, hogy miként képzeltem... Azt terveztük, hogy felépítünk egy új kupolavárost, a 212-est. – Abban helyezük el a Casteiro Műveket, mely az egész világot ellátja az ön kiváló szkafandertalálmányával s minden egyébbel, amiket az ugyanott létesítendő kutatóintézetben ön és maga választotta munkatársai feltalálnának, kidolgoznának... Na persze ennek az óriási tervnek a megvalósításához jó néhány esztendő szükséges. Addig is... tessék, itt az engedély! A Világállam Kulturális Minisztériumától. Felolvasom... „Hold Állam kormányzójának. Tudomására hozzuk, hogy területünkön a Nyugalom tengere határvidékén ismeretes Első Emberi Település romjainak megközelítési tilalmát a mai nappal feloldjuk. Engedélyezzük annak teljes tudományos feltárását, a megmentett és feldolgozott leleteknek a létesítendő új Hold Műszaki Múzeumban való elhelyezését. E munkálatok vezetésére Perez Casteiro urat kérjük fel...”

Liunából kiszakad egy aggódó sóhaj.

– Jaaaj, mi lesz...?

A kormányzó azonnal folytatja:

– Gondoltunk arra is... Viktor, légy szíves, ismertesd ezt a rendeletet... khm, khm, kiszáradt a torkom.

Átnyújt Szíriusz kapitánynak egy okmányt, aki – minden szót gondosan tagolva – olvasni kezd.

– „A Hold Állam kormányának törvényerejű rendelete. Kelt a 2479-ik esztendő augusztus havának 3-ik napján. A Holdon lévő Nyugalom tengerének nevezett területen az R–12, G–20, B–22, D–18 diagonálisok által bezárt 100 hektárnyi négyszöget, mely az úgynevezett Barlangpalotát is magában foglalja, védett területnek nyilvánítjuk, és örök tulajdonban Perez Casteirónak adományozzuk. Őt e tulajdonában soha senki nem háborgathatja.” Alíráások...

A kormányzó elteszi az okiratot, majd előhúzza levelet.

– Van itt még valami... néhány sor Brazília Állam kormányzójától. „Kedves Martim!...” Ifjúkori barátok vagyunk, ez tehát magánlevélnek tekintendő... „Kedves Martim! Örömmel

értesültem, hogy két elveszettnek tartott graviplánunkat – bizonyos új feltételezések birtokában – a Hold Állam hivatásos nyomozói szervezett és szorgos kutatás után az űrben megtalálták. Készséggel elismerem, hogy azok, mint űrben talált gazdátlan tárgyak, a V. Á. 2390/12-es törvénye IV–8 paragrafusában értelmében a jövőben a megtaláló – tehát a Hold Állam – tulajdonát képezik. Üdvözl...” Aláírás.

A gyerekek most néznek először Casteiróra. Összeroskadva ül a bordó huzatú barokk karosszékekben. Hol elsápad, hol lángol az arca...

– Ezt terveztük... kár, hogy nem valósul meg. De van egy új hírem is. Nemrég kaptam videofonértesítést. Úgy gondoltam, hogy hasznos lenne itt a Holdon is egy olyan lunamobil, mint amilyeneket a Geofizikai Intézetnek készített Kocsis professzor, Targyaltam vele, és doktor Sahellel is, aki aztán közvetítette kérésünket az intézetbe. Végül is megállapodtunk abban, hogy a Lunamobil–III itt marad a Holdon, mint államunk tulajdona. A Geofizikai Intézetnek másikat készít az én János barátom. Úgy hiszem, az Első Település kutatásainál nagy hasznát vesszük ennek az okos járműnek...

Ezt a bejelentést máskor üvöltő hurrá követte volna. Most furcsa, reszkető izgalom, reszkető csend... Casteiro szobormozdulatlan.

Martim Gomesnak még mindig van mondanivalója.

– A 27-es kupolavárosban, Otto Steffék háza mellett van egy szép kis virágoskert. Abban építettük volna fel Perez Casteiro mérnök úr lakását... – Kis szünetet tart. – Hát ez minden. Tudom, nem nagyon csábító... de többet nem tudok ajánlani...

Most minden szem Casteiróra tapad. Arcát kezébe temetve ül... némán... konokul...

Liuna feláll. Odalép Casteiro elé. Nagyon halkán megszólítja:

– Perez bácsi...

A férfi ráemeli szemét.

– Édesanyám mondotta volt nekem, hogy a vikingek...

Casteiro megszólal. Iszonyú messziről, fáradtan, tompán:

– Mit tudsz te a vikingekről?

– Skandináviában éltek az első évezred második felében. Vitéz harcosok, merész hajósok voltak. Azt tudom róluk, hogy egészen különös módon temették el halottaikat.

– Hogyan? – mordul Casteiro.

– Az elhunytat vörösfenyőből épített öreg, kiseleztezt hajóra szállították. A fedélzeten magas máglyarévatalra helyezték. Ezután felvonták a vitorlákat... és vártak. Megvárták, amíg a szél a parti sziklák felől kezdett fújni. Akkor elvágták a horgonykötelet, és felgyújtották a hajót. A szél kihajtotta a tengerre. Lángolt a hajó... és egyre távolodott... Egy óra múlva már csak kis tüzes pont volt a horizonton... azután semmi...

Casteiro lassan felemelkedik. Az arca kísérteties. Rámered Liunára.

– Értelek, kislányom! Értelek jól... Viking hajóddal azt példáztad, hogy ne a múltnak éljek, hanem a jövőnek. Vagyis Conchitáék graviplánjával célozzam meg – mondjuk – a Napot, indítsam útnak őket!... Becsapódnak! Elnyeli őket a tűztenger! – Izzadság veri ki a homlokát, rekedten nyüszíti az utolsó szavakat: – Szép kis viking temetés lenne!...

Beomlik a karosszékekbe.

Liuna elsápad.

– Jaj!... Elrontottam mindent!

Szíriusz kapitány óvatosan arrébb tolja a kislányt. Megáll Casteiro fölött... Hatalmas tenyerével megsimogatja a férfi csapzott fejét.

– Perez fiam... én azt hiszem: döntöttél.

KILENCEDIK FEJEZET

amelyben megismerkedünk a „fekete kiskutya” gyógymóddal

Pierre megrázza a csengőt.

– A Négy és Fél Cimbora rendkívüli értekezletét megnyitom. Névsorolvasással kezdem.
Vezér: Pierre Renard, azaz én. Jelen! Alvezér: Liuna Steff.

– Jelen!

– Első tag: Kocsis Berci.

– Jelen!

– Második tag: Leonida néni.

– Itt vagyok. Hozhatom az uzsonnát?

– Leonida néni, ne tessék azt mondani, hogy itt vagyok. Ez olyan civiles. Jelen. Így kell mondani.

Leonida néni boldogan szót fogad:

– Jelen!... Hozhatom az uzsonnát?

Pierre tiltakozik:

– Nem hozhatja! Uzsonna mellett nem lehet életbevágó dolgokról tanácskbnzi!... Beosztott segéddolgozó: Csibész.

A műpuli neve hallatára vidáman vakkant. Pierre komolyan folytatja:

– Megállapítom, hogy a tagság hiánytalanul együtt van. A jegyzőkönyv vezetésére felkérem Liuna Steff alvezért.

– Vállalom.

– Köszönöm. Az értekezlet helyszíne: Leonida néni szobája.

– ...szo-bá-ja. Feljegyeztem.

– Időpontja: nyolc nappal Casteiro bácsi döntése után. Augusztus 12-én, Nox-55-kor..

– Nox-55-kor...

Pierre már „beletanult” a vezérségbe.

– Tárgysorozat. Egy: jelentések meghallgatása. Kettő: Szíriusz bácsi szokatlan viselkedésének elemzése.

– Az már igaz, hogy szokatlanul viselkedik! Tegnapelőtt is...

Pierre a csengővel csendre int.

– Második tag! Tartsunk sorrendet!... Első tag! Halljuk a jelentésed!

Berci nekigyürkőzik az „értekezletesdinek”.

– Tisztelettel jelentem, hogy édesapám és doktor Sahel visszautazott a Földre. Mindketten szeretettel üdvözlik az En-Ef-Cét.

– Köszönjük.

– A Lunamobil-III részére garázst építettek a 201-es kupolavárosban. A garázsnak két kulcsa van. Az egyik Szíriusz bácsinál, a másik Perez Casteirónál. A 201-es kupolaváros rendfenntartója szerint múlt vasárnap Szíriusz bácsi egyedül kihajtott a Lunamobil-III-mal a Hold felszínére. Körülbelül három órát tartózkodott odakinn.

– Mondom ugye: szokatlan dolgokat csinál!

– Leonida néni! Ez a tárgysorozat második pontjához tartozik. Majd ott megbeszéljük...
Első tag! Más jelentenivalód nincs?

– Még van. Casteiro, mint tudjuk, beköltözött a Hotel Galileibe. Informátorom elmondta, hogy a legszebb „protokoll” lakosztályban akarták elhelyezni, ő azonban nem fogadta el. A régi szobáját kérte. Péter főportás úgy tájékoztatott, hogy éjjel-nappal dolgozik, mint egy „megszállott”. Sűrűn videfonál a Földre, főleg Párizsba és Hollandiába. Bejelentette, hogy néhány napra el kell utaznia. Holnap indul... Végeztem.

– Köszönjük. Alvezérem, te következel!

Liuna katonás pózba vágja magát.

– Tisztelettel jelentem, hogy a szomszédságunkban már összeállították Perez bácsi lakóházát. Most a közművek bevezetésén dolgoznak, és szerelik a Központi Konyha csövezetékét. Azt hiszem, hogy Perez bácsi nyolc-tíz nap múlva teljesen berendezve átveheti a lakást... Más!... Édesanyám tagja lett az Első Emberi Települést Feltáró Bizottságnak. Casteiro a bizottság elnöke. Legutóbbi ülésükön úgy döntöttek, hogy javasolni fogják: ne szedjék szét, ne hordják el múzeumokba ezt a csodálatos műemléket, hanem restaurálják a maga helyén, biztosítsák fennmaradását évszázadokig. Legyen olyan, mint egy skanzen... Más!... Megismerkedtem a 2-es kupola városban lévő Luna Plasztikino igazgatójával, Mary Kinggel. Bizalmasan megsúgta, hogy Perez Casteiro hallatlan népszerűségére való tekintettel közkívánatra felújítják Conchita Ibanez valamennyi régi filmjét. Két hét múlva kezdik játszani a sorozatot. Vége.

– Második tag! Van jelenténivalója?

Leonida néni ünnepélyesen feláll, megigazítja a szoknyáját, mert tudja, hogy most minden tekintet reá szegeződik.

– Igenis, tisztelettel, van. Beérett a kiskertemben a sütőtök. Arany a színe, és édes, mint a méz! Értekezlet után megkóstolhatják.

– Éljen Leonida néni! – csattan fel az önkéntelen kiáltás.

Pierre sietve helyesbíti ösztönös gasztronómiai lelkesedésüket:

– Köszönjük szépen... de most nem ilyen jelentésre gondoltunk. A Casteiro-üggyel kapcsolatban van valami?

– Azzal kapcsolatban nincs.

– Akkor áttérhetünk tárgyalássorozatunk második pontjára: Szíriusz bácsi szokatlan viselkedésének elemzésére.

– Ezzel kapcsolatban aztán van bőven!

– Megadom a szót Leonida néninek... azaz második tagnak. Tessék elmondani, mit észlelt.

– Aggódok, kedveseim, aggódok! Viktor Szíriusz ugyan sosem volt „normális” ember, vagyis olyan, mint a többi, de amit most csinál...! Bebújjik a laboratóriumába, és napokig nem jön ki onnan! Egy falas ételt csak az ajtónyíláson át lehet beadni neki. Máskor meg éjjel-nappal ül az íróasztala mellett, és töpreng, gondolkodik. Ilyenkor issza azt a töméntelen kártékony kávé! És nem lehet tudni, mit miért csinál. Nem mondja meg... Amióta meglátta azt a szegény halott színésznét meg a kisfiát, nem ismerek rá! Elzárkózik, nem fogad senkit, magukat se! Csak ír, olvas, meg folyvást hallom, hogy kattog a számítógépe... kotyvaszt a laborjában, fúr-farag a műhelyében!... Nem lesz ennek jó vége. Kellene valamit tenni!

Liuna jelentkezik szólásra.

– Hétfőn itt voltam. Leonida néni mondta, hogy Szíriusz bácsi éppen kísérletezik. Felhívtam házi vonalon. „Nem érek rá, gyere máskor” – mondta, és lecsapta a kagylót.

– Így igaz, pontosan így történt – állítja Leonida néni is. – Már arra gondoltam, hogy talán beteg. Este egy csésze teát kért. Amikor beadtam, megkérdeztem: „Viktor Szíriusz, nincs semmi baja? Nem fáj valamije?”... Akkor kinevetett.

Berci teszi fel a legfontosabb kérdést:

– Vasárnap a lunamobillal vajon hol járhatott?

Leonida néni suttogóra fogja a hangját:

– Én azt hiszem, hogy azoknál...

– Kiknél?

– Azoknál... a színésznőnél meg a kicsi fiánál!

– Miért tetszik et gondolni?

– Én nem gondolom, kislányom, hanem szinte bizonyosan tudom. Kihallgattam!

Liuna megbotránkozva kérdezi:

– Hallgatózni tetszett?

– Mit képzelsz?!... Nem szokásom.

– Akkor hogyan?
 – Vasárnap este a hálósobáját készítettem elő. Vettem az ágycát. Még mondtam is magamban, hogy dolgozz csak, jó bolond, úgyse fog a gazdád lefeküdni!... Aztán házi vonalon beszóltam a laborba, hogy megkérdezzem, mit vacsorázik... azaz csak akartam beszólni. Mert ahogy bekapcsoltam magam, hallom ám, hogy videfonon beszélget valakivel. Ezt ő szerelte így össze, hogy kényelmes legyen. A házitelefon veszi a videfont is. Azonnal hallottam, hogy azzal a doktorbarátjával beszél, aki a kórházban dolgozik...

– Davido professzorral?
 – Azzal. Paul Davidóval. Hát bevallom, nem tettem le a hallgatót. Kíváncsi voltam...
 – Mit beszéltek?
 – Az a másik kérdezte: „Hogy tudsz bejutni?” Mire a gazdám: „Ő adta meg a záradék... nációját...”

Pierre agya gyorsan működik.
 – Talán kombinációját?
 – Igen, igen! Azt!... „Hogy ha nincs itthon, és valami történe, tudjak bemenni.”
 – Értem. Aztán?
 – Megint a másik kérdezte: „Sikerült-e valamit megállapítanod?” A gazdám azt válaszolta: „Semmit. Csak érzékszervi vizsgálatot végezhettem...” Ekkor valami zörgést hallottam. Megijedtem, és letettem a hallgatót...

Kis szünet után szinte segítséget kérő hangon folytatja:
 – Nagyon aggódom... Tenni kellene valamit...
 – Tennünk kellene valamit! – fogalmazta át a mondatot Pierre. – Tessék hozzászólni!

Bercinél mindig akad kész javaslat:
 – Kérjünk tanácsot... mondjuk Casteiro bácsitól.
 – Nem jó. Casteiro holnap elutazik... és különben is furcsa lenne, ha éppen tőle, a „főszereplőtől” kérnénk tanácsot.
 – Akkor kérjünk apukádtól... Renard bácsitól!
 – Rettenetesen elfoglalt. Nem mehetünk hozzá olyan panasszal, hogy Szíriusz bácsi nem beszél velünk. Kinevetne minket.
 – Akkor... akkor... – Berci mindent elkövet, hogy megtalálja a megfelelő tanácsadó személyt. – Megvan! Beszéljünk Liuna édesanyjával! Ő roppant okos és módfölkött kedves. Tőle nyugodtan megkérdezhethetjük, mit csináljunk. Szíriusz bácsi nem beszél velünk!

*

– Édesanyám, kérlek, adj tanácsot. Mit tegyünk? Szíriusz bácsi nem beszél velünk!
 Lenhajú Aino rácsodálkozik a kislányára.
 – Hogyhogy nem beszél?... Nem értem.
 Pierre igyekszik megmagyarázni a helyzetet:
 – Arról van szó, Aino néni, kérem, hogy Szíriusz bácsi a barátunk, akihez akkor mehettünk, amikor akartunk. Mindig szívesen látott, hívott, hangsúlyozva, hogy nem vagyunk terhére. Most pedig nem fogad, nem áll szóba velünk!
 – Talán megbántottátok.
 – Nem, Bizonyos, hogy nem. Leonida néni is aggódik. Tőle tudjuk, hogy Szíriusz bácsi éjjel-nappal dolgozik... alig eszik... néha napokra eltűnik.
 – Nem tudjuk, hol mászkál! – teszi hozzá Berci. – És féltjük őt.
 Aino igyekszik megnyugtatni az izgatott fiatalokat.
 – Szíriusz kapitány erős, mint az acél. És még csak száz éves. Bizonyára valami nagyon fontos munkája akadt.

– Ez az! – csap le a mondatra Pierre. – Nagyon fontos munkája! De nem akarja, hogy megtudjuk, micsoda! Titkolózik!

– Márpedig én tudni akarom! – erősködik Liuna. – Nagyon szeretem Szíriusz bácsit, félttem őt. Még belekeveredik valamibe!

Berci tiltakozik:

– Már megbocsáss... ez butaság. Szíriusz kapitány bölcs ember, nagy tudós és a kozmosz kitűnő ismerője. Nem keveredik bele semmibe! De talán... ha tudnánk, min dolgozik, segíthetnénk neki.

Lenhajú Aino tisztában van már mindennel.

– Értem! Egyszerűen nincs semmi baj, csak kíváncsiak vagytok!

Pierre bevallja:

– Mi tagadás...

– Gyerekek, kíváncsiskodni nem illik. Komoly ember nem kíváncsi, nem üti bele az orrát mások dolgába, nem kukucskál a kulcslyukon, nem hallgatózik falra tapasztott füllel, nem kémkedik

Liuna örömujjongása félbeszakítja édesanyja szavait:

– Nagyszerű vagy, anyu! Köszönjük!... Kulcslyuk, falra tapasztott fül, kémkedés!... Köszönjük!... Tudom már, mit kell tennünk!...

*

– Rendkívüli értekezletünket megnyitom!

Ezt a bejelentést Pierre teszi. Saját szobájában, saját fekhelyén trónol. A többiek körülötte, széken, párnán, szőnyegen... Leonida néni nincs jelen.

– Kedves tagtársak! Ismertetem állásfoglalásunkat és erkölcsi alapállásunkat a Szíriusz-ügyben. Először: érdeklődésünk Szíriusz kapitány titokzatos munkája után nem illetlen kíváncsiskodás, hanem szeretet indíttatású aggodalom.

– Úgy van! – helyesel az első tag.

– Másodszor: alkalmazni fogjuk „a cél szentesíti az eszközt” alapelvet.

– Nagyon helyes! – lelkesedik Liuna. – Éljen Macchiavelli!

– Az ki? – érdeklődik Berci.

– A választ nem engedélyezem! – szól közbe a vezér. – Erre most nincs időnk. Folytatom; végül meg kell találnunk az említett eszközt, amelynek segítségével kideríthetjük, mit művel Szíriusz kapitány!

– Éljen! – ezt is Berci rikoltozza,

– Javasolok valamit! – tüsténkedik Liuna. – Az a bizonyos „szentesített” eszköz egy rejtett mikrofon legyen, amelyet a dolgozószobájában helyezünk el.

Pierre nincs elragadtatva a javaslattól!

– Mikor helyezzük el, és kicsoda? Szíriusz bácsi egész nap a dolgozószobájában tesz-vesz. S ha sikerülne is valahogyan elrejtenuk, Szíriusz bácsi percek alatt megtalálná, és kivágná az ablakon.

– Miért gondolod, hogy percek alatt megtalálná? – érdeklődik a kislány.

– Te kis mindenttudó, azt nem tudad, hogy Szíriusz bácsi fiatalkorában kémelhárító volt?

Liuna csodálkozik.

– Kémelhárító?!... Az mi?

– Az ma már nincs. De most nem érünk rá, hogy elmagyarázzam. Kérdezd meg édesanyádat.

– Jó, majd megkérdezem.

– Az ötletet tehát elvetettük. Jobb ötletet kérek!

Ismét Liuna jelentkezik.

– Rendben van, elhiszem, hogy a mikrofont megtalálná. Ajánlok mást. Valamelyikünknek el kellene bújnia Szíriusz bácsi lakásában. Mondjuk odamenne az illető, mintha Leonida nénit látogatná...

– Eddig jó.

– Megvárná, kilesné azt a pillanatot, amikor Szíriusz kapitány valamiért elmegy... Akkor uzsgyi, be! Elbújik valahol... s attól kezdve ultrarövid adón közöl velünk mindent.

– Ilyen naivságot csak leány találhat ki! – Ez Berci véleménye a tervről. – Miért nem használod a szürke agysejtjeidet? Ha hallótávolságon belül bújssz el, akkor hallod ugyan, hogy kivel és mit beszél a kapitány, de ő is hallja a te rádiózásodat! Ha hallótávolságon kívül, akkor ő nem hall téged, de te sem hallod őt. Érted?

– Értem, nagyokos. De hát akkor mi a megoldás?

– Hagyj egy kicsit gondolkozni... Mikrofont nem rejthetünk el. mert megtalálják és kidobják. En-Ef-Cé tag nem bújhat el...

– ...mert megtalálják és kidobják! – visszhangozza engedelmesen Liuna.

– Igen... igen... – töpreng tovább Vasgyúró, – Ebből logikusan az következik, hogy csak olyasvalaki segíthet, akit... ha észreveszik is, nem dobnak ki...

– Megvan! – ujjong Liuna. – Leonida néni!

– Nem jó! Nem jó! Leonida nénit be se engedi Szíriusz bácsi a dolgozószobájába. Az illetőnek be kell jutnia, és ne tételezzék fel róla, hogy nyomoz, kémkedik, lehallgat...

– Ilyen nincs.

Újból elérkezik Berci nagy pillanata.

– De... azt hiszem, van.

– Kicsoda?

– Csibész.

– Csibész?... – Pierre elgondolkozik. – Azt mondd, Csibész?... Nem volna rossz, ha tudná közölni, amit lát és hall.

– Stop! Mit mondtál, Jegenye, mit csinál Csibész?

– Lát és hall.

Berci diadalmasan kiabálni kezd:

– Ez az! Csibész lát és hall! Most már csak az hiányzik, hogy beszéljen is!

Pierre higgadtan mérlegeli a javaslatot.

– Jó... most nem mondom, hogy megbolondultál. Komolyan veszek. Valóban, Csibész kiválóan alkalmas lenne erre a célra. Könnyen be tudna somfordálni Szíriusz bácsihoz, jelenléte nem lenne feltűnő. Csöndesen meghúzódna a kapitány lábainál, szeretetreméltónak, kedvesnek mutatkoznék, hízelegne és a többi... Leonida nénnel is jól meglennének, hiszen második tagunk már megszerette őt. Ez mind rendben van. De hogyan, mi módon fogja jelenteni a „nyomozati eredményt”? Elugatja?... Erre válaszolj, oktondi!

– Nem tudom – mondja Berci röviden.

– Na látod! Akkor mit akarsz?

– Beszélni akarok apámmal.

Elhangzott az egyszerű óhajtó mondat: beszélni akarok apámmal. Pár másodpercig tart, amíg az értelmét is felfogják. Akkor egyszerre diadalüvöltésben törnek ki:

– Hurrá!... Éljen!... Nagyszerű!... Győztünk!...

– Nono... még egyáltalában nem hurrá, és nem győztünk. Hanem van egy icipici esélyünk, hogy édesapám szóra bírja Csibészt...

*

Kocsis professzor a videfon ernyőjéről rámosolyog a fiára.

– Ha jól értettem, azt szeretnétek, hogy Csibész beszélni is tudjon.

– Jól tetszett érteni, édesapám.
– És még azt is, hogy értelmesen elmondja, mit látott, mit hallott.
Berci buzgón helyesel.
– Igen, igen. Pontosán ezt szeretnék... Meg lehetne valahogy csinálni?
Kocsis professzor rosszállóan csóválja a fejét.
– Ti azt gondoljátok, hogy nekem más dolgom sincs, mint a kiskutyákat szerelgetni!
Liuna ugrik a videfonhoz.
– Ó, mi nagyon jól tudjuk, hogy János bácsinak millió dolga van. Az akadémiák, a tudományos intézetek, az egyetemek, mind-mind Kocsis professzor tudásán élőködnek, mozdulni sem bírnak nélküle! Az államok azon versengenek, hogy ki szerzi meg...
– Elhallgass, prücsök! – nevet Kocsis János. – Egy kicsit túloztál: az akadémiák nem élőködnek, az államok nem versengenek. Éppen ezért annyi szabadidőm még akad, hogy azt a műpult beszélni tanítsam.
– Hiszen ez nagyszerű! Köszönjük szépen!... De tessék mondani, János bácsi, egyáltalában lehetséges... elképzelhető... hogy Csibész valaha is értelmesen beszéljen?
– Ma már elvileg nem probléma beszélő robotokat készíteni. A szerkezet méretétől, a beleépített számítógéptől, annak központi agyába programozott ismerethalmaztól függ, hogy közölni tudja-e, amit lát, amit hall.
– Tehát Csibész beszélni fog!
– Túl korán örülsz, kislányom. Csibész egyedi darab. Saját kezűleg bütyköltem, szórakozásból, ajándékba. Minden alkatrésze miniatürizált remek. El tudja végezni azokat az alapléteket, amiket egy kutyának tudnia kell: lát, hall, áll, ül, lefekszik, járkal, fut, ugat, harap, hízeleg, barátkozik, bioáram-érzékelője van, szimat után nyomot követ. Elvileg semmi akadálya annak, hogy beleprogramozzuk néhány ezer szót, és beszélni tudjon. Ehhez azonban előbb minden parányi alkatrészét – lehet vagy ötvenezer – kézbe kellene venni, esetleg átalakítani vagy újra készíteni.
Liuna csalódottan felsóhajt.
– Ó... és én már azt hittem, hogy beszélni fog!
Kocsis professzor vigasztalja:
– No, várj csak, várj!... Éppenséggel beszélhet, de egész alacsony értelmi szinten. Egyszerű tőszavakban, rövid tőmondatokban, néhány száz szót használva. Grammatikailag helytelenül elmondhatja, amit közölni kíván. És valami olyan reprodukáló szerkezetet is beleépíthetek, amely a hallott és felvett szöveget megismétli.
– Édesapám! Ez nagyszerű lenne! Nekünk éppen ilyen kiskutyára lenne szükségünk... És hamar meg tudnád csinálni?
– Mondd, édes fiam, nem vagy te kissé követelőző?
– Jaj, apukám! Nem nekünk kell, és nem játékra! Életbevágóan fontos dologról van szó! Valakinek a boldogsága, talán az élete is ettől függ!... Segíteni szeretnék valakin.
A professzor megértően bólogat.
– Szóval megint nyakig vagytok valamilyen zavaros ügyben. No jó, segíték. Rakjátok be egy ládába a műkutyát, és adjátok fel expressz a párizsi címemre. Két nap alatt itt lehet. És mondjuk... legkésőbb tíz nap múlva visszakapjátok.

*

Türelmetlen várakozásban, nehezen telt el a tíz nap. Közben Nox mohón elfogyasztotta hátralévő óráit, és felvonult az égre a kegyetlen sugarú, sárga Sol. Parádézott vagy kétszázötven órát...

Sol-104-kor szerda reggel volt. Ezen a napon adták át Perez Casteirónak teljesen berendezett szép új lakóházát a 27-es kupolavárosban.

És ugyanezen a napn, két órával később – tehát Sol–102-kor – befutott a Luna Postahivatal küldeményszállító minifurgonja a 27-es állomásra. Levelet és csomagot hozott Kocsis Bercinek a Földről.

*

Pierre átszalad Liunához.

– Azonnal gyere! Megjött!

A három gyerek vibráló izgalom. Liuna a bal hüvelykujját szopja, Pierre hadonászik hosszú karjaival. Berci a levelet bontogatja.

– Apa azt írta rá: ELOLVASANDÓ A CSOMAG KINYITÁSA ELŐTT! Felolvasom tehát.

– Hangja ünnepélyessé változik: – „Kedves Nyomozó Testület! Itt küldöm az átalakított kutyát. Egyénisége némileg megváltozott. Hogy férőhelyhez jussunk, ki kellett szerelnünk bioáram-érzékelőjét. Csibész ezután mindenkire egyformán kedves, barátságos lesz. Minden régebbi tudományát megtartotta. Új képességei: 1. Ha a bal fülét meghúzod, megérti, amit mondasz neki. 2. Ha a jobb fülét meghúzod, szavakkal válaszol a kérdésedre. 3. Ha az orra hegyét megnyomod, működni kezd a reprója. Tíz perc hallott szöveget tud elraktározni, és bármikor megismételni. »Töröld« szóbeli parancsra a felvett szöveget azonnal letörli. Szókincse rendkívül szegény. 240 tőszót ismer. Ezekkel azonban – körülírva a dolgokat – sok mindent ki tud fejezni. Ha valamit nem ért, ismétlést kér. Például: »Csibész! Szíriusz kapitány megdicsért?« »Kérek ismétlés!« »Szíriusz kapitány mondta: jól van?« »Mondta, jól van.« Másik példa: »Csibész! Hittél annak az embernek?« »Kérek ismétlés!« »Ember mondta igazság?« »Ember mondta nem igazság«... Tehát Csibésztől kérdezni tudni kell. Most már kibonthatjátok a dobozt.”

Liuna időnként hosszú moll dallamokat sóhajt.

– Jaahajaaóóhaja... Berci! Milyen csodálatos apukád van!

Az első tag éppen a papírbörtönt hántja le Csibészről. Mikor a tarkójához hozzáfér, bekapcsolja. A kutya magától kibújik a dobozból. Áll előttük az asztalon, és csóválja a farkát.

Liuna szerényen megszólal:

– Kedves Berci... kedves Pierre... Megengeditek, hogy elsőnek én próbáljam ki?...

A két „férfi” udvariasan, egyszerre válaszol:

– Kérlek, parancsolj!

Liuna bátortalanul nyúl Csibész felé. A kiskutya e mozdulatra behízselgi magát a tenyerébe.

– Csibészkém, kedves vagy!... Szabad?... Meghúzom a bal füledet. Kérdezem: érted, amit mondok?..... Most meghúzom a jobb füledet...

Valahonnan a kutyából érkezik a válasz:

– Természetes értek.

– Jaj!... Beszél!

Pierre észrevesz valami furcsát,

– Figyeltétek? Nem a szájából jött a hang!... Nyilván egy kis hangszóró van benne valahol.

Meghúzza a kutya bal fülét.

– Csibész, kérlek, ugorj le az asztalról, szaladj ki a ház elé, és jöjj vissza! – és meghúzza a jobb fülét.

– Megteszek – mondja Csibész, és azonnal teljesíti a parancsot. Hajszálpontosan.

Megtapsolják, amikor visszaérkezik. Most Berci a soros.

– Bal füledet kérem... így... Csibész! Bonyolultabb feladatokat is el tudsz végezni?... Jobb füled...

– Kérek ismétlés.

– Nem ismeri a „bonyolult” szót – véli Pierre.

– Akkor így kérdem: nehezebbeket is kérhetek?

Csibész csóválja a farkát.

– Nehezebbeket is kérhetsz.

– Pompás! Megértjük egymást, Csibész!

– Megértjük egymás, Berci.

Elámulnak. Ez hihetetlen!...

– Csibész! Te ismersz minket?

– Csibész ismer titeket. Te vagy Liuna... te vagy Pierre... Te vagy Berci...

– Másokat is megismersz?

– Mások is. Szíriusz kapitány... Perez Casteiro... Leonida néni...

– Ez hogyan lehetséges?

– Van száz arckép betáplál központi agyam. Végigfut, gyorsan, ismerős megállapítom.

Pierre égnék emeli hosszú karjait, majd meghajol.

– Mondjátok utánam: áldassék Kocsis János neve!

Berci, Liuna és Csibész egyszerre kántálja:

– Áldassék Kocsis János neve!

– Csibész! Te ismered Kocsis Jánost is?

– Ismerek. Ő van az én alkotóm... és van bennem üzenet tőle. Pierre, nyomd meg az orrom.

Megnyomja.

Vékonyka hang, de felismerhetően maga Kocsis professzor beszél: „Kedves Nyomozók! Lám, már egészen jól kezelitek Csibészt. Hát csak rajta, bátran!... Használjátok sikerrel! Ezt kívánja János bácsi!”

*

Elérkezett hát az idő, hogy Csibészt „be vessék”. Igen ám, de mit mondjanak Leonida néninek?

– Szerintem az igazat – mondja jóhiszeműen Berci.

– Félek, hogy baj lenne belőle. Leonida néni áldott jó lélek, de aligha tud titkot tartani – gondolkodik hangosan Pierre.

Liuna Pierre-nek ad igazat.

– Nemcsak áldott jól lélek, hanem régimódi... és babonás is. Nem vettétek még észre, hogy néha alulról fölfelé megkopogtatja az asztalt, hogy fél a 13-as számtól és a pénteki naptól. S ha fekete macskát ábrázold képet lát, hirtelen megfordítja, és szent Leonida védelméért könyörög. Szerintem Leonida néni egy beszélő kutyát az ördög incselkedésének tartana, és összezavarná, felborítaná minden tervünket.

– Mégis szükségünk lesz a segítségére – ellenkezik Berci. – Csibészt csak az ő beleegyezésével tudjuk elhelyezni Szíriusz bácsi házábanál.

– Bízátok rám a dolgot – ajánlkozik Liuna. – Úgyis az a legkevésbé feltűnő, ha én látogatom meg Leonida nénit, és én viszem magammal Csibészt. Majd kitalálok valami mesét...

*

Alighogy belép a fehér rácsos kapun, Szíriusz bácsival találkozik.

– Ni csak, Liuna! Leonidához jöttél, kislányom?... Jól teszed. Sokat van szegény egyedül. Örülni fog neked... Most látom csak, hogy Csibész is veled van. Ő aligha részesül szíves fogadtatásban.

– Ó, az régen volt, Szíriusz bácsi. Leonida néni, amióta az En-Ef-Cé második tagja, jóbarátja Csibésznek.

– Igazán? Nagyszerű!... Hát jóholdat, kislányom! Sietnem kell, fontos ügyeket intézek. Jóholdat...»

– Jóholdat, Szíriusz bácsi!

Viktor Szíriusz elviharzik.

Fontos ügyeket intéz... fontos ügyeket intéz... Mint rejtelmes visszhang cseng a kislány fülében... Megsimogatja a kiskutyát, meghúzza a bal fülét.

– Csibész! Figyelj!

Meghúzza a jobbat is.

– Figyelek. Beszélj.

– Jól megnézed és meghallgatod, mit csinál Szíriusz bácsi. Érted, amit kérek?

– Értek. Jól megnézek. Jól meghallgatok.

– Ha videfonál, vagy jön hozzá valaki, bekapcsolod a felvevődet. Érted?

– Kérek ismétlés.

– Mit nem értesz?

– Videfon.

– Az a piros doboz, amelyben arca van annak, aki nincs ott, és beszélni lehet vele.

– Értek. Videfon. Bekapcsolok a felvevőt.

– Leonida néninek el ne áruld, hogy beszélni tudsz!

– Kérek ismétlés.

– Leonida nénit tudod?

– Tudok.

– Ő meg ne tudja, hogy te beszélsz!

– Nem megtudja.

– Jól van, kiskutyám... Akkor most meghúzzuk ezt a fogantyút...

Három harangocska hármashangzatban gilingalangoz. Csoszog az öreg házvezetőnő (a Négy és Fél Cimborá második tagja).

– Leikecském, te vagy?... Gyere, gyere, hadd öleljelek meg!... Csibész! Te is eljöttél Leonida nénihez?

A műpuli kedvesen vakkant egyet-kettőt, és barátságosan csóválja a farkát.

– Gyertek beljebb.

– Leonida néni, nagyon jó hírt hozok.

– Mondjad, drágám. De közben egy falat süteménnyel megkínálhatlak?

– Köszönöm, elfogadom.

– Csibésznek is adj.

– Csibésznek?!...

Átcikázik az agyán: persze, Leonida néni nem tudja, hogy Csibész műkutya! Mit tegyen?...Csak egy pillanatig tart a zavar. Máris kivágja magát.

– Csibésznek sajnos nem szabad semmit sem ennie. Éppen az állatorvos bácsitól jövünk. Diétát rendelt.

– Szegény kutyus... hát koplalnod kell?... No, mondjad hát a jó hírt!

– Mondom. Pierre édesanyja híres biológus, nagy tudós. Tetszik ismerni?

– Ismerem hát, Helga asszony.

– Ővele beszélgettünk Szíriusz bácsi betegsége ügyében.

Leonida néni mohó kíváncsisággal kérdezi:

– Mit mondott?

– Azt, hogy Szíriusz bácsinak fölborult a biológiai egyensúlya.

– Hogyan?... Mit csinált?

– Fölborult.

– Hát az... lehet...

– Helga néni azt mondja, hogy attól mogorva, azért üzi-hajtja magát. Azért nem eszik rendesen.

Leonida néni értelmese már a maga vicinálissínjére kormányozta a dolgokat.

– Ez bizony mind igaz lehet, lelkem.

– A legmodernebb pszichoterápia...

– Micsoda?

– Pszichoterápia. Tetszik érteni.

– Hogyne, persze, értem már...

– A pszichoterápia ilyenkor élő, négylábú fekete kis állat alkalmazását javallja. Ezért hoztam el Csibészt. Négylábú... fekete... kis állat.

– Értem. Őt javallja az a piszo...

– Igen! – Liuna lendületbe jön. – Az élő, négylábú, fekete kis állat nyugalmat, derűt, vidámságot sugároz. Ez meggyógyítja a kapitányt!

Leonida szíve mélyéből fohászkodik:

– Bárcsak úgy lenne!... Te, kislányom, nagyon kedves kutya ez a Csibész. És igazán illedelmesen viselkedik.

Liuna meghúzza a műpuli bal fülét.

– Csibész! Csóváld a farkadat!

Csibész farka pörög, mint a motolla.

– Jaj, de aranyos! És hogy szót fogad!

– Csibész! Menj Leonida nénihez, és feküdj a lábai elé.

Leonida ámul-bámul.

– Ezt is azonnal megteszi!... Te aranyos kiskutya, gyere az ölembe!

Mintha katapultáltak volna, máris az öregasszony karjai között fekszik.

– Csak arra tessék vigyázni, Leonida néni, kérem, nehogy a jobb fülét meghúzza. Arra nagyon kényes... fáj neki.

– Vigyázok, lelkem... No nézd csak! Megszökött a kis gazember! Bement Viktor Szíriuszhoz.

Liuna csodálkozik.

– Szíriusz bácsi itthon van?... Találkoztam vele, mikor elment.

– Elment a főkapun, visszajött a hátsó bejáraton. Bolyong, mászkál egész nap. Sose tudod, merre jár!

Liuna az ajtóhoz lopakodik, bekukkint a résen. Csibész Szíriusz bácsi lábainál fekszik. A kapitány valamilyen iratot tanulmányoz... közben lenyúl a kutyushoz, és megsimogatja a hátát.

– Leonida néni... – suttogja a kislány –, jaj de örülök! Ez a legtökéletesebb „fekete kiskutya” gyógymód!... Ne tessék zavarni őket!...

– Nem zavarom, lelkem, dehogyis zavarom!

Liuna megcsókolja az öregasszonyt.

– Én most elmegyek...Este eljövök Csibészért.

*

Az En-Ef-Cé tagjai hallatlan izgalommal várják az első napi eredményt. Liuna hozza Csibészt, a többiek meg nekiesnek, mint éhes farkasok a koncnak.

(Édesanyám mondta volt, hogy ez egy XX. századi elavult hasonlat. A XXV. században farkasok már csak az állatkertekben élnek, és soha sem éhesek.)

Pierre végre is kiharcolja a kérdés jogát. Meghúzza a bal fülecskét... meghúzza a jobb fülecskét... és kezdődik a párbeszéd.

– Csibész, mit láttál?

- Szíriusz kapitány ír sokat.
- És még mit csinál?
- Számol sokat.
- Hangosan számol?
- Számol hangosan.
- A reprotban van valami belőle?
- Nyomd meg az orrom.
- Tartsd... nyomom.

Megszólal Szíriusz kapitány hangja! Kicsit torzan, a mély frekvenciák levágva, de érthetően: „Kettő a mínusz tizenkettediken... dezoxiribonukleinsav... osztva ábé négyzettel... mindig csak az!... Két egység dezoxiribonukleinsav...”

- Hát ez miféle halandzsa? Értitek? – kérdezi Liuna. Pierre megfontoltan válaszol:
- Gondolom, nem halandzsa, hanem kémia. De nem értem.

Berci figyelmezteti őket:

- Pszt!... Még beszél!

Valóban, Csibészből még érkezik információ.

„...és ha megindul a hidrogénaktivitás folyamata... persze, szerepe lesz az acetilkoenzin-A-nak is...”

- Ez se sokkal világosabb – véleményezi Liuna.
- Van még, Csibész? – kérdezi Berci.
- Nyomd meg az orrom. Megnyomja.
- Vége... – mondja a kiskutya.

Pierre nem nyugszik bele a zsákmány mennyiségébe.

– Csibész! Nincs több?... Nem emlékszel valami szóra vagy névre, ami többször hangzott el?

- De emlékezek. Citofizikai Intézet... Citofizikai Intézet... mondotta sokszor.

Pierre arca felderül.

- Hoppá!... Ez ismerős! Anyától hallottam!... Van még valami, Csibész?
- Van üres.

Pierre lelkesedik.

– Berci! Liuna! Biztosan rájövünk Szíriusz bácsi titkára! Első napi zsákmánynak ez kielégítő. Lesz még ennél több is!...

*

A második este.

Most már kevesebb a handabandázás. Fegyelmezettebben folyik a kérdezősködés. Berci kezdi:

- Milyen szavakra emlékszel, Csibészkém?
- Emlékszem: leukociták, limfociták, monociták...
- Még valamire?
- Fibrinogén.

Pierre megsimogatja a kiskutyát, és erősen artikulálva kérdezi:

- Erre a szóra nem emlékszel, Csibész: vér?
- Igen! Emlékezem!... Vér... Vérsavó... Vérsejtek...

– Hurrá! Nyomon vagyunk! Vér! Vérsejtek!... Tudjátok, mi a Citofizikai Intézet? A sejtek élettanával, főleg a gerincesek sejttellettanával foglalkozó tudományos intézet. Anyutól tudom. Külön osztálya van, amelyik a hibernációs károsodású sejteket vizsgálja!... Csibészkém! Szíriusz kapitány beszélt videfonon?

- Beszélt. Citofizikai Intézet.

– Van szöveged a repróban?

– Nyomd meg az orrom.

Izgatottan várják a géphangot. Meg is szólal Szíriusz kapitány:

„A mélyhűtött sejtszövetmintákat személyesen fogom önöknek átadni...”

Berci elveszti a nyugalját.

– Halljátok?!... Halljátok?!... Mélyhűtött sejtszövetmintákat!... Honnan vett sejtszövetmintákat?!... Milyen sejtszövetekről van szó?...

– Nyugalom, nyugalom... – inti Pierre az izguló első tagot. – Gondolkozzunk. Szíriusz bácsi legalább két hete az orrunknál fogva vezet minket. Azt állította, hogy felelőtlenség lenne kísérletezni Conchita néni és Pinton életre keltésével, meg hogy Casteiro lelkét nem szabad megzavarni... s közben ő éjt nappallá téve kísérletezik, szervez, kutat... sőt a sejtszövetmintákat személyesen fogja átadni!... Mi a véleményetek Szíriusz bácsiról?

Liuna igyekszik lecsendesíteni a két fiút.

– Mielőtt elítélnénk. Őt is meg kell hallgatnunk.

– Rendben van, megkérdezzük!

Ezt Pierre jelentette ki roppant határozottan.

Berci megjegyzi.

– Előbb azonban tudakoljuk meg Csibésztől, van-e még valami a reprójában.

– Nyomd meg az orrom. Megtörténik.

Szíriusz kapitány hangja szólal meg Csibész belsejében!

„Pierre! Berci! Liuna!...”

Pierre rémulten kiált:

– Állj!... Mi volt ez?... Jól hallottam?... Azt mondta: Pierre, Berci, Liuna?... Nekünk beszélt?... Indítsd még egyszer!

„Pierre! Berci! Liuna! Rájöttem ám a csselfogásra! Azt üzenem: ne haragudjatok, ne bosszankodjatok. Villámgyorsan pattanjatok minifurgonra! Várom benneteket. Csibészt is hozzátok magatokkal.”

*

Liuna találja meg leghamarabb az „elveszett” baráti hangot.

– Szíriusz bácsi! Miképpen tetszett rájönni arra, hogy Csibész beszélni tud?

– Nagyon egyszerűen. Elmondom... Csibész az ölemben feküdt. Jól kiszámítottatok! Gondolkodás, töprengés, tervezgetés közben szívesen simogattam selymes, puha szőrét... Van egy régi találmányom, eddig nem nagyon törődtem vele. Most aktuálissá vált. Hibernáltak életre keltésekor a sejtek bomlását késlelteti. Ezen dolgozom már hetek óta. Majd részletesen is beszámolok róla... Amint számolgotok, véletlenül meghúztam Csibész jobb fülét. Mire azt mondja: „Nyomd meg az orrom!”... Bevallom: elhültem. Első pillanatban ösztönösen körülnéztem, azt hittem, van még valaki a szobában. Aztán rájöttem, hogy az ölemből szól a hang, az ölemben Csibész ül, következésképp neki kellett beszélni. Mit is mondott? Nyomd meg az orrom!... Leghelyesebb, ha szót fogadok neki. Megnyomtam. Mire a ti Csibésztök azt mondja nekem: „Bizonyára rájövünk Szíriusz bácsi titkára! Első napi zsákmányomnak ez kielégítő. Lesz még ennél több is.” És mindez Pierre hangján!... Nem volt nehéz kikövetkeztetnem, hogy Csibészben valamilyen felvevő- és leadórendszer működik.

– Mondtam, ugye, hogy Szíriusz bácsi kémelhárító is volt – bizonykodik Pierre. – Nem tudtunk túljárni az eszén!

– Még mit nem fognátok rám! – nevet a kapitány. – Sosem voltam kémelhárító.

Liuna rászól Pierre-re:

– Ne zavard Szíriusz bácsit! Tessék tovább mesélni!...,

– No... szóval, ahhoz nem kellett kémelhárítónak lennem, hogy rájöjjenek: Csibész utánam kémkedik! És hogy a megbízói ti vagytok! Alaposan megvizsgáltam és megcsodáltam Kocsis professzor remekművét, és... beszélgetni kezdtünk. Igaz, hogy ti is megtudtatok rólam sok mindent, de én is rólatok!... Bikficek!... És most úgy hiszem, elérkezett az idő, hogy kölcsönösen kitergezzük lapjainkat.

– Teregezzük ki! – helyesel zajosan a két fiú.

– Higgyétek el, nem bizalmatlanságból titkolóztam. Mikronnyi az esélye annak, hogy Conchitáék károsodás nélkül feléleszthetők. Nem akartam, hogy beleéljétek magatokat valamilyen rózsás sikerbe, aztán odavesszen minden. Tehát csendben, egyedül dolgoztam. Megbizonyosodtam arról, hogy az Azovi-tengeri Életfunkciót Megindító Állomáson Újabban a nyolc-tíz éves spontán hibernálódott fagyhalált szenvedőkkel is kísérleteznek, több-kevesebb sikerrel. Közülük azok, akiknek sejtállományát a Citofizikai Intézet károsodásmentesnek találja, általában életre kelnek. Persze előfordulnak végzetes esetek is, amikor nem sikerül megállítani a gyors bomlást...

Liuna élénken működő képzeletében megjelenik a szörnyű kép... beleborzong. Aztán bizakodva kérdezi:

– Ilyen esetekben nem segít Szíriusz bácsi „késleltető” orvossága?

– Állatkísérleteket már végeztek vele, ott bevált. Emberen még nem próbálták ki. Küldtem belőle az Azovi-tengeri Állomásnak. Szépen köszönték, használni is fogják. mihelyt lesz felélesztésre váró „mélyhűtött” úrutasuk. Néha húszat-harmincat is találnak egy év alatt, máskor öt évig egyet sem.

– De a Citofizikai Intézet...

– Igen. Kértem a Citofizikai Intézet vizsgálatát. Casteiro távollétében (engedélye nélkül) felkerestem a graviplánban nyugvókat, és (mondjuk így) megszereztem a szükséges sejtszövetmintákat. Olyan mikroszkopikus méretűek, hogy nyomuk a bőrön csupán parányi szeplőcskének látszik. Most házi mélyhűtésben várják, hogy holnap – mínusz ötvenfokos tárolóedényben – útra keljenek velem Svájcba. A Citofizikai Intézet Genfben székel.

*

Szíriusz kapitány öt napot töltött a Földön. Az ötödiken videdfonált.

– Leonida, kérem, holnap délelőtt érkezem. Szigorúan megtiltom, hogy bárki elém jöjjön az úrkikötőbe. Délután, a maga időszámítása szerint öt órára várom a gyerekeket. Hívja meg őket...

*

Ott ülnek a nagy ovális „ebédlőasztal” körül. Idegesek és sápadtak. Ebből következik, hogy a fehér habpúppokkal megrakott meissenai csészékben lassan kihűl és megbőrözik a csokoládé...

Nem esznek, nem isznak... várnak.

– Hol lehet Szíriusz bácsi?

– Nem tudom, lelkecském. Délelőtt, amikor megérkezett, azonnal videdfonálni kezdett. Hosszasan beszélt Davido barátjával, aztán azzal a Kasztúróval meg a kormányzó úrral meg még másokkal is... aztán bekapta az ebédjét, csak úgy kutyafuttában, és elviharzott. Még visszakiabálta nekem: „Öt-re bizonyosan itthon leszek! A Négy és Fél Cimborát lássa jól el!”... De hát maguk hozzá sem nyúlnak semmihez... Kóstolják meg legalább ezt a kis piskótatésztát!

Pierre udvariasan szabadkozik:

– Leonida néni igazán fejedelmi uzsonnával kínál minket... de tessék belátni, amíg nem tudjuk, mit végzett Szíriusz bácsi, addig...

Berci veszi át, a mondat végét:

– ...addig egy falat sem menne le a torkomon!

Liuna sóhajtozik:

– Jaajaaj... azok a sejtszövetminták...

Most lép be Szíriusz kapitány.

– Jóholdat, barátaim!

– Jóholdat, Szíriusz bácsi!

Aztán dermedt csend. Mindenki Viktor Szíriuszra mered. Vajon mit fog mondani?...

– Mi van veletek? Megkukulatok?... Nem is örültök, hogy szerencsésen megérkeztem?

Liuna óvatosan fogalmaz.

– De igen, nagyon örülünk... különösen, ha jó hírt tetszett hozni...

– Hm... jó hírt? Nem tudom, jó hírnek tartjátok-e, hogy a Citofizikai Intézet az átadott sejtszövetmintákat alaposan megvizsgálta, és megállapította: azokat semmiféle károsodás nem érte. Bomlási folyamat nem indult meg bennük. A „sorrend” kedvező volt. Tehát a hibernált személyek életre keltését a Hold Központi Kórházában megkísérelhetjük.

Liuna szemében öröm csillog.

– És ezt csak így tetszik mondani?!... Hiszen ez óriási! Ez nagyszerű! Ez... ez...

Szíriusz kapitány int.

– Várd ki a végét, kislányom. Konzultáltam a legkiválóbb szaktudósokkal. Számba vettük az édeskevés ismert tényezőit. Megvitattuk az ismeretlenek előfordulható sokaságát... és megállapodtunk abban, hogy az életre keltés sikerének optimális koefficiense: húsz százalék.

Liuna arca elborul.

– Optimális koefficiens!... Gyűlöletes kifejezés! Azt jelenti, ha jól tudom, hogy a legkedvezőbb szorzószám! Legkedvezőbb?!... Vagyis Conchita és Pinton életben maradásának esélye mindössze: egy az öthöz!... Borzasztó! Szörnyűség!

Szíriusz kapitány megcsóválja a fejét.

– Azt hiszem, Li helytelen alapon állva, a visszajáról látja a kérdést, és ezért fordítva gondolkodik! – vitatkozik Pierre. – Nem életben maradásról van ugyanis szó, hanem életre keltésről! Adva van két halott... két ember, akik öt éve nem élnek. Ezeknek most váratlanul megadatott az a nagyszerű esély, igaz: csak egy az öthöz arányban, hogy életre kelhetnek!

– Így van, ez a helyes nézőpont, ahogy Pierre mondja – dönti el a vitát a kapitány.

Liuna lehajtja a fejét.

Nem szól egy szót sem. De magában elismeri: valóban ez az igazság... ha az ember a dolgot nem az élet, hanem a halál felől nézi.

Aztán csak előhozakodik a legfontosabb kérdéssel:

– Tehát Szíriusz bácsi mégis meg fogja próbálni?

A kapitány alaposan megfontolja a választ:

– Nem tőlem függ. Perez Casteiro még semmit sem tud. Elérkezett az idő, amikor valahogyan tudomására kell hoznunk mindent. Törvényeink értelmében az életre keltési kísérlethez a legközelebbi hozzátartozó beleegyezése szükséges.

– Nem lesz könnyű megszerezni tőle – ez Liuna véleménye. – Casteiro nagyszerű ember, de betokosodott a fájdalomába. Halottait trónusra emelte. Sokszor úgy rémlik, azok élnek, és Perez bácsi a halott. Összekeverednek nála a dolgok...

TIZEDIK FEJEZET

amelyben figyelemmel kísérhetjük Szíriusz kapitány lélektani tervét

- Lélektani tervet eszeltem ki, de a megvalósításához szükséges valamennyiötök segítségével.
- Segítünk! – zengik a Cimborák.

Leonida néni is jelentkezik.

- Tennünk kell valamit azért a szegény emberért. Csak mondják, hogy mit csináljak. Mindenre kész vagyok.

Szíriusz kapitány közelebb inti magához a barátait. Összedugják a fejüket. Lehalkítja a hangját...

(Olyan a kép, mintha valódi összeesküvők lennének, akik éppen a zsarnok uralkodót készülnek megfosztani hatalmától, holott mindössze Perez Casteiro akaratának helyes irányba tereléséről esik szó. A hangerő csökkentésére pedig végképp nincs semmi szükség, hiszen az összeesküvés tervbe vett „áldozata” a színhelytől pontosan 382 ezer 511 kilométer távolságban, a Föld bolygó Amszterdam nevű városában tartózkodik, ahol arra próbálja rávenni régi munkatársait – nem is eredménytelenül –, hogy költözzenek a Hold Államba, és dolgozzanak a Casteiro Művekben.)

Tehát Szíriusz kapitány lehalkítja a hangját, és beszélni kezd...

- Tervem lényege a következő... – és mondja, mondja, lassan, magyarázón. Előbb nagy vonalakban, utána részletekre bontva, kiosztva a jelenlevők között a feladatokat. – Értitek mindannyian?

– Igenis!

A vajszívű Leonidának aggodalmai vannak.

- Nagyon gonosz dolgot terveznek maguk, Viktor Szíriusz. Muszáj ezt ilyen kegyetlenül csinálni?

– Szép szavakkal, prédikációkkal semmire sem megyünk – állítja a kapitány.

Liuna azonnal jelképre váltja a mondanivaló lényegét.

– A fekélybe mélyen bele kell vágni.

Leonida néni megadja magát.

– Ez bizony igaz, lelkecskéim. Még a dohánygyárban dolgoztam, fiatal lány voltam, amikor a páclé megfertőzte a kezemet. Csúnya, tüzes daganat lett belőle. Mélyen bele kellett vágni!... Nagyon fájt.

– De meggyógyult – erősködött a kapitány.

– Meg. Majd kérni fogom Szent Leonida segítségét, hogy Kasztúró úr is meggyógyuljon.

– Kérje csak, Leonida, ha magának az jólesik... brazil barátunknak nem árt vele.

Leonida néni szeme villámokat szór.

– Hitetlen pogány! Na megálljon! Nem sütök blincsikit!

Szíriusz „rémültet” játszik.

– Jaj! Csak ezzel ne büntessen! Inkább hiszek a maga Szent Leonidájában!

Nevet mindenki. Leonida néni kerek arcán is kivirul a mosoly.

– Jól van, na. Szent a béke.

– Most pedig figyeltem! – fordítja a szót komolyra a kapitány. – Casteiro holnapután délután érkezik meg a Földről. Jelezte, hogy egyenesen a lakásomra jön. Legyetek itt valamennyien. Leonida, ne sajnálja a virágait. Kössön nagyon szép csokrot. Aztán csak ünnepeljétek Perez bácsit! Ügyesen... mindent úgy, ahogy megbeszéltük!

*

Másnap az En-Ef-Cé (mínusz második tag) Liuna otthonában rendkívüli értekezletet tart. Az egyetlen napirendi pont alapos vitája és a szavazás után a vezér bejelenti:

- A tervmódosítást egyhangúlag elfogadtuk. Első tag szólásra jelentkezik.

– Ez rendben van. De mi lesz Leonida nénivel? Véleményem szerint a dolog elintézését nem lehet többé halogatni. Meg kell mondani!... Képzeljétek el, mi történik, ha csak akkor tudja meg. Elájul rémületében. Még szívbénulást is kaphat!

A vezér és a vezérhelyettes egyetért az első taggal.

– Én, mint vezér, vállalom, hogy felvilágosítom a második tagot. Most, azonnal felkeresem. Csibész segéddolgozót is magammal viszem!

*

– Leonida néni, fontos mondanivalóm van. Kérem, hallgasson meg...

Leonida rémülten mered a fiúra!

(Hetven évvel ezelőtt... igen, pontosan hetven éve, ezekkel a szavakkal kezdte a leánykérést az a fiatal pilóta is, akinek már nem jut eszébe a neve, de a szavai kitörölhetetlenül vésődtek az emlékezetébe. „Leonida! Fontos mondanivalóm van. Kérem, hallgasson meg... Áthelyeztek. Két évig Polinéziában kell szolgálnom, a Tuamotu-szigetek helyi járatán... Szeretem magát, és feleségül akarom venni. Két év hamar elmúlik. Várjon meg...” Ilyen szépen, egyszerűen mondta. Ő ugyanúgy válaszolt: „Megvárom.” Mert szerette. És várta... két évig... három évig... A fiatal pilóta, akinek már nem jut eszébe a neve, nem jött vissza soha. Mások jöttek helyette...)

– Leonida néni, tetszik rám figyelni?

– Figyelek, hogyne figyelnék!... Ni csak! Csibészt is magával hozta!... Szervusz, kiskutyám!

– Leonida néni, éppen Csibészről kell valamit mondanom. De kérem, üljön le... és ne ijedjen meg.

– Szent Leonida! Csak nincs valami baj?... Mi történt?

– Nem történt semmi. Tessék megnyugodni. Mindössze Csibésszel... Csibészről...

Leonida néni hirtelen ölbe kapja a műpult, simogatja, babusgatja.

– Csibészkém! Drágám! Csak nem romlott el a szerkezeted?

Pierre nem hisz a fülének.

– Mit tetszett kérdezni?

– Hogy nem romlott-e el a szerkezete.

A fiú ijedtében dadogni kezd:

– Le... Leonida néni... tu-tu-tudta...?

Az öregasszony jóízűen nevet, még a könnyei is potyognak tőle.

– Hát persze hogy tudtam! Falusi lány vagyok. Tudom, mi a különbség az élő kutya meg a gépkutya között! Az tán Viktor Szíriusz is régen elmondta, hogy Csibész gépezet. Meg azt, hogy társalogni is lehet vele. Hát azért jött, édes fiam, hogy engem kíméletesen előkészítsen?

– Be... bevallom, igen. Tetszik tudni, mi egy ki-kicsit változtattunk azon a haditerven, amit tegnap megbeszéltünk. Csibész is kap benne szerepet... és attól féltünk, hogy Leonida néni meglepetésében... tetszik érteni!

– Értek mindent. Na, jöjjön ki a konyhába. Nagyon finom friss narancslevem van. Igyék egy pohárral az ijedtségre!

*

A csokorban vérvörös kannák és fehér gladióluszok pompáznak. Liuna a XVIII. század illemtana szerint mélyen bókolva (édesanyjától tanulta) nyújtja át Perez Casteirónak.

– Köszönöm, gyerekek, nagyon örülök, hogy ismét köztetek vagyok...

– Éljen Casteiro bácsi!... Éljen!

Pierre jelenti be a meglepetést:

– Az ünnepi beszédet pedig Csibész tartja!

Casteiro nem érti.

– Csibész?...Hogyan?... Kutyanyelven, ugatva?

Pierre büszkén kivágja:

– Világnyelven! Tessék csak figyelni!

A műpuli előbújik a lábak közül. Tesz néhány büszke lépést, és megáll Casteiro előtt. A brazilra néz... és beszélni kezd.

– Tisztelt rég nem látott barátunk! Szerencsés hazaérkezésed alkalmából a Négy és Fél Cimbora nevében szeretettel köszöntelek!

Casteiro érdeklődéssel figyeli a nagy mutatványt.

– Ez igen! Ez pompás!... Hát erre ki tanította meg ezt a műebet?

– Természetesen édesapám.

– Gondolhattam volna – mosolyog Casteiro. – Van még valami meglepetésetek számomra?

– Meglepetés nincs – válaszol Liuna –, de beszámolok arról, hogy jártunk kinn a Barlangpalotában, meglátogattuk Conchita nénit és Pintont. Vittünk nekik virágot.

Casteiroban egy pillanat alatt felborul minden. Alásüllyed rosszkedve iszapos medrébe. Aztán erőt vesz magán. Nagy keservesen a tiszta, derűs felszínre vergődik. Megsimogatja a kislány piros haját.

– Köszönöm, hogy nem feledkeztetek meg róluk...

Már-már úgy látszik, tartós béke lebeg a mélységek felett, amikor a dolgok egyensúlyát durván felbillenti Csibész. Éktelen géphangon rikoltozni kezd:

– Én is kinn voltam!... Láttam őket!... Pinton nagyon kedves kisfiú! Szeretném, ha élne!...

Futkározhatnánk, kergetőzhetnénk!... Szeretném, ha Pinton élne!... Akarom, hogy éljen!...

Pierre és Berci, jól megjátszott felháborodással, egyszerre kiált fel:

– Csibész! Csend!

Leonida néni sápadtan, de szóról szóra mondja fel a „tervmódosítás” után betanult leckét:

– Elhallgass azonnal!... Ne haragudjék, Kasztúró úr. Lelketlen masina ez, nem tudja, mit beszél. Nem tudja, hogy fájdalmat okoz, sebeket szaggat fel...

Csibész csak hajtogatja konokul:

– Igenis tudom, hogy mit beszélek!... Szeretném, ha Pinton élne! Játsszani akarok vele!...

– Ne hallgassa, Kasztúró úr! Kapcsolja ki!

Casteiro szomorúan válaszol:

– Hadd beszéljen... nem számít... mindegy...

*

Liunának remeg a hangja:

– Ez borzasztó!... Ez szörnyűség!... Nem tudtam, mire vállalkozom!... Ezt a drága, nagyszerű embert így gyötörni, így bántalmazni... Nem szabad! Nem csinálom tovább!

Pierre is sápadt, rosszkedvű.

– Mégis csinálni kell!

Aztán indokolatlanul kiabálni kezd:

– Csinálni kell, érted?! Ahogyan megbeszéltük, ahogy megállapodtunk! Csinálni kell! Folytatni kell! Kell! Kell!...

*

Másnap folytatják.

Helga Renard meghívta kis baráti vacsorára Casteirót, Szíriusz kapitányt, Liunát és szüleit: Otto Steffet és a lenhajú Ainót. Természetesen ott ül az asztalnál Pierre és Berci, no meg a ház ura: Adam Renard is.

– Parancsoljon, mérnök úr, vegyen még ebből a ráksalátából! – hangzik a szíves kínálás.

Liuna felkapja a „rák” szót – és megindítja a „hadműveletet”. Ripacszkodva fecsegni kezd:

– Apropó, rák!... Képzeld, anyu, tegnap Helga néni gyönyörű pálmaházában sétáltam. Az egyik sötét lugas mélyén rajtacsíptem Lizát és Fritzet! Szemérmetlenül csókolóztak!... Amikor Liza meglátott engem, olyan piros lett, mint ez a főtt rák!... – Liuna hamisan kacarászni kezd. – Nem értem. Ha szégyelli, miért csinálja?

Helga Renard megütközve néz a kislányra. Nem ilyennek ismeri. Lenhajú Aino szigorúan rászól:

– Miket beszélsz, Liuna!

A kis piros hajú „alkalmi szeleburdi” oda sem figyel, Nagy hangon folytatja:

– Engem ugyan nem csókolhat meg senki! Majd a férjem lesz az első!... Igazam van, Perez bácsi?

Casteiro kínjában elpirul, zavartan feszeng.

– Nem hiszem, hogy az én véleményem ez ügyben valamit is számítana. Talán az iskolában a biológiatanár...

Pierre nevetlenül közbevág:

– Szerintem mindenki csókolózik, aki szerelmes!

Berci rádúpláz:

– És aki szerelmes, annak ehhez joga is van!

Liuna csak nem nyugszik.

– Én Perez bácsi véleményére vagyok kíváncsi! Elvégre ebben a kérdésben Perez Casteirónál illetékesebb aligha lehet bárki. Hiszen Perez bácsié volt a világ legszebb felesége!

Lenhajú Aino rémülten tiltakozik:

– De Liuna!... Megőrültél?!

Liuna „nem hallja”.

– Perez bácsi! Tessék válaszolni!... Csókolózott valaha más nővel, mint Conchita nénivel?

A háziasszony haragosan rászól a „nevetlen” gyerekekre:

– Liuna! Pierre! Ebből elég legyen! Különböző elküldelek titeket az asztaltól!

Perez Casteiro halálsápadt. Kicsit inogva feláll, meghajol Helga Renard felé, és rekedten így szól:

– Ne küldje őket, asszonyom... Bocsánatot kérek... rosszul érzem magam... inkább én távozom...

*

– Csak gyötörjük, kínozzuk... hiába! Szíriusz bácsi! Találjunk ki valami mást! Szeretettel beszéljük rá...

– Nincs más, kislányom. Mindent megpróbáltunk. Csak a szenvedés útján találkozhat az igazsággal... és önmagával. Ezt az utat végig kell járni. Nektek is, neki is.

*

A harmadik „meggyőzés” hátttere egy film volt, amit abban az időben tűzött műsorára a Luna Plasztikino. Címe: Szerelmes éjszakák. Főszereplője: Conchita Ibanez.

Perez Casteiro, Szíriusz kapitány és Adam Renard az Urándúsító épületének tetőteraszán – ötvenemeletnyi magasságban – beszélget. A téma: szerves élet a földtörténeti korokban. Voltaképpen csak a két geológus szelleme birkózik az ebéd utáni kávé és szivar enyhe

bódulatában. Szíriusz kapitány alig-alig szólal meg. Okosan hallgat... Röpködnek a szavak: holocén, pleisztocén, kainozoikum, foraminiferák, nautilusok, trilobiták... Az egymást becsülő két tudós játékos viaskodása kívül esik Viktor Szíriusz szakterületén. Ő nem ezért van itt.

Ekkor robban be Pierre, Berci és Liuna.

– Jóholdat mindenkinek!

– Bocsánatot kérünk, hogy hívatlanul betörtünk – hadarja Pierre –, de erre volt dolgunk. Édesanyám üzeni, hogy ma későn kerül haza, ne várjuk őt.

– A Lunamobil–III radarján állított valamit a szerelő, azt ellenőriztük – csatlakozik Berci.

Liunából is ömlik a szó: – Akkor én javasoltam, hogy ha már a 201-esben vagyunk, ne menjünk el anélkül, hogy meg ne néznénk Adam bácsit!

– Üljetek már le – marasztalja őket a házigazda. – Kislány, neked itt mindig jár valami! Róza néni azonnal hozza az ananászbombót.

Berci Szíriusz kapitányhoz fordul.

– Tetszett említem Casteiro bácsinak, hogy tegnap este...

Szíriusz a szavába vág:

– Nem. Nem említettem. Nem tartozik ide.

– Dehogyanem! Hiszen Conchita néni Casteiro bácsinak a felesége volt!... – Most Casteiro felé fordul. – Perez bácsi! Tegnap este mi hárman és Szíriusz bácsi a Plasztikinóban voltunk. Láttuk a Szerelmes éjszakákat! Csodálatos élmény! Conchita néni óriási nagy színésznő és káprázatosan szép nő volt!

Pierre átveszi a „stafétabotot”.

– És ezt épp Casteiro bácsinak magyarázod, te fogyatékos elméjű! Holtbiztos, hogy Casteiro bácsi Conchita néninek minden filmjét legalább tucatszor megnézte. Ha nem többször!... Minden bizonnyal a Szerelmes éjszakákat is... Amikor abban a hosszú, aranyárga pongyolában kint áll az erkélyen, és a kék hegyek mögött éppen megy le a Nap...

Liuna a „soros”.

– Az semmi! De amikor búcsúzik!... „Nem jövök vissza! Engem soha többé nem látsz!” Ezt mondja. Az egész nézőtér zokogott. Én is... Aztán a film végén mégis visszajön, és egymásra borulnak... A világ legszebb filmje, és a világ legszebb színésznője.

Viktor Szíriusz nagyon energikusan megszólal:

– Gyerekek! Gyerekek!... Ejnye! Nem tudtok másról beszélni!... Legyetek tapintatosak. Képzeljétek el, mit érzett ott a moziban Casteiro bácsi, amikor plasztikusan, színesen megjelent előtte szegény felesége, mintha ma is élne...

Casteiro nem bírja tovább elviselni a lelki keréketörést. Felordít:

– Hagyjátok abba!... Gonosz gyerekek! Gonosz öregember! Miért csináljátok ezt velem?! Miért kínoztok?!... Tudom, hogy akarattal emlegetitek folyton-folyvást őket!... Gyötörtök!... De miért? MIÉRT?... Mit akartok elérni? Hogy beleőrüljek? Vagy hogy felrobbantsam azt az átkozott Barlangpalotát magammal együtt?!... Már régen meg kellett volna tennem!... Igazatok van! Nem élet ez így! Ezzel az örök emlékeztetővel! Szentségként imádott, oltárra emelt két halottal! Akik örökké csak fájnak... fájnak... fájnak...

Megcsuklik a hangja, nem tud tovább beszélni.

Nagy csend telepedik a pálmák és filodendronok dús lombosára alá. Csak az illatos permetet árasztó kis szökőkút cseppjei csobbannak... Mesterségesen összehordott díszlet az egész, és most mégis valóságnak tetszik minden... a vízcseppek... csepp... csepp... élet... csepp... halál... csepp... élet... halál... élet... halál... csepp... csepp...

Nagy sokára Viktor Szíriusz szólal meg:

– Perez... Bevallunk neked mindent. Valóban tudatosan gyötörtünk... mert szeretünk. Eltúloztuk, felnagyítottuk az örökké jelenlévő kis fájdalmakat, hogy érzékelhetőbbeké váljanak...

Nincs válasz... csak csepp... csepp... csepp...

Liuna forró gondolatai formálódnak most ügyefogyott szavakká.

– Bocsánat, hogy szólni merek... Tudom, buta kislány vagyok, de talán helyesen érzem az igazságot... az örök törvényt... az örök körforgást. Hogy az élők mindig továbbmennek... az élőknek mindig tovább kell menniük... mindaddig, amíg ők is el nem múlnak, és átlépik őket az utánuk következő élők...

Fekete csend... jaj... csepp... jaj... csepp... jaj... csepp...

Pierre is megpróbálkozik. Amit mond, csak rekedt suttogás:

– Tetszik tudni, Casteiro bácsi, mi azt akartuk...

Casteiro erőt vesz magán. Nyugodtan kezd beszélni:

– Köszönöm, ne folytasd. Tudom, hogy nem gonoszságból, nem okatlanul bántottatok. Ne haragudjatok...

– Mi igazán...

– Csitt, Liuna!... – Aztán Szíriusz kapitányhoz intézi szavait. – Győztetek. Tudom már, mit kell tennem. Szép csendesen elhamvasztjuk őket... s az élők élnek tovább.

Viktor Szíriusz most fölegyenesedik. Káprázat: olyan, mint a Nyugalom tengerét határoló sok ezer sziklaszirt egyike... vagy összessége.

– Perez Casteiro!

Gordonkazengés a hangja.

– Perez Casteiro! Most már megkérdezhetem: beleegyezel-e abba, hogy feleségedet és kisfiádat megkíséreljük dehibernálni?...

*

– Szíriusz bácsi! Ez rosszabb volt, mint egy kínvallatás! Édesanyám mutatott képeket az inkvizíció kínzókamráiról... Az Urándúsító tetőteraszán úgy éreztem, mintha engem gyötörnének!

Berci már túltette magát a dolgon. Hangja derűsen csúfolódó:

– Azért egész ügyesen ripacskodtál! „Nem jövök vissza! Engem soha többé nem látsz!”... Hú, de megható volt!

Pierre komolyra váltja a szót:

– Nekünk móka... Perez bácsinak véres valóság.

Liuna nagyot sóhajt.

– Sikerült... ez a fontos.

– Kemény, jó szándékú harcot vívtatok – zárja a beszélgetést Szíriusz kapitány. – Azt hiszem, Perez Casteirót a mi világunkhoz kapcsoltuk. Most már barátunk, testvérünk marad, akár sikerül az életre keltés, akár nem.

*

2479. szeptember 13-án, Nox–20 óraker...

A Luna Központi Kórház Hibernációs Osztályának egyik puritán fehér szobájában hatan: Perez Casteiro, Pierre Renard, Liuna Steff, Kocsis Berci, Leonida néni s az ő védelmező ölében Csibész műpuli. Nox–26 óta, immáron hatodik órája ülnek... és várnak.

*

Nox–26-kor még velük volt Szíriusz kapitány és Paul Davido professzor is. Berci félénken megkérdezte:

– Szíriusz bácsi, egy ilyen... felélesztés mennyi időt vesz igénybe?

– Általában hat-nyolc órát. Jelen esetben azonban sokkal tovább is tarthat, mert ismeretlen tényezőkkel is kell számolnunk. Éppen ezért okosabb lenne, ha otthon várnátok meg az eredményt...

– Menjünk el hozzánk... meleg villásreggelit adok. Kasztúró úr is jöjjön – ajánlja rögtön Leonida néni.

Casteiro halkán, udvariasan mentetetözik:

– Köszönöm, kedves Leonida, én nem megyek. Nekem most itt a helyem.

– Nekünk is itt a helyünk – mondja Pierre –, sőt második tag sem távozhat.

Leonida néni megszeppen, és azonnal engedelmeskedik.

– Tudom a kötelességemet...

Szíriusz kapitány szeme sugarával lassan végigsimogatja a kis csoportot.

– Rendben van, maradjatok. De türelmesek legyetek.

Int Davidónak, és eltávoznak...

*

Azóta eltelt hat teljes óra.

A kényelmetlen bútorok, a szoba vakító fehérje, az enyhe fertőtlenítőszag elzsibbasztotta őket.

Casteiro márványmereven ül. Hat órája meg sem mozdul. Rendszerező agyában könyörtelenül fel-felizzik a gondolat: húsz százalék élet... nyolcvan százalék halál... elhamvasztás... temetés... húsz százalék élet... nyolcvan százalék... Meg akar szabadulni ezektől a gyötrő képektől!... Másra kell gondolni!... Milyen boldogok voltak Capri szigetén!... A kék, tenger... a Kék Barlang... húsz... a kék tenger... húsz százalék... a Kék Barlang... húsz százalék élet... nyolcvan százalék halál...

Izzadságyöngyök ülnek a homlokára.

Leonida néni látja a kínlódását. Szegény Kasztúró – gondolja –, lám csak: szenved... és reménykedik a húsz százalékban! Ami nem is húsz százalék. Leonida az elmúlt éjszaka „véletlenül” bekapcsolta magát egy videfonbeszélgetésbe. „Mégis megkíséreljük?” – kérdezte Davido. Viktor Szíriusz határozottan válaszolt: „Még akkor is, ha semmi remény sincs!” „Hát a semminél valamicskével több van” – mondta Davido. A semminél valamicskével több... Megsimogatja Csibész selymes hátát. Jobb gépnek lenni, kiskutyám...”

Elmúlt a hetedik óra is (Nox–19).

Vajon melyik fázisnál tartanak? – töpreng Pierre. Neki van némi elképzelése arról, hogy mi történik most odabent a reanimációs teremben. A mélyhűtött test olyan átlátszó falú cellában fekszik, amelynek alkalmazkodó hőmérséklete mínusz 50 fokról indul, és pontosan követi a sugárzófejek által keltett belső hőmérsékletet. A test valamennyi sejtje egyszerre, egyformán melegszik. A tau-sugarakat milliméternyi pontossággal be lehet állítani, hogy a behatolási felületről milyen távolságban áraszák a kívánt hőfokot. A tökéletesen egyenletes melegítés alapkövetelmény. Ha valamelyik testrész „előmelegszik”, mielőtt a megindított vérkeringés útján oxigént kapna, visszafordíthatatlanul bomlásnak indul... Legkényesebbek az idegszövetek... azok a legkényesebbek... négy perc... négy perc az életük!... Idegszövet vagyok, élek! Oxigént kérek!... Idegszövet vagyok, élek!... Oxigént kérek!... Versben beszélek!... Oxigént kérek!... Gyorsan! Gyorsan... Oxigént kérek!... Versben beszélek!... Jaj! Oxigénnel nem szolgálhatok, de egy oxigéninjekciót az „előmelegedett” részbe Viktor Szíriusz „késleltetőjéből”... tessék parancsolni...

Pierre vigyorog. Liuna rémülten bámulja.

– Megőrültél? – súgja neki. – Min mulatsz?

– Igen... lehet, hogy megőrültem... – nyögi a fiú. – Versben beszélek... Oxigént kérek... Bocsánat!

Berci felnéz a fehér márványfalba beépített örökórára. (Nox–18.) Halkan mondja:
– Nyolc órája folyik az életre keltés... Ez borzasztó! Ti hogy bírjátok?... Én azonnal sírni kezdek!... Liuna!... Liuna! Mondj valamit!

A kislány anyásan megsimogatja Berci elgyötört arcát.

– Jó, mondok valamit... Elmesélem a Hold és a Föld szerelmének igaz történetét.

Erre egy kicsit Perez Casteiro is megmozdul. Nézi a kislány lángvörös, repülő haját.

– Réges-régen, az óidők előtti ősidőkben a Hold szépséges, szőke hajú leányzó volt: erdőkkel, vizekkel, virágokkal, csillagokkal borított gyönyörű égitest. Ezüst sugarával elkápráztatta a Földet, ezt a derék, becsületes földművelő ifjút. A Föld halálosan szerelmes lett a Holdba. „Szépséges, szőke hajú Ezüzlány! – üzente egy üstökössel. – Szeretlek. Légy az enyém!” A Hold nem idegenkedett a deli legénytől, engedett a hívásnak... és addig ügyeskedett a Galaktika bonyolult erőterében, amíg a Föld közelébe nem került. Akkor a Föld átölelte őt tömegvonzásával... és boldogan éltek. Amíg a kegyetlen Sárga Nagyúr, a Nap, tudomást nem szerzett a frigyről. „Megnézem ezt az új menyecskét!” – mondta és megnézte. Megnézte és megkívánta. Egy hullócsillag vitte a parancsát: ekkor és ekkor légy nálam! Nem kellett a Holdnak kétszer mondani. Tudta, hogy a Nap hatezerszer forróbb és egymillió-háromszázszázszáz nagyobb a Földnél! „A világ úrnője leszek!” – ujjongott a bolond, és faképnél hagyva szerelmesét, ész nélkül rohant a Naphoz... A Sárga Nagyúr magához ölelte fit, és kedve szerint szerette. Aztán amikor tüzes lángnyelveivel mindent leégetett róla, s nem maradt a leányzón semmi, csak csupasz köcsontváza – ellökte magától! „Rút vagy! Nem kellesz!” Szegény Hold szégyenében elbujdosott a Galaktika legtávolabbi csücskébe, ahol senki sem ismerte. A Földnek „Corvus”, a holló vitte meg a hírt. Általa üzent a Föld: „Mondd meg a Holdnak, hogy szeretem. Jöjjön vissza. Várom...” A csúnya, csupasz Hold visszasompolygott a Földhöz.. „Szebb vagy, mint voltál!” – köszöntötte őt a Föld, és tömegvonzásával ismét átölelte...*

Leonida néni megtörölgeti a szemét.

– Szépet meséltél, leikecském... Az örökké tartó szerelem!... – Nagyot fohászkozik. – Szent Leonida! De jó is lenne...

Még öt perc hiányzik Nox–17-ből, a kilencedik órából.

Casteiro feszülten lesi, várja a rémületes pillanatot, amikor mozdul a kilincs, kinyílik a fehérre lakkozott ajtó... belép Szíriusz kapitány... izzadtan, fáradtan, csapzottan, csüggedten... ledobja arcáról a maszkot... és azt mondja...

De nem jön senki. És nem mond semmit.

Csak az idő múlik... ötvenöt... ötvenhat... ötvenhét... ötvennyolc... ötvenkilenc...

A kilencedik eltelt órára ugrik a mutató! Nox–17...

Ekkor mozdul a kilincs... kinyílik a fehérre lakkozott ajtó... belép Szíriusz kapitány... izzadtan, fáradtan, csapzottan, csüggedten... ledobja arcáról a maszkot... és azt mondja:

– Adjatok egy pohár vizet.

Azonnal nyújtják neki. Mohón megissza. Leroskad egy székbe. Aztán lassan Casteiro felé fordul.

– Perez fiam... élnek mind a ketten...

EPILOGUS

amelyben voltaképpen nem történik semmi érdemleges

Másnap délután a Négy és Fél Cimborá habos csokoládét uzsonnázik mazsolás kuglóffal. Természetesen második tag vendégei a rokokó házban. Szíriusz kapitányt várják, aki pár perce videfonált a kórházból:

„Conchitáék a körülményekhez képest jól érzik magukat. Most két hétig, egyenletes hőfokon csak aludni és táplálkozni fognak. Ezalatt látogatókat nem fogadhatnak. Perez Casteiro is csak napi tíz percet gyönyörködhet alvó feleségében és kisfiában,»

– Igencsak gyengécskék lehetnek szegények, ha még a fuallattól is óvni kell őket! – sajnálkozik Leonida néni.

– Majd regenerálódnak – mondja Pierre. – Kitűnő rehabilitációs intézetek vannak a Földön.

Leonida néni nem barátja az idegen szavaknak.

– Mit mondott, kedves fiam? Regene...

Berci udvariasan segít a második tagnak.

– Regenerálódnak azt jelenti, hogy megújulnak; rehabilitáció pedig azt, hogy régi képességeit visszanyeri.

Leonida néni bólogat.

– Érteni, fiam, értem. Nálunk Rosztovban ezt úgy mondták, hogy: olyanok lesznek, mint voltak. No mindegy. Mondjátok bármiféle nyelven, az a fő, hogy élnek és rendbe jönnek.

Berci tegnap óta időnként lelkendezve felujjong:

– A Fiastyúk összes fiaira! Néha még mindig azt hiszem, hogy álmodom! Amikor Szíriusz bácsi bejött, és azt mondta: adjatok egy pohár vizet, azt hittem, megőrülök az izgalomtól. Aztán csak kibökte, hogy élnek mind a ketten!... Hajaj! De keserves volt kívárni!...

Nagy, boldog sóhajtás hagyja el Leonida néni keblét.

– Túl vagyunk rajta! Minden jó, ha jó a vége!

Liuna felugrik, és csengő hangon szavalni kezd:

– S ha türelmes tetszések kitüntet / Nyújtsatok kezet, hadd nyújtsuk szívünket!*

– De szépen mondtad, lelkem! Mi volt ez? – érdeklődik Leonida néni.

– Egy komor komédia utolsó két sora. Nagyon nagy író írta, jó régen, kilencszáz éve. Édesanyám adta olvasni.

– Komor komédia?... Mi a címe?

– Minden jó, ha jó a vége.

Leonida néni megdöbbenve néz a kislányra.

– De hiszen... de hiszen... éppen most... ezt én mondtam!

Pierre gyorsan rávágja:

– Shakespeare és Leonida néni! Nagy szellemek, ha találkoznak! – és nevet hozzá.

Liuna kedvesen csodálkozik.

– Ó, Pierre, te tudtad?

– Azt hiszed, csak te tudsz mindent, Pulykatojás!

Ebben a pillanatban lép a szobába Szíriusz kapitány.

– Nagyszerű! Örömmel hallom, hogy visszaállt a régi rend!

Zajosan üdvözlük nagy barátjukat.

– Jóholdat, Szíriusz bácsi!

– Gyerekek!... Attól tartok, hogy három nap múlva világhírességek leszünk!

*

Három nap múlva a Világállam valamennyi plasztivizorállomása, plasztikinója, képrádiója, hangos újságja, képeslapja az ő dicsőségüket zengi. Íme néhány szemelvény:

PLASZTIKINO MAGAZIN (Rio de Janeiro)

„Szenzáció a Holdon! Él Conchita Ibanez!... Két holdbéli fiú: Pierre Renard és Kocsis Berci, valamint egy holdbéli kislány: Liuna Steff, egy nyomozó pulikutya segítségével megtalálta Conchita Ibanez és Pinton nevű kisfia öt éve csonttá fagyott testét. Viktor Szíriusz nyugalmazott úrhajóskapitány, a világhírű hibernetikus a népszerű filmsztárt és gyermekét

sikerrel életre keltette... Szíriusz kapitányt és ifjú barátait a Föld valamennyi lakosa lelkesen ünnepli.”

NYUGAT-AFRIKAI HANGOS ÚJSÁG (Dakar)

„Szíriusz kapitány találmánya, a most először alkalmazott bomlást késleltető oxigéninjekció óriási horderejű felfedezés! A rák kórokozójának meghatározása óta nem volt ennél jelentősebb esemény a gyógyítás történetében...”

DÉL-AMERIKAI PLASZTIVIZOR (Brazília)

„Szíriusz kapitány kérésünkre így nyilatkozott: »Nem egyedül végeztem a reanimációt. Paul Davido professzor közreműködése nélkül nem sikerült volna. Az Azovi-tengeri Állomás és a Citofizikai Intézet tudósai is sokat segítettek. A legnagyobb elismerést azonban a Négy és Fél Cimborá: Pierre, Liuna, Berci, Leonida néni és Csibész műpuli érdemli.”

EURÓPAI SZÍNHÁZ (Párizs)

„Conchita Ibanez, a gyönyörű filmsztár öt évet átaludt az életéből. Tehát öt évvel fiatalabb lett! Ez letagadhatatlan tény. Hold Államba kiküldött tudósítónk jelenti, hogy Viktor Szíriusz kapitány a sikeres felélesztés óta százezernél több levelet kapott hasonló módon fiatalodni vágyó hölgyektől...”

*

Két hét múlva nagy napra virrad az En-Ef-Cé! Meglátogathatják Conchita nénit és Pintont!

Teljes taglétszámban várják a bebocsátást a kórházi különosztály előszobájában, amelyet valósággal elborítanak a világ minden tájáról küldött virágok és ajándékok... a rajongók szeretetének jelei.

Leonida néni aggódva kérdi:

– Nem kellett volna nekünk is valamilyen ajándékot...

Pierre a szavába vág:

– Második tag, legyen nyugodt. Hoztunk.

Nyílik az ajtó...

Előttük áll Perez Casteiro, feleségével és kisfiával. Conchita és Pinton légiesen szépek, fehérek, szinte átlátszóak!... Conchita egymás után megöleli és megcsókolja a gyerekeket és Leonida nénit.

– Tudom, hogy nektek köszönhetem az életemet... és a kisfiam életét.

Leonidának máris bőven omlanak a könnyei, de Pierre és Berci is gyanúsan fintorog. Liuna tehát előlép.

– Látom már, ismét én fogok beszélni.

– Beszélj... – nyögik a fiúk.

– Kedves Conchita néni, kedves Pinton. A Négy és Fél Cimborá (ezek mi vagyunk) rendkívüli értekezleten megvitatta, kié a főérem, hogy ti életre kelhettetek. Tagadhatatlan, hogy Szíriusz bácsi, Davido professzor, mi négyen és még sokan mások mind megtették, ami tőlük tellett. De a legfőbb érdem mégis Csibészé! Ha annak idején, amikor először találkozott „Antonio São Felipe” úrral, nem gurul dühbe, nem támadja meg „Antonio bácsit”, nem szakítja el a nadrágját...

Egy pillanatra megakad. Keresi a logikus folytatás kimondható szelíd szavait. De nincs rá szükség. Casteiro bátran kiegészíti a mondatot:

– ...akkor ők még ma is ott ülnének a graviplánban, mint élettelen jégszobrok, és ott ülnének az idők végtelenjéig...

– Köszönöm, ezt akartam mondani. Mindebből az következik, hogy Conchita néniék Csibésznek tartoznak a legnagyobb hálával. Most megkérdezzük Csibészt... gyere ide, kiskutyám... bal fülecske... jobb fülecske... Milyen hálát vársz Conchita nénitől és Pintontól?

A műkutya hármat lép előre, szétveti a lábát, és szép értelmesen, tisztán mondja:

– Tessék engem nagyon szeretni!

Pinton átszellemült, csodálkozó arccal suttogja:

– Mama... ez a kutya beszél!

– Igen, kisfiam, beszél. Emlékszel... mondta apuka, hogy Csibész, a játék kutya segített minket megtalálni, és hogy beszélni is tud.

– Igen, mondta... de én nem hittem el.

Pierre-nek közben megjött vezéri hangja.

– Kedves Pinton, értesültünk róla, hogy apukád, anyukád és te holnap elutaztok a Földre, Capri szigetére, ahol egy szanatóriumban hat hónapig fogtok gyógyulni, erősödni, pihenni. Mi azt hisszük, hogy ilyen rettenetesen nagy távolságból ti nem tudnátok megfelelően nagyon szeretni Csibészt. Éppen ezért arra kérünk, hogy fogadd el tőlünk ajándékba...

Pinton felkiált:

– Csibészt?!... Nekem akarod adni Csibészt?!

– Igen. Arra kérünk, fogadd el tőlünk ajándékba Csibészt.

Casteiro azonnal tiltakozik.

– Nem, ezt nem lehet! Pinton nem fogadhatja el. Hiszen Csibész a ti legjobb barátotok, szövetségeseitek... cimborátok! Azonkívül kifejezhetetlen értékű műretek!

Pinton azonban határozottan kijelenti:

– Apa! Azt hiszem, elfogadhatom. És el is fogadom.

– Kisfiam... – kezdené Conchita a nevelést, ha Pierre közbe nem szólna:

– Conchita néni, Perez bácsi, ne vitázzunk. Azt javasolom, kérdezzük meg Csibészt. És amit ő akar, az legyen.

– Nem bánom. Rendben van – egyeznek bele.

– Csibész! Figyelj! Itt akarsz maradni velünk a Holdon, vagy elmész Pintonnal a Földre?

A műpuli határozottan, érthetően nyilatkozik:

– Elmész Pintonnal a Földre.

*

A minifurgonban hazafelé azt kérdezi Berci:

– Jegenye! Áru! el, hogyan csináltad?

– Egyszerűen. Csibészt beprogramoztam, hogy ismétlje meg a kérdésem utolsó szavait. Azt kérdeztem: „Itt akarsz maradni velünk a Holdon, vagy elmész Pintonnal a Földre?” Szépen megismételte: „Elmész Pintonnal a Földre.”

– Hű de ravasz vagy, Jegenye!

Halkan, sziszegve suhan légpárnáin a minifurgon. Utasai csendesek, szótlanak. Mint amikor valami mérhetetlen erőmegfeszítéssel elvégzett munka után tunyán magába süpped az ember. Liuna szólal meg végül:

– Én találtam ki, hogy Pintonnak ajándékozzuk Csibészt... most mégis úgy érzem, hogy hiányozni fog...

Pierre „férfiasan” leinti:

– Ne nyafogj, Pulykatojás! Viszontlátod hat hónap múlva!

*

Hat hónap múlva – pontosan 2480. március 20-án – a Holdra hazatért Casteiro család „házavatást” tart. Legjobb barátait hívták meg: Szíriusz kapitányt, Leonida nénit, Renard-ékat, Stefféket, Kocsis János professzort, az okos Toyamát, Robertót... és természetesen Martim Gomes kormányzót a feleségével.

Az asztalokon, Helga virágdíszei alatt, Otto Steff ételkölteményei csábítják falatozásra a sétáló, csevegő vendégeket... és legalább tízféle italt kínál a bárpult.

Az asztallábak és emberi lábak erdejében Pinton és Csibész cikázik – fogócskát játszanak...

A kormányzóné – óriási gyöngyházfényű fotelba süppedve – Casteiroval és világszép feleségével beszélget. Conchita bőrét aranybarnára színezte a délolasz napsugár. Izmos, karcsú testének mozgása a nagymacsákra emlékeztet.

– Igaz a hír, kedvesem, hogy ismét filmezni fog?

– Igaz, asszonyom. Megállapodtam az olaszokkal. A jövő héten már kezdjük a forgatást. . . :

– Itt a Holdon?

– Ó, dehogya! Természetesen a Földön, főleg Szicíliában.

A kíváncsi öregasszony mindent akar tudni.

– Hogy fog odautazni, szívecském?

– Gondolom, lunabuszon és graviplánon.

A kormányzóné rémüldözik.

– A történetek után rá mer ülni arra a szörnyű masinára?

– Nagyon megbízható közlekedési eszköz – bizonygatja Conchita. – Most is az hozott minket Párizsig.

– Pilóta nélkül?

– Ezek a gépek többnyire pilóta nélkül járnak. De vannak pilótáik... Most is velünk volt a Világállam egyik legkiválóbb graviplánvezetője: a férjem.

– Soha többé nem fogtok egyedül repülni! – mondja nevetve Casteiro, de érezni lehet, hogy komolyan gondolja.

A pletykára éhes hölgy a férfihoz fordul.

– Ne haragudjon, hogy megkérdem... én már csak olyan feledékeny öregasszony vagyok... annak idején ott Rióban mi is történt azzal a graviplánnal?

Casteiro készséggel válaszol:

– Tízszeres kezdősebességgel indult. A szabályos másodpercenkénti 1300 méter helyett 13 000 méterrel. Hamarosan elhagyta a Földet, kiszökött a világűrbe – magyarázza „népszerűen” a házigazda.

– Micsoda baleset! Kellemetlen lehetett! – sápítózik a kormányzóné.

Aztán csipeget a tányérjára halmozott tortákból. Majd ismét Conchitát fürkészi.

– Hallottam magáról, drágaságom, valami gyönyörűt... valami meghatóan szépet... Igaz-e vajon?

– Árulja el, asszonyom, mit hallott.

– Azt, hogy amikor életre keltés után először találkozott a férjével, az első szava az volt: „Perez! Bocsáss meg, szívem!” Ez a szeretet csodálatos megnyilatkozása! Valóban ezt mondta?

A férfi és a nő egymásra néz... és kitör belőlük a nevetés.

– Perez!... Mondd el!...

Casteiro elmondja:

– Igen, valóban így hangzottak az első szavai. De folytatásuk is volt. Az egész mondatot idézem: „Perez! Bocsáss meg, szívem! Tudod, mindig rossz matekos voltam. Nem a graviplán volt a hibás, hanem én. Nem tudtam pontosan, hogy a 13-as szám után hány nullát kell lenyomni, hogy 1300 legyen!... Eggyel többet nyomtam!

*

Nox–9 óra. A kupolavárosban már mindenki alszik.

A „házavátás” vendégei is hazamentek. Leonida néni indította a sort, őt „hívta a kötelesség”. Majd Pintont fektették le. Lábainál Csibész hever. Egész éjjel őrzi gazdája álmát. Ezután a kormányzó né szundított el ültében... Martim Gomes azonnal búcsúzkodni kezdett. Szeretettel ölelte magához Casteirót, majd ősapáink „kézcsókjával” Conchita legendás szépségű ujjait. (Honnan tudja a kormányzó bácsi – töpreng Liuna –, hogy hajdanában ez volt a férfiúi tiszteletadás jele? Talán a plasztikinóban látta?) Nem sokkal később a többiek is mind hazamentek. (Pierre, Berci és Liuna – szokásuk szerint – a kerteken, kerítésekén keresztül.)

Viktor Szíriusz még marad egy keveset. Ülnek Casteiróval kettesben... csendesen... és ugyanarra gondolnak. Holnap kezdődik a mindennapi, szürke élet... az áldott, egyforma élet... amikor nem történik semmi említésre méltó dolog...

Koccintanak.

– Salve...

– Salve...

Aztán Szíriusz is szedelőzködni kezd. Casteiro kikíséri a háza kapujáig... Sokáig állnak egymás mellett a félhomályban. Fejük fölött, iszonyú magasan, védelmezőn borul rájuk az óriási homorú félgömb, a 27-es kupola... Acélüveg bordáin átcsillan egy-egy csillag, s a szelíd fényű félföld halványkék sugara...

Kemény kézfogással búcsúzik a két férfi.

– Jóholdat, Perez!

– Jóholdat, Szíriusz kapitány!

Tíz éven felülieknek

ISBN 963 11 2724 9

Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest

Felelős kiadó: Szilvász György igazgató

Athenaeum Nyomda (81. 0889), Budapest, 1981

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

Felelős szerkesztő: Majtényi Zoltán

Szakmailag ellenőrizte: Simonffy Géza

Műszaki vezető: Haás Pál

Képszerkesztő: Szecska Tamás

Műszaki szerkesztő: Beszédes Natasa

50 000 példány. Terjedelem: 17,46 (A/5) ív. IF 4278

* Nem ünnepeltek. Az izgalmak közepette megfélelkeztek róla

* Babits Mihály fordítása

* Liuna Steff harminc év múlva, 2509-ben lett a Világállam elnöke. Három cikluson keresztül mindig újraválasztották. Ezt a tisztséget 18 éven át töltötte be eredményesen, köztisztelőben

* Liuna Steff eredeti gyűjtése. Megjelent 2485-ben a Mesék a Holdról című kötetében

* Vas István fordítása